

EĞİTİM DİZİSİ

TÜRK MÜZİKİSİNDE ÜSÛL

ŞEREF ÇAKAR

2011

Şerafettin Şeref ÇAKAR

Şerafettin Çakar, babasının görevli bulunduğu Bursa'da doğdu. Babası Ulaştırma Subayı Yzb. Osman Çakar, annesi ise Aydın Kadısı Yusuf Ziya bey'in kızı Âdile Şaziye hanim efendidir. Çakar ilk müzik çalışmalarına ünlü tiyatro sanatçılarından Hâlîde Pişkin'in kendisini İstanbul Belediye Konservatuvarı Hocalarından Şefik Gürmeriç'e göndermesi ile başladı daha sonra Feriha Tunceli ve 1958 yılından itibaren de aralıksız büyük Hoca Emin Oğan ile çalışmalarını sürdürdü.

Üsküdar Musiki Cemiyetinde 1961 yılından itibaren Türk Sanat Musikisi nazariyat, usûl ve repertuar dersleri vermeğe başladı. Türk Musikisi Nazariyatı ile Türk Musikisinde Usûl adlı iki kitap yazdı. Aziz Hoca Emin Oğan'ın vefatından sonra Emin Oğan Üsküdar Musiki Cemiyeti Genel Başkanlığı, Hocalık ve Koro Şefliği görevlerini üstlendi ve halen bu görevini sürdürmektedir.

İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümünden ayrılan yazar; öğrenimini İktisat Fakültesinde tamamladı. Çakar, akrabası Rahime hanım ile evlidir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şube Müdürlüğü görevindeyken emekli olmuştur.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI : 2899

BİLİM ve KÜLTÜR ESERLERİ DİZİSİ : 845

Türk Edebiyatı Dizisi : 3

Kitabın adı

TÜRK MUSİKÎSİNDE USÛL

Yayın Kodu

96.34.Y.0002.1400

ISBN 975.11.0979-5

Baskı yılı

1996

Baskı adedi

5.000

Dizgi, baskı, cilt

MİLLÎ EĞİTİM BASİMEVİ

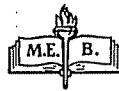
*Yayımlar Dairesi Başkanlığı'nın 24.4.1995 tarih ve 2495 sayılı yazıları ile
birinci defa 5.000 adet basılmıştır.*

eğitim amaçlı çoğaltılmıştır

Eğitim Dizisi

TÜRK MUSİKÎSİNDE USÛL

Şeref Çakar

İstanbul, 1996

TÜRK MUSİKİSİNDE USÛL

Ş. ŞEREF ÇAKAR

2023-2024 YILI

1. DÖNEM

İÇİNDEKİLER

Sunuş	9
Ritm ve Musıkî	11
Musikî ve usûlün evrimi	13
Türk Musıkîsinde usûl çeşitlerini oluşturan faktörler	15
Usûle giriş ve tanım	16
Usûlün oluşumu	17
Usûl vurma	20
Usûllerde mertebe ve hareket	22
Usûllerin yazılışı	24
Usûllerde velvele	25
Usûllerin ayrılışı	27
Usûllerin ve velvelelerinin eserler üzerinde uygulaması	30
Nîm Sofyan usûlü	30
Semâî usûlü	37
Sofyan usûlü	43
Türk Aksağı usûlü	52
Zafer usûlü	61
Yürük Semâî usûlü	65
Darb-ı usûl	80
Devr-i Hindî usûlü	85
Devr-i Turan usûlü	94
Düyek usûlü	97
Müsemmen usûlü	102
Katakofî usûlü	106
Aksak usûlü	108
Evfer usûlü	126
Raks Aksağı usûlü	131
Oynak usûlü	135
Aydın usûlü	138
Aksak Semâî usûlü	141
Curcuna usûlü	154
Aksak Semâî Evferi usûlü	159
Lenk Fahte usûlü	162
Ceng-i Harbî usûlü	166
Tek Vuruş usûlü	170
Frenkçin usûlü	173
Nîm Çenber usûlü	177
İkiz Aksak usûlü	181
Nîm Evsad usûlü	184
Şarkî Devr-i Revânî usûlü	188
Bektâşî Devr-i Revânî usûlü	193
Devr-i Revân usûlü	196
Raksân usûlü	200
Bektâşî Raksî usûlü	204
Çifte Düyek usûlü	208
Fer usûlü	214
Nîm Berefşân usûlü	219
Nîm Hafif usûlü	223
Darb-ı Türkî usûlü	229
Nîm Devîr usûlü	231

Türkmen usûlü	236
Fahte usûlü	239
Durak Evferi usûlü	245
Hezec usûlü	248
Çenber usûlü	254
Nîm Sakîl usûlü	260
Evsad usûlü	271
Beste Devr-i Revânî usûlü	277
Şarkî Devr-i Revânî usûlü	281
Devr-i Kebîr usûlü	285
Frengî Fer' usûlü	296
Remel usûlü	301
Hafif usûlü	307
Berefşân usûlü	314
Muhammes usûlü	318
Sakîl usûlü	323
Nîm Zencîr usûlü	329
Hâvî usûlü	331
Darb-ı Fetih usûlü	336
Eksik Zencîr usûlü	341
Zencîr usûlü	344
Darbeyn usûller	349
Örneğine sahip olmadığımız usûller	351
Kaynakça	377

SUNUŞ

Aziz Hocamız Emin ONGAN'ın teşviki ile 1961 yılında ÜSKÜDAR MUSİKÎ CEMİYETİ çalışmalarına katkıda bulunmak gayesiyle öğrenciler için hazırladığım ders notlarından:

a) TÜRK MUSİKÎSİNDE USÛL 16/11/1970 Tarihinde

b) TÜRK MUSİKÎSİ NAZARİYATI ise;

I. BÖLÜMÜ 1/11/1968

II. BÖLÜMÜ 15/8/1970 ve

III. BÖLÜMÜ 7/4/1975 Tarihinde

taksir edilip ciltlenerek yayınlanmıştır.

Aradan geçen uzun zaman içerisinde mevcudu kalmayan bu notlara, Cemiyetimize yeni katılan üyelerimizin yoğun talebi olmuş fakat muhtelif nedenlerle karşılanamamıştır.

Bu talepleri karşılayabilmek için yayınlanmış olan teksirler yeniden ele alınmış, daha kapsamlı bilgiler ile donatılmış ve örnek eserlerin notalarının eklenmesiyle öncelikle TÜRK MUSİKÎSİNDE USÛL yeniden derlenmiştir.

Usûl Kalıpları, Aziz Hocamız Emin ONGAN'dan Cemiyetimizde öğretildiği şekilde ve hâlen kullanıldıkları biçimlerde yazılmıştır. Bilinen Velveleler (Sayın Hoca Saadettin HEPER'in sağlığında Cemiyetimizin üyelerinden Kudûmzen Sayın Hurşit UNGAY'a verdiği ve kendilerinin de bana verdikleri Velvele notlarından ve yine Cemiyetimizin üyelerinden Kudûmzen Sayın Vahit ANADOLU'nun bana verdikleri Velvele notlarından) yeni bir düzenleme ile gösterilmiş ve uygulama için örnek eserler verilmiştir. Eserlerin notalarını Cemiyetimizin üyelerinden Sayın Metin ÖZŞAMLI yazmıştır.

Sayın Hurşit UNGAY'a, Sayın Vahit ANADOLU'ya, Sayın Metin ÖZŞAMLI'ya teşekkür ederim.

Türk Musikîsine olan ilginin yoğunlaştığı günümüzde Kitabın yararlı olması mutluluğumuz olacaktır.

ŞERAFETTİN ŞEREF ÇAKAR

RİTM VE MUSİKÎ

ÂHENGİNİ GÖR DOĞANIN TÜM YAPISINDA
KUDRETİN RİTMİ VARDIR ÂHENKLİ ÇATISINDA
RİTM İLE OLUŞAN ÂHENK MUSİKÎNİN CÂNIDIR
İLÂHİ KUDRET İNSANLA MUSİKÎDE SAKLIDIR

Ş. ŞEREF ÇAKAR

MUSİKÎ VE USÛLÜN EVRİMİ

Elimizdeki tarihi verilere göre Türk Musikîsi: Orta Asya Türk Musikî Kültürüne dayanmaktadır.

Uygarlıkların beşiği kabul edilen Orta Asya'dan başlayan büyük Türk göçü, bu musikî kültürünü, ritmini yeni yerleşim bölgelerine doğal olarak taşımıştır. Ancak zaman içinde bölgesel kültürlerden de etkilenecek gelişim göstermiştir.

Bu gelişim Fârâbî, İbn-i Sînâ ve Safiyüddin Abdülmumin Urnevî gibi Türk bilgin ve musikî teorisyenleri tarafından ortaya konmuş, bunu izleyen dönemlerde yetişmiş Türk Musikî Bilgin ve Bestecileri elinde de teorik yapıda, form, melodi ve ritimde yeni oluşumlar ve zenginlik sağlanmıştır.

Bu oluşumlar altı süreçte gözlenebilir:

1. Abdülkâdir Merağî'ye kadar olan süreç
2. Buhûrîzâde Mustafa İtrî'ye kadar olan süreç
3. Hammamîzâde İsmail Dede'ye kadar olan süreç
4. Hacı Ârif Beye kadar olan süreç
5. Rauf Yektâ - H. Saadettin Arel - Dr. Suphi Ezgi'ye kadar olan süreç
6. Günümüze kadar olan süreç

1. Abdülkâdir Merağî'ye kadar olan süreçte Türk Musikîsinin evrensel yapısı içinde başlangıçtan itibaren mevcut olan Ritmik olgularında ve Dizisel sisteminde değişim izlenir; Ritmik ve makamsal yapılanmada gelişim görülür.

2. Abdülkâdir Merağî'den Buhûrîzâde Mustafa İtrî Efendiye kadar olan süreçte Ritm ve Makam olguları Abdülkâdir Merağî'nin Ritm - Makam anlayışı ve müzik formları ile klâsik hüviyetine bürünmüştür.

3. Buhûrîzâde Mustafa İtrî Efendiden Hammamîzâde İsmail Dede Efendiye kadar olan süreçte klâsik bir evrim geçirmiştir; Özellikle Buhûrîzâde Mustafa İtrî Efendinin erişilmesi güç düzeydeki makam, form ve eşsiz ritm kavramı Musikîde ve ritimde yeni boyutlar getirmiştir.

4. Hammamîzâde İsmail Dede Efendiden Hacı Ârif Beye kadar olan süreçte Neoklâsik bir evrim sürmüştür. Neoklâsizm Hammamîzâde İsmail Dede Efendi ile başlamıştır. Özellikle Dede Efendide:

- a) Klâsik uslûba bağlı olarak gelişen Neoklâsik anlayış görülür.
- b) Yapıtlarının güfte - Melodi - Ritm beraberliğinde eşsiz üstünlük vardır.
- c) Form zenginliği görülür
- d) Makam bulguları vardır
- e) Güçlü bir ifade ve asıl bir melodik yapı vardır.
- f) Ritm anlayışı ve kullanışı ve bulguları usûl zenginliğini de beraberinde getirmiştir.

5. Hacı Ârif Beyden Rauf Yektâ - H. Saadettin Arel - Dr. Suphi Ezgi'ye kadar olan süreçte Romantik bir anlayış yaşanmıştır. Bu anlayış Şarkı Formunun yüksek seviyeli bestelerini de beraberinde getirmiş ve yeni usûl kalıpları bulunmuştur.

6. Günümüze kadar olan süreçte yeni ve çağdaş bir anlayış musikîmize damgasını vurmuştur.

Bu evrimler içinde Musikî Teorisinde bilimsel veriler ve teorik yapıda yeni boyutlar gözlenmiştir. Ancak:

- a) Makamsal yapılardaki farklı sesler
- b) Makamsal gezgide seslerin çıkış ve inişteki farklı kullanımı
- c) Esasen doğal sesler arasındaki farklı aralıklar

Teorik yapıda belirli kuralların ortaya konmasını da zorunlu kılmıştır.

Tarih boyunca etkin ve yaygın olan bu Musikî, Türk Hükümdarlarının büyük ilgisini çekmiştir. Bazıları bizzat sanatçı ve besteci olan Hükümdarlardan gördüğü destek ile Beş yüzü aşkın makam ve yetmiş aşkın üsûl oluşmuştur. Bu süreç içinde büyük besteciler yetişmiştir, çeşitli form, tavır, üslûb ve üsûlde seçkin yapıtlar üretmişlerdir.

Türk Musikîsi, Türklerin tarih boyunca kurdukları İmparatorluklar ve Devletlerle egemen oldukları Ülkelerde geniş etkiler yapmış ve derin izler bırakmıştır.

TÜRK MUSİKİSİNDE USÛL ÇEŞİTLERİNİ OLUŞTURAN FAKTÖRLER

Türk Musikîsinde usûl zenginliğini asgılayan faktörler şunlardır:

1. Musikîmizin gelişimi müzikal seviyeleri yüksek bestecilerin yetişmesine neden olmuştur.
2. Yapıtlarında birbirinden farklı ve değişik güzellikte melodiler kullanmışlardır.
3. Yapıtlarında melodi, ifade ve yürüyüş zenginliği sağlamak için değişik ve uyumlu usûllerin oluşumuna özen gösterilmişlerdir.
4. Yapıtlarda kullanılan değişik usûller de Türk Musikîsine melodi zenginliği getirmiştir.
5. Yapıtlarında dil (lisan) ve söyleniş (telâffuz) kurallarına uyum sağlamışlar ve şiirdeki vezin kalıplarına uyma gereğini duymuşlardır.
6. Bestelenen şiirlerde kullanılan Arûz vezni usûl oluşumunu sağlamıştır.
Usûller, hecelerin uzunluk ve kısalığı esasına dayanarak düzenlenen Arûz vezni kalıplarındaki âhenkli ritmik yapı esasına göre teşekkül etmiştir. Türkçemizin kapalı ve açık hecelerine pek uymaz ancak darpların sıralanışı ve kapalı/açık hece kalıpları arasında bir paralellik bulunabilir.
Her arûz kalıbı bir usûl karşılığı olmamakla beraber bu tür şiirlerin bestelenişi kolay hece vezni ile yazılanlarınkı zordur.
7. Yapıtlarında güfte, melodi, mânâ ve ifade ile bütünleşen ritmik bir yapı oluşturmak gereğini duymuşlardır.
8. Yeni makam ve form yapıları ortaya koymuşlardır.
9. Usûl yapının bellekte saklanmasına büyük ölçüde yardımcıdır. Bu bakımdan besteciler büyük bestelerin öğrenim ve ezberlenme kolaylığını düşünmüşler usûl vurarak öğrenimi ve aktarımı sağlamışlar, öğrenimi kolaylaştıran usûller üretmişlerdir.
10. Musikîde kullanılan vurgulu sazlar ritm unsuru ile birlikte musikîye canlılık ve yürüyüş kazandırdığı gibi ayrıca bir kısım ölçü ve usûllerin oluşumunu da sağlamıştır.
11. Besteciler değişik ölçüler içerisinde usûl zamanlarını çeşitli şekillerde ve uyumlu olarak sıralayıp büyük usûller oluşturmağa özen göstermişlerdir.

Bu gibi faktörler yeni usûl bulgularını gerektirmiştir.

USÛLE GİRİŞ VE TANIM

Usûl müziğin yürüyüş şeklini belirleyen biçimlendirilmiş bir ölçüdür.

Müziğin temel taşlarından biridir. Müziğin belli süre içerisinde kalıplaşmış olan ölçü şeklidir. Zaman içinde uyumu sağlar ve müziğin ritmik yürüyüşünü belirler. Bu ise belli sürede saptanan belli vuruş kalıplarının tekrarı ile gerçekleşir.

Zaman birimi temel zaman ölçüsüdür. Usûl rakamında gösterilmiş olan notanın değeridir.

Usûllerde zaman ölçüsü olarak kullanılan ve usûl rakamında gösterilmiş olan notanın değerine zaman birimi denir.

Zaman birimleri: Onaltılık, sekizlik, dördlük, ikilik notalardır. En küçük zaman birimi onaltılık olmak üzere zaman süreleri ikişer kat uzamak sureti ile birbirlerini izleyen onaltılık, sekizlik, dördlük ve en büyük zaman birimi ikilik notadır.

Ölçüdeki zamanların orantılı sıralanması: Zaman biriminin tek veya ikişerli. Üçerli, dörterli, beşerli birleştirilerek kısa ve uzun zamanların oluşturulması ve bu zamanların uyumlu sıralanmasıdır.

Örnek: Zaman birimi onaltılık nota

Bu notaya göre birbirlerine oranla kısa ve uzun zamanların oluşturulması:

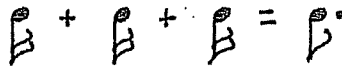
Tek:

İkişerli:

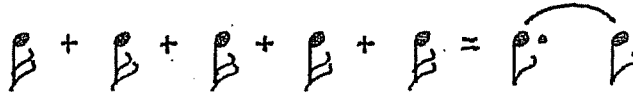
Üçerli:

Dörterli:

Beşerli:

Zamanlardaki orantı ritmik yapının oluşumunu sağlar. Orantılı zamanlar üzerinde kuvvetli, yarı kuvvetli ve hafif vurgular hareket ve ritmi yaratır.

Usûllerde zaman biriminden oluşan ve vuruşları gösteren hecelerin sürelerine Usûl zamanları denir.

Zaman kalıpları: Belirli ritimlerde saptanan ölçüdür. Ölçüdeki usûl zamanlarının uyumlu sıralanması ve vuruşlarla biçimlendirilerek saptanmasıdır.

USÛLÜN OLUŞUMU

Usûl ritmik bir kalıptır. Kuvvetli ve hafif vuruşlar ritmik bir uyum oluşturur ve usûl meydana gelir.

Ritmik yapıda 3 önemli öge vardır:

1. Kuvvetli zaman (Kavî zaman)
2. Yarı kuvvetli zaman (Nîm kavî zaman)
3. Hafif zaman (Hafif-Zayıf zaman)

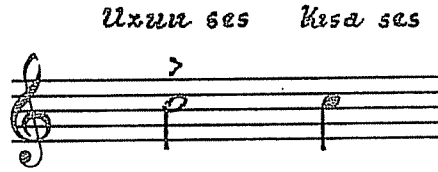
Kuvvetli ve hafif zamanlar 3 şekilde oluşabilir:

1. Süre farkları ile
2. Frekans farkları ile
3. Şiddet farkları ile

1. Süre farkları ile:

Uzun sesler, uzun süreler kuvvetli zamana; kısa sesler, kısa süreler hafif zamana sahiptir.

Örneğin:

Frekansları eş, değerleri farklı bu iki sestten ikilik DO sesi dörtlük DO sesine göre iki kat daha uzun süreye sahip kuvvetli bir ses, kuvvetli bir zamandır. Dörtlük DO ise ikilik DO sesinin yarısı kadar kısa süreye sahip hafif bir ses, hafif bir zamandır.

2. Frekans farkları ile:

Frekansları fazla olan Tiz sesler kuvvetli zamana, frekansları az olan pes sesler hafif zamana sahiptir.

Örneğin:

Değerleri eş, frekansları farklı bu iki sestten dörtlük Mİ sesi dörtlük DO sesine göre frekansı daha fazla olan tiz ve kuvvetli bir ses, kuvvetli bir zamandır. Dörtlük DO sesi Mİ sesine göre frekansı daha az olan pes ve hafif bir ses, hafif bir zamandır.

3. Şiddet farkları ile:

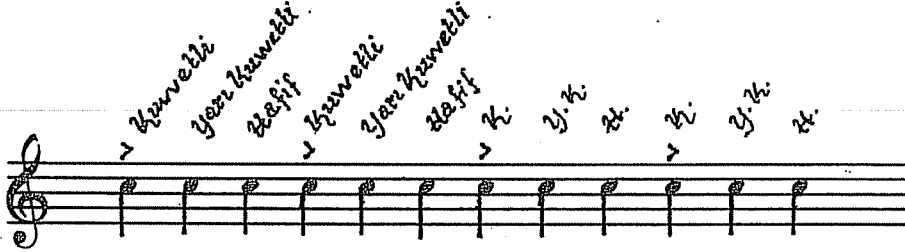
Frekans ve değerleri eşit zamanlara belirli aralıklar ile şiddet farkları verilerek kuvvetli ve hafif zamanlar oluşturulur ve ritmik bir uyum meydana getirilir.

Örneğin:

Bir kuvvetli ve bir hafif olmak üzere sıralanan eşit değerli bu zamanları kulak birbirinden farklı, ikili olarak algılar; kulakta ikili bir uyum ve ritm duygusu meydana gelir.

Bu kez:

Bir kuvvetli, bir yarı kuvvetli ve bir hafif olmak üzere sıralanan zamanları ve vuruluşları kulak üçlü algılar, kulakta üçlü bir uyum ve ritm duygusu meydana gelir.

Sonuç: Kuvvetli, yarıkuvvetli ve hafif zamanlar ve vuruşlar ritmik bir uyum oluşturur. Frekans ve değerleri eşit sesler ve zamanlar şiddet farkları bulunmadığı takdirde tekrar edilmeleri hâlinde bir âhenk ve ritm duygusu uyandırmazlar.

Usûllerin uygulanmasında kuvvetliden hafife ve daha hafife kadar şiddet farkları olan vuruşların bulunduğu görülür. Ayrıca bir sarkacın veya rakkasın periyodik hareketinde; bir elin dize düzenli vurup kalkmasındaki vuruşta, şiddet farkı bulunduğu izlenir. Bir vuruşda, ilk periyotun (sarkacın gidişinin, elin dize vuruşunun) kuvvetli zaman. İkinci periyotun (sarkacın gelişinin, elin dizden kalkışının) hafif zaman olduğu anlaşılır. Her sesin de ilk yarısı kuvvetli, ikinci yarısı ve sonuna doğru hafiftir. Sükût işaretleri aslında hafif zaman yerini alır.

Ritmik bir uyum için farklı şiddette en az iki zaman gerekir. Bu iki zamanın tekrarı ile ancak basit bir ritm oluşturulabilir. Bu neden ile bir usûl olabilmesi için de bir kuvvetli ve bir hafif zaman olmak üzere en az iki zaman gereklidir. Tek zamanlı usûl olamaz.

USÛLÜN TARİFİ:

USÛL: (2, 3, 4, 5, 6, ... ve sıra ile 120 adede kadar.

Onaltılık, Sekizlik, Dörtlük veya İkilik)

ZAMAN BİRİMİNDEN OLUŞAN

Örneğin: Aksak usûlü alınarak tarifi açıklanması.

9 Adet Sekizlik

1 2 3 4 5 6 7 8 9

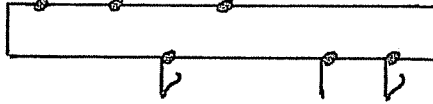
♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩

♩+ ♩ ♩ ♩+ ♩ ♩+ ♩ ♩

♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩

DÜM TE KE DÜM TEK TEK

2 1 1 2 2 1

BELLİ BİR SÜRE İÇİNDE

Zaman birimlerini birleştirmek sureti ile meydana getirilen

UZUN VE KISA ZAMANLAR İLE

Düm, Tek, Te-Ke, Te-Kâ, Tek-Kâ, Ta-Hek sözcükleri kullanarak Şeklinde

KUVVETLİ VE HAFİF VURUŞLARDAN**MEYDANA GELEN**

(ve Aksak gibi bir isim verilmiş olan)

KALIPLAŞMIŞ ÖLÇÜDÜR.

Belli bir zaman biriminden oluşan, belli bir süre içinde uzun ve kısa zamanlarla kuvvetli ve hafif vuruşlardan meydana gelen kalıplaşmış ölçülere usûl denir.

Bir ölçü içinde zamanları değişik oranlarda ve değişik şekillerde sıralayarak aynı ölçüde değişik ritimler ve usûller oluşturmak mümkündür.

Örneğin: Bir ölçü içinde 4 adet zaman birimi süresine sahip Sofyan usûlünün zamanları

DÜM	TE	KE	şeklinde sıralanmıştır.
2	1	1	

Aynı süre içinde

DÜM	DÜM	TEK	TEK	şeklinde bir zaman sıralanışı yapılırsa
1	1	1	1	4 adet zaman birimli yeni bir usûl oluşur.

Aynı süre içinde

DÜM	TEK	TE	KE	şeklinde bir zaman sıralanışı yapılırsa
1	2	1/2	1/2	4 adet zaman birimli yeni bir usûl oluşur.

Esasen usûlde kendine özgü akıcı bir yürüyüş bulunmalıdır. Kulakta tamlık ve ritm duygusu uyandırılmalıdır. Sözlü ve sözsüz eser yapmağa uygun olmalıdır. Güfte-hece bölümünde uygulamaya olanak sağlayacak yapıda olmalıdır.

USÛL VURMA

Usûl vurma, usûlî oluşturan zaman ve vuruşların, sürelerince sıra ile ölçülmesidir. Vuruşlara Darb da denir.

Usûlün başından itibaren usûl zamanlarını belirleyen vuruşlar sırasına göre sağ el ile sağ diz, sol el ile sol diz üzerinde dikey hareketler ile veya Kudûm, Bendir, Tef gibi özel aletler ile vurulur.

Türk Musikîsi usûllerinin aslına en uygun şekilde icrasına olanak sağlayan vurgulu saz Kudûm'dür. Kudûm vurmakta kullanılan değneklere Zahme denir.

Usûl zamanlarını belirleyen vuruşlar DÜM, TEK, TE-KE, TE-KÂ, TEK-KÂ, TA-HEK heceleri ile isimlendirilir.

Bu heceler üçe ayrılır:

1. Sağ el ile vurulanlar
2. Sol el ile vurulanlar
3. Her iki el ile beraber vurulan

Vuruşların şemada izlenmesi:

<u>SOL EL İLE</u>	<u>SAĞ EL İLE</u>
<u>SOL DİZE Vurulan</u>	<u>SAĞ DİZE Vurulan</u>
<u>Vuruşlar ve heceler</u>	<u>Vuruşlar ve heceler</u>
TEK (Hafif)	DÜM (Kuvvetli)
KE (Kısa zaman - Hafif)	TE (Kısa zaman-Hafif)
KÂ (Uzun zaman)	TE (Kısa zaman-Hafif)
KÂ (Uzun zaman)	TEK (Uzun zaman)
HEK - (Uzun zaman)	TA (Uzun zaman)
İki el ile beraber	

Sağ el ile vurulan TEK hecesi:

1. Büyük usûllerde, özellikle velveleli vuruşlarda kullanılmıştır.
2. TEK vuruşunun zaman birimi miktarı KÂ vuruşuna eşittir.
3. Usûl içindeki TEK-KÂ vuruşları kendinden önce sıralanan TE-KE vuruşlarının hemen ardından kullanılmıştır.
4. TEK-KÂ vuruşlarının zaman birimi değeri TE-KE vuruşlarının zaman birimi değerinin iki katıdır.

5. TEK-KÂ vuruşlarının zaman birimi değerleri kendi aralarında birbirlerine eşit olduğu gibi TE-KE vuruşlarının da zaman birimi değerleri kendi aralarında birbirlerine eşittir; ancak usûl içinde sıralanan TE-KE vuruşlarının zaman birimi değerleri kendinden hemen sonra gelen TEK-KÂ vuruşlarının zaman birimi değerlerinin yarısına eşittir.
6. TE-KÂ vuruşlarında ise TE vuruşunun zaman birimi KÂ vuruşunun yarı değerindedir.

TA-HEK vuruşu:

Büyük usûllerin son tarafında bulunan 4 zaman birimi değerindeki TEK vuruşunu TA-HEK olarak ikiye ayırıp her iki el ile aynı anda vurulmak sureti ile usûl sonundaki uzun zaman olan TEK vuruşu ile usûl bitimine doğru meydana gelen - Duruş - duygusunu ortadan kaldırmak ve usûlün hareketindeki canlılığı onu izleyen usûle aktarmak için kullanılan bir vuruştur.

Usûllerde birinci zaman kuvvetli, ikinci ve onu izleyen zamanlar hafiftir. Ancak, yapındaki özellik nedeni ile kuvvetli zaman ve vuruşun hafif zaman ve vuruş ile yer değiştirdiği; kuvvetli zaman ve vuruşun sol ele isabet eden çeşidi vardır.

Örneğin: 8/8 lik DÜYEK Usûlü

DÜM	TEK	TEK	DÜM	TEK
1	2	1	2	2

Şeklindeki zaman sırasının DÜM TEK TEK şeklindeki bölümünde kuvvetli ve hafif zamanlar

manlar yer değiştirmiş, birinci zaman olan DÜM vuruşu kısa ve hafif, ikinci zaman olan TEK vuruşu uzun ve kuvvetli olmuştur. Hafif zaman ve hafif vuruş başa ve sağ el ile vuran DÜM vuruşuna, kuvvetli zaman ve kuvvetli vuruş ikinci zamana ve sol el ile vuran TEK vuruşuna gelmiştir. Kuvvetli ve hafif zamanların yer değiştirmesi ile SENKOP oluşmuştur.

Kâr, Kârçe, Beste, Ağır Semâî ve Yürük Semâîlerdeki terennümler usûllerin usûl zamanları ve vuruşlarına göre yapılmıştır. Buna göre usûllerdeki kısa süreli usûl zamanlarında te, ne, ni terennümleri; uzun süreli usûl zamanlarında tâ, nâ, dir, ten, nen terennümleri ve buna göre dağlımları yapılarak kullanılmıştır.

Her usûl başlıbaşına bir bütündür. Bir bütün olarak düşünmeli ve vurulmalıdır.

Bir büyük usûlü basitlerine veya küçük usûllere bölerek düşünmek ve vurmak sakıncalıdır, usûlün bütünlüğü bozulur.

USÛLLERDE MERTEBE VE HAREKET

Usûlün kalıbını ve vuruşlarını değiştirmeden zaman birimi değerinin, katları kadar artmasına Usûlün Mertebesi denir. Usûlün mertebeleri zaman birimi değerinin 2, 4, 8 katı olarak artmasıdır.

Bir usûlün zaman biriminin en küçük değerde olan şekline Birinci Mertebe denir.

Örneğin: Curcuna Usûlü 10 Zamanlı bir usûldür.

Usûlün Birinci Mertebesindeki zaman birimi Onaltılıkdır ve usûlde kullanılan en küçük değerdir. Usûlün İkinci Mertebesindeki zaman birimi ise Sekizliktir ve Birinci Mertebede kullanılan zaman biriminin iki katıdır. Buna göre de:

10/16 lık yazılan Birinci Mertebe

10/8 lık yazılan İkinci Mertebedir ve

Birinci Mertebe İkinci Mertebeden bir misli sür'atlıdır.

Bir usûlün birinci mertebedeki zaman birimi değerinin 2 katı değerdeki zaman birimli şekline İkinci Mertebesi denir.

Bir usûlün birinci mertebedeki zaman birimi değerinin 4 katı değerdeki zaman birimli şekline Üçüncü Mertebesi denir.

Örneğin: 10/16 lık bir usûlün üçüncü mertebesi, onaltılık zaman biriminin 4 katı değerde olan 10/4 lük şeklidir. Diğer bir deyim ile 10/4 lük bir usûlün Dörtlük zaman birimi, 10/16 lık usûlün üçüncü mertebesidir.

Usûlün yapısı ve vuruluşu değişmeksizin zaman biriminin değeri küçüldükçe usûl Yürüklük, zaman biriminin değeri büyüdüğüçe usûl ağırlık kazanır. Buna göre Birinci Mertebeler Yürük, İkinci mertebeler Orta Yürürlükte, Üçüncü mertebeler Ağırdır. Ancak her usûlün kendine özgü bir yapısı ve uygulamada esere göre bir yürüyüşü vardır.

Eski devir bestecileri çok yürük birinci mertebeler için (Hafif-i Evvel) orta yürüklükteki ikinci mertebeler için (Hafif-i Sâni) ve çok ağır üçüncü mertebeler için (Sakîl) deyimlerini kullanmışlardır.

Usûl bize hareket anlamını verebilir ancak tempodaki hız derecesini kesin olarak belirtmez çünkü notaların belli bir zaman uzunluğu yoktur, süreleri saniyeler ile tanımlanmamıştır.

Eserin başına ve usûl rakamının üst kısmına hareketin hız derecesini belirtmek üzere Pek ağır, Ağır, Ağırca, Sengin, Orta yürükce, Yürük, Pek yürük gibi kelimeler yazılarak eserin hızı saptanmak istenmiş ise de eseri seslendirenin estetik anlayışına göre bu kelimelerin anlamı değişiktir. Bu nedenle besteci yapıtının hep aynı hızda ve harekette olması için hareketi ve tempoyu kesin olarak Metronom ile saptar.

Müzik yapıtının her seslendirilişindeki hızın tam ve aynı olması için usûldeki zaman biriminden dakikada kaç adet okunması gerektiği saptanır. Bunun için müzik yapıtında istenen tempoya göre Metronom aleti ayar edilir ve aletin göstergesindeki rakam okunarak dakikadaki gereken zaman birimi adedi saptanmış olur. Eserin baş tarafına zaman birimi notası ve eşitine aletin göstergedeki rakamı yazılır.

Örneğin: Usûldeki zaman birimi sekizlik ise ve besteci eserin istediği hızda seslendirilmesi için sekizlik zaman biriminden dakikada 120 adet okunması gerektiğini saptamış ise eserin baş tarafına Metronom Maelzel M.M. $\text{♩} = 120$ yazar. Bu eser için Metronom aletinin göstergesi bu kez 120 rakamına getirilip tempo alınır ve bu tempoya göre yapıt seslendirilir.

Bu örnek gibi eser başlarında:

M.M. = 40

M.M. = 50

M.M. = 60

M.M. = 88

M.M. = 116

M.M. = 88

M.M. = 120

M.M. = 144

M.M. = 192

v.b. Metronom değerler görülür.

USÜLLERİN YAZILIŞI

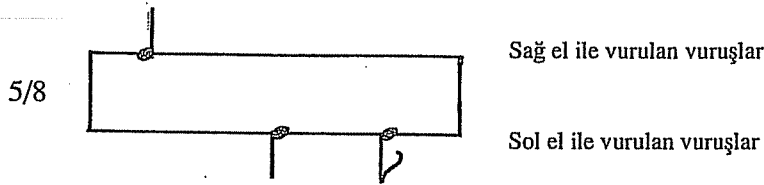
Eserin baş tarafına bir kesir gibi yazılmış olan rakamlara Usûl rakamları denir. Bu rakamlardan kesir çizgisinin altındaki rakam zaman birimini, kesir çizgisinin üstündeki rakam bir ölçüdeki zaman birimi adedini gösterir.

Örneğin: 6/8 lik bir Şifrede çizginin altındaki 8, o müzik parçasının her bir ölçüsündeki zaman biriminin sekizlik değerinde nota olduğunu, çizginin üstündeki 6 ise her bir ölçüde sekizlik zaman biriminden 6 adet bulunacağını gösterir. 6 zamanlı bir usûl olduğunu bildirir.

Usûller birbirine paralel ve yatay dikdörtgen şeklinde iki çizgi üzerine yazılır. Bu paralel ve yatay çizgilerin baş tarafına usûl rakamları, Üst çizgiye sağ el ile vurulan vuruşlar, alt çizgiye sol el ile vurulan vuruşlar, usûlün zaman birimine ve vuruşlardaki zaman birimi adedine göre nota değeri ile yazılır.

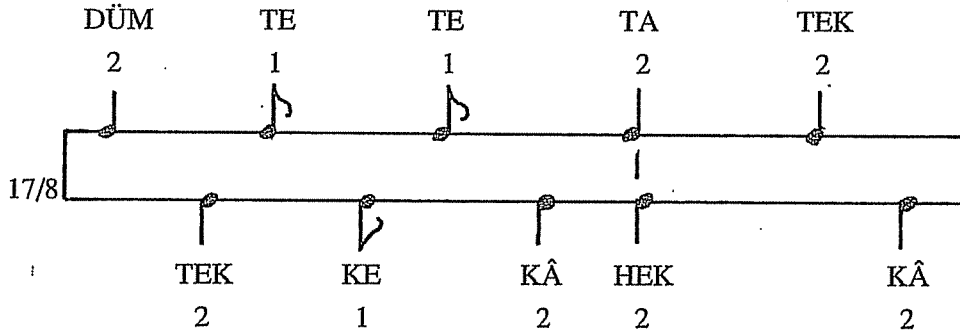
Örneğin: Türk Aksağı Usûlü

5/8 lik	DÜM	TEK	TEK
	2	2	1

Sağ el ile vurulan DÜM, TE, TA, (TEK). heceleri üst çizgiye ve notaların dikey çizgileri yukarı doğru; Sol el ile vurulan TEK, KE, KÂ, HEK. heceleri alt çizgiye ve notaların dikey çizgileri aşağı doğru olmak üzere bütün vuruşlar zaman sırasına göre yazılır. İki el ile birlikte vurulan TA-HEK sözcüğünün TA hecesi üst çizgiye, HEK hecesi ise TA hecesinin hemen altına isabet edecek şekilde alt çizgi üzerine yazılır.

Örneğin: Zaman birimi sekizlik olan 17/8 lik bir usûl

Usûller kaç adet zaman biriminden oluşmuş ise o kadar zaman birimlik ölçüler şeklinde yazılır. Zaman birimi miktarı tamamlandıktan sonra ölçü çizgisi çizilir. Usûller birer ölçülük olarak melodi ile birlikte ölçü içerisinde gösterilmiş olur. Usûller ölçü içerisinde kendini oluşturan daha küçük usûllere ayrılarak gösterilmez.

Bir eser içerisinde tek bir usûlden başka değişik usûller de kullanılır. Eser içinde usûl değiştirmeye usûl geçkisi denir. Usûl değişikliği olan eserlere usûl geçkili veya değişmeli denir. Günümüzde değişmeli usûllü eserlerin başına Değişmeli deyiminden sonra her iki usûl veya usûller de belirtilerek yazılmaktadır.

USÛLLERDE VELVELE

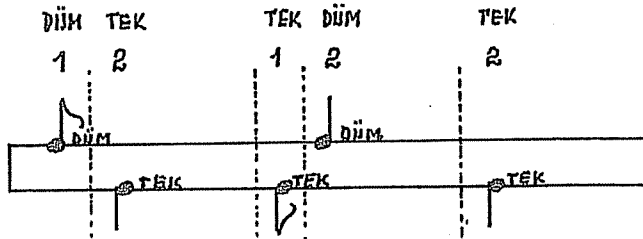
Usûle daha başka bir hareket, canlılık ve renk vermek, vurgulu aynı tip sazlardaki beraberlik ve âhenkli vuruşu sağlamak için usûllerde velveleli vuruşlar oluşturulmuştur.

Usûl vuruşlarının toplam değerleri değişmeksizin daha küçük vuruşlara ayrılmasına velvele denir.

Örneğin: Düyek usûlünün asıl şekli ve bir de velveleli şekli:

Asıl Şekli

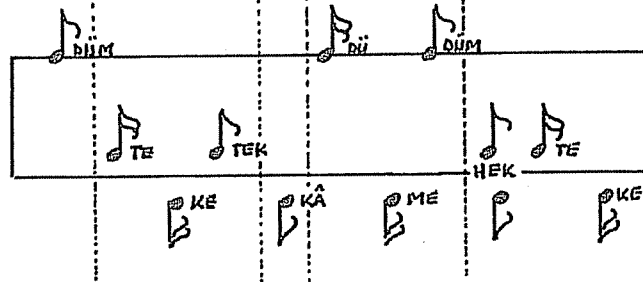
SAĞ EL İLE SAĞ DİZE vurulan Vu.
SOL EL İLE SOL DİZE vurulan Vu.

Velveleli Şekli

SAĞ ZAHME İLE SAĞ KUDÛME Vur.

SAĞ ZAHME İLE SOL KUDÛME Vur.
SOL ZAHME İLE SOL KUDÛME Vur.

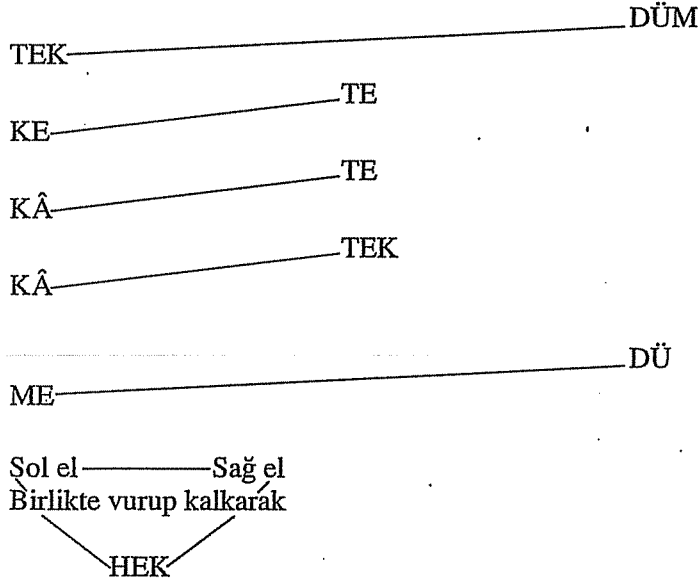
Usûlün ilk vuruşunun velvelelere ayrılmaması, ilk vuruşun tam ve bütün olarak vurulması usûlün dengeli yürütmesi yönünden önemlidir.

Velveleli vuruş genel olarak Kudûmde kullanılır. Kudûm Türk Musıkîsi usûllerinin aslına en uygun şekilde icrasına olanak sağlayan sazdır.

Velveleler usûl zamanları ve vuruşlarında kullanılan düm, tek, te-ke, te-kâ, tek-kâ ve hek heceleri ve buna ilâve olarak dü-me heceleri ile isimlendirilir.

Sol ve Sağ Kudûm üzerinde Vurulan Usûl Velveleri.

SOL KUDÛM		SAĞ KUDÛM
SOL EL İLE	SAĞ EL İLE	SAĞ EL İLE
SOL KUDÛME	SOL KUDÛME	SAĞ KUDÛME
Vurulan	Vurulan	Vurulan
Vuruşlar	Vuruşlar	Vuruşlar
ve HECELER	ve HECELER	ve HECELER

Bu velveleli vuruşlar; (Tarafımdan uygulanan şekli ile)

Usûl Notasında iki çizgi üzerine yazılır.

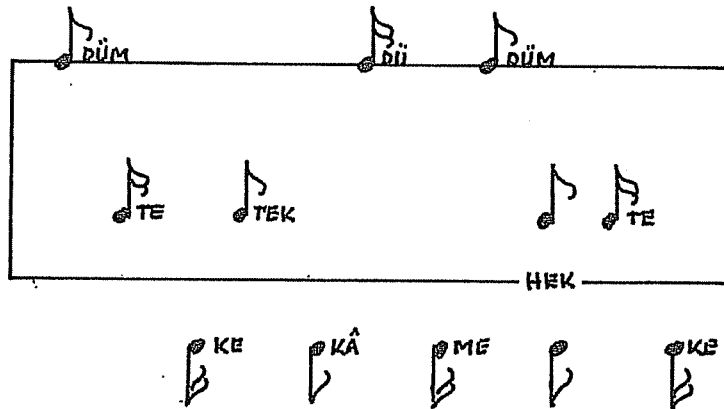
Üst Çizgi Sağ Kudûmu, Alt Çizgi Sol Kudûmu temsil eder.

Üst Çizginin üzerine
SAĞ ZAHME İLE SAĞ KUDÛME
vurulan velveleler

Alt Çizginin üst tarafına
SAĞ ZAHME İLE SOL KUDÛME
vurulan velveleler

Alt Çizginin alt tarafına
SOL ZAHME İLE SOL KUDÛME
vurulan velveleler

Yazılır.

Velveleli vuruşta HEK vuruşu: Sağ ve Sol ellerdeki Zahmeler ile Sol Kudûme aynı anda, beraber vurulur. Onun için velvele notasında HEK vuruşunun notası, velvele notasının alt çizgisine üst üste ve bir hizada yazılır. İki nota ile gösterilmiş olmasına karşın vuruş değeri, velvelesiz olarak gösterilmiş olan usûl notasındaki HEK vuruşunun karşılığı olan nota değerindedir.

USÛLLERİN AYRILIŞI

Usûller 2 ve 3 zamanlı usûllerin türevleridir. 2 ve 3 zamanlı usûller kendinden daha küçük usûllere ayıramayan basit usûllerdir.

Kendinden daha küçük usûllere ayıramayan usûllere Basit usûl denir.

Zamanları parçalayarak veya birleştirerek usûl üretmek mümkündür; 2 ve 3 zamanlı usûllerden çift zamanlı ve tek zamanlı usûllerin katları olarak üretilen ve kendinden daha küçük usûllere ayrılabilen çift zamanlı ve tek zamanlı birleşik usûller oluşmuştur.

Kendinden daha küçük usûllere ayrılabilen usûllere Birleşik usûl denir.

Çift zamanlı usûllerde toplam süreler ikiye artarak usûller büyümekte; tek zamanlı usûllerde toplam süreler üçe artarak usûller büyümektedir.

Usûller 2 adet birim zamanlıdan 120 adet birim zamanlının sonuna kadardır. Ayrıca büyük ve birleşik usûllerin ardarda dizilmesi ile Darbeyn usûller oluşturulmuştur.

Hareketleri birbirine benzeyen değişik iki veya daha fazla usûlün birbirine eklenmesi ile oluşan usûllere Darbeyn denir. Bunlar (1 adet bir usûl+1 adet diğer bir usûl), (1 adet bir usûl+2 adet diğer bir usûl), (2 adet bir usûl+1 adet diğer bir usûl), (2 adet bir usûl+2 adet diğer bir usûl), (3 adet bir usûl+1 adet diğer bir usûl), (4 adet değişik birer usûl 1+1+1+1), (5 adet birer usûl 1+1+1+1+1 ve 3+1+2+1+1+baştaki usûlden 1+ikinci usûlden 4) şeklindedir. Darbeyn usûller peşrevlerde, bestelerde, ilâhîler ve tevşihler olmak üzere dînî eserlerde kullanılmıştır.

Usûller niteliklerine göre üçe ayrılır:

1. Basit usûller
2. Birleşik usûller
3. Darbeyn usûller

2 Adet birim zamanlıdan 15 adet birim zamanlının sonuna kadar olan usûller Küçük usûller olarak sınıflandırılır. Her formdaki eserlerde kullanılmıştır.

16 Adet birim zamanlıdan 120 adet birim zamanlının sonuna kadar olan usûller ile Darbeyn usûller Büyük usûller olarak sınıflandırılır. Büyük formdaki eserlerde kullanılmıştır.

Büyük usûllerdeki genel özellikler:

- a. Bu usûller çift zamanlıdır; (ancak, bunlar içinde "Durak Evferi" usûlü tek zamanlıdır.)
- b. Büyük eserlerde usûller zaman birimleri dörtlük olan mertebelerden itibaren kullanılmış, onaltılık ve sekizlik mertebeler kullanılmamıştır; Büyük usûllerin ilk mertebelerinde zaman birimi dörtlük notadır.
- c. Kâr, Kârçe, Beste, Peşrev formundaki eserlerde kullanılmıştır. (Bu özellikleri taşıyan Evsad usûlü çoğunlukla dînî musikîmizde "Cumhur ilâhî" lerde kullanılmış olup; ancak, bu usûlde şarkı formunda da eser mevcuttur.

Nikoğos'un "Niçin a sevdiğim niçin

Seni sevdim bu dur suçum" Hicâz şarkısı)

Küçük usûller:

1. Nîm Sofyan
2. Semâî
3. Sofyan

4. Türk Aksağı
5. Zafer
6. Yürük Semâî
7. Darb-ı Usûl
8. Devr-i Hindî
9. Devr-i Turan
10. Düyek
11. Müsemmen-Katakofî
12. Darb-ı Bulgar
13. Aksak
14. Evfer
15. Raks Aksağı
16. Oynak
17. Üçleme
18. Aydın
19. Aksak Semâî
20. Curcuna
21. Aksak Semâî Evferi
22. Lenk Fahte
23. Ceng-i Harbî
24. Tek vuruş
25. Frencin
26. Nîm Çenber
27. İkiz Aksak
28. Mazmûri
29. Nîm Evsad
30. Şarkı Devr-i Revânî
31. Bektaşî Devr-i Revânî
32. Devr-i Revân
33. Devr-i Türkî
34. Müsebbâ'
35. Raksân
36. Bektaşî Raksânı

Büyük usûller:

1. Bektaşî Raksı
2. Çifte Düyek
3. Fer
4. Nîm Bereşân
5. Nîm Hafif
6. Darb-ı Türkî

7. Nîm Devir
8. Türkmen
9. Fahte
10. Durak Evferi
11. Hezec
12. Şirin
13. Çenber
14. Nîm Sakîl
15. Evsad
16. Beste Devr-i Revânı
17. Şarkı Devr-i Revânı
18. Devr-i Kebîr
19. Frengifer
20. Remel
21. Devr-i Sagîr
22. Hafif
23. Berefşân
24. Muhammes
25. Darb-ı Hüner
26. Sakîl
27. Nîm Zencîr
28. Hâvî
29. Darb-ı Fetih
30. Eksik Zencîr
31. Zencîr

Darbeyn usûller:

1. 1 adet 16/4 lük Fer+1 adet 32/4 lük Muhammes
2. 1 adet 24/4 lük Nîm Sakîl+1 adet 32/4 lük Berefşân
3. 1 adet 28/4 lük Devr-i Kebîr+1 adet 32/4 lük Berefşân
4. 2 adet 28/4 lük Frengî Fer'+2 adet 28/4 lük Devr-i Kebîr
5. 2 adet 28/4 lük Devr-i Kebîr+2 adet 32/4 lük Berefşân
6. 2 adet 28/4 lük Remel+2 adet 32/4 lük Muhammes
7. 2 adet 28/4 lük Remel+1 adet 32/4 lük Muhammes
8. 2 adet 28/4 lük Remel+1 adet 32/4 lük Berefşân
9. 3 adet 28/4 lük Devr-i Kebîr+1 adet 32/4 lük Berefşân
10. 3 adet 28/4 lük Frengî Fer'+1 adet 32/4 lük Berefşân
11. 1 adet 24/4 lük Nîm Sakîl+1 adet 48/4 lük Sakî+1 adet 20/4 lük Fahte+1 adet 32/4 lük Berefşân=124/4 lük olarak 4 adet değişik usûlün hepsi birden Çâr Usûlü adı altında toplanmıştır.
12. 3 adet 20/4 lük Fahte+1 adet 24/4 lük Çenber+2 adet 28/4 lük Devr-i Kebîr+1 adet 32/4 lük Hafif+1 adet 16/4 lük Çifte Düyek+1 adet 20/4 lük Fahte+4 adet 24/4 lük Çenber.

NÎM SOFYAN USÛLÜ

İKİ ADET BİRİM ZAMANLI VE İKİ VURUŞLU DÜM 1, ve TEK 1 ŞEKLİNDE (Küçük ve Basit) USÛLE NÎM SOFYAN USÛLÜ DENİR.

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

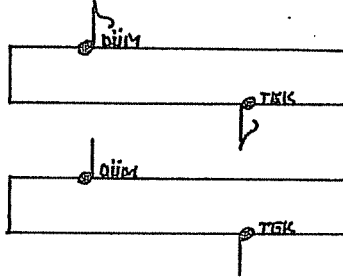
Usûlün Notası:
1. Mertebesi 2/8

2. Mertebesi 2/4

DÜM
1

TEK
1

Şeklindedir.

Usûldeki DÜM kuvvetli, TEK zayıftır.

Nîm Sofyan Usûlünün en çok 2. Mertebesi kullanılır.

Birleşik usûllerde 2 zamanlı Usûl olarak aranır ve ayrılır. Özellikle 2. Mertebesi ile Oyun havaları ve Şarkılar yapılmıştır.

USÛLE GÖRE VELVELESİ

NÎM SOFYAN USÛLÜ

Vuruşu: 2 mertebesi

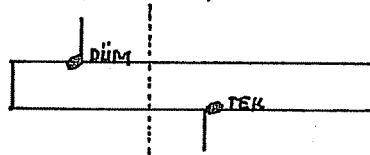
2/4

DÜM
1

TEK
1

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

2/4

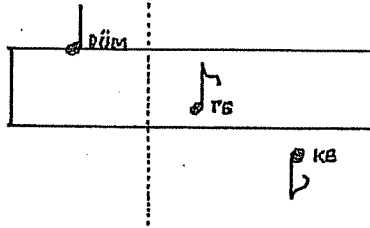

Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÛME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

Nîm Sofyan

HİCÂZ ŞARKI
Dağ perisiSöz : Ömer Bedreddin Uşaklı
Müzik: Kaptanzâde Ali Rıza Bey

ARANAĞME

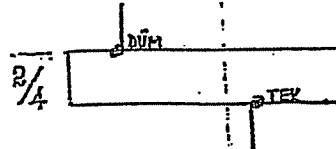
U_fuk_la_ra yas_lan_mış yor-gun dağ_lar sı_ra í_le

Vuruluşu: 2 mertebesi

2/4 — DÜM — TEK —

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velveleli

Vuruluşu

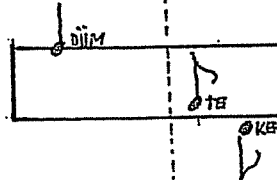
velveleli

vuruluşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

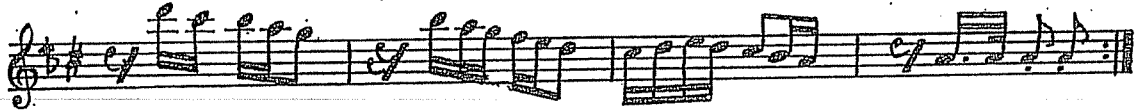
SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

ARANAĞME

U_fuk_la_ra yas_lan_mış yor_gun dağ_lar sı_ra í_le

Ça_dı_ri_nin üs_tü.ne doğ_muş ak_şam yıl_dı_zı

Çıp_lak a_yak_la_ri_nin al_tın_da bay_gın yay_la

Ey be.lâ_lı gök_le.rin mağ_rur dağ_la_rın kı_zı

S A Z

Ne ka_dar nâ_rin_sin gü.zel_sin bil_sen

o/oo

Söz : .....

Müzik: .....

Bak yor-gun gözle-rim kar-şın da hay-ran

Bel-ki di-ri-li-rim iç-sem e-lin den

Se-rin çam ko-ku-lu bir tas-cık ay-ran

1 2

S A Z

Maz 7

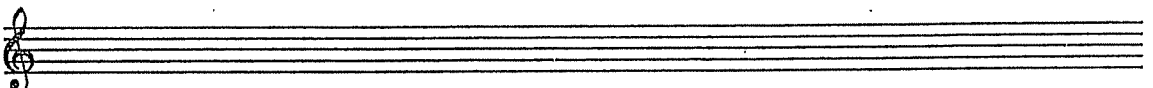
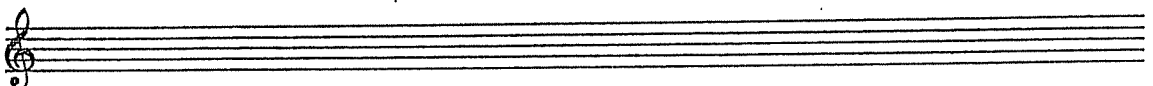
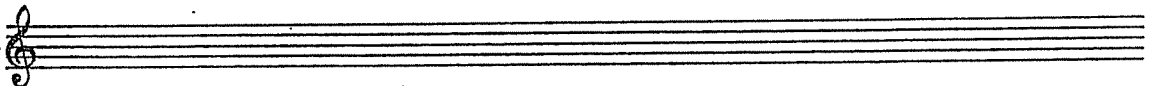
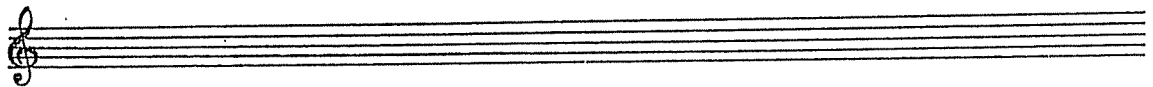
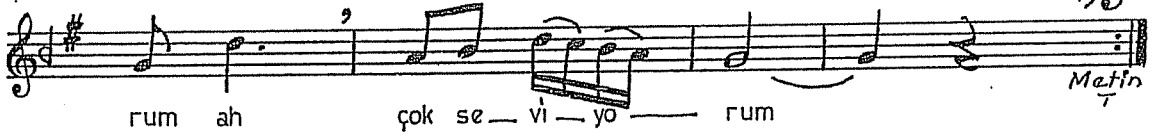
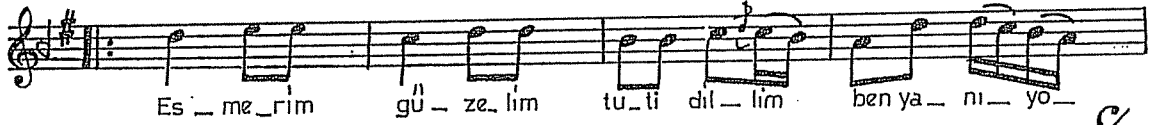
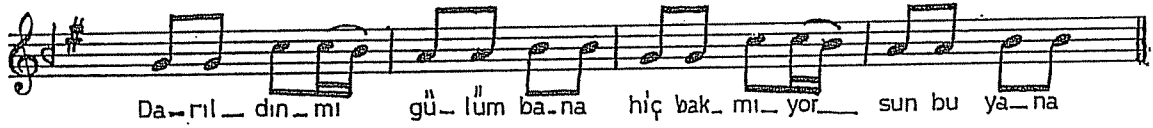
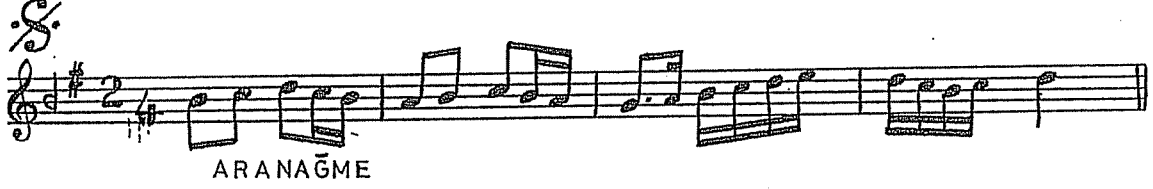
Nîm Sofyan

RAST

KANTO

Söz : .....

Darıldımı gülüm bana Müzik: .....

Bileşik
Nîm Sofyan

ISFAHAN ŞARKI
Canda hasiyyet mi var, sevdâyı canân olmasa, Müzik: Hacı Ârif Bey

Söz : .....

— S A Z —

Can - da ha - siy -

yet mi var

sev - da - yı ca - nân

ol - ma - sa

— S A Z —

Dil - de cem - iy -

Tat - lı - dır soh -

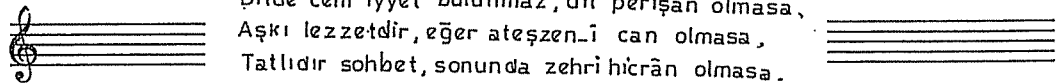
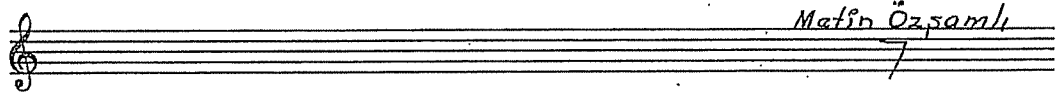
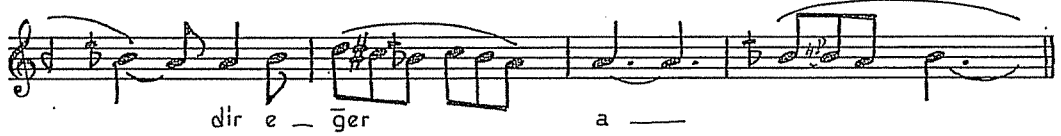
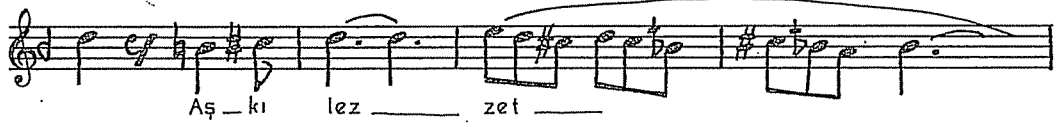
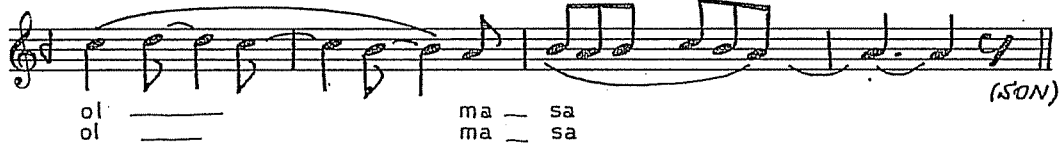
yet bu - lun - maz

bet so - nun da

a/oo

Söz : .....

Müzik: .....

SEMÂÎ USÛLÜ

ÜÇ ADET BİRİM ZAMANLI VE ÜÇ VURUŞLU DÜM 1, TEK 1, VE TEK 1 ŞEKLİNDE (Küçük ve Basit) USÛLE SEMÂÎ USÛLÜ DENİR.

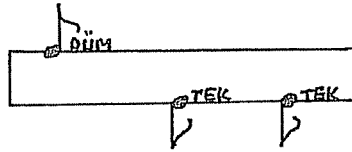
Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM   TEK   TEK
1   1   1

Şeklindedir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 3/8

Birinci mertebesi Vals üslûbunda olup Vals adını alır; Usûldeki DÜM kuvvetli, DÜM'den sonra gelen birinci TEK yarım kuvvetli, ikinci TEK ise zayıftır. Aşağıya 2. Mertebesi yazılmıştır.

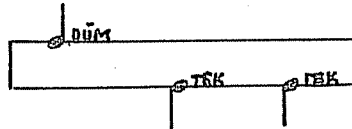
Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM   TEK   TEK
1   1   1

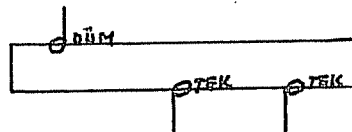
Şeklindedir.

Usûlün Notası:

2. Mertebesi 3/4

3. Mertebesi 3/2

Hareketler mertebelerine göre (Yürük ve Orta yürük) tür.

Semâî Usûlünün en çok 2. Mertebesi kullanılır. Birleşik usûllerde 3 zamanlı usûl olarak aranır ve ayrılır. Bu usûl ile Şarkılar Dînî eserler ve Saz Semâîlerinin dördüncü hâneleri yapılmıştır.

USÛLE GÖRE VELVELESİ

SEMÂÎ USÛLÜ

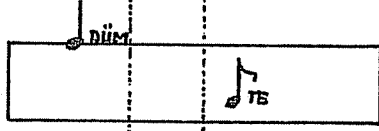
Vuruşu: 2 mertebesi

 $\frac{3}{4}$ DÜM
1TEK
1TEK
1SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar $\frac{3}{4}$

Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÛME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

Semâî

RAST ŞARKI

Söz : .....

Yine bir gül nihâl aldı bu gönlümü Müzik: Hamâmizâde İsmail
Dede Efendi

ARA NAĞME

Yi- Göc- ne- me- bir dîm gül nî- hâl aldı bu gönlümü gön- lü- mü dil- ru- bâ

Vuruşu: 2 mertebesi

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

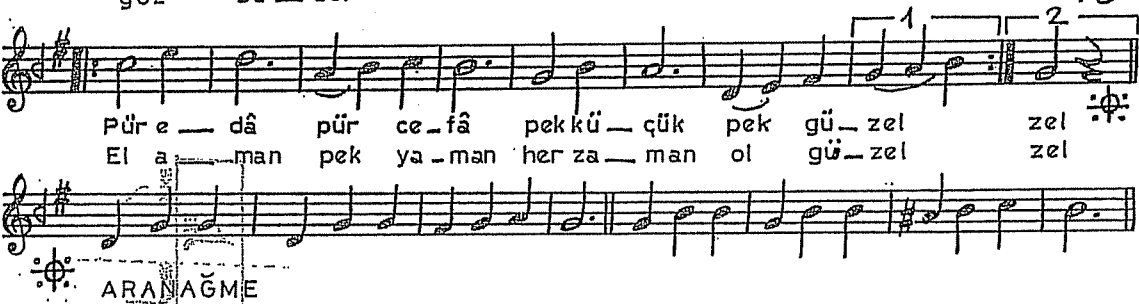
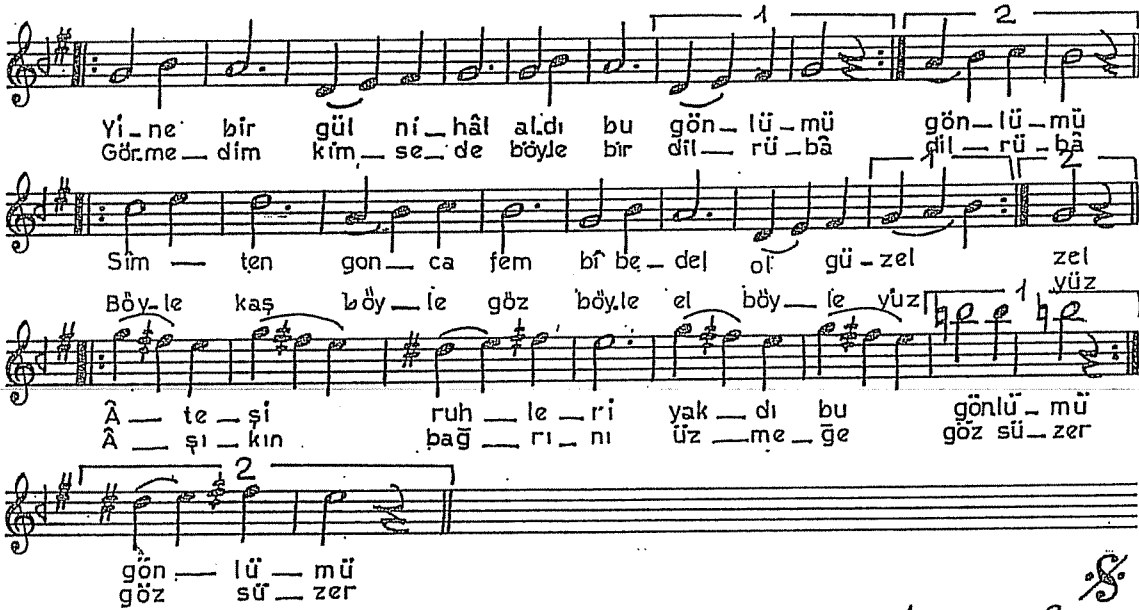
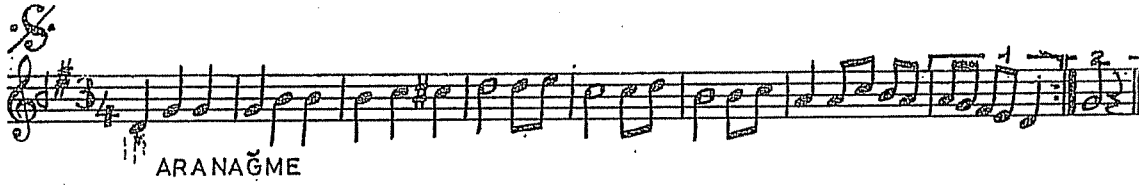
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velveleli

SAĞ Zâlme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zâlme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zâlme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Semâî

SEGÂH FANTEZİ
Bahari okşuyor ellerim

Söz : Hilmi Soykut
Müzik: Emin Ongan

ARANAĞME

Ba -

ha - rı ok - şu - yor el - le - rim Mel - tem - ler - de

bur - cu bur - cu sev - gi Su - lar - da hül - ya - lar boncuk bon - cuk

Mer - can gi - bi Ba bi

Yıl - dız - lar su - ya dü - şer - ken pul pul

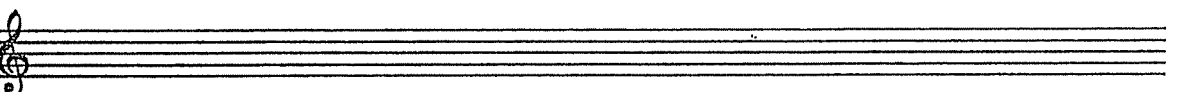
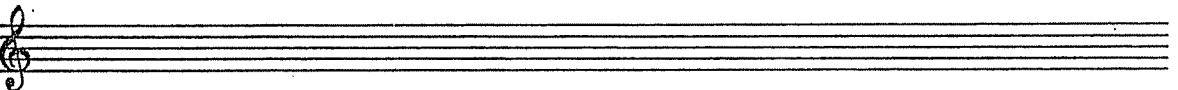
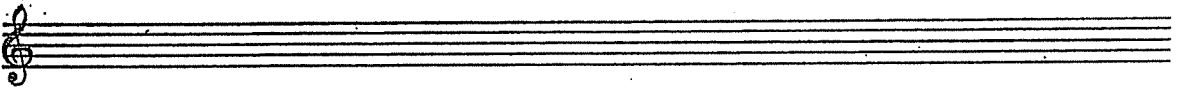
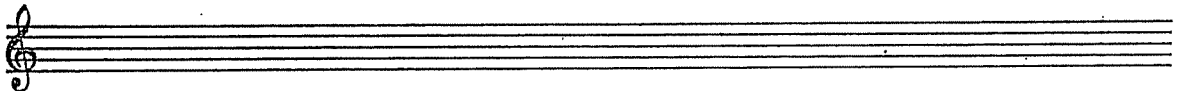
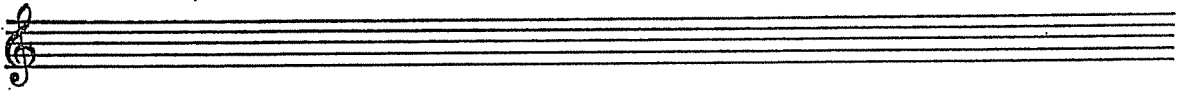
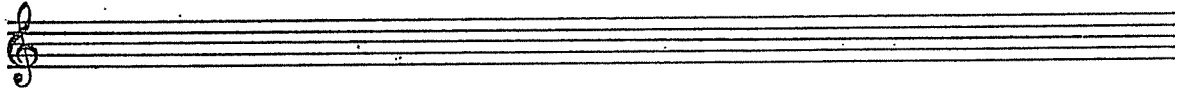
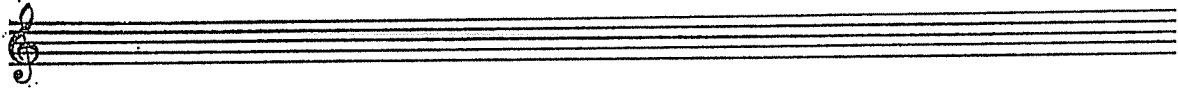
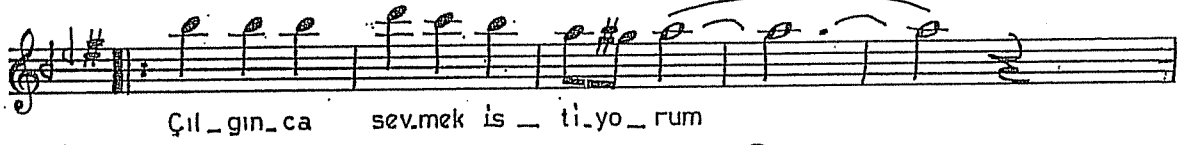
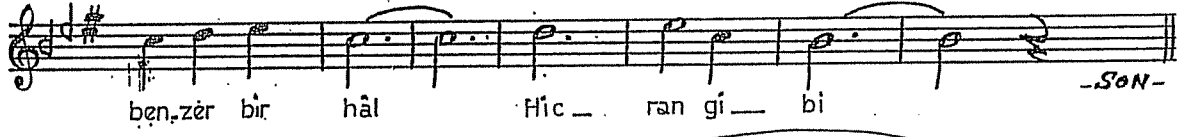
Ak - şa - mı yu - dum yu - dum i - çi - yo - rum

Şu var - ki Gön - lüm - de sensiz - li - ğe

a/ao

Söz : .....

Müzik: .....

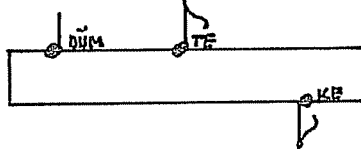
SOFYAN USÛLÜ

DÖRT ADET BİRİM ZAMANLI VE ÜÇ VURUŞLU DÜM 2, TE 1, VE KE 1 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşme) USÛLE SOFYAN USÛLÜ DENİR.

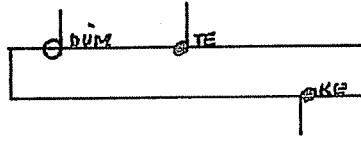
Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM 2 TE 1 KE 1 Şekindedir.

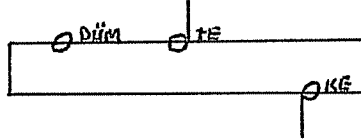
Usûlün Notası:
1. Mertebesi 4/8

2. Mertebesi 4/4

3. Mertebesi 4/2

Usûldeki Birinci uzun zaman DÜM kuvvetli, TE yarı kuvvetli, KE ise zayıftır. 2+2 olarak 2 tane 2 birim zamanlı usûle ayrılabilir.

Sofyan Usûlü kendinden daha büyük Birleşiklerinde 4 zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

Hareketler Mertebelerine göre (Yürük, Yürükce, Orta ve Ağırca) dır.

Sofyan usûlünün en çok 4/4 lük ikinci mertebesi kullanılmış ve bu usûlle (Peşrev, İlâhi, Oyun Havaları, Medhal ve Şarkılar) yapılmıştır.

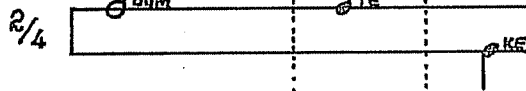
USÛLE GÖRE VELVELESİ

SOFYAN USÛLÜ

Vuruluşu: 2 mertebesi

2/4 DÜM 2 TE 1 KE 1

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

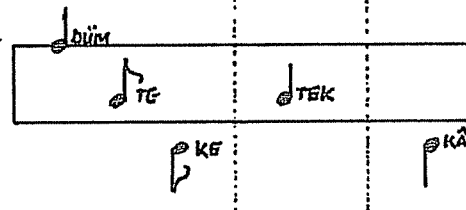

Velveleli

Vuruluşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÛME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

Sofyan

ACEM AŞİRÂN ŞARKI
Bakma sakın benden yana

Söz : .....
Müzik: Şakir Ağa

♩ = 72

Bak ma sa kin ben den ya na
Sen de var ken o le ta fet

Bak ma sa kin ben den ya na Kūs
Sen de var ken o le ta fet Na

tüm gü cen / sil e de / dım ben sa na / yım şı ka yet Na

tüm gü cen / sil e de / dım ben sa na / yım şı ka yet Ey

fi le yal / le dım gay / var ma ba na / rı ce sâ ret

Kūs tüm gü cen / Kūs tüm gü cen / dım ben sa na / dım ben sa na Ey

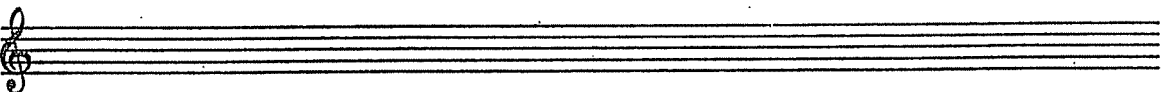
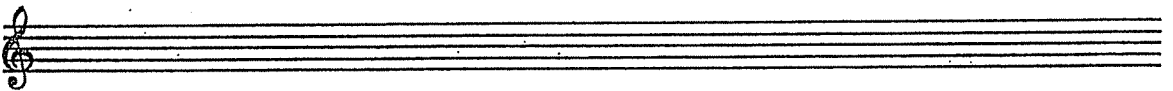
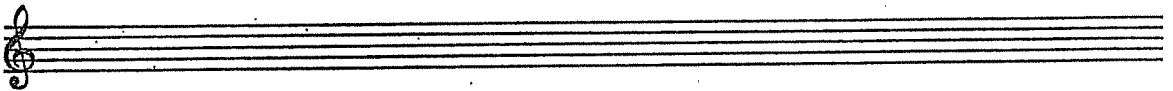
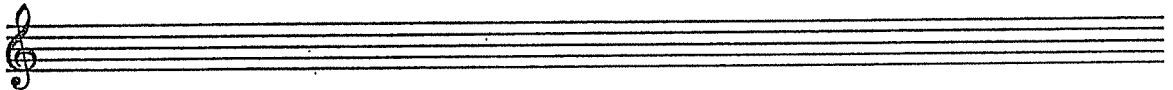
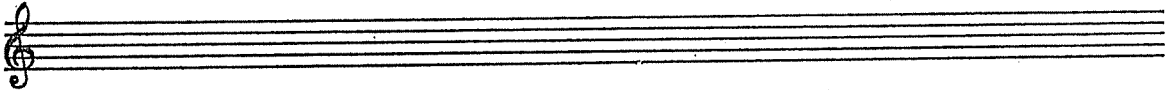
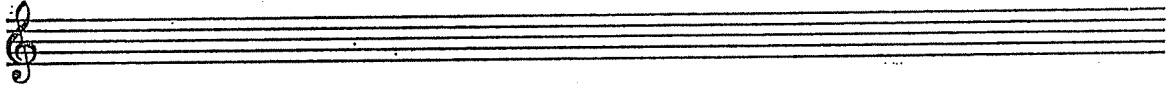
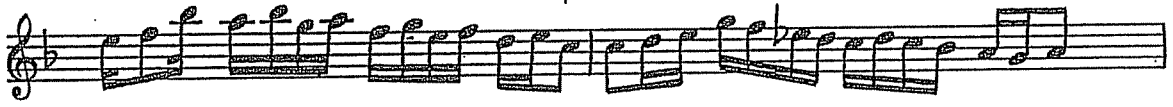
fi le yal / le dım gay / var ma ba na / rı ce sâ ret

Kūs tüm gü cen / Kūs tüm gü cen / dım ben sa na / dım ben sa na

o/oo

Söz : .....

Müzik: .....

Sofyan

BAYÂTÎ ŞARKI
Emel-i meyl-i vefâ

Söz : .....
Müzik: Şevki Bey

E-me-li mey-li ve-fa sen-de-de var

ben-de-de var SAZ ben-de-de var SAZ

He-ve-si Ta-bi mey SAZ iy-şu se-fa ya-lî he-va sen-de-de var sen-de-de var

ben-de-de var ben-de-de var He-ve-si Ta-bi mey SAZ iy-şu se-fa ya-lî he-va KARAR

sen-de-de var ben-de-de var sen-de-de var ben-de-de var

Za-il ol-maz di-li a şüt-te-mi-zin

se-v-da sı SAZ se-v-da sı SAZ

— ARANAĞME

Matin

Ni.çin mahzûn ba — kar — sın sen ba — na öy —
 le sen ba — na öy. — le
 Ne.dir kûs.kûn — lû — ğün ey mah söy —
 le ey mah söy —
 le SA Z — le SA Z —
 Mülked...der dur — mak — lı — ğın lâ — yık mı böy —
 le lâ — yık — mı böy —
 le SA Z —
 Metin
7

Sofyan

HİCÂZ ŞARKI Söz : Ömer Bedreddin Uşaklı
 Âşıkım dağlara kurulu tahtım Müzik: Kaptanzâde Ali Rıza Bey

ARANAĞMESİ

A — şı — kım dağ — la — ra ku — ru — lu tah — tım

Ço — ban — lar bağ — rı — mı dağ — lar — da ge — çer

Gü — nü — mü yıl — e — den şu ka — ra bah — tım

En — gin gur — bet — ler — den çağ — lar — da ge — çer

Ört — se göz — le — ri — mi son — suz bir di — yar

Me — za — rım dağ — la — ra kal — sa ya — di — gâr

Gön — lü — mü çiğ — ne — yip ge — çen naz — lı yâr

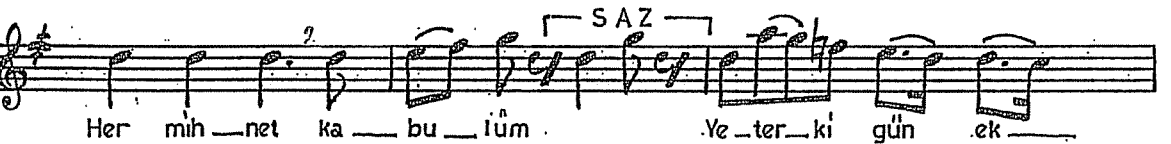
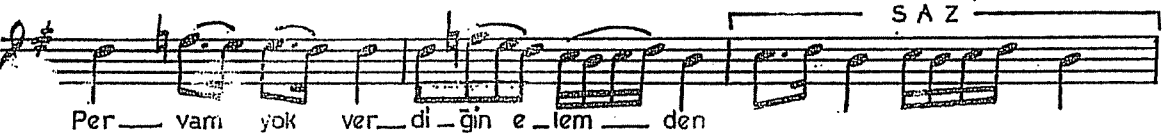
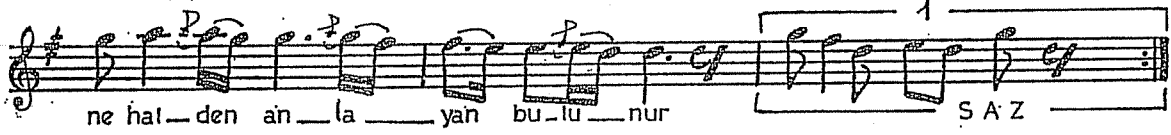
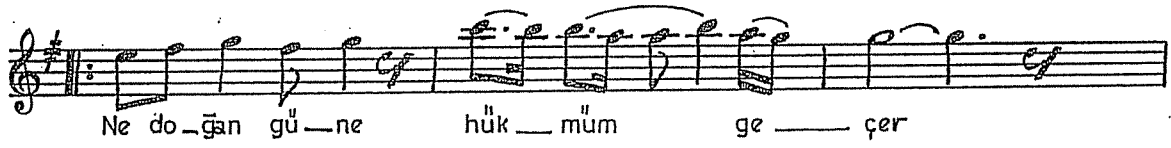
Bel — ki me — za — rım — dan ağ — lar — da ge — çer

MafPn 7

Sofyan

MAHÜR FANTEZİ
Ne doğan güne hükmüm geçer

Söz : Cahit Sıtkı Tarancı
Müzik: M. Nurettin Selçuk

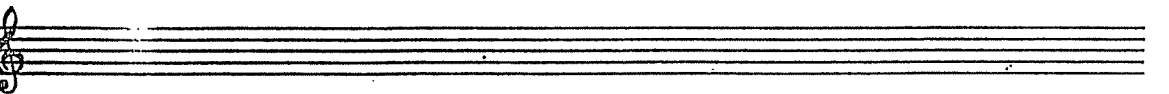
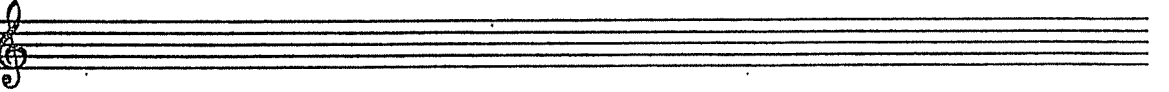
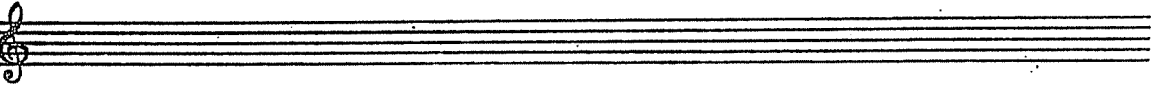
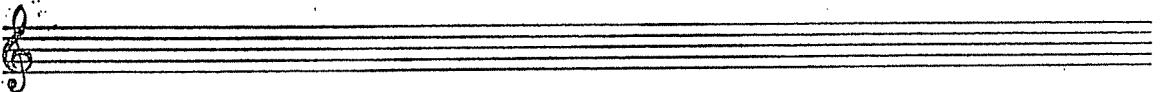
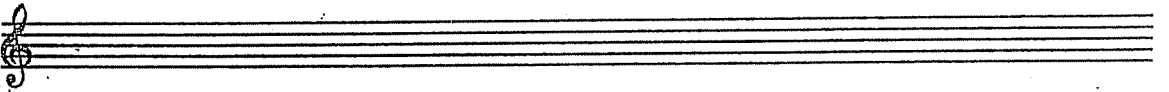
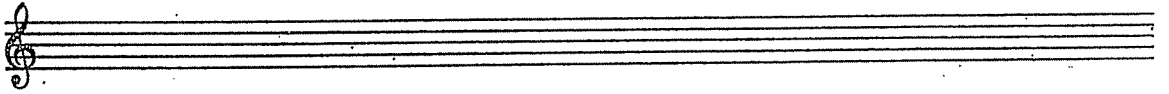
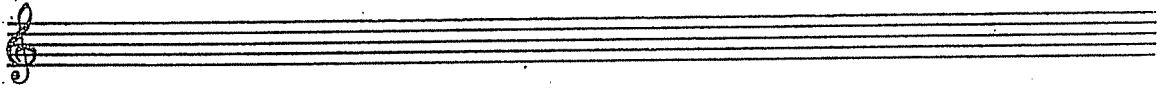
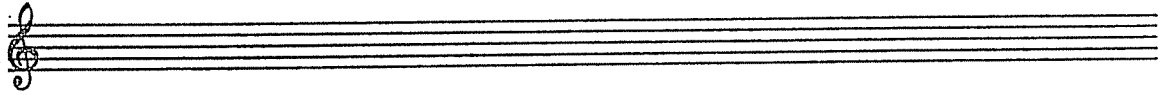
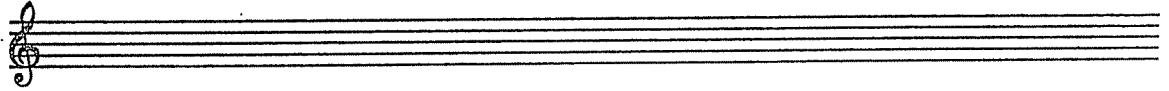
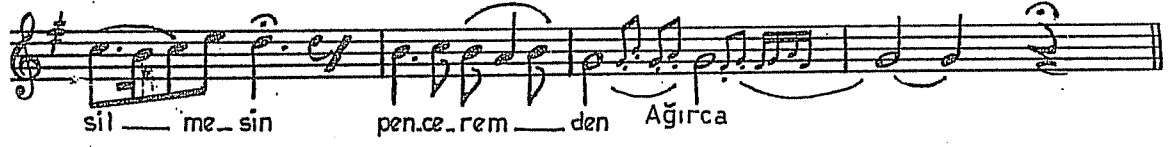

o/oo

-2-

Söz : .....

Müzik: .....

TÜRK AKSAĞI USÛLÜ

BEŞ ADET BİRİM ZAMANLI VE ÜÇ VURUŞLU DÜM 2, TEK 2, VE TEK 1 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE TÜRK AKSAĞI USÛLÜ DENİR.

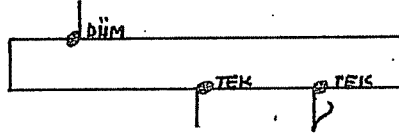
Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM 2 TEK 2 TEK 1

Şeklindedir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 5/8

5/8 lik Türk Aksağı Usûlü, ilk defa Hacı Ârif Bey tarafından 5 adet birim zamanlı ve 2 vuruşlu olarak: DÜM 2 zamanlı ve TEK 3 zamanlı şeklinde bulunup düzenlenmiştir. Türk Aksağı, Hacı Ârif Beyden sonra İsmail Hakkı Bey tarafından, bu gün kullanmakta olduğumuz DÜM (2 zamanlı), TEK (2 zamanlı) ve TEK (1 zamanlı) şekli ile düzenlenmiş ve buna da kızının adını vermiş, SÜREYYA demiştir. Fakat halen kullanılmakta olan bu şekildeki usûle SÜREYYA denmemekte TÜRK AKSAĞI adı verilmektedir.

Türk Aksağına uyan Arûz Vezni kalıbı:

MÜS TEF İ LÂ TÜN..... MÜS TEF İ LÂ TÜN.....

DÜM 2 TEK 2 TEK 1 DÜM 2 TEK 2 TEK 1 .....

5/8

Türk Aksağı Usûlünün yalnız Birim Zamanı sekizlik olan 1. Mertebesi kullanılmaktadır. Diğer mertebeleri kullanılmamaktadır. Ancak, şarkılar, köçekçeler, aranağmeleri ve oyun havalarında çok kullanılan bu usûlün 2. Mertebesine de rastlanır.

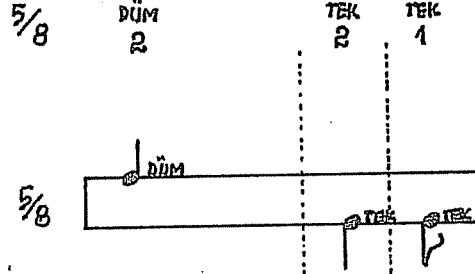
Hareketler (Yürük, Yürükce, Orta ve Ağırca) dır.

Usûldeki birinci zaman DÜM kuvvetli, TEK yarı kuvvetli ve müteakip TEK ise zayıftır. Usûlün basitleri 2 ve 3 birim zamanlı usûl olarak düşünülür. Türk Aksağı usûlü kendinden daha büyük Birleşiklerinde 5 zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

USÛLE GÖRE VELVELESİ

TÜRK AKSAĞI USÛLÜ

Vuruşu: 1 mertebesi

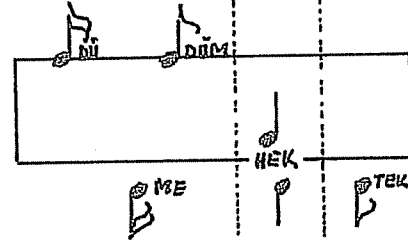
SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Türk Aksağı usûlü için ÇOK ÖNEMLİ BİR Özelliği belirtelim:

5 Adet birim zamanlı bu usûlün aşağıda görüleceği gibi muhtelif şekilleri mevcut ise de bunlar bir eser içinde ve daha birleşik usûller içersinde geçen 5 adet birim zamanlı usûlün muhtelif şekilleridir. Başlı başına böyle Türk Aksağı kullanılmaz. Esasen her usûlün ayrı bir zaman sırası şekli ve vuruşları olacağına göre bunların, 5 adet birim zamanlı ayrı ayrı isimlerde ayrı ayrı usûller olması gerekir. Zira Türk Aksağı usûlünün tek bir zaman sırası şekli vardır. Şimdi eserlerde ve daha birleşik usûller içersinde geçen 5 adet birim zamanlı usûllerin muhtelif şekillerini sıra ile görelim:

İlk defa Hacı Ârif Bey tarafından bulunan 5 adet birim zamanlı usûlün BİRİNCİ ŞEKLİ:

1) BİRİNCİ ŞEKLİ:

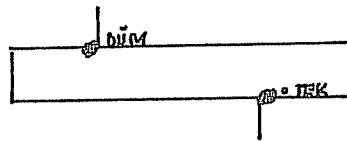
Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM
2TEK
3

Şeklindedir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 5/8

Usûldeki DÜM yarı kuvvetli TEK ise Kuvvetlidir.

Bu usûl 5 adet birim zamanlı ve 2 vuruşlu küçük fakat Birleşik bir usûldür.

2) İKİNCİ ŞEKLİ:

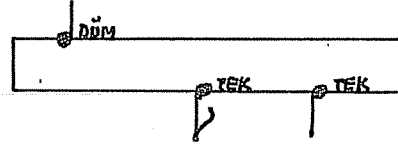
Bu gün halen TÜRK AKSAĞI adı altında kullanmakta olduğumuz, İsmail Hakkı Bey tarafından tertip edilip SÜREYYA adı verilen ve yukarda ilk olarak yazdığımız (DÜM (2 zamanlı), TEK (2 zamanlı) ve TEK (1 zamanlı) şeklindedir.

3) ÜÇÜNCÜ ŞEKLİ:

Usûlün Zamanları   DÜM   TEK   TEK   Şeklindedir.
ve vuruşları: 2   1   2

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 5/8

4) DÖRDÜNCÜ ŞEKLİ:

Usûlün Zamanları   DÜM   TE   KÂ   Şeklindedir.
ve vuruşları: 2   1   2

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 5/8

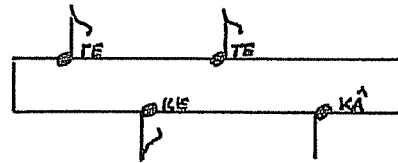

5) BEŞİNCİ ŞEKLİ:

Usûlün Zamanları   TE   KE   TE   KÂ   Şeklindedir.
ve vuruşları: 1   1   1   2

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 5/8

Söz : Nef'i
Müzik: Hacı Ârif Bey

RAST ŞARKI
Esfî nesim-i nevbahar

Türk Aksağı

ARANAĞME

Es- Güi .ti ne . si . . . a _ çıl ıı zev_ku se _

Vuruşu: 1. mertebesi

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Türk Aksağı

RAST ŞARKI
Esti nesim-i nevbahar

Söz : Nefî
Müzik: Hacı Ârif Bey

Es-ti ne-si mi nev-ba-har a-çıl-dı
Gül dev-rî iş ey-ya-mı-dır zev-kü se-

gül lâr sub-hu-dem SAZ dem SAZ Aç-sın bî-
fâ hen-gâ-mı-dır dır dır Â-şık-la-

zîm de gön-lü-müz sâ-kı me-det sunca-mı cem
rîn bay-ra-mı-dır bu mes-si-mî fer-hun-ye dem

ARANAĞME

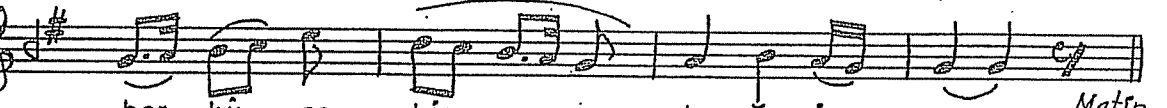
Er-di yî ne ü-r di bî hîşt
Dön-sün yi ne pey-ma-ne ler

ol du he-va an-ber si-rîşt
ol dun te-hî hum-ha-ne ler

Â-lem bî hîşt en-der bî hîşt
Rak-sey-le sîn mes-ta-ne ler

her kû-se bir ba-ğı i-rem
mut-rip-lar et tîk-çe ne gam

Matn
7

Türk Aksağı

HÜZZAM ŞARKI
Bahar oldu beyim evde durulmaz

Söz : .....

Müzik: Şeyh Edhem Ef.

♩=152

Ba - har ol - du be - yim ev -
de du - rul - maz maz
Bu mev - sim - de çe - men - zâ -
re do - yul - maz
Bu mev - sim - de çe - men - zâ -
re do - yul - maz
Ge - zer bül - bül gi - bi gön -
lüm yo - rul - maz maz
SAZ
Matin

Türk Aksağı

BÜSELİK ŞARKI
Dün gece sende ben derd mende

Söz : .....
Müzik: Şâkir Ağa

ARANAĞME

Dün ge-ce sen-de ben der-di men-de
Pek kü-çü cek-sin bu-yü-ye cek-sin

Dün ge-ce sen-de ben der-di men-de
Pek kü-çü cek-sin bu-yü-ye cek-sin

Oy-nar-ken ey mah a-man a-man
Bil-mez-mi yim ben a-man a-man

man man At-din pe-ren-de ey zül-fi
Sen ne çi çek-sin ey zül-fi

zer-rin At-din pe-ren-de ey zül-fi
zer-rin Sen ne çi çek-sin ey zül-fi

zer-rin gel et-me tem-kin
zer-rin gel et-me tem-kin

Matn

Türk Aksağı

HİSÂR - BÜSELİK ŞARKI
 Bir nevcivansın şûh-i cihansın

Söz : Rahmi Bey
 Müzik: Rahmi Bey

Bir nev_cı_van_sın şû_hı_cı_han_sın

Rû_hı_re_van_sın sî_nem_de_can_sın

Can_da_ni_hân_sın nû_rî_a_yân_sın

Gö_s_ter_ce_mâ_lîn sen mih_ri_an_sın

Üf_tâ_de_gâ_nîn gûn doğ_du_san_sın

Set_ret_me_hûs_nûn dil sey_re_kan_sın

Uş_şâ_ka_dâ_îm sen mih_ri_bân_sın

Bu_hûs_nû_ân_la ta_zê_fî_dân_sın

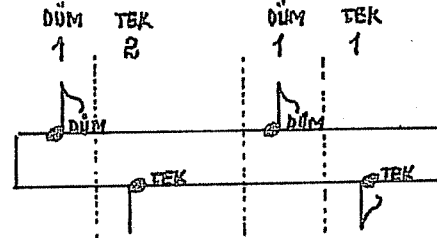
Reş_kî_cî_nân_sın ez_hâ_ra_şân_sın *Matin.*

ZAFER USÛLÜ

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 5/8

Şeklindedir.

Rauf Yekta bey düzenlemiş, ZAFER USÛLÜ adını vermiş ve bir Zafer Marşı yapmıştır.

ZAFER USÛLÜ:

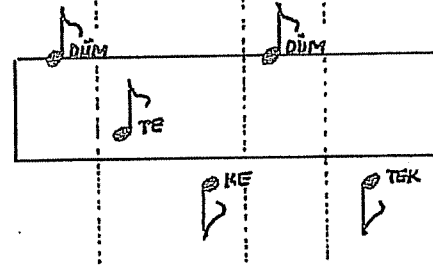
Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÛME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar.

Zafer

♩ = 114

RAST MİLLİ TEKBİR

Söz : Abdullah H. Tarhan

Allâhüekber kâim onunla mihrâbü minver Müzik: Rauf Yekdâ Bey

ARANAĞME

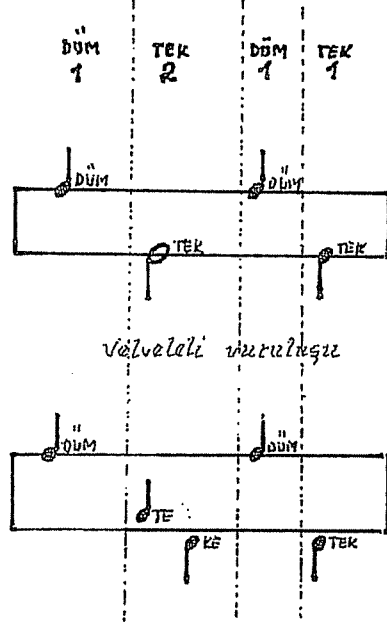
Ah - İâ - hü - ek - ber Al - lâ — hü - ek - ber kâ - im o - nun - lâ

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:Usûlün Notası:
2. Mertebesi 5/4

Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Zafer

RAST MİLLÎ TEKBİR

Söz : Abdullah H. Tarhan

♩ = 114

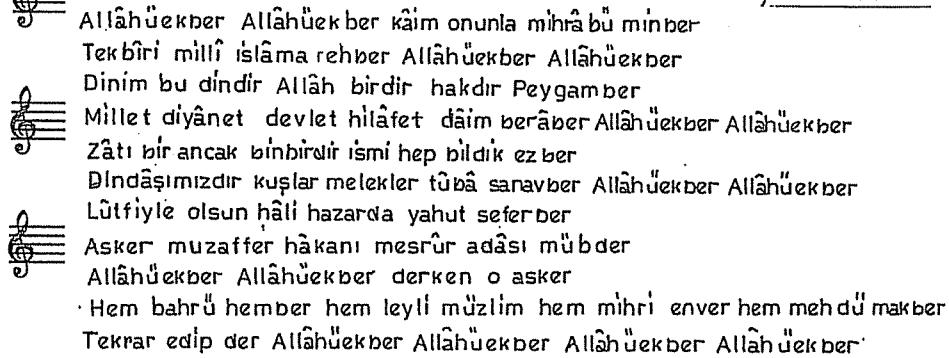
Allâhüekber kâim onunla mihribü minver Müzik: Rauf Yekdâ Bey

Tû - bâ - sa nav - ber Al - lâ - hü - ek - ber Al - lâ - hü - ek - ber
Lût - fîy - le ol - sun hâ - lî ha - zar - da ya - hut se - fer - ber
As - ker mu - zaf - fer hâ - ka - nî mes - rûr a - dâ - sı müb - der
Al - lâ - hü - ek - ber Al - lâ - hü - ek - ber der - ken o as - ker
hem bah - rû hem ber hem ley - lî müz - lim hem mih - ri en - ver
hem meh - dü mak - ber Tek - rar e - dîp der Al - lâ - hü - ek - ber
Al - lâ - hü - ek - ber Al - lâ - hü - ek - ber Al - lâ - hü - ek - ber

Metin Özşamlı

Allâhüekber Allâhüekber kâim onunla mihrâ bu minber
Tekbîri millî islâma rehber Allâhüekber Allâhüekber
Dinim bu dîndir Allâh birdir hakdır Peygamber
Millet diyânet devlet hilâfet dâim berâber Allâhüekber Allâhüekber
Zâtı bîr ancak bînbirüvîr ismi hep bildik ez ber
Dîndâşımızdır kuşlar melekler tûbâ saravber Allâhüekber Allâhüekber
Lûtfiyle olsun hâli hâzarda yahut seferber
Asker muzaffer hâkanî mesrûr adâsı mübder
Allâhüekber Allâhüekber derken o asker
Hem bahrû hem ber hem leyli müzlim hem mihri enver hem meh dü makber
Tekrar edip der Allâhüekber Allâhüekber Allâhüekber Allâhüekber

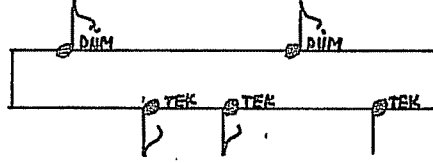
YÜRÜK SEMÂÎ USÛLÜ

ALTI ADET BİRİM ZAMANLI VE BEŞ VURUŞLU DÜM 1, TEK 1, TEK 1, DÜM 1 ve TEK 2 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE YÜRÜK SEMÂÎ USÛLÜ DENİR.

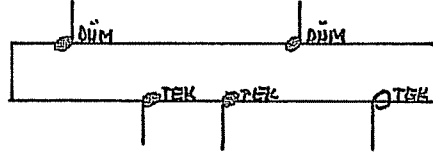
Usûlün Zamanları DÜM TEK TEK DÜM TEK Şeklinde dir.
ve vuruşları: 1 1 1 1 2

Usûlün Notası:

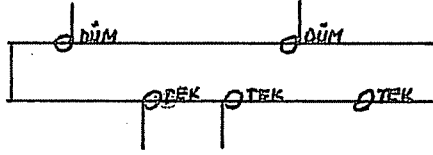
1. Mertebesi 6/8

2. Mertebesi 6/4

3. Mertebesi 6/2

Bu usûlün 6/8 lik Birinci mertebesine YÜRÜK SEMÂÎ, 6/4 lük İkinci mertebesine (ve 6/2 lik üçüncü mertebesine) SENGİN SEMÂÎ adı verilir.

6/8 lik Birinci mertebesinde, usûldeki birinci zaman olan ilk DÜM kuvvetli, ikinci zaman olan, DÜM'den sonraki TEK yarı kuvvetli, üçüncü zaman olan müteakip TEK zayıf, dördüncü zaman olan ikinci DÜM yarı kuvvetli ve beşinci zaman olan son TEK ise kuvvetlidir.

6/4 lük ve 6/2 lik Sengin Semâî mertebelerinde ise: Birinci sıradaki DÜM kuvvetli, İkinci sıradaki TEK zayıf, Üçüncü sıradaki TEK kuvvetli, dördüncü sıradaki DÜM zayıf, beşinci sıradaki TEK uzun ve kuvvetlidir.

Usûlün basitleri 3+3 birim zamanlı, 1 semâî ve bir 3 zamanlı usûl olarak veya 2+2+2 birim zamanlı usûl olarak düşünülür. Yürük Semâî Usûlü kendinden daha büyük Birleşiklerinde 6 zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

Yürük Semâî Usûlü (Âyîni Şeriflerde, İlâhilerde, Nakış Yürük Semâîlerde, Yürük Semâîlerde, Şarkılarda, Saz Semâîlerinde Oyun havalarında) kullanılmıştır. Hareketler mertebelerine göre (Yürük, Yürükce, Ağırca, Ağır) dır.

Ağır hareketli İkinci ve Üçüncü Mertebelerine SENGİN SEMÂÎ adı verilir. Bu mertebenin Sengin Semâî adı altında ayrı bir usûl gibi düşünülmesinin sebebi Sengin Semâî ile Ağır Semâîler yapılmış olmasındandır, bu usûl ile ayrıca şarkılar yapılmıştır.

Sengin Semâî Usûlünün velvelesi aynen Yürük Semâî usûlünün velvelesi gibidir, ancak notalar bir misli daha büyük olup 8 lik. yerine 4 lük. tür.

6/4 lük Sengin Semâî usûlüne uyan Arûz Vezni kalıbı:

MEF V LÜ ME FÂ İ LÜ ME FÂ İ LÜ FE U LÜN (şaz paye)

DÜM T. T. DÜM TEK D. T. T. D. T. D. T. T. D. T.

1 1 1 1 2 1 1 1 1 1+1 1 1 1 1 2

6/4

USÛLE GÖRE VELVELESİ

YÜRÜK SEMÂÎ USÛLÜ

Vuruluşu: 2 mertebesi

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velveleri

Vuruluşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

6/4

DÜM TEK TEK DÜM TEK

1 1 1 1 2

6/4

Söz : .....
Müzik: Tab'i Mustafa Ef.

BAYATI YÜRÜK SEMÂİ
Gül yüzlülerin şevkine gel

Yürük Semâi

$\text{♩} = 120$

Gül yüz-lü-le-rin şev-ki-ne gel nüş e-de-tim
Mec-lis-de ça-lın-dı yı-ne tan-bu-f-i-le nây-

Vuruluşu: 2 mertebesi

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velveleli

Vuruluşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Yürük Semâi

BÂYÂTÎ YÜRÜK SEMÂÎ

Söz : .....

Gül yüzlülerin şevkine gel

Müzik: Tab'i Mustafa Ef.

♩ = 120

Gül yüz-lü-le-rin şev-ki-ne gel nûş e-de-lim
Mec-lis-de ça-lın-dı yi-ne tan-bur i-le ney-

1 2
mey a-man a-man mey SAZ
ler a-man a-man ler

İş-ret e-de-lim yâr i-le şim-di de-ş mi-dir
A-şı-ki bi-ça-re-le-rin gön-lü-nü ey-

1 2
mey a-man a-man mey SAZ
ler a-man a-man ler

Bu hav-li sü-ra-hi e-ği-lip sa-ga-ra söy-
Da-i-re se-ma-i tu-ta-rak ney ne-ye söy-

ler ne der Düm de re la dir na te ne dir
ler ne der

1 2 KARAR
na te ne dir ney a man a man ney SAZ

Mahn

KÜRDİLİHİCAZKÂR

Yürük Semâi

YÜRÜK SEMÂİ

Söz : Halil Nihat Boztepe

Birlikte bir akşam yine meynûş edelim Müzik: Dr. Suphi Ezgi

Bir_lik_te bir ak_şam yı_ne mey nûş e_de_lîm

gel nûş e_de_lîm gel

Cû_lar gi_bi dî_ va_ne o_lup gûş e_de_lîm

gel nûş e_de_lîm gel

Cû_lar gi_bi dî_ va_ne o_lup gûş e_de_lîm

gel nûş e_de_lîm gel

Bir an ga_mı fer_da_yı fe_ra_muş e_de_lîm

gel ah e_de_lîm gel

KARAR

gel SAZ Ma'in

Yürük Semâi

SÜZİDİLÂRÂ
YÜRÜK SEMÂİ
Abü tabile bu şeb haneme cânân

Söz : Bağdad'lı Esâd Ef.
Müzik: Üçüncü Selim

Ah a-bu ta-bi-le bu şeb ha-ne-me ca-şem-i şe-bis-
 nân-tân -nân-tân -nân-tân
 ge-li-yor vay 1 2 SA Z
 Ah el-a-man ey yü-zü ma-hım
 söy-le ne-dir 'be-nim gü-na-hım
 E-riş-miş-tir gök-le-re a-hım 1 2 SA Z hım SA Z
 Fer-yâd e-de-rim şek-va e-de-rim
 rim SA Z rim Fer-yâd e-de-rim rim
 sen-den bâ-lâ-ya A-man
 a-man a-man ah

-2-

Söz : .....

Müzik: .....

ge_li _ yor   vay   S A Z

Ah   per_çe_mi,   zi _ ve_ri   du _   şı ni _ ge _ hi

a _   a _   a _

fe_ti   huş   1   vay

fe_ti   huş   2   vay   S A Z

Ah   el _ a _ man   ey   yü _ zü _ ma _ him

söy _ le _ ne _ dir   be _ nim   gü.na _   him   S A Z - 8

Metin

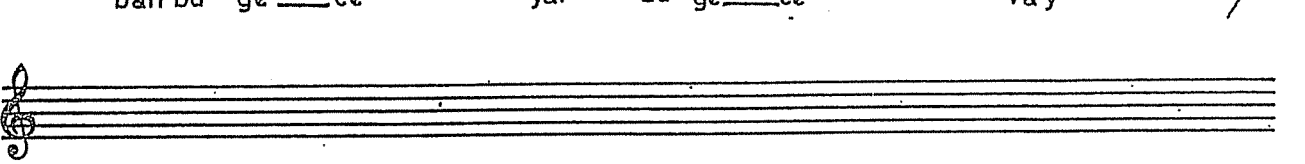
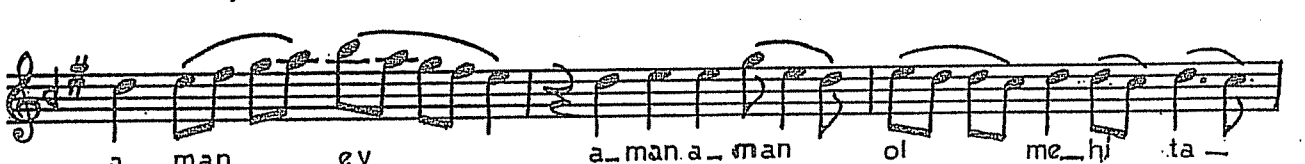
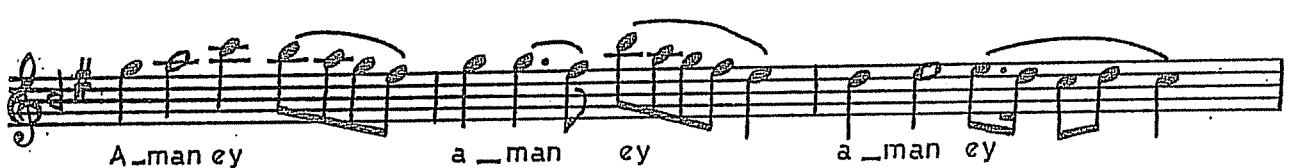
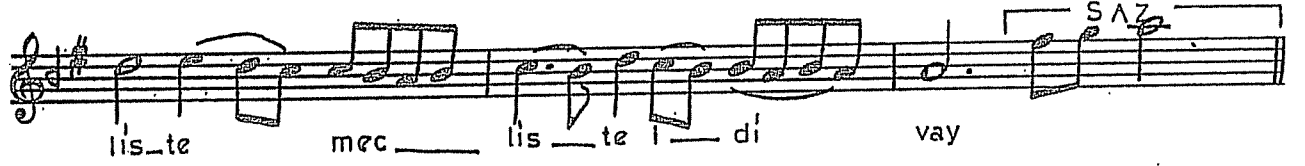
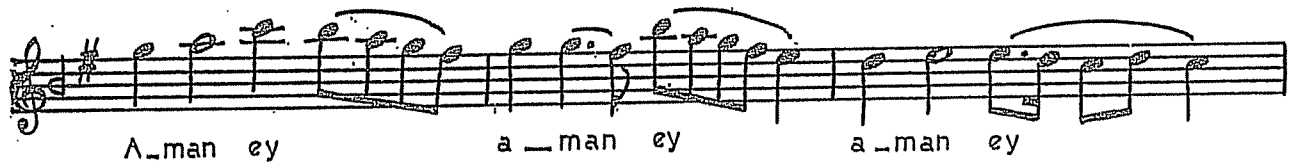
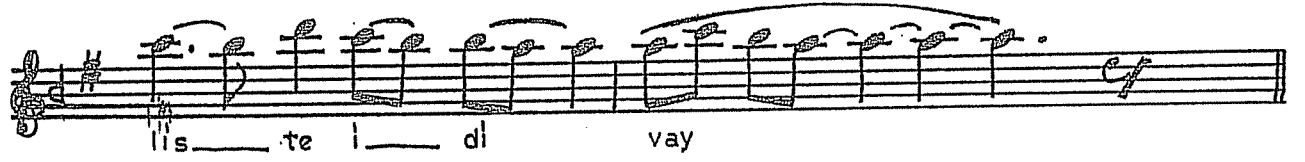

-2-

Söz : .....

Müzik: .....

Sengin Semâi

ŞEHNÂZ ŞARKI
Didem yüzüne nâzır

Söz : Yahya Nazîm Ef.
Müzik: Yahya Nazîm Ef.

Di - dem yü - zü - ne na - zır

na - zır yü - zü - ne di - dem

Kib - lem o - la - lı ka - şın

Ka - şın o - la - lı kib - lem

Gam - zen ci - ge - rim del - di

Del - di ci - ge - rim gam - zen

Gam - zen ci - ge - rim del - di

Del - di ci - ge - rim gam - zen

Matn

Sengin Semâi

HİCÂZ ŞARKI

Söz : Mehmed Halîd Bey

Neş'em emelim rûh-u hazînim zedelendi Müzik: Lem'i Ath

Neş _ em e _ me lîm rû hi ha _ zi _

nîm ze _ de len _ di SA Z

Bî _ ça _ re di _ lîn sab _ ri _ le â _

ra _ mi tû _ ken _ di

â _ ra _ mi tû _ ken _ di SA Z di SA Z

Ben _ den bu ka _ dar si _ ne _ ni kıs _

kan _ ma ne _ den _ dir ah

kıs _ kan _ ma ne _ den _ dir SA Z dir SA Z

Maîn

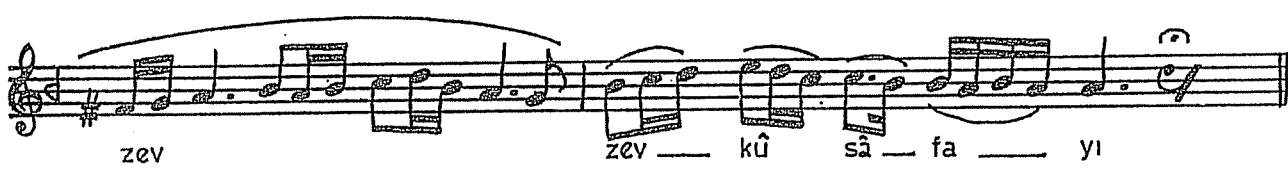
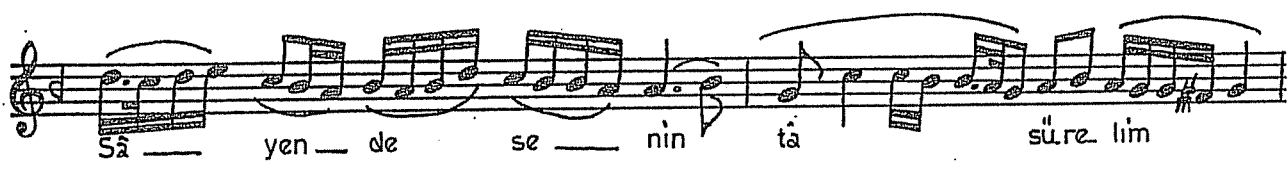
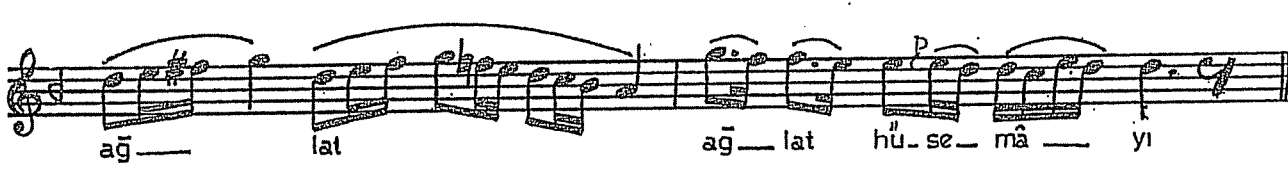
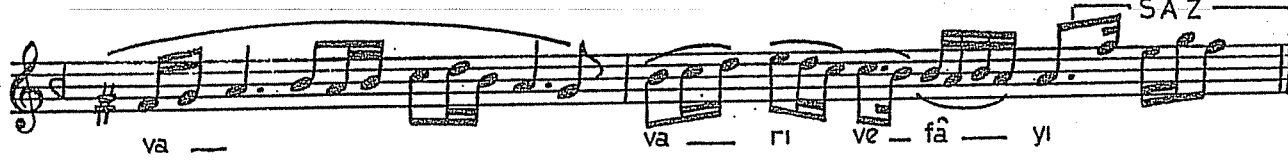
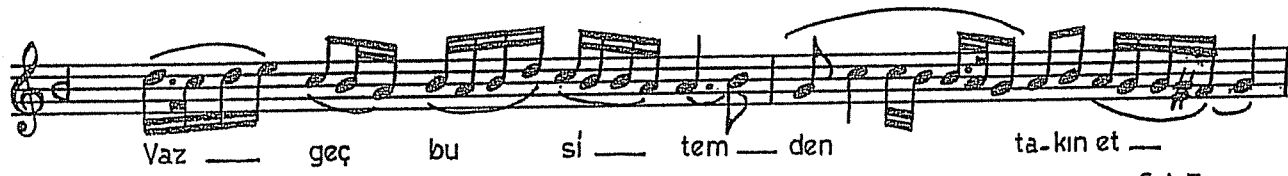
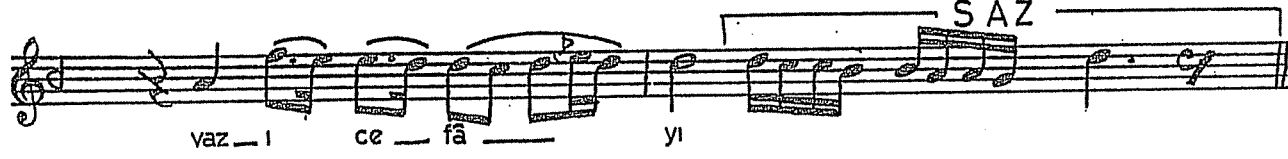
Sengin Semâi

UŞŞAK ŞARKI

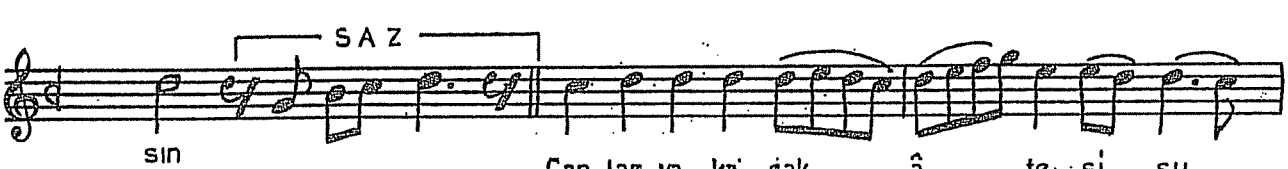
Söz : Mehmed Sâ'dî Bey

Ey süh-i cefâ-pîşe, bırak vaz'ı celâyı Müzik: Hacı Arif Bey

(♩ = 60)

(♩ = 120)

Söz : .....

Müzik: .....

zan o - la - cak — sin Bil - mem ne za - man

der - di - me der — man o - la - cak —

sin Ç a - ğ in ge - çe - cek son - ra pe - ş i —

(♩ = 60) SENGİN SEMÂİ man o - la - cak — sin *Matin*

Değişmeli
Ağır Sengin Semâi
Yürük Semâi

HİCÂZ
AĞIR SEMÂİ
Güller kızarır şerh ile

Söz : Fıtnat Hanım
Müzik: İbrahim Ağa

Gül - ler ki - za - rır
Sün - bül ha - mo - lur

şer - mi - le ol
reş - ki - le ka -

gon - ca - gü - lün
kü - bü - kü - lün

ce - ah
ce - ah

YÜRÜK SEMÂİ
Gel gel İn - ce mi - yan
gon - ca de - han

gel Ah ah

ah her ne ka - dar sev - me - i - sen

ben se - ni can - dan se - ve - rim

Om - rüm ca - nim mi - rim gel

1
nim sul - ta - nim gel Ah a - şı - kı

2
nim sul - ta - nim gel Ah a - şı - kı

DARB-I USÛLÜ

ALTI ADET BİRİM ZAMANLI VE İKİ VURUŞLU DÜM 2 ve TEK 4 ŞEKLİNDE
(Küçük ve Birleşik) USÛLE DARB-I USÛL USÛLÜ DENİR

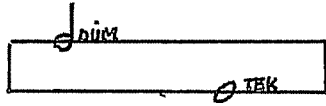
Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM
2

TEK
4

Şeklindedir.

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 6/4

Dede Efendi tarafından bulunan diğer bir 6 adet birim zamanlı usûl şeklidir. Bu gün kullanılmamaktadır.

Ancak Dede Efendinin 6/4 lük Yürük Semâî usûlünde ve Yürük Semâî formundaki bazı eserlerinin bazı bölümlerinde usûlü;

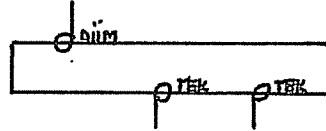
Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM
2

TEK
2

TEK
2

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 6/4

şeklinde kullandığı görülür ve eserlerin bu bölümlerinde usûlün melodik yapıya uyumlu olarak, Semâî Usûlünün 3/2 lik mertebesinden farklı bir hareket ve üslûbla vurma ile de bu farkı belirtmek için usûle DARB adını verdiği anlaşılmaktadır.

USÛLE GÖRE VELVELESİ**DARB-I USÛL USÛLÜ**

Vuruşu: 1 mertebesi

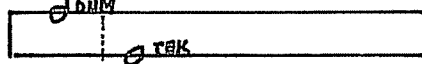
6/4

DÜM
2

TEK
4

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

6/4

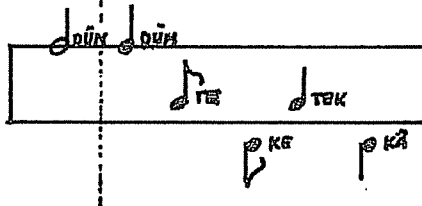

Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

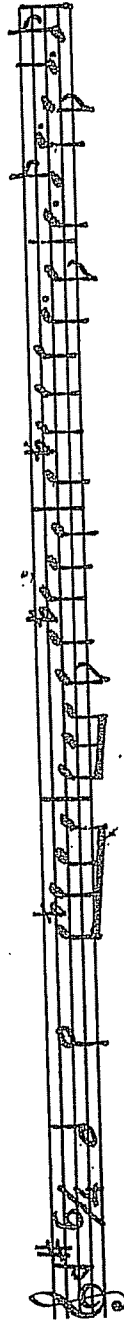

BESTENİGÂR ÂYİN-İ ŞERİFİ
Üçüncü Selâm

Söz : .....
Müzik: Dede Efendi

Darb

Bİ da

RI şev

BI da

RI şev

Vuruşu: 2 mertebesi

6/4
DÜM
2

TEK
4

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

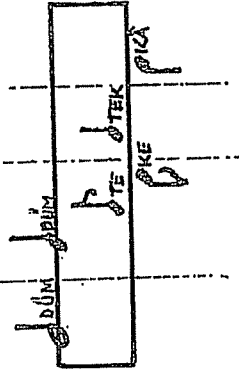
Velvetele

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Bi da rı şev bi da rı şev

vez i in ci han bi za rı şev

der kâ rı hak der kâ rı şev

Ey dil de mi bi da rı şev

ey dil de mi bi da rı şev

Ba dil bi güf tem der se her

Ey ez kı ya met bi ha ber

ber hı hı zi der a le lenni ger

ey dil de mi bi da rı şev

Ey hu huf te i ref te de van

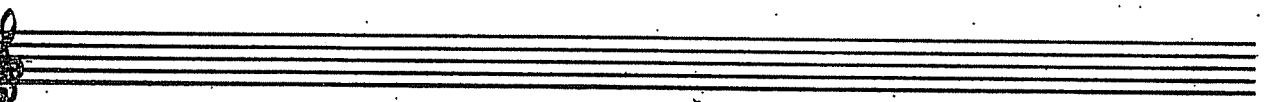
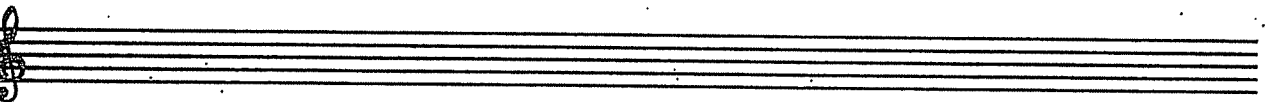
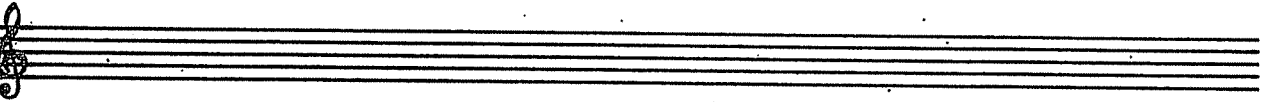
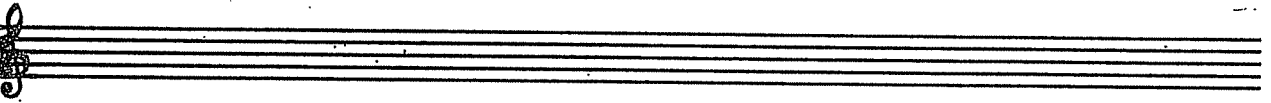
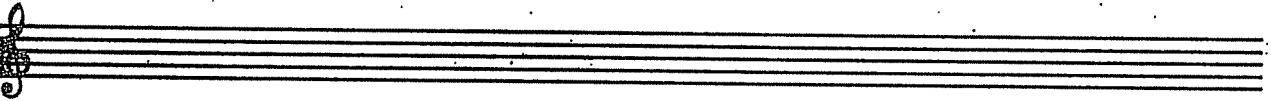
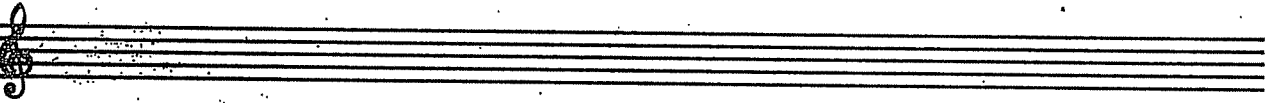
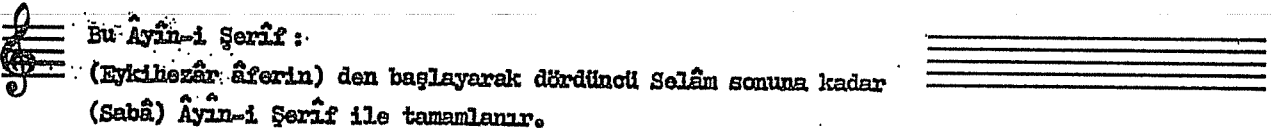
Söz : .....

Müzik: .....

Söz : .....

Müzik: .....

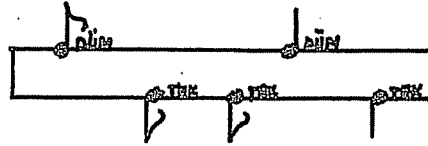
DEVİR-İ HİNDÎ USÛLÜ

YEDİ ADET BİRİM ZAMANLI VE BEŞ VURUŞLU DÜM 1, TEK 1, TEK 1, DÜM 2 ve TEK 2 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE DEVİR-İ HİNDÎ USÛLÜ DENİR.

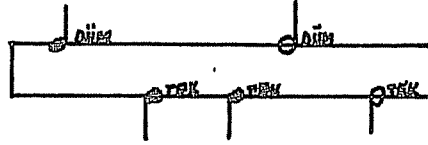
Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM 1 TEK 1 TEK 1 DÜM 2 TEK 2 Şeklindedir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 7/8

2. Mertebesi 7/4

Usûlün 7/4 lük olan ikinci mertebesine SENGİN DEVİR-İ HİNDÎ adı verilir.

Usûldeki birinci zaman olan ilk DÜM Kuvvetli, ikinci zaman olan Düm'den sonraki TEK yarı kuvvetli, üçüncü zaman olan müteakip TEK zayıf, dördüncü zaman olan ikinci DÜM uzun ve kuvvetli. Beşinci zaman olan son TEK uzun ve yarı kuvvetlidir.

Hareketler mertebelerine göre (Yürük, Orta yürüklükte ve Ağırca) dır.

Usûlün basitleri 3+4 birim zamanlı şekil itibarile bir semâî ve mertebe farkı ile bir Nîm Sof-yandır. (Veya 4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür.) Devr-i Hindî usûlü kendinden daha büyük Bir-leşiklerinde 7 zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

Devr-i Hindî Usûlü (İlâhilerde, şarkılarda, köçekçelerde) kullanılmıştır.

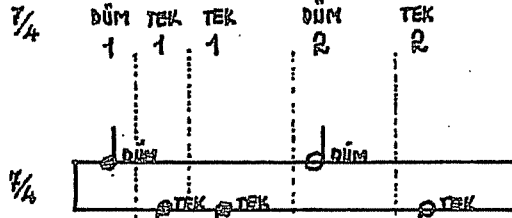
7/4 lük Devri Hindi usûlüne uyan Arûz Vezni kalıbı:

FA.....	i	LÂ	TÜN	FA.....	i	LÂ	TÜN
DÜM	TEK	TEK	DÜM	DÜM	TEK	TEK	DÜM
1	1	1	2	1	1	1	2
7/4	♩	♩	♩	♩	♩	♩	♩
FA.....	i	LÂ	TÜN	FA.....	i	LÜN	(Sax payı)
DÜM	TEK	TEK	DÜM	DÜM	TEK	TEK	DÜM
1	1	1	2	1	1	1	2
7/4	♩	♩	♩	♩	♩	♩	♩

USÛLE GÖRE VELVELESİ

DEVİR-İ HİNDİ USÛLÜ

Vuruluşu: 2 mertebesi

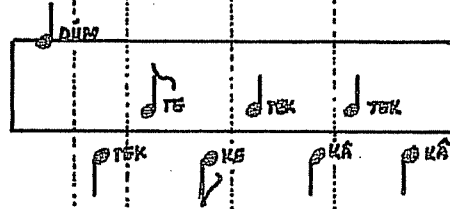
SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velveleli

Vuruluşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÛME vurulan vuruşlar

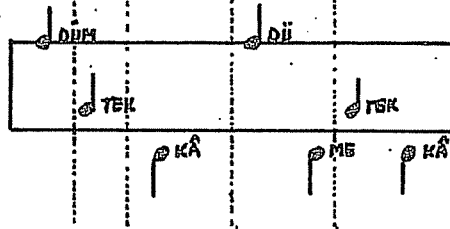
SAĞ Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

İkinci Şekil Velvele

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÛME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

Devr-i Hindi

BAYÂTÎ ŞARKI Söz : Mahmud Celâleddin Paşa
Nâr-i firkat şûlepâş oldukça Müzik: Mahmud Celâlettin Paşa

Na. ri fir kat şû le paş ol
duk ça sı nem dağ lı yor SA Z
dağ lı yor SA Z
Çağ lı yor sel ler gi bi eş
ki dü çeş mî'm çağ lı yor SA Z
çağ lı yor SA Z
Ya lı nız dî dem de ğil gön
lüm de her an ağ lı yor SA Z
ağ lı yor SA Z K A R A R çağ lı yor Meftin 7

Devr-i Hindi

HÜSEYNÎ ŞARKI
Dilrübâsın sevdiğimSöz : .....
Müzik: Mehmed Eşref Ef.

Dil rü-bâ — sin sev — di — gim yok —

dur na — zî — rin bi — ri — yâ

SAZ

Pol-du gön — lüm lem — a — î aş —
Sen-sin ey üm — mi — di aş — kim

kın — la ol — du neş — e — zâ
der — di-me an — cak re — hâ

SAZ

'Ner — gi-si mes-tâ — nı-na can-lar da — yan — maz

ey şe-hâ

SAZ

ARANAĞME

Mat'n

Devr-i Hindi HİCÂZ ŞARKI
Bağlanıp zülf-i hezârân-tâbına

Söz : Muallim Nâci
Müzik: Şevki Bey

Bağ - la - nıp zül' fi he - za -

rân tâ -

tâ - na

bi - na

S Â Z

İb - re - tol dum âh

aşk er -

er - ba - bi - na Son

S A Z

Hür - ri - ken düş - düm be - lâ

gir - da

o/oo

-2-

Söz : .....

Müzik: .....

bi na

S A Z

ARANAĞMESİ

Mızın
7

Değişmeli
Devr-i Hindi- Curcuna

MUHAYYER ŞARKI
Meyhane tarabgâh-ı mey

Söz : Mehmed Sâ'dî Bey
Müzik: Hacı Arif Bey

Mey_ hâ_ ne ta_rab_ gâ_ hı mey

ş_a_mı cı_ hân_ dır

Pey_ mâ_ ne sâ_fa bah_ şı dı_
Zi_ râ_ ki o gam def_ i_ ne

lî_ bîr pi_rî_ cı_ vâ_ dır SA Z
öz_ ge me_ kân_ dır

dir SA Z Ver_ mez fe_ le_ ğe

kû_ şe_ i mey_ hâ_ ne_ i rîn_

dân SA Z Curcuna SA Z dır

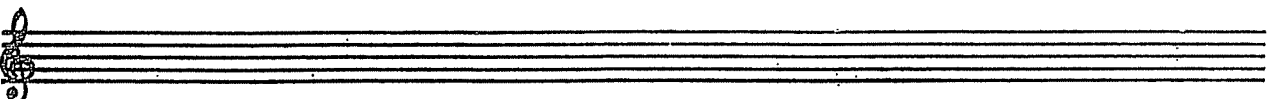
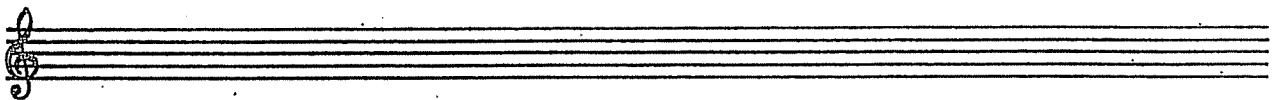
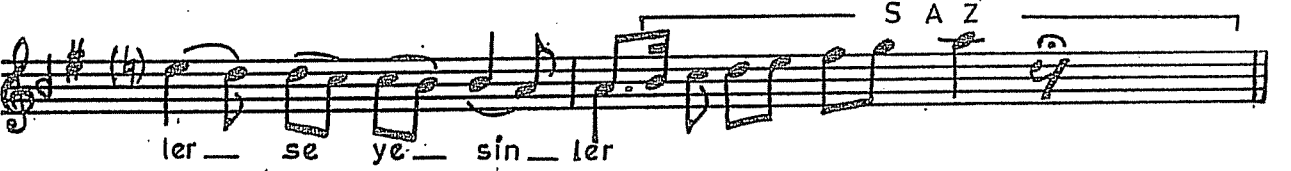
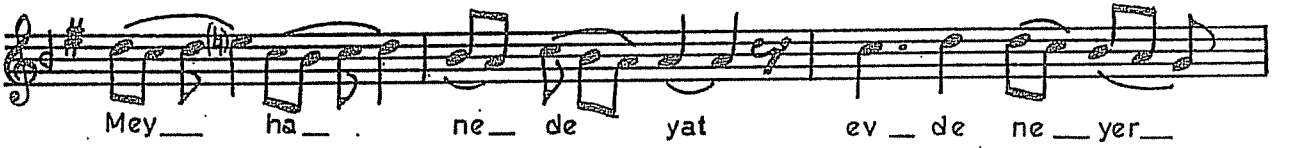
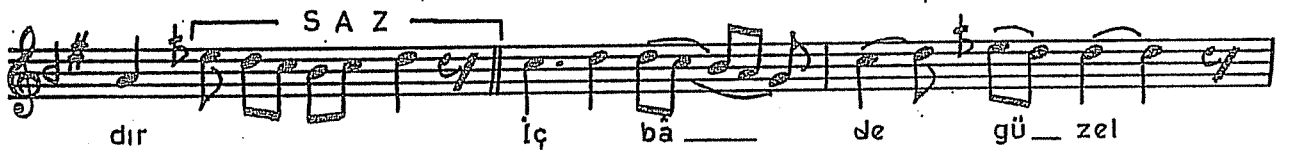
Ter_ ket_ me de_ ri mey_ de_ yî

her sö_ ze bak_ ma SA Z ma SA Z

Bî_ gâ_ ne_ le_ re an_ da_ ki es

Söz : .....

Müzik: .....

DEVİR-İ TURAN USÛLÜ

YEDİ ADET BİRİM ZAMANLI VE ÜÇ VURUŞLU DÜM 2, TEK 2, ve TEK 3, ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE DEVİR-İ TURAN USÛLÜ DENİR.

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM
2

TEK
2

TEK
3

Şeklindedir.

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 7/8

Usûldeki birinci zaman olan DÜM Kuvvetli, ikinci zaman olan, DÜM'den sonraki TEK zayıf, üçüncü zaman olan müteakip TEK ise uzun ve kuvvetlidir.

Usûlün basitleri 4+3 birim zamanlı (Mertebe farkı ile bir Nîm Sofyan veya 4 birim zamanlı usûl ve zaman itibarile de bir semâf olarak ve usûl bütünü ile Devr-i Hindî usûlünün tersine sıralanmış bir şekli gibi düşünülür. Oyun havaları. Köçekçe ve türkülerde kullanılmıştır. Hareketler (Yürük) tür.

USÛLE GÖRE VELVELESİ

DEVİR-İ TURAN USÛLÜ

Vuruşu: 2 mertebesi

7/8

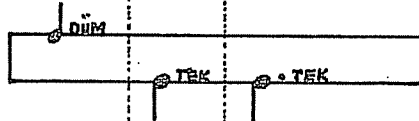
DÜM
2

TEK
2

TEK
3

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

7/8

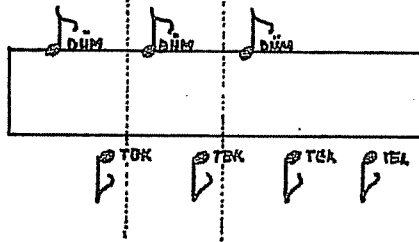

Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Devr-i Turan

HÜSEYİNİ RUMELİ TÜRKÜSÜ

Söz : .....

Yağmur yağar taş üstüne

Müzik: .....

♩ = 216

SAZ...

Yağ _ mur ya _ ğar taş üs _ tü _ ne İn _ ce ka _ lem,
Yağ _ mur ya _ ğar or _ dan bur _ dan Üs _ tü _ müz _ de

Vuruşu: 2 mertebesi

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

7/8 DÜM 2 TEK 2 TEK 3

Velveleli vuruşu:

DÜM DÜM DÜM

TEK TEK TEK TEK

Devr-i Turan

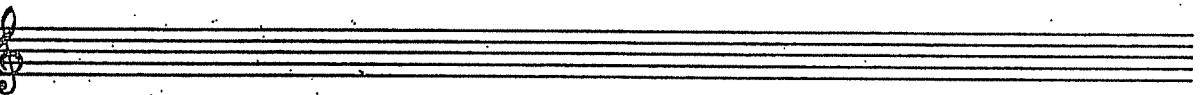
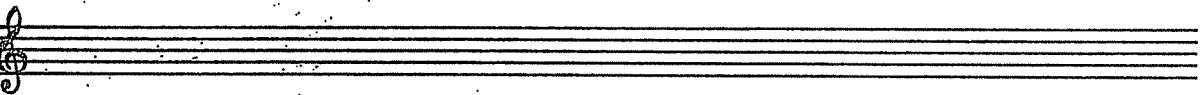
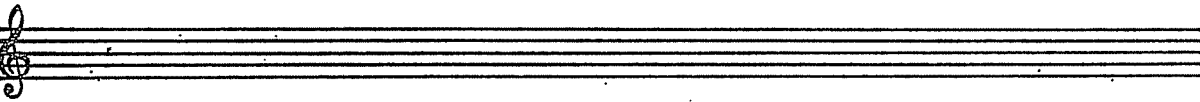
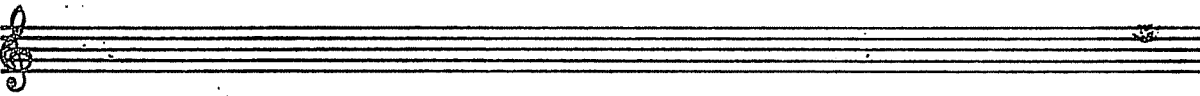
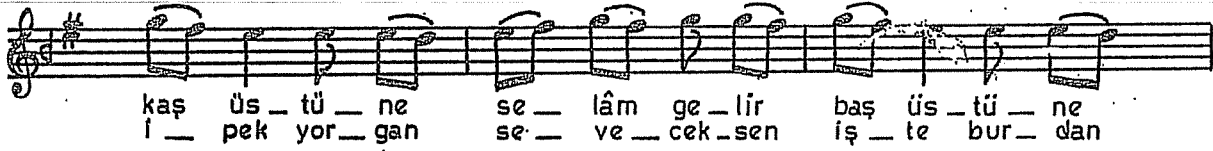
HÜSEYNİ RUMELİ TÜRKÜSÜ

Söz : .....

Yağmur yağar taş üstüne

Müzik: .....

♩ = 216

DÜYEK USÛLÜ

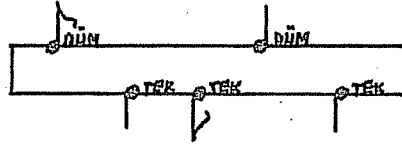
SEKİZ ADET BİRİM ZAMANLI VE BEŞ VURUŞLU DÜM 1, TEK 2, TEK 1, DÜM 2 ve TEK 2 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE DÜYEK USÛLÜ DENİR.

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM 1 TEK 2 TEK 1 DÜM 2 TEK 2

Şeklindedir.

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 8/8

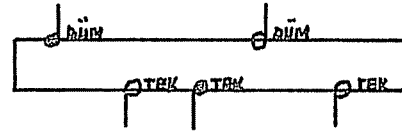

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

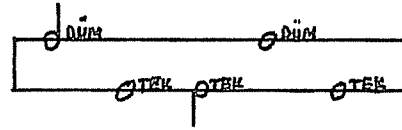
DÜM 1 TEK 2 TEK 1 DÜM 2 TEK 2

Şeklindedir.

Usûlün Notası:
2. Mertebesi 8/4

3. Mertebesi 8/2

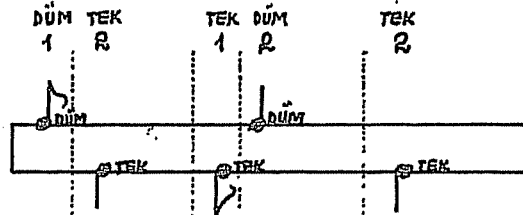

USÛLE GÖRE VELVELESİ

DÜYEK USÛLÜ

Vuruluşu: 1 mertebesi

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

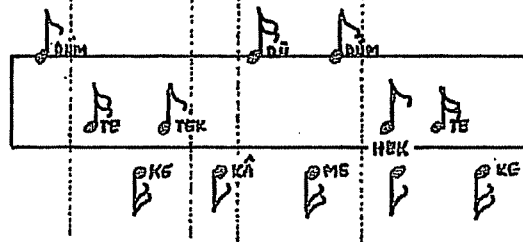

Velveleli

Vuruluşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Bu usûlün 8/4 lük olan ikinci ve 8/2 lik Üçüncü mertebesine AĞIR DÜYEK adı verilir.

Usûlün en önemli özelliği usûle girişin SENKOPLU oluşudur. Usûldeki birinci zaman olan ilk DÜM zayıf, ikinci zaman olan, DÜM'den sonraki TEK kuvvetli, üçüncü zaman olan müteakip TEK zayıf, dördüncü zaman olan ikinci DÜM kuvvetli, beşinci zaman olan son TEK yarı kuvvetlidir.

Hareketler mertebelerine göre (Yürük, Yürükce, Orta, ağırca ve Ağır) dır.

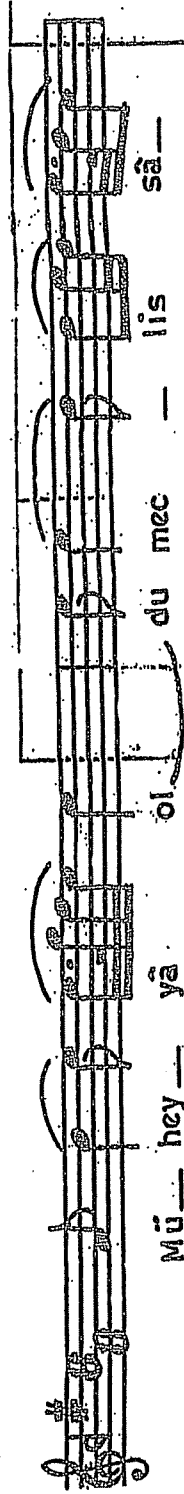
Usûlün basitleri 4+4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür. Düyek usûlü kendinden daha büyük Birleşiklerinde 8 zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

Bu usûl (İlâhilerde, Ayinî Şeriflerde, Kârlarda, Beste ve Saz eserlerinde, peşrevlerde, oyun havalarında, şarkılarda, aranağmelerinde) çok kullanılmıştır. Ve bu gün de en çok kullanılan bir usûldür.

Düyek

HÜSEYİNİ ŞARKI
Müheyya oldu meclis

Söz : Bâkî
Müzik: Rakım Elkutlu

Vuruluğu: 1 mertebesi

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

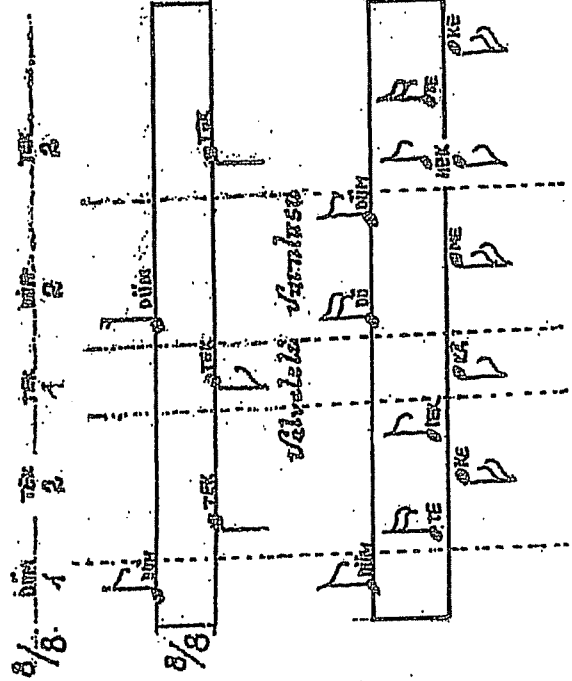
Velveleli

Vuruluşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

HÜSEYNİ BESTE
Müheyya oldu meclis

Söz : Bâkî
Müzik: Rakım Elkutlu

Mü__ hey__ yâ ol__ du mec__ lîs sâ__

kî__ yâ pey__'mâ__ ne__ ler dön__ sün

Gel gel ge__ liş__ ve__ bâ

zîm gel gel

gel çâ__ re__ sâ__ zîm Ter dîl__ lî te__ ne nen

te nen te nen nen na__ te. ne dîl__ lî ney vay Yâr

yâr pey__ mâ__ ne__ ler dön__ sün

Bu bez__ mi ruh__ bah__ şîn şev__

kî__ ne mes__ tâ__ ne__ ler dön__ sün

Mezâr

Düyek

ŞEHNÂZ ŞARKI
Sana ey canımın canı efendim

Söz : .....
Müzik: İsmâil Dede Ef.

Sa — na ey ca —

ni min ca — ni ah

e — fen — dîm

Kı — rıl — dîm kûs —

düm in — cîn — dîm

gü — cen — dîm

Be — nim nev — res — te — i

ba — gî bü — len —

dîm

Metin
7

MÜSEMMEH USÛLÜ

SEKİZ ADET BİRİM ZAMANLI VE ÜÇ VURUŞLU DÜM 3, TEK 2 ve TEK 3 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE MÜSEMMEH USÛLÜ DENİR.

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM
3

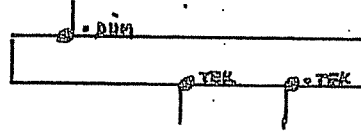
TEK
2

TEK
3

Şeklindedir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 8/8

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM
3

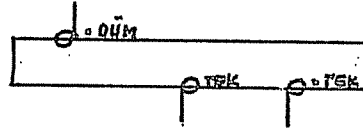
TEK
2

TEK
3

Şeklindedir.

Usûlün Notası:

2. Mertebesi 8/4

8/8 lik bu usûl ilk olarak Hacı Ârif Bey tarafından (8 Adet birim zamanlı ve 6 darblı olarak) (DÜM (1 zamanlı), TEK (1 zamanlı), tekrar TEK (1 zamanlı), ikinci DÜM (2 zamanlı), müteakip TEK (2 zamanlı) ve son TEK (1 zamanlı) şeklinde bulunup düzenlenmiş ve KATAKOFTİ adını vermiştir. Sonradan zamanlar birleştirilmek suretile usûl, yukarıda gördüğümüz gibi DÜM (3 zamanlı), TEK (2 zamanlı) ve son TEK (3 zamanlı) şeklinde düzenlenmiş ve MÜSEMMEH adı verilmiştir. Bu gün halen MüsemmeH adı altında kullandığımız usûl bu şekildedir.

Bu gün kullanmakta olduğumuz MüsemmeH usûlüne genel olarak FÂİLÂTÜN ve MEFÂİLÜN ile başlayan arûz vezni kalıpları uyar.

	<u>FÂ İ</u>	LÂ	TÜN	<i>veya</i>	<u>ME FÂ</u>	İ	LÜN
	DÜM	TEK	TEK		DÜM	TEK	TEK
	3	2	3		3	2	3
8/8							

Usûldeki birinci zaman olan ilk DÜM kuvvetli, ikinci zaman olan, DÜM'den sonraki TEK yarı kuvvetli, üçüncü zaman olan müteakip TEK uzun ve kuvvetlidir.

Hareketler (Yürük ve Orta yürürlükte) dir.

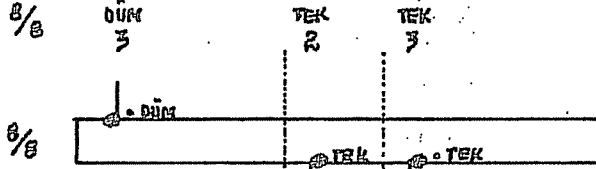
Usulün basitleri 3+2+3 birim zamanlı usûl olarak düşünülür, Müsemmen usûlü kendinden daha büyük Birleşiklerinde 8 zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

Müsemmen usûlü (Şarkılarda, Köçeklerde, Oyun havalarında, Aranağmelerinde, Saz parçalarında) kullanılmıştır.

USÛLE GÖRE VELVELESİ

MÜSEMMEH USÛLÜ

Vuruluşu: 1 mertebesi

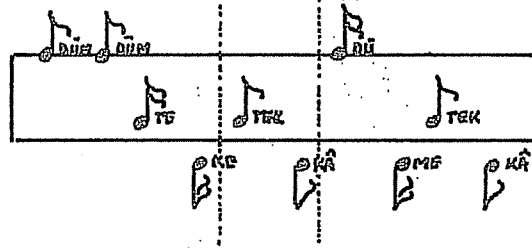
SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velveleli

Vuruluşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Müsemmen KÜRDİLİHİCÂZKÂR ŞARKI Söz : Mehmed Namık Kenâl
Mahmûr bakış aşka bin lûfâ bedeldir Müzik: Hafız Cemil Bey

Mah — mur — ba — kı — şı — a — şı — ka — bîn.

Vuruluşu: 1 mertebesi

DİM TEK TEK TEK

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

DİM TEK TEK TEK

Velveleli

Vuruluşu

valveleli vuruluşu:

DİM TEK TEK TEK

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Müsemmen

KÜRDİLİHİCÂZKÂR ŞARKI Söz : Mehmed Namık Kemâl
 Mahmûr bakışı aşka bin lûtfâ bedeldir Müzik: Hafız Cemil Bey

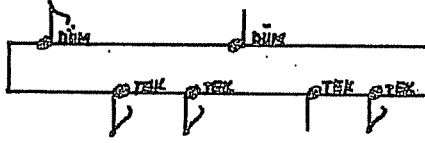
Mah — mur ba — kı — şı a — şı — ka bin
 lû — fa be — del — dir SA Z dir SA Z
 Val — la — hi gü — zel göz — le — ri bîl —
 lâ — hi gü — zel — dir SA Z dir SA Z
 Bîr ker — re nî — gâh et — me — sı ak —
 sa — yı e — mel — dir SA Z dir SA Z Melin 7

KATAKOFİ USÛLÜ

İlk defa Hacı Arif Bey tarafından bulunan 8 adet birim zamanlı ve 6 darbli KATAKOFİ usûlü

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM 1 TEK 1 TEK 1 DÜM 2 TEK 2 TEK 1 Şeklindedir.

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 8/8

Görüldüğü gibi bu usûl başta bir Semâî ve onu takiben bir Türk Aksağından meydana gelmiştir.

Katakofti
(Müsemmen)

RAST ŞARKI
Vuslatından gayrı el çektim

Söz : .....
Müzik: Hacı Ârif Bey

Vus-la tin dan gay-ri el çek-dim ye-ter ey

bi-ve-fâ SAZ bi-ve-fâ SAZ

Dil-fi-kâr et din be-ni şim den ge-ru ey-

le sa-fâ SAZ le sa-fâ SAZ

Hic-ri su-zâ-nin la her an ey-le-din cev-

rü ce-fâ SAZ rü ce-fâ SAZ

K ARAR

le sa-fâ

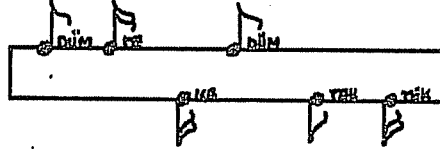
Matin Özşamlı

AKSAK USÛLÜ

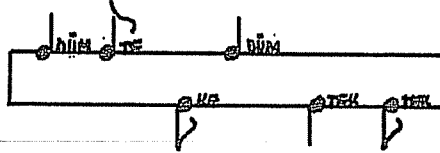
DOKUZ ADET BİRİM ZAMANLI VE ALTI VURUŞLU DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2 ve TEK 1 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE AKSAK USÛLÜ DENİR.

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM 2 TE 1 KE 1 DÜM 2 TEK 2 TEK 1 Şeklindedir.

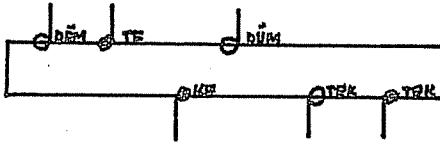
Usûlün Notası:
1. Mertebesi 9/16
(Yürük: Aksak)

2. Mertebesi 9/8
(Aksak)

3. Mertebesi 9/4
(Ağır Aksak)

Şimdi Aksak usûlü mertebelerinin önemli özelliklerini özetleyelim: Usûlün:

9/16 lık BİRİNCİ MERTEBESİNE (YÜRÜK AKSAK) veya Çifte Sofyan adı verilir. Bunun biraz ağırına AYDIN denir. Ve aydının biraz daha ağırına ise Aksak denir. Aydın da Aksak gibi 9/8 lik olarak gösterilirse de hareket yönünden Yürük Aksak ile Aksak arasındadır. Yani Yürük Aksakdan daha ağır, Aksak dan ise daha hızlıdır.

Buradaki AYDIN Sözcüğü, Aksak Usûlündeki hareket unsurunun bir ifadesidir. Ancak: (Raks Aksağı Usûlünün 3 Birim zamanlı TEK vuruşunun sona alınması ile DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TEK 3. Şeklinde oluşan Usûle de AYDIN adı verilmektedir. 9 Zamanlı Usûller sırasında görülecektir.)

9/8 lik İKİNCİ MERTEBESİNE (AKSAK) (Hareketin hızına göre Aksak Usûlüne nazaran daha yürük vurulmasına Ağır Aydın da) denir.

9/4 lük ÜÇÜNCÜ MERTEBESİNE (AĞIR AKSAK) denir. Hareketin hızına göre: Daha yürük vurulmasına (ORTA AKSAK) Denir. Ağır Aksak Usûlünün en önemli özelliği Usûl başındaki DÜM'ün tamamının, onu takip eden TE'nin 1/2 sinin yani yarısının sükût işareti olmasıdır.

Bu usûlün bilhassa Fasıl Musikîsinde çok önemli yeri vardır. Özet olarak usûl başından itibaren İKİLİK ve SEKİZLİK esleri müteakip müzik eserine girilir.

Çifte Sofyan, Aydın veya Ağırılama; aslında Yürük Aksak mertebesinde esere usûlün ortasından veya çeşitli yerlerinden girilmesile böylece çeşitli ad almıştır. Ancak: Aksak Usûlünde esere sondaki TEK 2 ve TEK 1 olmak üzere 3 zamanla girerse Ağırılama adını alır.

Esere usûlün başından hariç ortasından veya herhangi bir yerinden girilmesine Anakruz denir.

Usûldeki birinci zaman olan ilk DÜM kuvvetli, ikinci zaman olan TE yarı kuvvetli, üçüncü zaman olan KE zayıf, dördüncü zaman olan ikinci DÜM kuvvetli, beşinci zaman olan TEK uzun ve kuvvetli, altıncı zaman olan son TEK ise zayıftır.

Usûlün basitleri bir Sofyan ve onu takiben bir Türk Aksağı olmakla birlikte Aksak usûlü bir bütün olarak düşünölmeli ve vurulmalıdır. Aksak usûlü kendinden daha büyük. Birleşiklerinde 9 zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

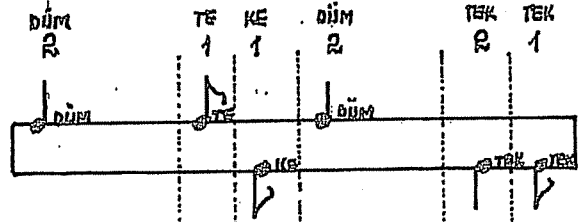
USÛLE GÖRE VELVELESİ

AKSAK USÛLÜ

Vuruluşu: 3 mertebesi

9/8

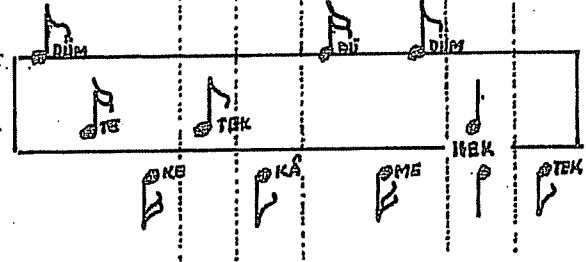
SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velveleli

Vuruluşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar
SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Aksak usûlünün Ağır Aksak mertebesine uyan arüz vezni kalıpları: İkilik ve Sekizlik sükûtu müteakip FAİLÂTÜN FAİLÂTÜN FAİLÂTÜN FAİLÜN veya İkilik ve dörtlük sükûtu müteakip FEİLÂTÜN FEİLÂTÜN FEİLÂTÜN FEİLÜN. Vezinleridir. Usûle şöyle uydurulur.

(Es.....)	FÂ	i	LÂ	TÜN.....	
DÜM 2	TE 1	KE 1	DÜM 2	TEK 2	TEK 1
9/4	—	♩	♩	♩	♩

İkinci FAİLÂTÜN şöyledir:

	(Sex paye)	FĀ	i	ĪĀ	YŪN	
	DŪM	TE	KE	DŪM	TEK	TEK
	2	1	1	2	2	1
9/4	P 9	P	P	P	P	P

Üçüncü FAİLÂTÜN de İkinci FAİLÂTÜN gibidir:

FAİLÜN ise şöyledir:

	(Sax payy)	FÂ	i	LÜN	(Sax payl...)	
	DÜM	TE	KE	DÜM	TEK	TEK
	2	1	1	2	2	1
9/4	P	q	P	P	P	P

FEİLÂTÜN FEİLÂTÜN FEİLÂTÜN FEİLÜN Arûz Vezni Kalıbı ise:

(ES.....)   **FS** | **LÅ**   **TÜN** .....

DUM   **TE**   **KE**   **DUM**   **TEK**   **TEK**

2   **1**   **1**   **2**   **2**   **1**

$\frac{2}{4}$ —

İkinci FEİLÂTÜN şöyledir:

(Sax poy₂)   FB   i   LÂ   TŪN.....

    bŭm   tē   kē   dŭm   tēk   tēk
    2   1   1   2   2   1

$\frac{2}{4}$ p   c²   p

Üçüncü FEİLÂTÜN de ikinci FEİLÂTÜN gibidir.

FEİLÜN ise şöyledir:

(Sax payl) FE i LUM (Sax payl..)

DUM TE KE DUM TEK TEK

2 1 1 2 2 1

9/4

The musical notation consists of two staves. The first staff, labeled 'Sax payl', has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). It contains a sequence of notes: a half note D4, a quarter note E4, a quarter note F#4, a half note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, a half note C5, and a quarter note D5. The second staff, labeled 'Sax payl..', also has a treble clef and a key signature of one sharp. It contains a sequence of notes: a half note D4, a quarter note E4, a quarter note F#4, a half note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, a half note C5, and a quarter note D5. The notes are connected by a single melodic line.

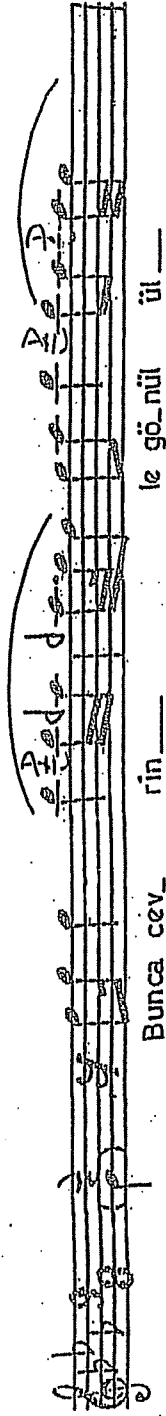
Aksak Usûlü hareketli ve ritmik bir yapıya sahiptir. Usûllerdeki hareketin en iyi ifadesidir. Genel olarak Şarkılar, Oyun havaları, Aranağmelerde, Köçekçelerde ve İlâhhilerde kullanılmıştır.

Hareketler mertebelerine göre (Yürük, Orta ve ağır) dır.

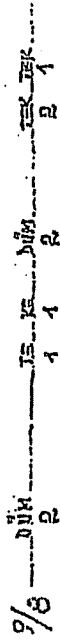
Usûlün birinci, ikinci ve üçüncü mertebeleri kullanılmıştır.

KÜRDİLİHİCÂZKÂR ŞARKI Söz : Muzaffer Akalın
Bunca çevrinle gönül ülkesi vîrâne olur Müzik: Emin Ongan

Aksak

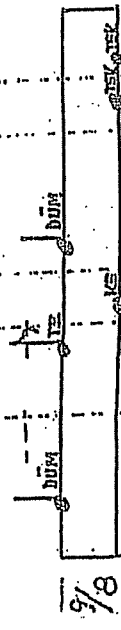

Vuruluşu: 3 mertebesi

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

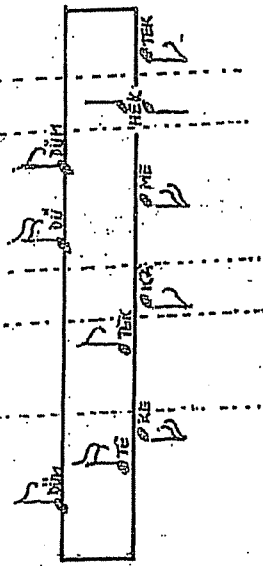
Velvâleli

Vuruluşu

SAĞ Zâhme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zâhme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zâhme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

KÜRDİLİHİCÂZKÂR ŞARKI

Söz : Muzaffer Akalın

Aksak

Bunca cevrinle gönül ülkesi vîrâne olur

Müzik: Emin Ongan

Bunca cev_rin__ le gö_nül ül__

ke__sî vî__râ__ ne o_lur vî__

1 2
râ__ ne o_lur__ SÂ Z__ râ__ ne o_lur__ SÂ Z__

A_şî_kin can ve_re_cek sev__
O ka_ran__ fil du.da_ğın__dan

dî_ğî. bîr ta__ ne o_lur
ba_na bîr bû__ se_gû_lûm

1 2 3
bîr ta__ ne o_lur__ SÂ Z__
bîr bû__ se_gû_lûm

2 3 3 3
ne o_lur__ SÂ Z__ Çok_mu_dur is__
se_gû_lûm

te__dî_ğîm tût__ fe__dî_ver sen

ne o_lur ah ne o_lur

SAZ

Matin

Aksak

HİCÂZKÂR ŞARKI

Açıl ey gonce

Söz : .....

Müzik: Hacı Arif Bey

A_çıl ey gon — ce_i sad — berk

ah ah ya — ra — şır

Sa_na gül — zâr — da gez — mek

ah ah ya — ra — şır SAZ

ah ya — ra — şır

Tak — tı — ğın gül ru — yi — ne pek

ah ah ya — ra — şır

ah ya — ra — şır SAZ Gül.ki gül ru —

yi — ne gül — mek ah

ah ya — ra — şır SAZ ah ya — ra — şır

7. Makin

Ağır Aksak

HİCÂZ ŞARKI
Hali nez'imde acırsın

Söz : .....
Müzik: Şevki Bey

Ha.lí nez — im — de a — cır — sin

Sev — di — ğim. din —

le be — nî

A be.nim rû — hı re_va — nim

Se_ven öl — sün —

mü se_nî SAZ SAZ

Fır_kat ol_maz — sa di_riğ ey —

le _ me_ zem ca —

nü te _ nî

SAZ

Matın

Ağır Aksak

HİCÂZ HÜMÂYÜN ŞARKI

Seni sevda çiçeğim

Söz : Leylâ Saz

Müzik: İbrahim Uygun

Se-ni sev-da

çi-çe-ğim ta-

ci se-rim ta-

ci se-rim SAZ

Bi-le mez-sin

ne-ka-dar çok

se-ve-rim çok

se-ve-rim SAZ

Bu-nu her-gün

so-ra-rım ta-o/o

Söz : .....

Müzik: .....

ze.le_rim ta -

ze - le - rim

SAZ

Matin
7

Ağır Aksak

BAYÂTÎ ŞARKI
Sebep ne bakmıyor yarım yüzüme

Söz : Sermed Ef.
Müzik: Markar Ağa

Se bep ne bak — mı yor ya rım
A ra yan lar' be ni gay ri

yü — zü me ca nim SAZ —
yo — rul — sun

me sun SAZ

Gö rün mü — yor ci han şim di
Se ven ler her za man gön lün

gö — zü me SAZ
de bul sun

me sun SAZ

Bu gün ler — de bak ma be nim
Bu ha lol du ba na ey vah —

yü — zü ol me sun SAZ
lar ol — sun

me sun ca nim SAZ

Gö rün mü — yor ci han şim di

o/oo

gö zu me SA Z

me SA Z KARAR

me

Matin

Ağır Aksak

BAYÂTÎ ŞARKI
Bir katre için çeşme-i

Söz : Ziyâ Paşa
Müzik: Şevki Bey

Bir kat — re í — çen

ces — me — i pür hu — hu

hu — ni fe — na — dan

Ba — şın da a-la-maz
Mây — da ne dü-şen

bir da — hi ba — ra — sen
kur — tu — la — maz

ra — ni' be — la — dan
sen — gi ka — za

A — su — de o-lam

der — sen e — ğer gel gel

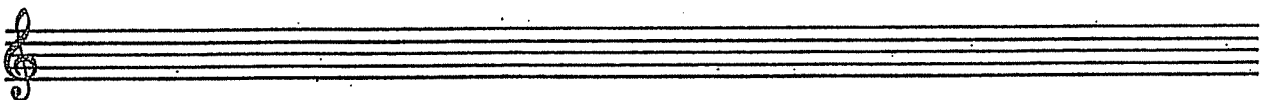
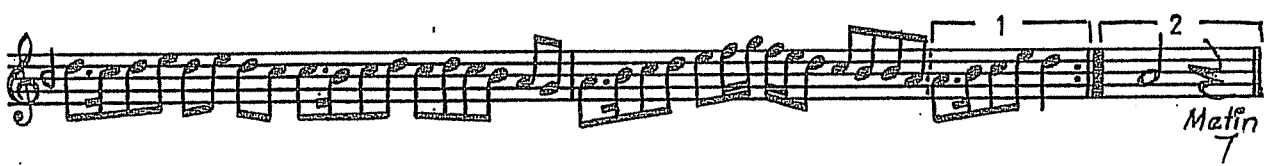
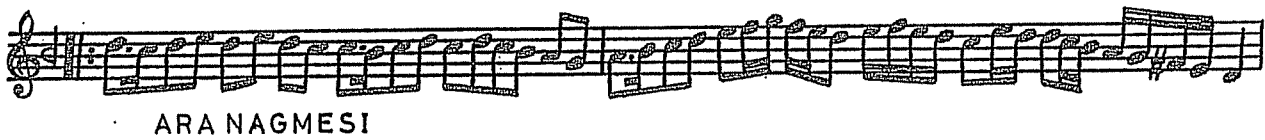
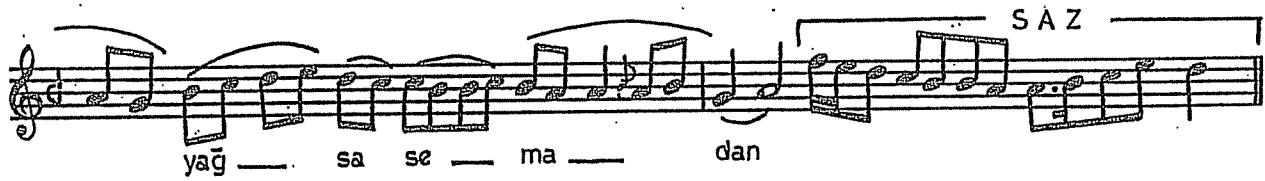
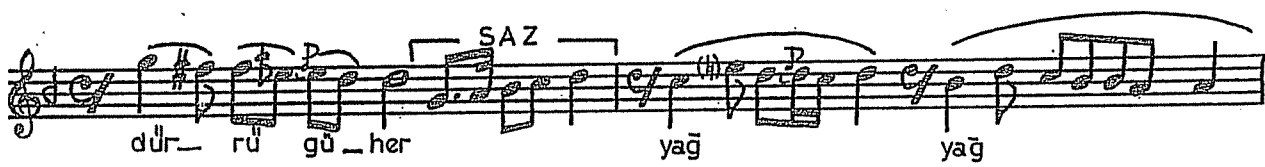
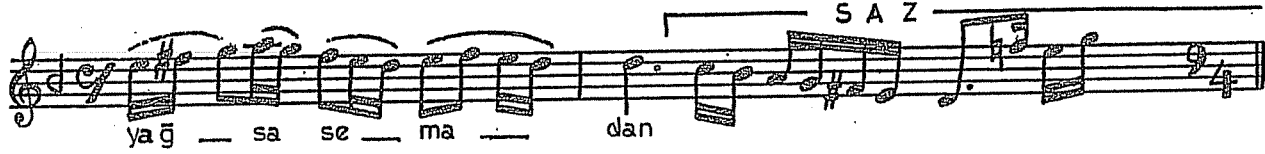
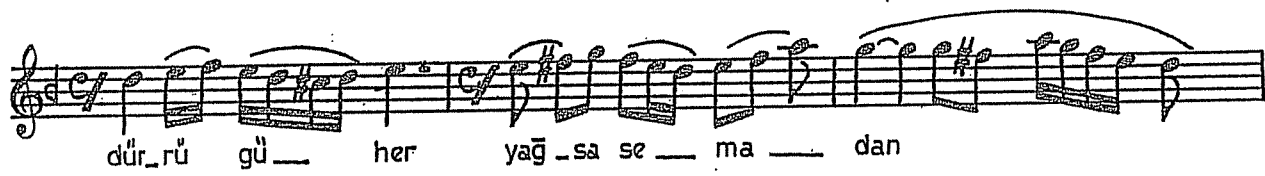
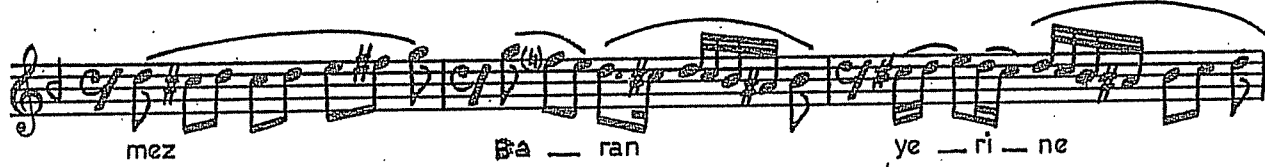
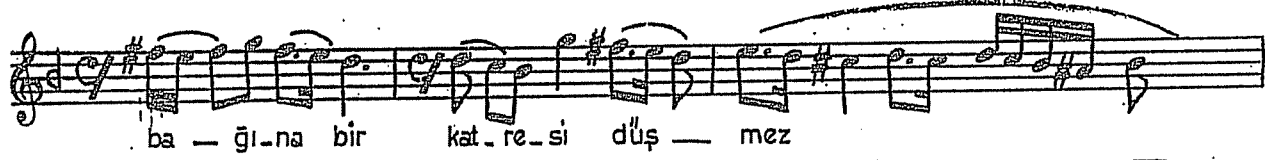
gel — me ci' — ha — ne

dan Bi — baht o-la-nın

o/oo

Söz : .....

Müzik: .....

Ağır Aksak

RAST ŞARKI
Muy-i jülidem olubdur serde anka

Söz : Hasbî (18 yy.)
Müzik: Şakir Ağa

Ah Mu _ yi ju _ li _
dem o _ lup _ dur
ser _ de an _ ka
lâ _ ne _ S.A Z
si Düş _ mü _ şem bir
da _ me kım yok _
dur hâ _ lâ _ sın
ça _ ça _ re _
si a _ ca _ nım SAZ

Söz : .....

Müzik: .....

Zah mi ma ur
 mer he min u
 nul ma di dil
 ya re
 si
 Şem i aş ka
 can a tar per
 va ne veş di
 va ne
 si a ca nim

(SON) Matin 7

TRT Müzik Dairesi Yayınları
Türk Sanat Müziği No: 1450

Süre:
Aksak

FERAHFEZÂ ŞARKI
Ey nihâl-i işve bir nevres-fidânımsın benim

Söz , : Şeref Çakar
Müzik: Şeyh Galib

EY Nİ — HÂ — Lİ   İŞ — VE BİR NEV —
 RES Fİ — DÂ — NİM —   SİN BE — NİM
 1 (Saz.....) 2 (Saz.....)
 GÖR — DÜ — GÜM   GÜN —   DEN BE — RU   HÂ —
 GİZ — LE — SEM   DE   Â —   Şİ — KÂR   ET —
 TIR — Nİ — SÂ —   NİM —   SİN BE — NİM
 SEM DE CÂ —   NİM   SİN   BE — NİM
 1 (Saz.....) 2 (Saz.....)
 BEN NE HÂ —   CET   KİM Dİ — YEM RÛ —
 Hİ RE — VÂ — NİM —   SİN BE — NİM
 1 (Saz.....) 2 (Saz.....)

EY NİHÂL-İ İŞVE BİR NEVRES-FİDÂNIMSIN BENİM
GÖRDÜĞÜM GÜNDEN BERÛ HÂTİR-NİSÂNIMSIN BENİM

BEN NE HÂCET KİM-DİYEM RÛH-İ REVÂNIMSIN BENİM
GİZLESEM DE ÂSİKÂR ETSEM DE CÂNIMSIN BENİM

EVFER USÛLÜ

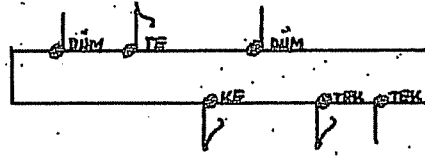
DOKUZ ADET BİRİM ZAMANLI VE ALTI VURUŞLU DÜM 2, TE 1, KE 1; DÜM 2, TEK 1 ve TEK 2 ŞEKLİNDE (Küçük ve birleşik) USÛLE EVFER USÛLÜ DENİR

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

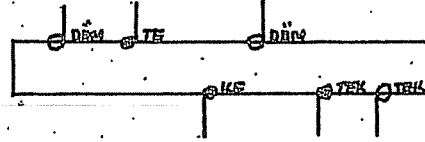
DÜM 2 TE 1 KE 1 DÜM 2 TEK 1 TEK 2 Şeklindedir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 9/8

2. Mertebesi 9/4

Bu usûlün 9/4 lük İkinci Mertebesi AĞIR EVFER veya Mevlevî Evferi adını alır.

Usûldeki birinci zaman olan ilk DÜM kuvvetli, ikinci zaman olan TE yarı kuvvetli, üçüncü zaman olan KE zayıf, dördüncü zaman olan ikinci DÜM kuvvetli, beşinci zaman olan TEK yarı kuvvetli, altıncı zaman olan son TEK ise uzun ve kuvvetlidir.

Usûlün basitleri başta bir söfyan ve onu takiben üçüncü şekli ile 5 zamanlı usûldür. Evfer usûlü kendinden daha büyük: Birleşiklerinde 9 zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

Evfer Usûlünde görüleceği gibi: Aksak Usûlündeki (TEK, TEK) şeklindeki son iki vuruş, Evfer Usûlünde (TEK, TEK) şeklinde değişikliğe uğramıştır.

1 2

Evfer Usûlü birinci, ikinci ve hatta üçüncü mertebelerde (Mevlevî Ayinî Şeriflerinde İlahîlerde, Köçekçelerde, Oyun havalarında, Şarkılarda ve Türkülerde) kullanılmıştır.

USÛLE GÖRE VELVELESİ

EVFER USÛLÜ

Vuruluşu: 2 mertebesi

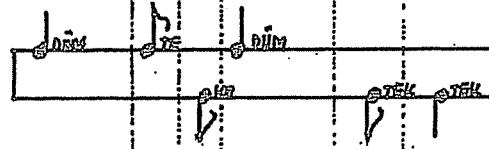
9/8

DÜM 2 1 1 2 TÖK 1 2

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

9/8

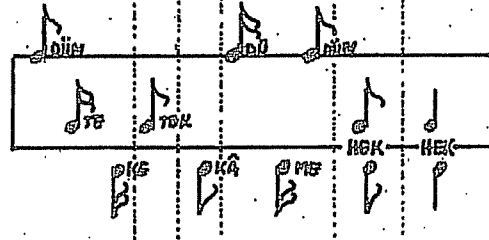
Velveleli

Vuruluşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÛME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

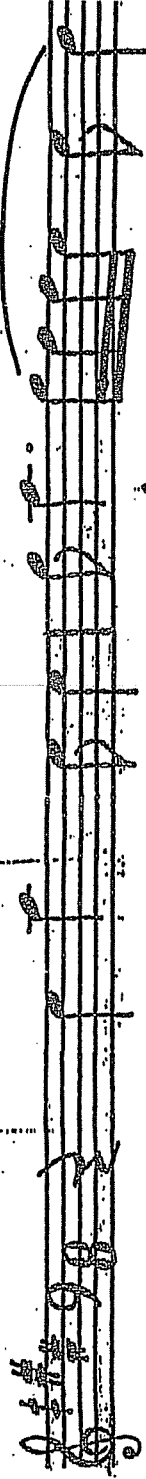

Evfer

SÜZİDİL ŞARKI

Söz : .....

Yandıkça oldu sızan kalb-i şerer feşanım Müzik: Tanbûrî Ali Efendi

Yan - dık - ca ol - du su - zan

9/8

TE DÜM
1 2

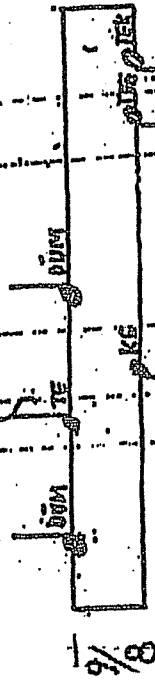
TE DÜM
1 2

TEK TEK
1 2

Vuruluşu: 2 mertebesi

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

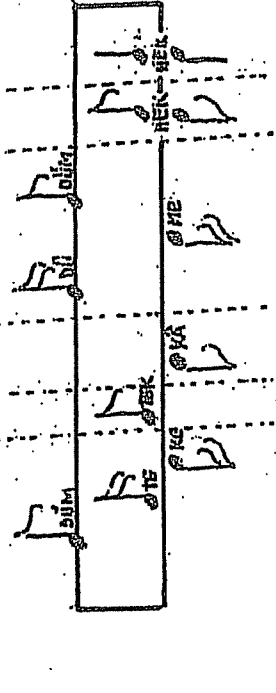
Velveleli

Vuruluşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Me_râ_mı an_de_li_bin vas_li
gül_dür ca_nım
gö_nül_dür bu gö_nül_dür bu
gö_nül_dür bu
gö_nül_dür bu
No_lur sen_de be_ni bir ker_re
gül_dür ca_nım
gö_nül_dür bu gö_nül_dür bu
gö_nül_dür bu gö_nül_dür bu
gö_nül_dür bu gö_nül_dür bu
gö_nül_dür bu

RAKS AKSAĞI USÛLÜ

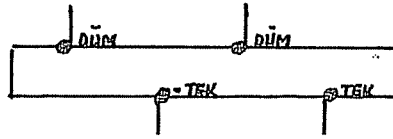
DOKUZ ADET BİRİM ZAMANLI VE DÖRT VURUŞLU DÜM 2, TEK 3, DÜM 2, ve TEK 2 ŞEKLİNDE (Küçük ve birleşik) USÛLE RAKS AKSAĞI USÛLÜ DENİR

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

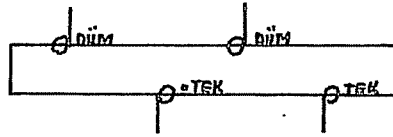
DÜM 2 TEK 3 DÜM 2 TEK 2 Şeklindedir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 9/8

2. Mertebesi 9/4

Usûldeki birinci zaman olan ilk DÜM kuvvetli, ikinci zaman olan TEK uzun ve kuvvetli, üçüncü zaman olan ikinci DÜM kuvvetli, dördüncü zaman olan ikinci TEK ise zayıftır.

Usûlün basitleri başta birinci şekli ile 5 zamanlı usul ve onu takiben Nîm Sofyan usûlüdür. Raks Aksağı Usûlü kendinden daha büyük. Birleşiklerinde 9 zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

Raks Aksağı usûlünün genel olarak birinci mertebesi (Şarkı Türkü ve Oyun havalarında) kullanılmıştır. Hareketler (Yürükce) dir.

USÛLE GÖRE VELVELESİ

RAKS AKSAĞI USÛLÜ

Vuruşu: 1 mertebesi

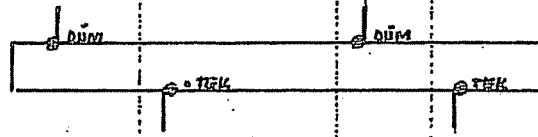
9/8

DÜM 2 TEK 3 DÜM 2 TEK 2

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

9/8

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

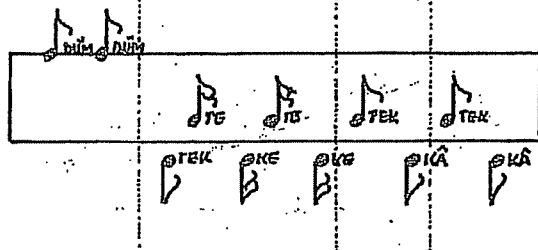
Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

RAK

Raks Aksağı

HICAZ TÜRKÜ

Söz : Karacaoğlu
Müzik: Sadeddin Kaynak

AN.....

I..KAYNAK.

ARANAGME

Be - Mes Ka -
ya ne cog
ge - li -
rim dir lan
sin - den
mes - ti -
da - ni -
dir ne
sır

Vuruşu: 1 merbeesi

9/8

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velvelli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Raks Aksağı

HICAZ TÜRKÜ

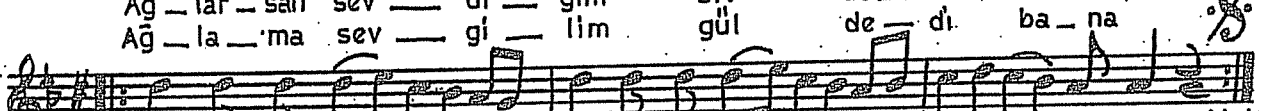
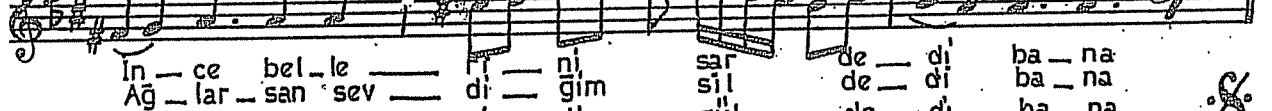
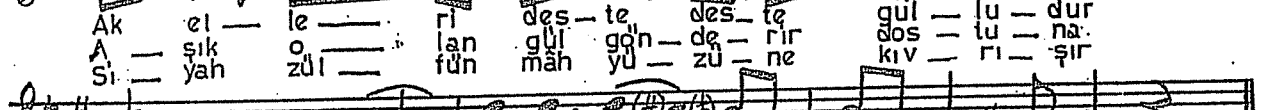
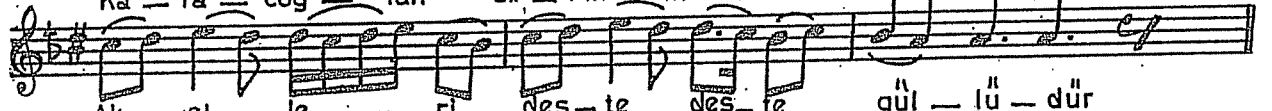
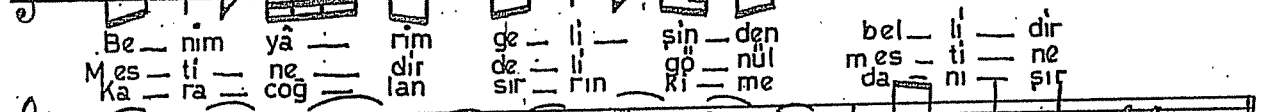
Benim yarım gelişinden bellidir

Söz : Karacaoğlu

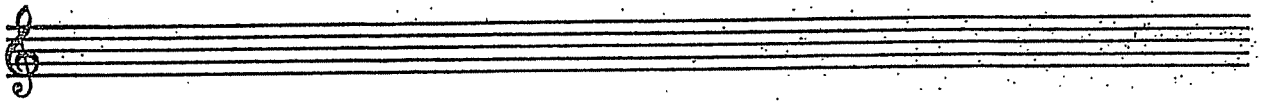
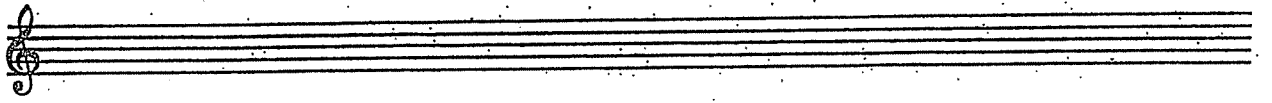
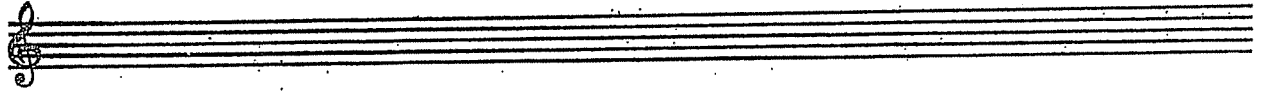
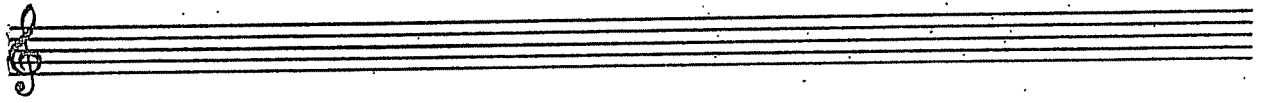
Müzik: Sadeddin Kaynak

ARANAĞME

Gel gel a _ man ge.li.şi.ne gül gül a _ man gü.lü.şü.ne hayran o _ la _ yım
kurban o _ la _ yım

Metin
7

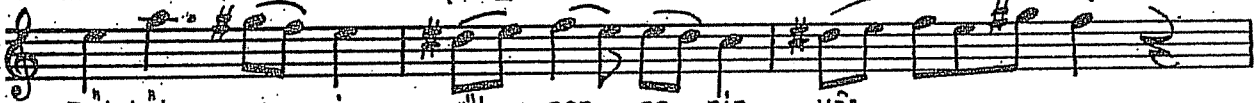
ARANAĞME

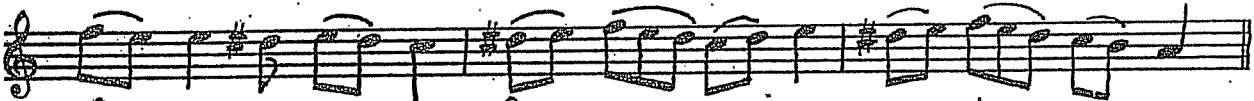
Dök zül — fû — nû mey — dâ — na gel sür — a — ti — ni
 Ver — din — ce — vap ûn — vâ — n i — le Yak — tın — sı — nem —
 Kes — tin — mi — ta — rı ü — fe — ti Kır — din — mi — câ —

fer — za — na gel Al — day — re — ni hen — gâ — ma gel
 sü — zân — i — le Müs — tak — sa — na bin — cân — i — le
 mi — soh — be — ti Çek — tir — me — bâ — rı fir — ka — tı

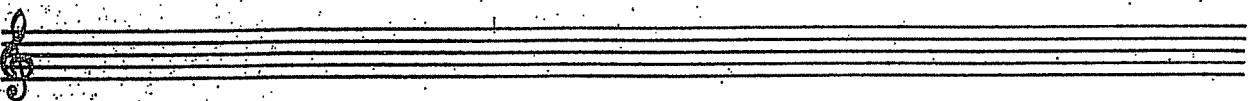
Bül — bül se — nin gül — şen se — nin yâr

yâr a — man a — man Â — şı — kı — nam hay — li za — man

Dil — mun — ta — zir teş — ri — fi — ne gel a — man a — man (SON)

OYNAK USÛLÜ

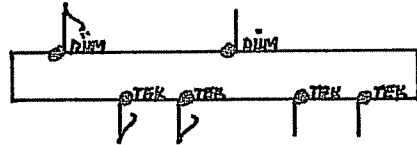
DOKUZ ADET BİRİM ZAMANLI VE ALTI VURUŞLU DÜM 1, TEK 1, TEK 1, DÜM 2, TEK 2 ve TEK 2 ŞEKLİNDE (Küçük ve birleşik) USÛLE OYNAK USÛLÜ DENİR

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

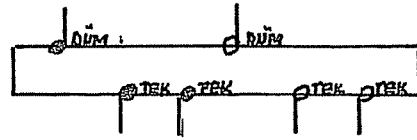
DÜM TEK TEK DÜM TEK TEK Şeklindedir.
1 1 1 2 2 2

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 9/8

2. Mertebesi 9/4

Usûldeki birinci zaman olan ilk DÜM kuvvetli, ikinci zaman olan, DÜM'den sonraki TEK yarı kuvvetli, üçüncü zaman olan müteakip TEK zayıf, dördüncü zaman olan ikinci DÜM kuvvetli, beşinci zaman olan, ikinci DÜM'den sonraki TEK uzun ve kuvvetli, altıncı zaman olan son TEK ise uzun ve kuvvetlidir.

Usûlün basitleri 3+3 birim zamanlı birinci ve ikinci mertebelerde 2 semâîdir. Oynak usûlü kendinden daha büyük Birleşiklerinde 9 birim zamanlı olarak aranır ve ayrılır. En çok ikinci mertebesi kullanılır.

Zeybek havalarında, Ege türkülerinde ve oyun havalarında kullanılmıştır.

USÛLE GÖRE VELVELESİ

OYNAK USÛLÜ

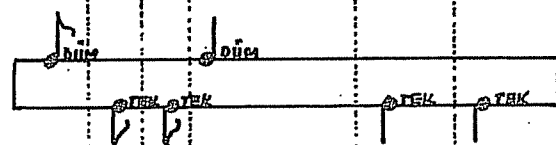
Vuruşu: 1 mertebesi

9/8

DÜM TEK TEK DÜM TEK TEK
1 1 1 2 2 2

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

9/8

Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

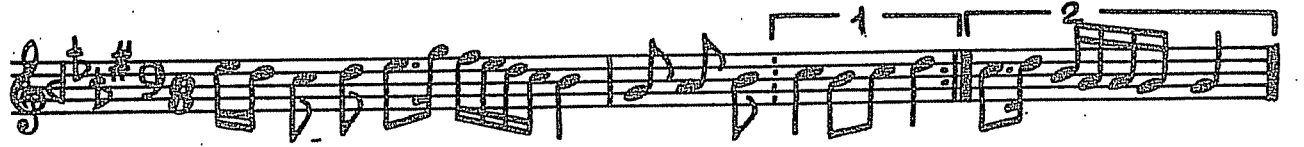
Oynak

SÜZİNÂK ŞARKI

Söz : .....

A benim mor çiçeğim sen doldur ben içeyim

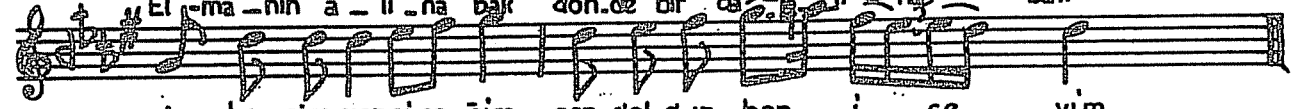
Müzik: .....

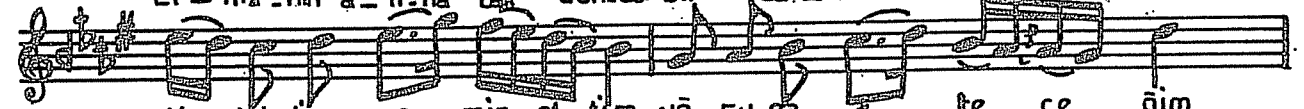
ARANAĞME

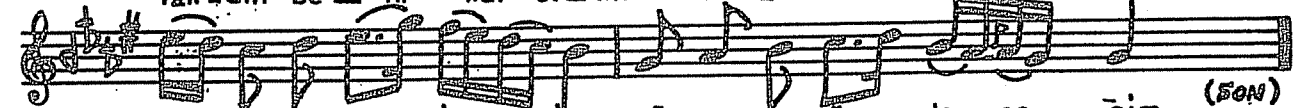
A. be-nim mor çi-çe-ğim sen dol-dur ben i-çe-yim
 Gü-ze-lim gör-me-ye-li hay-li za-man-dır se-ni bak
 El-ma-nın a-li-na bak dön-de bir da-li na bak

A. be-nim mor çi-çe-ğim sen dol-dur ben i-çe-yim
 Gü-ze-lim gör-me-ye-li hay-li za-man-dır se-ni bak
 El-ma-nın a-li-na bak dön-de bir da-li na bak

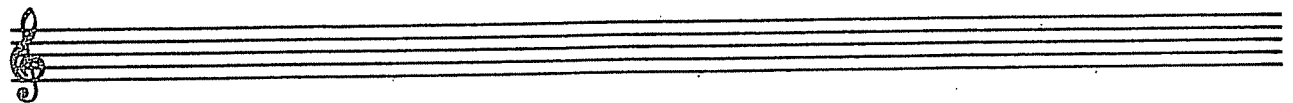
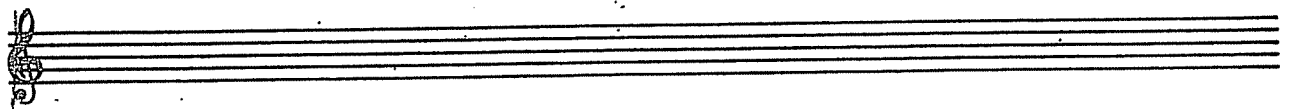
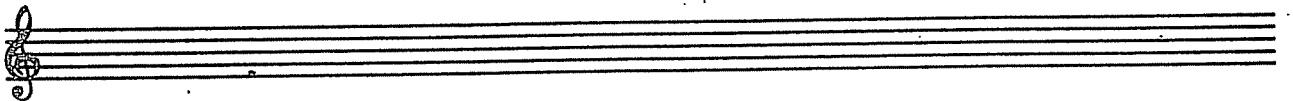
Ah-det-tim ye-min et-tim uğ-ru-na ö-le-ce-ğim
 Ca-nım fe-dâ yo-lu-na üz-me ar-tık ben-de-ni bak
 Yak-dın be-ni kûl et-tin in-saf-sız hâ-li-me bak

Ah-det-tim ye-min et-tim uğ-ru-na ö-le-ce-ğim (SON)
 Ca-nım fe-dâ yo-lu-na üz-me ar-tık ben-de-ni bak
 Yak-dın be-ni kûl et-tin in-saf-sız hâ-li-me bak

ARANAĞME

AYDIN USÛLÜ

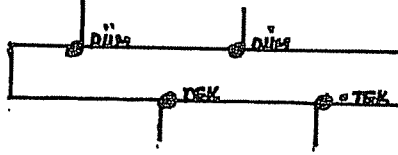
DOKUZ ADET BİRİM ZAMANLI VE DÖRT VURUŞLU DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, ve TEK 3 ŞEKLİNDE (Küçük ve birleşik) USÛLE AYDIN USÛLÜ DENİR

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM 2 TEK 2 DÜM 2 TEK 3 Şeklindedir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 9/8

Raks Aksağı Usûlünün 3 Birim zamanlı TEK Darbının sona alınması ile oluşan bir usûldür.

USÛLE GÖRE VELVELESİ**AYDIN USÛLÜ**

Vuruşu: 1 mertebesi

9/8

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

9/8

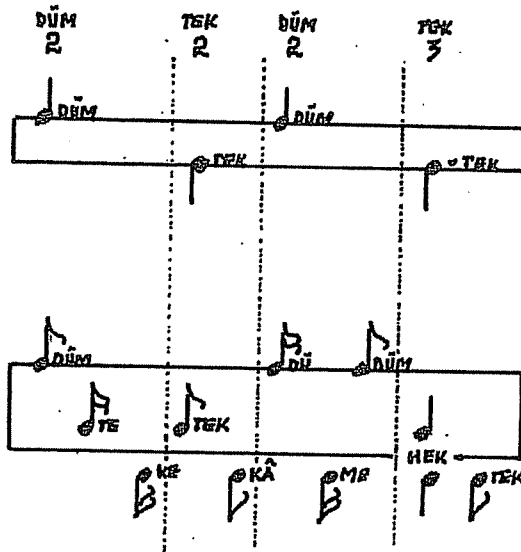
Volvelili

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÛME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

FERAHFEZÂ

Söz : .....

Aydın

Mehtabda güzel olur Boğaziçi âlemi

Müzik: İsmail Hakkı Bey

Meh tab da gü zel o lur Bo ğa zi çi

â le mi Bo ğa zi çi â le mi

Saz he ye ti bir lik de Din le sin ler

nâ le mi Saz he ye ti bir lik de

Din le sin ler nâ le mi

Aranâğme

ŞEREFÇAKAR

AKSAK SEMÂÎ USÛLÜ

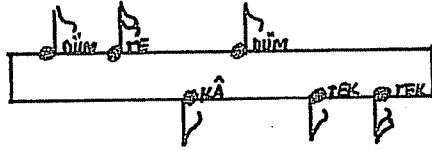
ON ADET BİRİM ZAMANLI VE ALTI VURUŞLU DÜM 2, TE 1, KÂ 2, DÜM 2, TEK 2 ve TEK 1 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE AKSAK SEMÂÎ USÛLÜ DENİR.

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

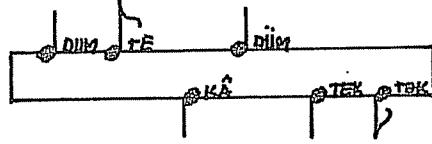
DÜM 2 TE 1 KÂ 2 DÜM 2 TEK 2 TEK 1 Şeklindedir.

Usûlün Notası:

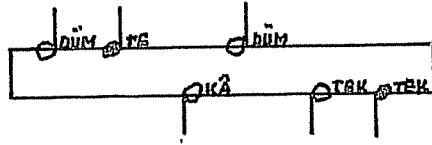
1. Mertebesi 10/16
(Curcuna)

2. Mertebesi 10/8
(Aksak Semâî)

3. Mertebesi 10/4
(Ağır Aksak Semâî)

Aksak Semâî Usûlü yukarda görülen birinci şekli ile kullanılır.

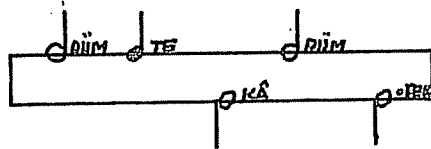
AKSAK SEMÂÎ USÛLÜNÜN İKİNCİ ŞEKLİ

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM 2 TE 1 KÂ 2 DÜM 2 TEK 3 Şeklindedir.

Usûlün Notası:

3. Mertebesi 10/4

Usûlün sonundaki TEK vuruşu 3 adet zaman birimlidir.

Bu usûlde birinci zaman olan ilk, DÜM kuvvetli, ikinci zaman olan TE hafif, üçüncü zaman olan KÂ yarı kuvvetli, dördüncü zaman olan ikinci DÜM kuvvetli ve beşinci zaman olan TEK kuvvetlidir.

Şimdi Aksak Semâî Usûlü Mertebelerinin önemli özelliklerini özetleyelim: Usûlün:

10/16 lık BİRİNCİ MERTEBESİNE (CURCUNA) adı verilir.

10/8 lik İKİNCİ MERTEBESİNE (AKSAK SEMÂÎ) denir.

10/4 lük ÜÇÜNCÜ MERTEBESİNE (AĞIR AKSAK SEMÂÎ) denir.

Buradaki Curcuna sözcüğü Aksak Semâî Usûlündeki hareket unsurunun bir ifadesi olarak Aksak Semâî Usûlünün 1. mertebesine verilen deyimdir. Ancak Curcuna adı altında düzenlenmiş ayrıca bir usûl vardır. 10 adet birim zamanlı usûller sırasında görülecektir.

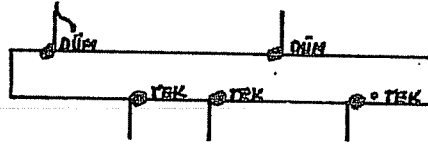
Bazan (NAKİŞ SEMÂÎ) Formundaki eserler arasında, 10/8 lik Aksak Semâînin aşağıda göstereceğimiz şekilde kullanıldığı görülür:

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM 1 TEK 2 TEK 2 DÜM 2 TEK 3

Şeklindedir.

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 10/8

Bu usûlde Birinci zaman DÜM zayıf, İkinci zaman TEK kuvvetli, üçüncü zaman (ikinci) TEK yarı kuvvetli, dördüncü zaman (ikinci) DÜM kuvvetli, beşinci zaman son TEK uzun ve kuvvetlidir.

Şimdi yukarda gördüğümüz esas Aksak Semâî usûlünde ise Birinci zaman olan ilk DÜM kuvvetli, ikinci zaman olan TE yarı kuvvetli, üçüncü zaman olan KÂ kuvvetli, dördüncü zaman olan ikinci DÜM kuvvetli, beşinci zaman olan TEK uzun ve kuvvetli, altıncı zaman olan son TEK ise zayıftır.

Usûlün basitleri, başta 5 birim zamanlı usûlün DÖRDÜNCÜ ŞEKLİ ve onu takiben bir TÜRK AKSAĞI dır. Aksak Semâî usûlü kendinden daha büyük Birleşiklerinde 10 zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

Aksak Semâî usûlü (Ağır Semâî formunda olan eserlerde, Nakış Semâîlerde, Saz Semâîlerinde, köçekçelerde, oyun havalarında Şarkılarda) kullanılmıştır.

Aksak Semâî usûlünün Curcuna mertebesine uyan arûz vezni kalıbı FAİLÂTÜN ile başlayan vezindir. Aksak Semâî ye uyan arûz kalıbı ise MEFÂİLÜN ile başlayan vezindir.

Curcunaya Uyan:

FÂ	i	LÂ	TÜN.....		
DÜM	TE	KÂ	DÜM	TEK	TEK
2	1	2	2	2	1
10/16	♩	♩	♩	♩	♩

Aksak Semâîye uyan:

(ES)	ME	FÂ	↑	LÜN	
DÜM	TE	KÂ	DÜM	TEK	TEK
2	1	2	2	2	1
10/8	2	1	1	1	1

Aksak Semâî Usûlünün 10/4 lük ve 10/2 lik mertebelerinde ve Ağır Aksak Semâî Usûlü adı altında:

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM TE KÂ DÜM DÜM DÜM TEK TEK Şeklinde dir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 10/4

2. Mertebesi 10/2

Tertibinde bir vuruş şekli daha vardır ki bu usûlün: Güfte taksimatı itibariyle hecelerin vuruşlara isabet edişleri bakımından özellikle Kazasker Mustafa İzzet Efendinin Segâh Makamında ve Ağır Aksak Semâî Usûlünde (Doldur getir ey sâkî-i gülçehre piyâle) Şarkısında ve Tanburî Ali Efendinin Hicâz Makamında ve Ağır Aksak Semâî Usûlünde (Hasret odu yakdı ciğerim ey rûh-i âlim) Şarkısında ve bu tertipteki şarkılarda vurulduğunu Azîz Hocam Emin ONGAN Bey Efendi, Münir Nurettin Selçuk Beyden öğrendiğini ve Münir Nureddin Beyin de Bestekâr Ziya Beyden öğrenmiş olduğunu ifade etmişlerdir.

USÛLE GÖRE VELVELESİ

AKSAK SEMÂÎ USÛLÜ

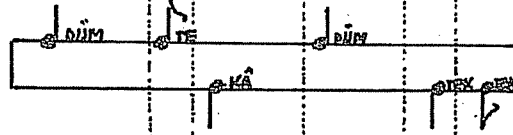
Vuruluşu: 2 mertebesi

10/8

DÜM 2 TE 1 KÂ 2 DÜM 2 TEK 2 TEK 1

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

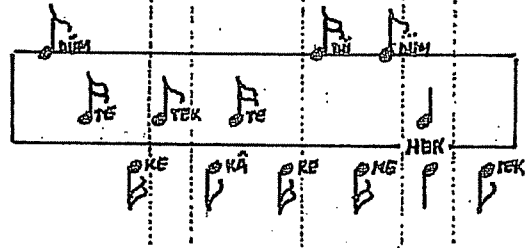
10/8

Velvelli

Vuruluşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÛME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

HICAZKÂR

AĞIR SEMÂİ

Benim servi hurâmânım

Söz : .....

Müzik: Bol Ahenk Nuri Bey

Aksak Semâi

Ah be_nim ser — vi hi — ra — mǎ — nim
 ELES!

Vuruluşu: 2 mertebesi

10/8	DUN	TE.	E.A.	BUN	TEX.	TEX.
	2	1	2	2	2	1

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velveleli

Vurulmuş .

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan virüsler

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

10/8. 2. TE. 1. KA. 2. DUN. 2. TE. 2. TE. 1.

Aksak Semâi

HİCAZKÂR
AĞIR SEMÂİ
Benim servi hırâmânım

Söz : .....
Müzik: Bol Ahenk Nuri Bey

Ah be_nim ser_vî hi_ra_ma_nim
be_nim sen nem_den in_cin_din
Ca_nim ya le_lê le_lê le_lê le_lî_vay
gon_ca de_hen si_min be_den
gon_ca de_hen si_min be_den
Hay_ra_nin o_lam in_cin_me sen
Kur_ba_nin o_lam in_cin_me sen
Sa_a_det bur_cu_nun mâ_hî
le_tâ_fet mül kü_nün şa_hî

Gö-ren o gül ce-mâ-li-ni gö-ren o gül
ce-mâ-li-ni ta-sav-vur-ey-ler hâ-li-ni
vay Ha-yâ-li lâ-lin-ey-le-yen
ha-yâ-li lâ-lin-ey-le-yen se-nin çe-ker
ve-bâ-li-ni se-nin çe-ker ve-bâ-li-ni Kur-Câ-
ba-nın ol-du-ğum bi-ze yok-mum-ür-üv-ve-tin
yı-me-râ-min-üz re-i-ka-met-mi-niy-ye-tin
vay Ey d'il ne-dir bu mer-te-be hâ-
hiş-le-rin se-nin vay Câ-
yı-me-râ-min-üz re-i-ka-met-mi-niy-
ye-tin K-A-R-A-R
vay

Aksak Semâî

MAHÛR AĞIR SEMÂÎ

Söz : .....

Sarsam miyânın ey gül-i ter yasemen Müzik: Bestekâr Ebû Bekîr Ağa

Ah sar — sam mi — ya — nin

ey gu.li — ter ya — se — men gi — bi

vay Ya le lel le le lel li le le lel le le lel li

te re lel li Ye le lel lel li gel ca — nim gel öm — rüm

gel mi — rim a.maney gel ca — nim gel öm — rüm gel mi — rim a.maney

Yâr ya. se. men' gi — bi' :vay

Ah yak — sîn vi — sâ — li an — be — re — düp

ca — nim da — hi vay

Ya le lel le le lel le le lel le lel li

te re lel li

KARAR

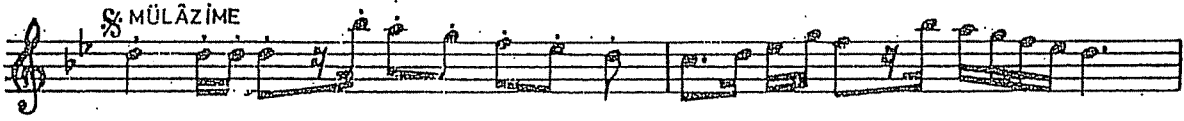
Matin 7

♩=120

HÂNE:1

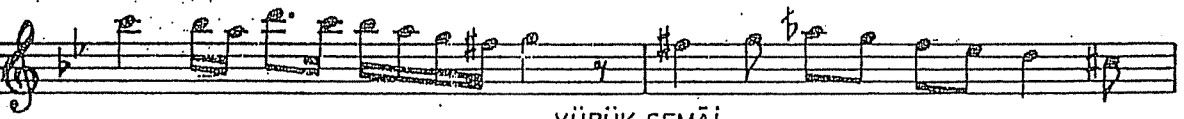
MÛLÂZİME

HÂNE:2

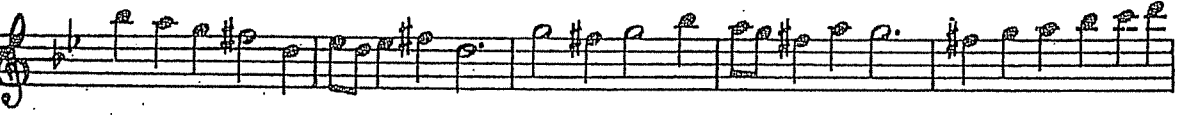
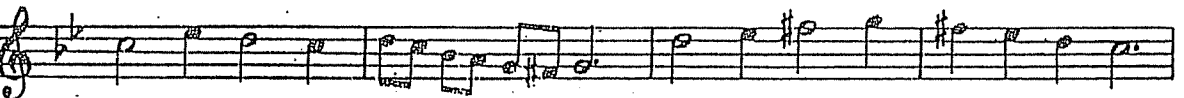
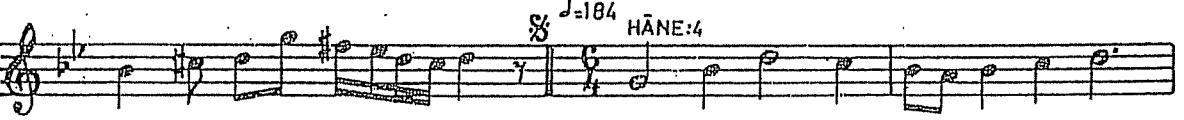
HÂNE:3

YÜRÜK SEMÂİ

♩=184

HÂNE:4

TRT Müzik Dairesi Yayınları

TSM Repertuar Sıra No: 1469

Usûlü: Aksak Semâi

ACEM AŞÎRÂN SAZ SEMÂİSİ

Müzik: Şeref Çakar

MÜZİK:ŞEREF ÇAKAR

HANE1

MÜLÂZİME

HANE:2

HANE:3

SEMÂİ HANE:4

(SON)

yaavg

Ağır Aksak Semâi

SEGÂH
AĞIR SEMÂÎ
Doldur getir ey sâki

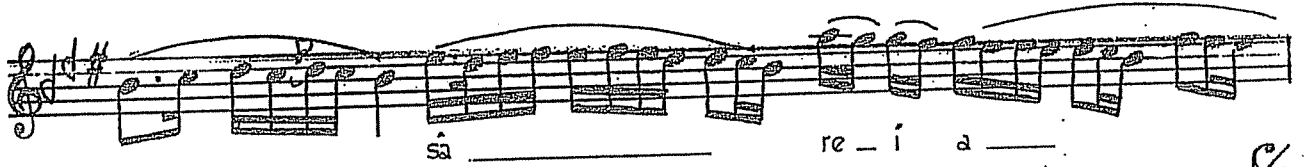
Söz : .....
Müzik: Kazasker Mustafa
İzzet Efendi

Dol dur ge_tir ey
sâ ki i gül
çe çeh re pi_ya
le gel hey ca_nim
Sa gar ye ti_şir
Bu vec hi le ver
bu ze bu zev ge_celík
kû sa_fa
de be det bez i me_la
mí vi_sâ
le Gel hey cá_nim
Ak sey le_ye ta
bú de a ruh

o/oo

Söz : .....

Müzik: .....

CURCUNA USÛLÜ

ON ADET ZAMAN BİRİMLİ VE ÜÇ VURUŞLU DÜM 5, TE 2 ve KÂ 3 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE CURCUNA USÛLÜ DENİR.

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM
3 + 2 = 5

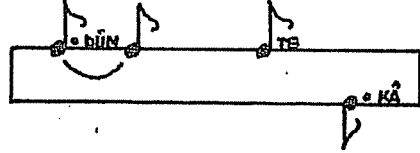
TE
2

KÂ
3

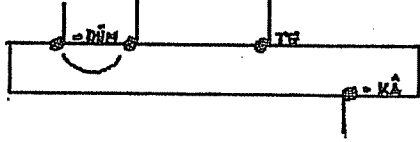
Şeklindedir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 10/16

2. Mertebesi 10/8

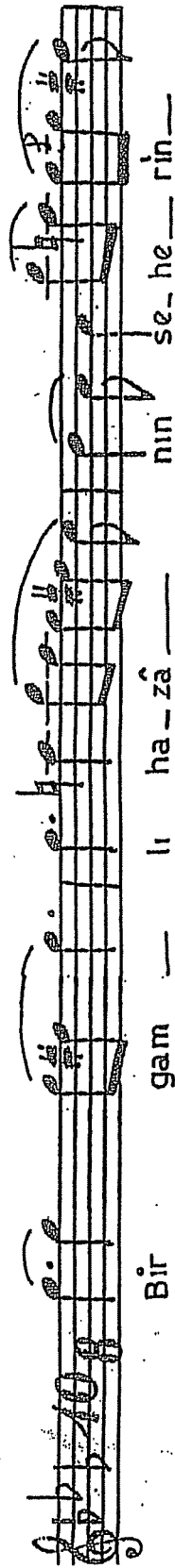

Curcuna usûlü şarkılarda çok kullanılmıştır.

Curcuna
KÜRDİLİHİCÂZKÂR ŞARKI Söz : Ahmet Haşım
Bir gamlı hâzânın Müzik: Suphi Ziya Özbekkan

$\text{♩} = 200$

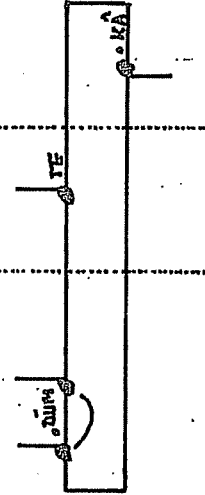

Uslûlün Zamanları
ve vuruşları:

3 4 2 2 5

TE 2 KÂ 3

Uslûlün Notası:
2. Mertebesi 10/8

♩ = 200

Bir gam — lı ha — zâ — nin se — he — rin —

de is — ra — ra ne hâ —

cet yi — ne bül — bül SAZ bül SAZ

Bil kal — bî — mi — zîn bah — çe — le — rin —

de can ver — di se — nîn

soy — k — di — ğin gül SAZ gül SAZ

Sav — rul — ma — da gül şim — di ha — va —

da gün doğ — ma — da bir

baş — ka zi — yâ — da SAZ da SAZ

Matin 7

Curcuna

MUHAYYER ŞARKI

Ol gonca- dehen bir gül-i handân olacaktır

Söz : .....

Müzik: Şevki Bey

Ol gon-ca de-hen bir gü-lî han-

dâ- no-la- cak- dır SAZ Ol dır Â-

şık- la- rı bül- bül gi- bi nâ- lâ- no- la- cak-
nun gi- bi â- lem- le- re des- tâ- no- la- cak-

dır dır A Mec- şık- la- rı bül- bül gi- bi nâ-
â- lem- le- re des- lâ- tâ- no- la- cak- dır no- la- cak- dır Ah-

vâ- lî- miz ol saç- la- rı ley- lî i- le â-

hır Ah-

va- lî- miz ol saç- la- rı ley-

lî i- le â- hır Mec- S A Z Matin 7

Geç — di — öm — rüm — yi — ne — hâ —

lâ — ben — bin —

derd — i — le — yim — 1 2 S A Z

Söy — le — der — ma — nı — nı — ey

sev — gi — li — aş — kın

bi — le — yim — (son) 1 2 S A Z

Böy — le — hic — ran — e — le — min —

den — ni — ce — bir — in —

in — le — ye — yim — S A Z

Matin
Özşamlı
7

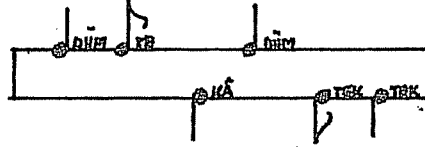
AKSAK SEMÂÎ EVFERİ USÛLÜ

ON ADET BİRİM ZAMANLI VE ALTI VURUŞLU DÜM 2; TE 1, KÂ 2, DÜM 2, TEK 1 ve TEK 2 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE AKSAK SEMÂÎ EVFERİ USÛLÜ DENİR.

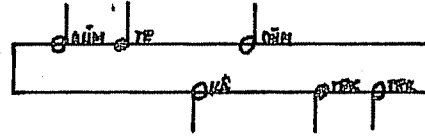
Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM 2 TE 1 KÂ 2 DÜM 2 TEK 1 TEK 2 Şeklindedir.

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 10/8

2. Mertebesi 10/4

Usûldeki birinci zaman olan ilk DÜM kuvvetli, ikinci zaman olan TE yarı kuvvetli, üçüncü zaman olan KÂ kuvvetli, dördüncü zaman olan ikinci DÜM kuvvetli, beşinci zaman olan TEK yarı kuvvetli, altıncı zaman olan son TEK ise uzun ve kuvvetlidir

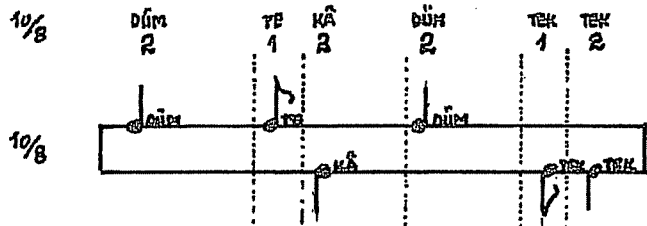
Usûlün basitleri başta 5 birim zamanlı usûlün DÖRDÜNCÜ ŞEKLİ ve onu takiben yine 5 zamanlı usûlün ÜÇÜNCÜ ŞEKLİ dir. Aksak Semâî Evferi usûlü kendinden daha büyük. Birleşiklerinde 10 zamanlı olarak aranır ve ayrılır. Şarkı yapımında kullanılmıştır.

Aksak Semâî Evferi Usûlünde görüleceği gibi: Aksak Semâî Usûlün-deki (TEK, TEK) 2 1 şeklindeki son iki vuruş, Aksak Semâî Evferi Usûlünde (TEK, TEK) 1 2 şeklinde değişikliğe uğramıştır.

USÛLE GÖRE VELVELESİ

AKSAK SEMÂÎ EVFERİ USÛLÜ

Vuruşu: 1 mertebesi

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar
SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

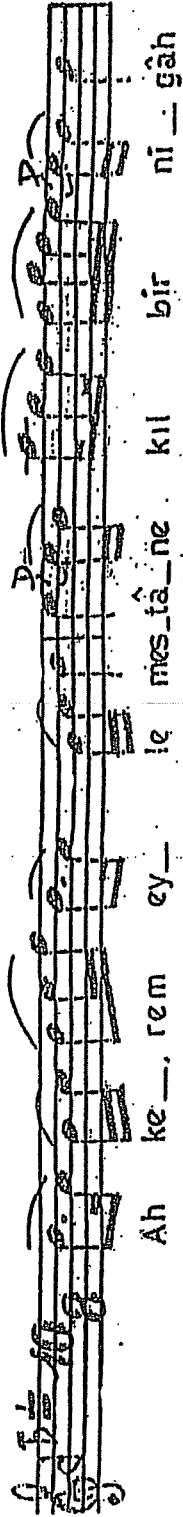

Söz : .....
Müzik: Medeni Aziz Ef.
(Medine'li)

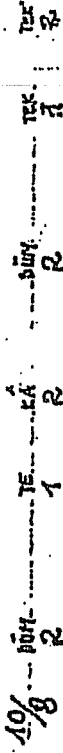
HÜZZAM ŞARKI

Kerem eyle

Aksak Semâi
Evferi

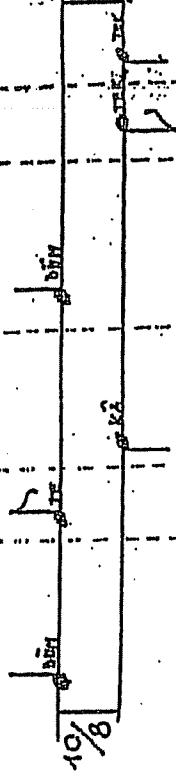

Vuruluşu: 1 mertebesi

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

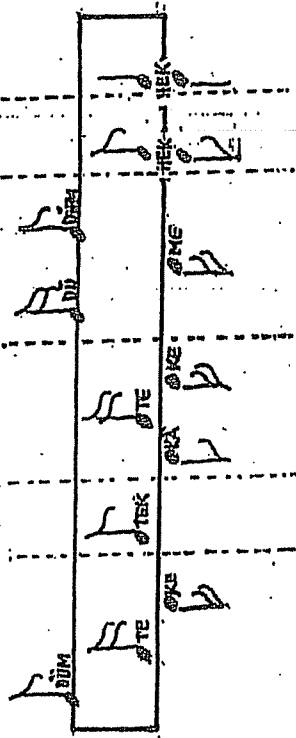
Velveleli

Vuruluşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Aksak Semâi
Evferi

HÜZZAM ŞARKI
Kerem eyle

Söz : .....
Müzik: Medeni Aziz Ef.
(Medine'li)

Ah ke__rem ey__le . mes_tâ_ne kıl bir ni__gâh

ca_nim ke__rem ey__le mes_tâ_ne kıl bir ni__gâh

Ah şa_rab iç sü_zül __ sün o çeş__mî si__yah

ca_nim şa__rab iç sü_zül __sün o çeş__mî si__yah

Ah bu bez_mî sa__fâ __dır gel ey rû__yî mäh

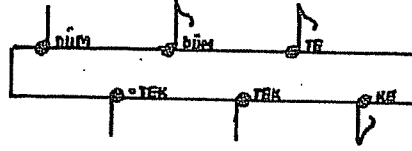
ca_nim bu bez__mî sa_fâ __dır gel ey rû__yî mäh

LENK FAHTE USÛLÜ

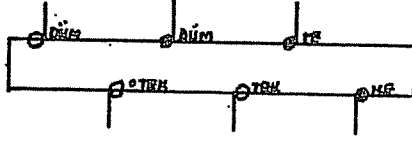
ON ADET BİRİM ZAMANLI VE ALTI VURUŞLU DÜM 2, TEK 3, DÜM 1, TEK 2, TE 1 ve KE 1 ŞEKLİDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE LENK FAHTE USÛLÜ DENİR.

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM 2 TEK 3 DÜM 1 TEK 2 TE 1 KE 1 Şeklindedir.

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 10/8

2. Mertebesi 10/4

Usûldeki birinci zaman olan ilk DÜM kuvvetli, ikinci zaman olan TEK uzun ve kuvvetli, üçüncü zaman olan ikinci DÜM yarı kuvvetli, dördüncü zaman olan ikinci TEK kuvvetli, beşinci zaman olan TE yarı kuvvetli, altıncı zaman olan KE ise zayıftır.

Usûlün basıtları başta BİRİNCİ ŞEKLİ İLE 5 zamanlı bir usûl ve onu takiben 3 ve 2 birim zamanlı usûllerdir. Lenk Fahte usûlü kendinden daha büyük Birleşiklerinde 10 zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

Bu usûl daha ziyade Beste Formundaki eserlerde kullanılır ve en çok İkinci mertebesine rastlanır.

Topal Güvercin manânsına gelen Lenk Fahte, aksayan-seken yapısı ve vuruşu ile değişik bir ritme sahiptir.

USÛLE GÖRE VELVELESİ

LENK FAHTE USÛLÜ

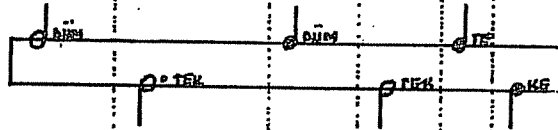
Vuruşu: 2 mertebesi

10/4

DÜM 2 TEK 3 DÜM 1 TEK 2 TE 1 KE 1

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

10/4

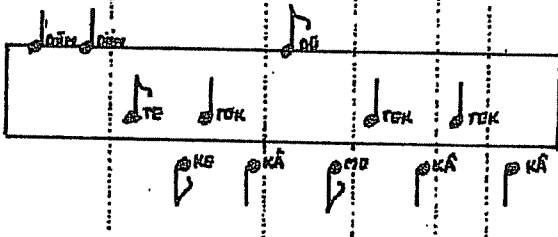
Velvelli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Lenk Fahte

SÜZİNÂK BESTE
Serde heva-yı kâkül

Söz : .....
Müzik: Zekâi Dede

Ah ser- de he- va -
yi kâ - kûl
dîl - de ha - ya -
ya - lî câ - nân
Sî - nem - de da -
da - ğı fir - kat
çeş - mim he - mi -
mî - şe gir - yân
İş - ve - ba - zı men
dîl - ne - va - zı men

p/oo

-2-

Söz : .....

Müzik: .....

ça - re - sa - zi men

A - zi - ba - yı - men

çeş - mim he - mi - mi - şe gir - yan

Te ne nen ni te ne nen ni dir dir ta na te ne nen ni

Gel a - ca nim rû.yi ma.hım ha - li - me rah - mey le şa him

Be - li be - li be.li öm - rüm be - li be - li be - li mi - rım

Ah ha hey yi hey ah ha hey yi hey

ah ha ya - ri - men

çeş - mim he - mi - mi - şe gir - yan

mi - şe gir - yan

Matin
7

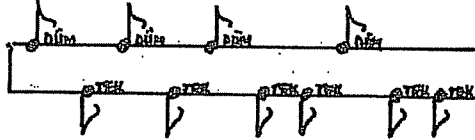
CENG-İ HARBİ USÛLÜ

ON ADET BİRİM ZAMANLI VE ON VURUŞLU DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, TEK 1, TEK 1, DÜM 1, TEK 1, TEK 1 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE CENG-İ HARBİ USÛLÜ DENİR.

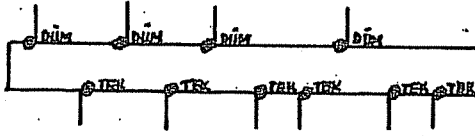
Usûlün Zamanları DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK TEK DÜM TEK TEK Şeklinde ve vuruşları: 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 10/8

2. Mertebesi 10/4

Usûldeki DÜM ler kuvvetli, TEK ler zayıftır.

Usûlün basitleri baştan itibaren 2 Nim Sofyan ve 2 semâidir. Ceng-i Harbî usûlü kendinden daha büyük Birleşiklerinde 10 zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

Bu usûl daha ziyade Mehter Musikisinde ve Ceng havalarında kullanılır. Hareketler Yürüktür.

USÛLE GÖRE VELVELESİ

CENG-İ HARBİ USÛLÜ

Vuruşu: 2 mertebesi

10/8

DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK TEK DÜM TEK TEK
1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

10/8

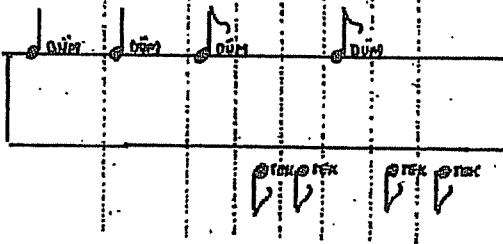
Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

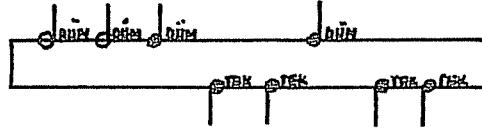

CENG-İ HARBİ Usûlünün ikinci şekli:

DÜM DÜM DÜM TEK TEK DÜM TEK TEK
2 2 1 1 1 1 1 1

Usûlün notası

2. Mertebesi 10/4

Usûldeki ilk ve ikinci DÜM kuvvetli üçüncü DÜM yarı kuvvetli birinci ve ikinci TEK hafif dördüncü DÜM yarı kuvvetli üçüncü ve dördüncü TEK hafiftir.

CENGİZ

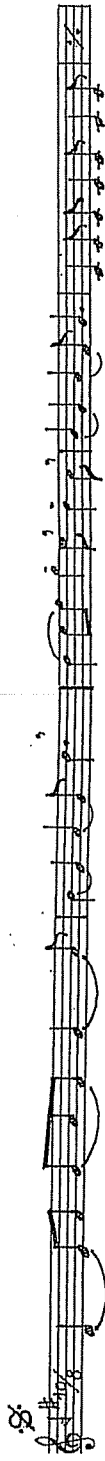
Genc-i Harbî

RAST

Bulan özünü gönen yüzünü

Söz : Niyazi-i Mîsrî

Müzik: Refik Fersun

gö- rum- yu- zü- nü- bir- yu- zü- da- ha- bi- şir- mek- di- le- maz-

Vuruluş: 1. mertebe

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Vavcelâ

Vuruluşu

SAĞ Zühme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zühme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zühme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Usulü: Ceng-i Harbî

RAST (TEMENNÎ)
Bulan özünü, gören yüzünüSöz : Niyazi Mısırlı
Müzik: Refik Fersan

(Günülce) (D=208)

Günülce ve Koda

Bu lan ö-zü-nü gö-ren yü-zü-nü Bir yü-zü-da-hi gö-r mü-de-le-mez

Vus-lat da o-lan Hay-ret de ka-lan ak-lın di-re-mez. Kendi bu la-

-maz Her şa-mu-se hin Od-la ra-ya-man Hem ben ge-so-

-lan ağ-lar gö-le-mez

yar yar yar yar

A şük o-la gör sa-dık o-la gör ceh-dey-le-ma-yan men-gil a-la-maz

Yan Meftün o-la-ki Meftun o-la-ki Bı-çak-ın da-

-kı ak-lın di-re-mez Her şa-mu-se hin

Od-la ra-ya-man Hem ben ge-so-lan ağ-lar gö-le-mez

Bulan özünü - Gören yüzünü
Akış gılgı daki - Bâzanlık dilemez
Vuslatda olan - Hayretde kalan
Aklin dinemez - Kendin bulamaz
Her şam-ü-sehen - Odlara yaman
Hem ben ge-so-lan - Ağlar gülemaz
Sadık ola gör - Sadık ola gör
Cehdeylemeyen - Mengil alamaz
Meftün olalı - Meftun olalı
Bu Meft daki - Aklin dinemez

Merkumun
Kendi el yazısıdır ve...

Müellifin zevcesi Fatma Fersan
L. of. bina 9/5/1975 de bunu
Kediye etmiştir 120

1960 dan önce bir tarihte İstanbul Radyosunda koroyu idare ederken davulu bizzat vurarak usulü göstermiş olan bestekârın bu esere ait imzalı ve kendi el yazısı nota cemiyetimiz arşivindedir.

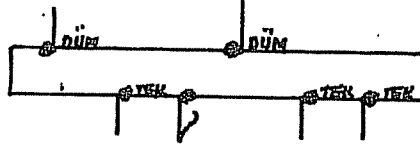
TEK VURUŞ USÛLÜ

ON BİR ADET BİRİM ZAMANLI VE ALTI VURUŞLU DÜM 2, TEK 2, TEK 1, DÜM 2, TEK 2, TEK 2 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE TEK VURUŞ USÛLÜ DENİR.

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM 2 TEK 2 TEK 1 DÜM 2 TEK 2 TEK 2 Şeklindedir.

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 11/8

Usûldeki DÜM ler kuvvetli, TEK ler zayıftır.

Usûlün basitleri baştan itibaren bir Türk Aksâğı ve onu takiben; 2. Mertebede bir semâîdir. Tek Vuruş Usûlü, kendinden daha büyük Birleşiklerinde 11 zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

Bu usûle Türkülerde rastlanmaktadır.

USÛLE GÖRE VELVELESİ

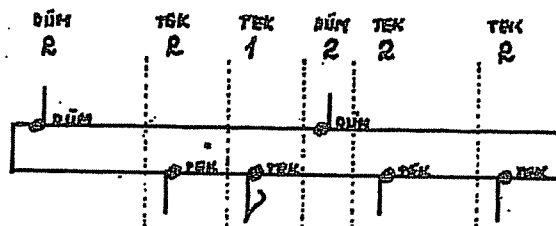
TEK VURUŞ USÛLÜ

Vuruluşu: 1 mertebesi

11/8

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

11/8

Velveleli

Vuruluşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Yöresi: Maraş-Elbistan
 Kimden alındığı: Bekir Büke
 Söz : Derleyen
 Muzaffer Sarısözen
 Müzik: Notaya alan
 Muzaffer Sarısözen

Havada Kar Sesi Var

Tek Vuruş

$\text{♩} = 418$

$11/8$

HA MOR DÜM 2

VA PO

TEK 2

DA ŞU

DA YU TEK 1

KAR BO DÜM 2

SE YA

SI MA TEK 2

VAR DİM TEK 2

$11/8$

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

$11/8$

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

VAR DİM TEK 2

SI MA TEK 2

SE YA

KAR BO DÜM 2

DA YU TEK 1

DA ŞU

TEK 2

HA MOR DÜM 2

VA PO

TEK 2

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Vuruşu: 1 mertebesi

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Vetveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Tek Vuruş

Havada Kar Sesi Var

Yöresi: Maraş-Elbistan

Kimden alındığı: Bekir Büke

Söz : Dörleyen

Muzaffer Sarısözen

Müzik: Notaya alan

Muzaffer Sarısözen

HA MOR VA PO DA ŞU DA YU KAR BO SE YA Sİ MA VAR DIM
BA Şİ N DA DA MOR FE Sİ VAR BEN ÇO BA NA DO YA MA DIM
A ÇI N BA KIN ŞU GO NA ÇI HEP KU Ş LAR DA YU VA YAP MIŞ
İ ÇİN DE DE YAR SE Sİ VAR SER ÇE KA DAR O LA MA DIM
LE LE, ÇO BAN GA Rİ BOĞ LAN LE LE ÇO BAN GA Rİ BOĞ LAN

1	2
HAVADA KAR SESİ VAR	MOR POŞUYU BOYAMADIM
BAŞINDA DA MOR FESİ VAR	BEN ÇOBANA DOYAMADIM
AÇIN BAKIN ŞU GONAĞI	HEP KUŞLAR DA YUVA YAPMIŞ
İÇİNDE DE YAR SESİ VAR	SERÇE KADAR OLAMADIM
(Lele çoban, garip oğlan)	(Lele çoban, garip oğlan)

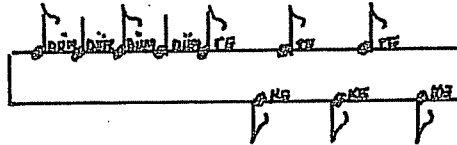
FRENKÇİN USÛLÜ

ON İKİ ADET BİRİM ZAMANLI VE ON VURUŞLU DÜM 1, DÜM 2, DÜM 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE FRENKÇİN USÛLÜ DENİR.

Usûlün Zamanları DÜM DÜM DÜM DÜM TE KE TE KE TE KE Şeklindedir.
ve vuruşları: 1 2 1 2 1 1 1 1 1 1

Usûlün Notası:

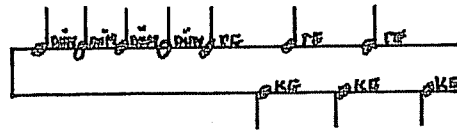
1. Mertebesi 12/8

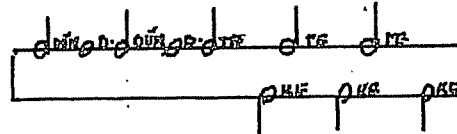
Usûlün Zamanları DÜM DÜM DÜM DÜM TE KE TE KE TE KE Şeklindedir.
ve vuruşları: 1 2 1 2 1 1 1 1 1 1

Usûlün Notası:

2. Mertebesi 12/4

3. Mertebesi 12/2

12/4 lük ve 12/2 lik ikinci ve üçüncü mertebelerine AĞIR FRENKÇİN adı verilir.

Usûldeki ilk DÜM yarı kuvvetli, müteakip 2, ncı DÜM kuvvetli, 3, ncü DÜM zayıf, 4, ncü DÜM kuvvetli, müteakiben TE yarı kuvvetli, KE zayıf, TE kuvvetli, KE zayıf, tekrar TE kuvvetli, son KE zayıftır.

Usûlün basitleri 3+3 birim zamanlı usûlleri müteakip 2+2+2 birim zamanlı 3. Nim Sofyan olarak düşünülür. Frenkçin usûlü kendinden daha büyük birleşiklerinde 12 birim zamanlı olarak aranır ve ayrılır. Bu usûl (Ayînî Şeriflerde, az olarak Beste ve saz eserlerinde) kullanılmıştır.

SEGÂH İLÂHİ SÖZ : Nizamoğlu Seyyid Seyfullah
Bu aşk bir bahri ummândır Müzik: .....

Frnkçin

12/4

Bu aşk ger bir a bah şık ri um sen mân ya dır re

12/4

Vuruşu: 2 mertebesi

12/4

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

12/4

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

12/4

Vuruşu

Velveleli vuruşlar

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Frenkçin

SEGÂH İLÂHÎ

Söz : Nizamoğlu Seyyid Seyfullah

Bu aşk bir bahri ummândır

Müzik: .....

Bu aşk bir bahri ummândır
E ğer â şık ri um sen mân ya dîr re

Bu na kin had dü dan ke ma nâr ol ya maz
Sa kin al dan ma ag ya re

De lî lîm sır ri kur ân dîr
Düş ib râ him gi bi nâ re

Bu nu gul bî şen len de ya âr ol ol maz
Bu gul şen de ya nâr ol ol maz

Sûb hân Al lah sül tân Al lah

Her dert le re der mân Al lah

Sa lâ tul lah se lâ mul lah

A ley ke Yâ re su lal lah

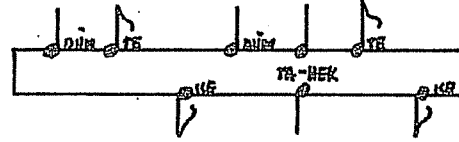
Matin Özşamlı

NİM ÇENBER USÛLÜ

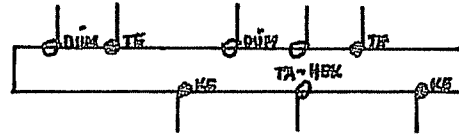
ON İKİ ADET BİRİM ZAMANLI VE SEKİZ VURUŞLU DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TA 2, HEK 2, TE 1, KE 1 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE NİM ÇENBER USÛLÜ DENİR.

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM 2 TE 1 KE 1 DÜM 2 TA-HEK 2-2 TE 1 KE 1 Şeklindedir.

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 12/8

2. Mertebesi 12/4

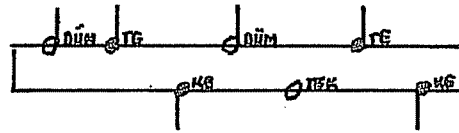

Usûldeki ilk DÜM kuvvetli, onu takiben TE yarı kuvvetli, KE zayıf, ikinci DÜM kuvvetli. TA-HEK kuvvetli, sonra gelen TE yarı kuvvetli, KE zayıftır.

NİM ÇENBER USÛLÜNÜN İKİNCİ ŞEKLİ

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM 2 TE 1 KE 1 DÜM 2 TEK 4 TE 1 KE 1 Şeklindedir.

Usûlün Notası:
2. Mertebesi 12/4

Usûlün basitleri: 4+6+2 birim zamanlı olarak başta bir Sofyan ve onu takiben 6 ve 2 birim zamanlı usûl olarak düşünülür. NİM Çenber usûlü kendinden daha büyük Birleşiklerinde 12 birim zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

Çenber Usûlünün baş tarafındaki (DÜM 2, TE 1, KE 1. ve son bölümündeki DÜM 2, TA-HEK, TE 1, KE 1.) kısımlarından meydana gelmiştir. Çenber usûlünün yarı değerindedir.

Bu usûl (Pezrev ve Beste formundaki eserlerde) kullanılmıştır:

USÛLE GÖRE VELVELESİ

NİM ÇENBER USÛLÜ

Vuruluşu: 1 mertebesi

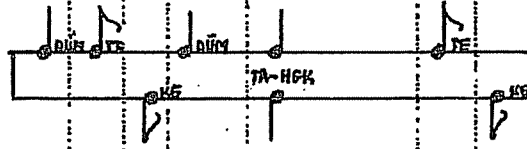
12/8

DİM 2 Tİ 1 KE 1 DİM 2 TA-HEK 2-2 Tİ 1 KE 1

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

12/8

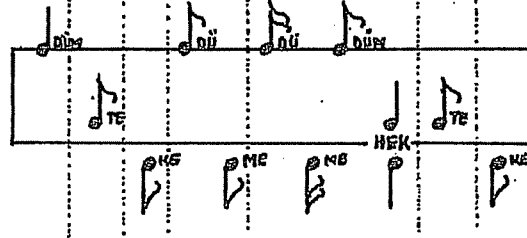
Volveleli

Vuruluşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÛME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

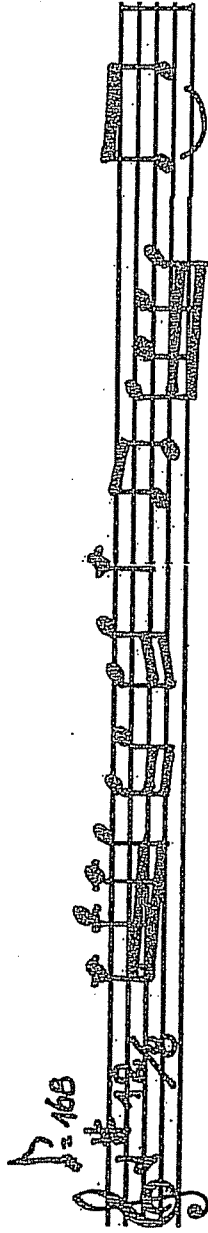

Nim Çenber

Sünbüle Peşrevi

Söz : .....

Müzik: Zurnazen İbrahim Ağa

Vuruşu: 1 mertebesi

12/8

DÜM

TE

DÜM

TA - HEK

TE

HEK

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

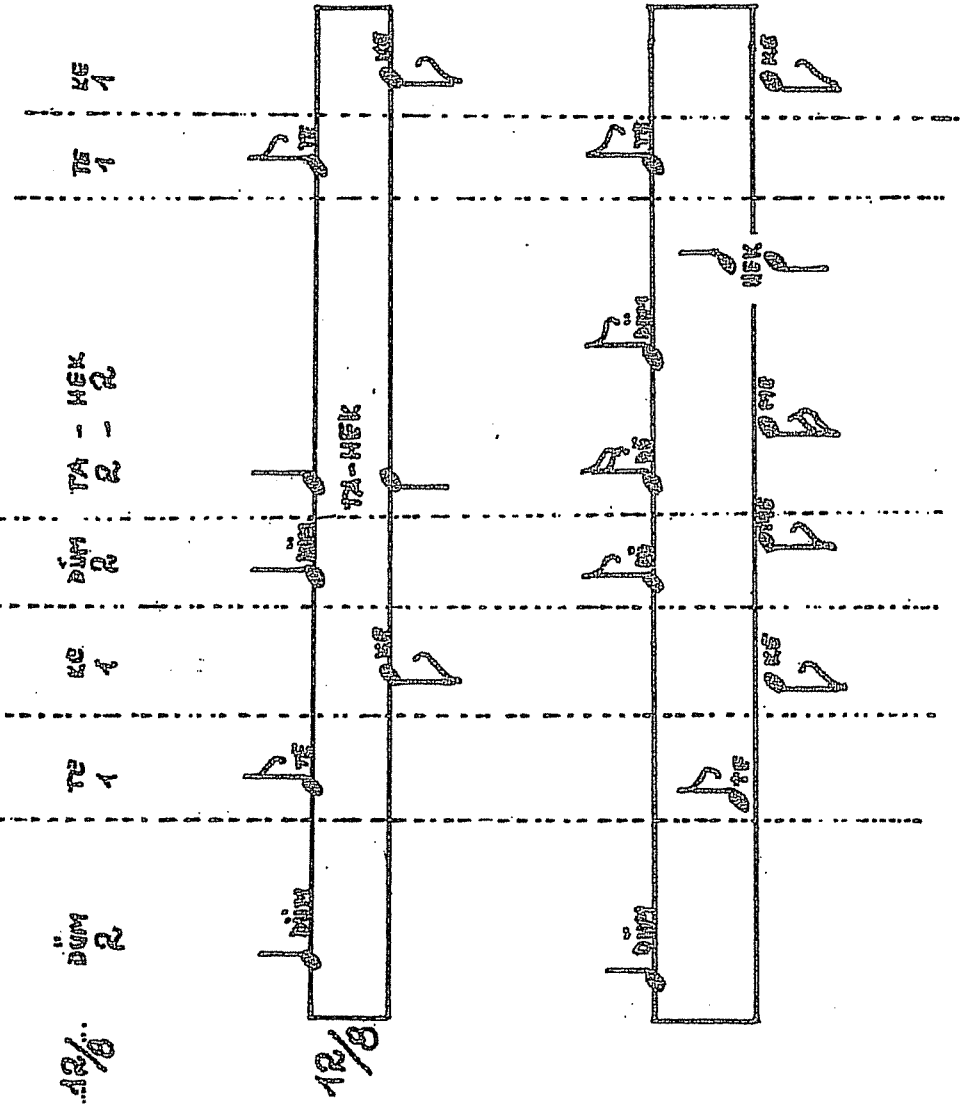
Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Nîm Çenber

Sünbüle Peşrevi

Söz : .....

Müzik: Zurnazen İbrahim Ağa

♩ = 168

TESLİM

2.

SERİF ÇAKAR

İKİZ AKSAK USÛLÜ

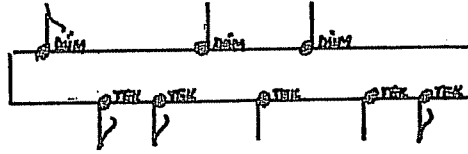
ON İKİ ADET BİRİM ZAMANLI VE SEKİZ VURUŞLU DÜM 1, TEK 1, TEK 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TEK 2, TEK 1 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE İKİZ AKSAK USÛLÜ DENİR.

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

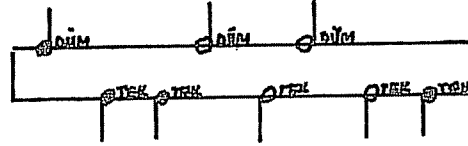
DÜM 1 TEK 1 TEK 1 DÜM 2 TEK 2 DÜM 2 TEK 2 TEK 1 Şeklindedir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 12/8

2. Mertebesi 12/4

Usûldeki DÜM ler kuvvetli TEK ler genel olarak zayıflatır.

Usûlün basitleri: Başta bir Devri Hindi ve onu takiben bir Türk Aksağıdır. İKİZ Aksak Usûlü kendinden daha büyük birleşiklerinde 12 birim zamanlı olarak aranır ve ayrılır. Hareketler Yürüktür.

Bu usûl ile Türkü ve oyun hayaları yapılmıştır.

USÛLE GÖRE VELVELESİ

İKİZ AKSAK USÛLÜ

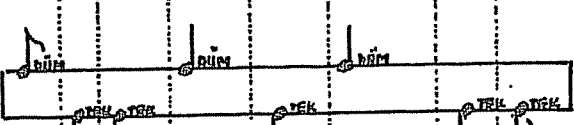
Vuruşu: 1 mertebesi

12/8

DÜM 1 TEK 1 TEK 1 DÜM 2 TEK 2 DÜM 2 TEK 2 TEK 1

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

12/8

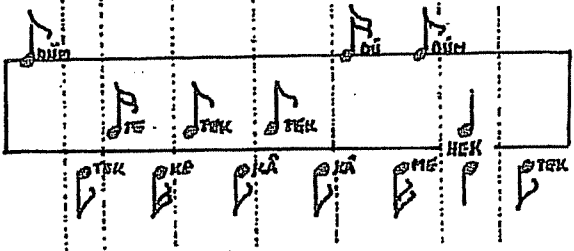

Volvelili

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

İkiz Aksak

HÜZZAM AZERİ TÜRKÜ

Söz : Ahmed Cevad Ohundzade

Çarpınrdı Karadeniz

Müzik: Ahmed Cevad Ohundzade

ARA NAĞME

Çır- pı- nır- ra- de- niz Ba- kıp Tür- kün bay- ra- gı- na

Vuruluşu: 1 mertebesi

12/8

TEK 1

BÜM 1

TEK 2

BÜM 2

TEK 3

BÜM 3

TEK 4

BÜM 4

TEK 5

BÜM 5

TEK 6

BÜM 6

TEK 7

BÜM 7

TEK 8

BÜM 8

TEK 9

BÜM 9

TEK 10

BÜM 10

TEK 11

BÜM 11

TEK 12

BÜM 12

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velvetele

Vuruluşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

İkiz Aksak

HÜZZAM AZERİ TÜRKÜ
Çırpınırdı KaradenizSöz : Ahmed Cevad Ohundzade
Müzik: Ahmed Cevad Ohundzade

ARANAĞME

Çır_pı_nır_dın Ka-ra-de_niz Ba_kıp Tür_kün bay-ra-ğı-na

Ah öl_me-den bir gör_sey_dim dü_şer i_dim a_ya-ğı-na

Metin Özşanlı

1

Çırpınırdı Karadeniz,
Bakıp Türk'ün bayrağına,
Ah ölmeden bir görseydim,
Düşer idim ayağına,

2

Sırmalar saçsam yoluna,
İnciler dizsem yoluna,
Fırtınalar dursun yana,
Yol ve Türk'ün bayrağına,

3

Ayrı düşmüş dost elinden,
Yıllar varki çarpar sinen,
Vefalı Türk geldi yine,
Selâm Türk'ün bayrağına,

4

Türk ilinden esen yeller,
Şirin sana selâm söyler,
Olsun bütün Kafkas iller,
Kurban Türk'ün bayrağına.

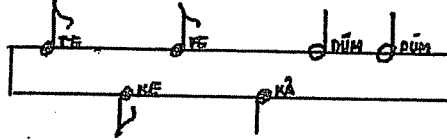
NİM EVSAD USÛLÜ

ON ÜÇ ADET BİRİM ZAMANLI VE ALTI VURUŞLU TE 1, KE 1, TE 1, KÂ 2, DÜM 4, DÜM 4 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLENİM EVSAD USÛLÜ DENİR.

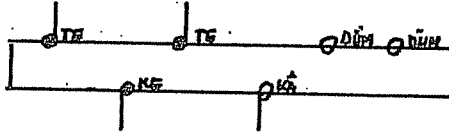
Usûlün Zamanları ve vuruşları:

TE	KE	TE	KÂ	DÜM	DÜM	Şeklindedir:
1	1	1	2	4	4	

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 13/8

2. Mertebesi 13/4

Usûldeki ilk TE kuvvetli, KE zayıf, 2. nci TE yarı kuvvetli, KÂ kuvvetli, müteakip DÜM ve son DÜM kuvvetlidir.

Usûlün basitleri 5+4+4 zamanlı olarak başta 5 birim zamanlı usûlün BEŞİNCİ ŞEKLİ ve onu takiben iki adet 4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür. Nım Evsad usûlü kendinden daha büyük Birleşiklerinde 13 birim zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

Evsad Usûlünün baş tarafındaki (TE 1, KE 1, TE 1, KÂ 2. ve son bölümündeki DÜM 4, DÜM 4.) kısımlarından meydana gelmiştir. Evsad Usûlünün yarı değerindedir.

Bu usûl (İlâhilerde) kullanılmıştır.

Nîm Evsad

HÜSEYNÎ İLÂHÎ
İdelim cevân, kılalım seyrân

Söz : Âşık ı unus
Müzik: .....?.....

İ de lîm cev lân cev lân
Â şî kam val lah val lah
Yu nûs em el hak

Ki la lim sey rân a man
Ol mu sam bil lah a man
Dî da re mûş tûk a man

Mest o lup hay rân hay rân
Mak sû dum Al lah Al lah
Â şî kân uş şak uş şak

Şeyh e şî ğin de
Şeyh e şî ğin de
Şeyh e şî ğin de

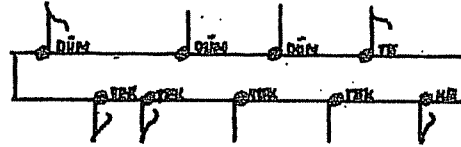
Matin Özşamlı

ŞARKI DEVR-İ REVÂNİ USÛLÜ

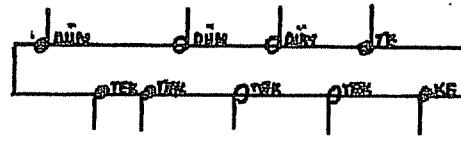
ON ÜÇ ADET BİRİM ZAMANLI VE DOKUZ VURUŞLU DÜM 1, TEK 1; TEK 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TEK 2, TE 1, KE 1 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE ŞARKI DEVR-İ REVÂNİ USÛLÜ DENİR.

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM 1, TEK 1, TEK 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TEK 2, TE 1, KE 1 Şeklindedir.

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 13/8

2. Mertebesi 13/4

Usûldeki DÜM ler kuvvetli, TEK ler zayıf, usûl sonundaki TE yarı kuvvetli ve KE ise zayıftır.

Usûlün basitleri: 3+4+4+2 zamanlı olarak başta bir semâî ve onu takiben 2 adet 4 birim zamanlı ve 1 adet 2 birim zamanlı usûl olarak düşünülür. Şarkı Devr-i Revânî usûlü kendinden daha büyük Birleşiklerinde 13 birim zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

Bu usûl her ne kadar 13/8 lik BİRİNCİ, 13/4 lük İKİNCİ ve 13/2 lik ÜÇÜNCÜ mertebelerinde gösterilir ise de en çok 13/4 lük İKİNCİ mertebesi (Şarkılarda ve saz parçalarında) kullanılmıştır.

Yukarda gördüğümüz esas Şarkı Devr-i Revânî Usûlünün Eserler içersinde ayrıca muhtelif şekillerde kullanılmış olduğu görülür. Şimdi Şarkı Devr-i Revânî Usûlünün çeşitli şekillerini görelim:

1) BİRİNCİ ŞEKLİ,

Yukarda gördüğümüz şekildedir.

2) İKİNCİ ŞEKLİ.

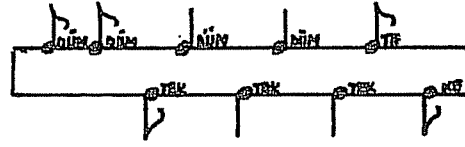
Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK TE KE
1 1 1 2 2 2 2 1 1

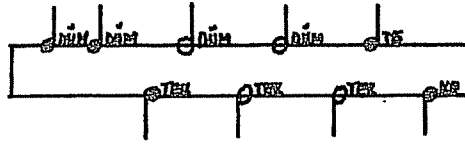
Şeklindedir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 13/8

2. Mertebesi 13/4

USÛLE GÖRE VELVELESİ ŞARKI DEVR-İ REVÂNİ USÛLÜ

Vuruluşu: 1 mertebesi

13/8

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

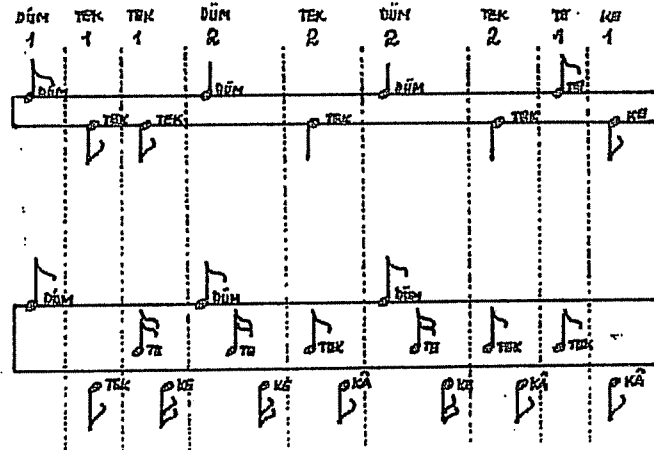
13/8

Velvelli

Vuruluşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

3) ÜÇÜNCÜ ŞEKLİ.

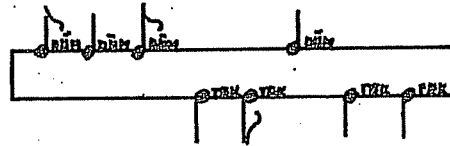
Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM DÜM DÜM TEK TEK DÜM TEK TEK
1 2 1 2 1 2 2 2

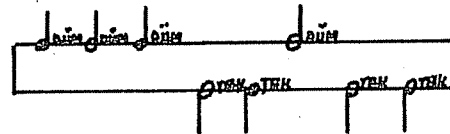
Şeklindedir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 13/8

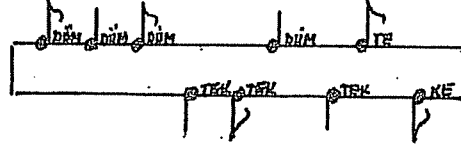
2. Mertebesi 13/4

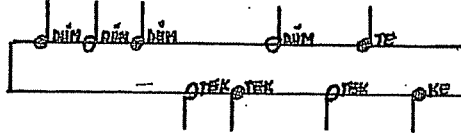
4) DÖRDÜNCÜ ŞEKLİ.

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM DÜM DÜM TEK TEK DÜM TEK TE KE Şeklindedir.
1 2 1 2 1 2 2 1 1

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 13/8

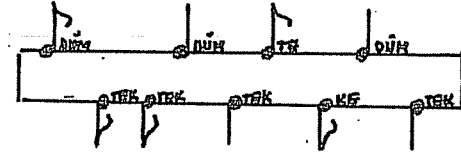
2. Mertebesi 13/4

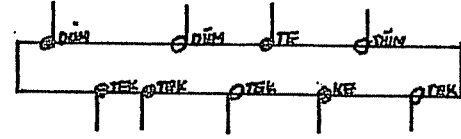
5) BEŞİNCİ ŞEKLİ.

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM TEK TEK DÜM TEK TE KE DÜM TEK Şeklindedir.
1 1 1 2 2 1 1 2 2

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 13/8

2. Mertebesi 13/4

Şarkı Devri Revânî

MUHAYYER SÜNBÜLE ŞARKI Güfte : Şeyh Galib

Beste : Vardakosta Ahmet Ağa

EY Nİ HA - LI
İŞ VE BİR - NEV RES - Fİ
DA NİM SİN - BE NİM
- SAZ GÜR DÜ GÜM
GİZ LE SEM
GÜN DE DEN BE - Rİ HA
TIR Nİ ŞA NİM
SEM DE CA NİM
SİN BE NİM - SAZ BEN NE - HA
CET KİM Dİ - YEM RU -
HI RE - VA NİM
SİN BE NİM

Ey nihâl-i işve bir nevres-fidânımsın benim
Gördüğüm günden beri hâtır-nişânımsın benim
Ben ne hâcet kim diyem rûh-i revânımsın benim
Gizlesem de âşikâr etsem de cânımsın benim.

Ömer Köse

Ey nihâl-i iş ve bir nevres-fidânımsın benim
Gördüğüm günden beri hâtır-nişânımsın benim
Ben ne hâcet kim diyem rûh-i revânımsın benim
Gizlesem de âşikâr etsem de cânımsın benim

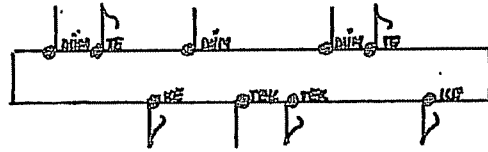
BEKTAŞI DEVR-İ REVÂNİ USÛLÜ

ON ÜÇ ADET BİRİM ZAMANLI VE DOKUZ VURUŞLU DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, TEK 1, DÜM 2, TE 1, KE 1 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE BEKTAŞI DEVR-İ REVÂNİ USÛLÜ DENİR.

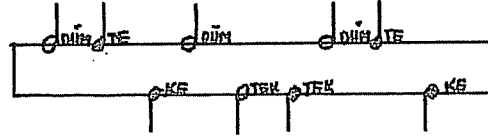
Usûlün Zamanları ve vuruşları: $\begin{matrix} \text{DÜM} & \text{TE} & \text{KE} & \text{DÜM} & \text{TEK} & \text{TEK} & \text{DÜM} & \text{TE} & \text{KE} \\ 2 & 1 & 1 & 2 & 2 & 1 & 2 & 1 & 1 \end{matrix}$ Şeklindedir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 13/8

2. Mertebesi 13/4

Usûldeki ilk DÜM kuvvetli, TE yarı kuvvetli, KE zayıf, ikinci DÜM kuvvetli, TEK yarı kuvvetli, müteakip TEK zayıf, usûl sonundaki TE kuvvetli, son KE zayıftır.

Usûlün basitleri: başta bir Sofyan onu takiben Türk Aksağı ve sonda bir sofyanıdır. Veya başta bir Aksak onu takiben bir Sofyanıdır. Bektaşî Devr-i Revânî Usûlü kendinden daha büyük Birleşiklerinde 13 birim zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

Bektaşîlerin Nefes adını verdikleri Bektaşî İlâhîlerinde kullanılmıştır.

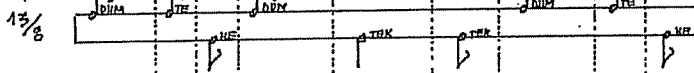
USÛLE GÖRE VELVELESİ

BEKTAŞI DEVR-İ REVÂNİ USÛLÜ

Vuruşu: 1. mertebesi

$\frac{13}{8}$ $\begin{matrix} \text{DÜM} & \text{TE} & \text{KE} & \text{DÜM} & \text{TEK} & \text{TEK} & \text{DÜM} & \text{TE} & \text{KE} \\ 2 & 1 & 1 & 2 & 2 & 1 & 2 & 1 & 1 \end{matrix}$

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

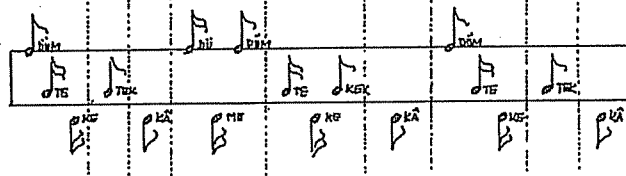
Velvelli

Yuruluşu

SAĞ Zuhme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zuhme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zuhme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

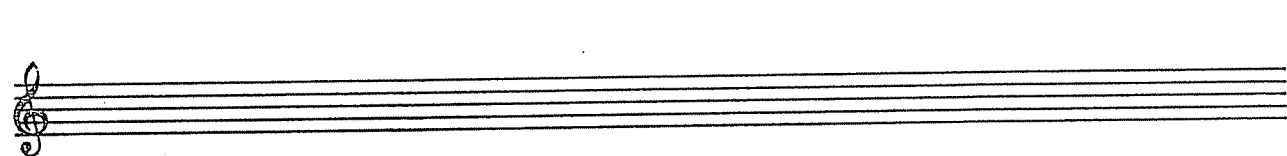
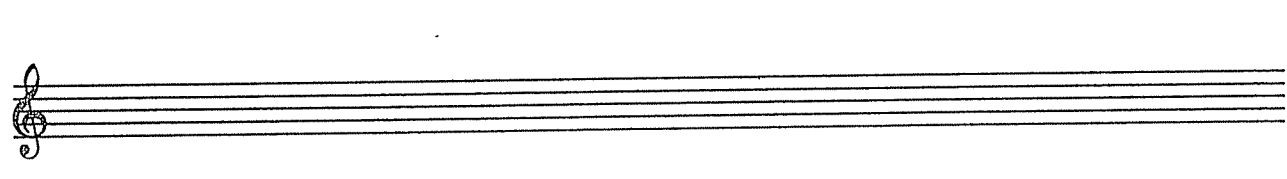
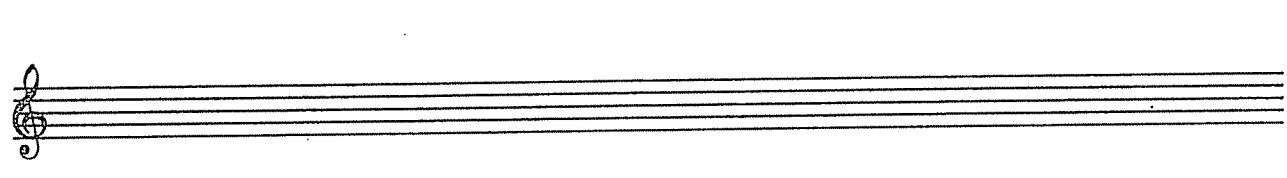
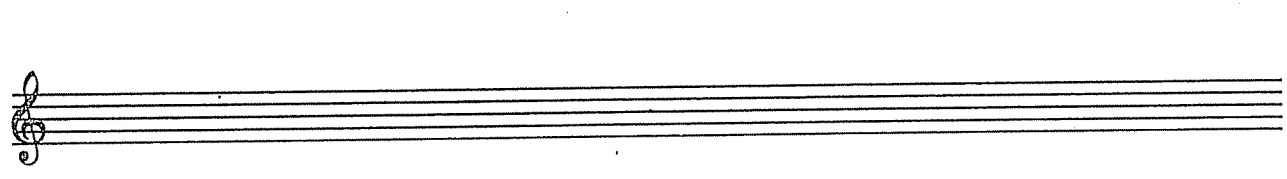
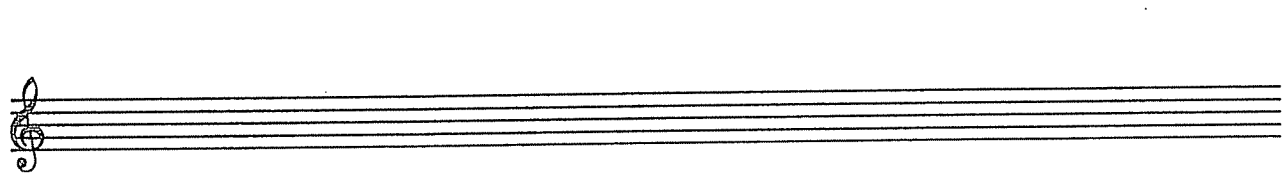
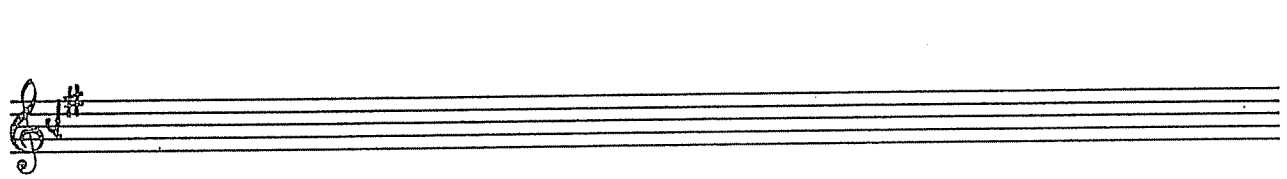
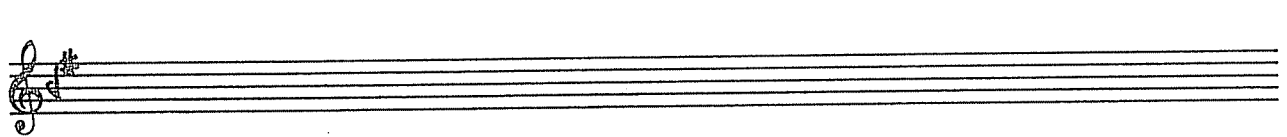
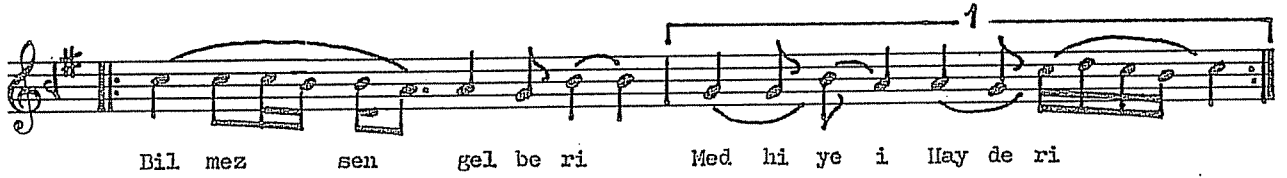
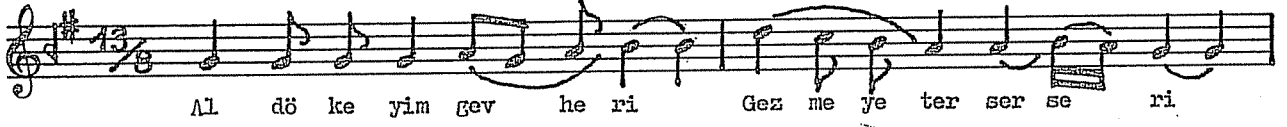

Bektaşî Devr-i Revânî

RAST
BEKTAŞÎ NEFESÎ
Al dökeyim gevheri

Söz : .....

Müzik: .....

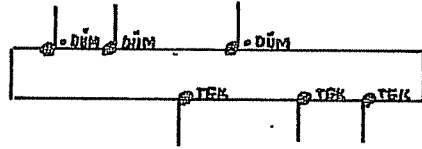
DEVİR-İ REVÂN USÛLÜ

ON DÖRT ADET BİRİM ZAMANLI VE ALTI VURUŞLU DÜM 3, DÜM 2, TEK 2, DÜM 3, TEK 2, TEK 2 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE DEVİR-İ REVÂN USÛLÜ DENİR.

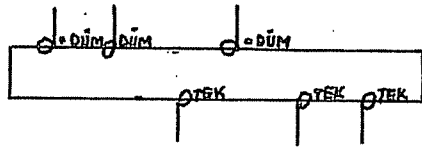
Usûlün Zamanları DÜM DÜM TEK DÜM TEK TEK Şeklinde dir.
ve vuruşları: 3 2 2 3 2 2

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 14/8

2. Mertebesi 14/4

Usûldeki ilk DÜM ve ikinci DÜM kuvvetli onu takiben gelen TEK yarı kuvvetli, üçüncü DÜM kuvvetli, ve onu takiben gelen TEK de kuvvetli, son TEK ise yarı kuvvetlidir.

Hareketler mertebelerine göre (Yürükce ve Orta) dır.

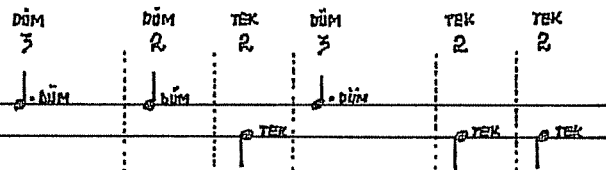
Usûlün basitleri: 2 adet 7 birim zamanlı usûl olarak düşünülür. Devr-i Revân usûlü kendinden daha büyük Birleşiklerinde 14 birim zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

Bu usûl (Kâr ve Beste formundaki eserlerde ve şarkılarda) kullanılmıştır. Ayrıca Mevlevî âyînlerinin bestelenmesinde de kullanıldığından Mevlevî Devr-i Revânı Usûlü olarak da adlandırılmaktadır.

USÛLE GÖRE VELVELESİ DEVİR-İ REVÂN USÛLÜ

Vuruşu: 1 mertebesi

14/8

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

14/8

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Devr-i Revân

RAST KÂR-I MUHTEŞEM

Söz : .....

Kavli muhteşem

Müzik: A. Kadir Meraği

Hey ki yar yar

Vuruşu: 1 mertebesi

14/8

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

14/8

Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

velveleli vuruşlu

Devr-i Revân

RAST KÂR-I MUHTEŞEM

Kavli muhteşem

Söz : .....

Müzik: A. Kadir Meraği

Hey ki yâr yâr te ne nen nâ dîr nâ nâ

hey ki dîst dîst te ne nen nâ dîr nâ

A dî ren lâ dîr nâ a dî ren lâ dîr nâ

a dî ren la dîr dîr ten nen ne de re dîl lî ney vay

ney vay ye le le le le le le la kav lî muh te şem.

ah kı kû net kav mî be ya kı

Ah ha ah ha hey yar ah ha ah ha hey dost

ah ha ah ha hey yar deddere dîl ler ler tî nâ

dîl le re dîl ler ler tî nâ Ter dîl lî ney vay

ter dîl lî ney vay ter dîl lî ney vay o/o o

Söz : .....

Müzik : .....

2

1 2

ter dil li ney vay ter dil li ney vay

Ah ti nâ yen tir lâ yen tir , ye le lel li naz lım vay

ah ti na yen ti r lâ yen tir ye le lel li ye le lel le le lel le le lel

la kav li muh te şem (SON)

Ah ni gâh me bad o be ra yed

zi ke min Dir di ri ten nâ til lıl len na

1 2

a di rem lâ di ri na a di rem lâ di ri na

1

Dir di ri ten natil lıl len na a di rem lâ di ri na

2

a di rem la di ri na bi ha be res

re i nû a nes tû ve in

Matin
Ozşanlı
7

RAKSÂN USÛLÜ

ON BEŞ ADET BİRİM ZAMANLI VE ON VURUŞLU DÜM 1, TEK 1, TEK 1, DÜM 2, TE 1, KÂ 2, DÜM 2, TEK 2, TE 1, KÂ 2 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE RAKSÂN USÛLÜ DENİR.

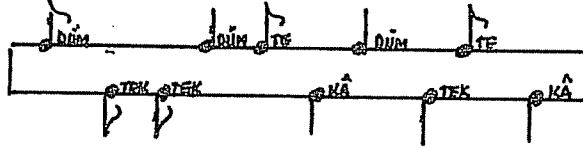
Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM 1 TEK 1 TEK 1 DÜM 2 TE 1 KÂ 2 DÜM 2 TEK 2 TE 1 KÂ 2

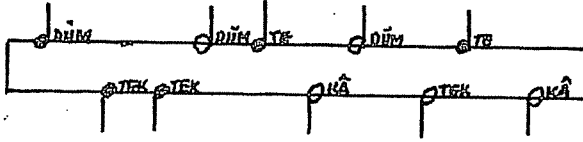
Şeklindedir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 13/8

2. Mertebesi 13/4

Usûldeki DÜM ler kuvvetli, TEK ler zayıf, TE ler yarı kuvvetli, KÂ lar kuvvetlidir.

Usûlün basitleri: Başta bir semâî ve onu takiben 10+2 birim zamanlı usûl olarak düşünülür. Raksân usûlü kendinden daha büyük Birleşiklerinde 15 birim zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

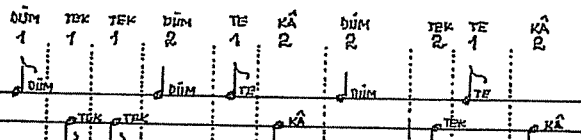
Bu usûl (Saz parçalarında, şarkılarda Türkülerde kullanılmıştır.

USÛLE GÖRE VELVELESİ

RAKSÂN USÛLÜ

Vuruşu: 1 mertebesi

15/8

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

15/8

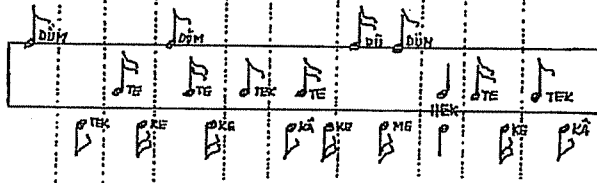
Vevelceli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

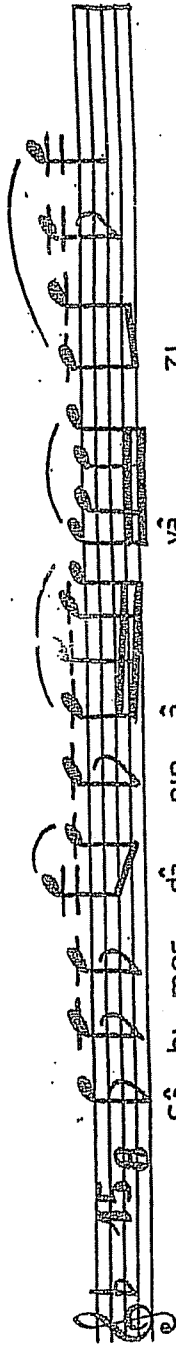

Raksân

ACEM KÜRDİ NEFES

Söz : .....
Müzik: Pîr Sultan Abdal

Şâh-ı merdânın âvâzi

Şâ-hı mer-dâ-nın â-vâ-zi
Nîl de-nî-zî um-man ol-du

Vuruşu: 1 mertebesi

15/8

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

15/8

Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Şâ-hı mer-dâ-nın â-vâ-zi
Nîl de-nî-zî um-man ol-du

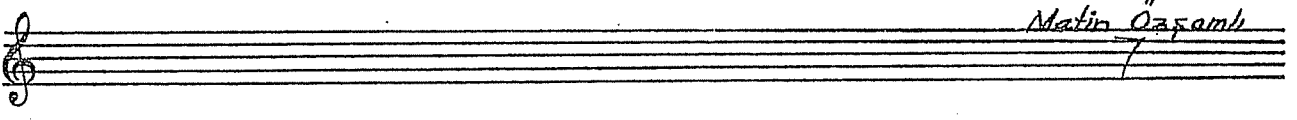
Tur-na der-lər bir kuş-da dır
Sa-rar-dı gül ben-zî sol-du

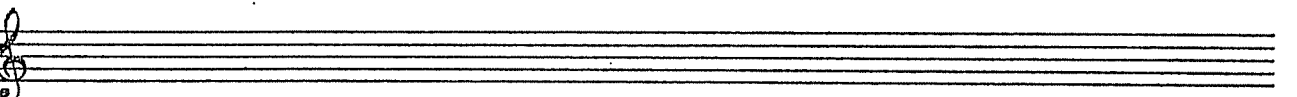
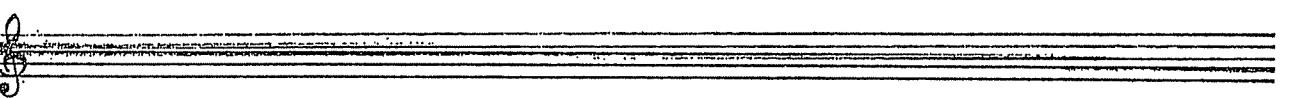
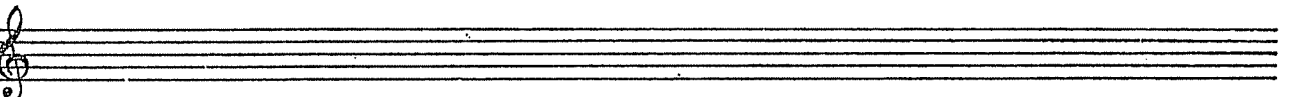
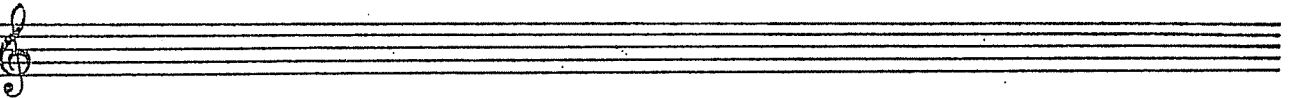
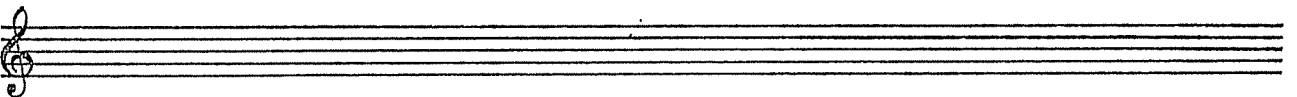
Nîl der-yâ-sın-da â-sâ-sı
Ba-kı-şı ars-lan-da kal-dı

Hir-ka-sı bir der-viş-de dır
A-lî-nin dar-bı kaç-da dır

dır
dır

Büyük usûller

1. Bektâşî Raksı
2. Çifte Düyek
3. Fer
4. Nîm Berefşân
5. Nîm Hafif
6. Darb-ı Türkî
7. Nîm Devîr
8. Fahte
9. Durak Evferi
10. Hezec
11. Şirin
12. Çenber
13. Nîm Sakîl
14. Evsad
15. Beste Devr-i Revânı
16. Şarkı Devr-i Revânı
17. Devr-i Kebîr
18. Frengî Fer'
19. Remel
20. Devr-i Sagîr
21. Hafif
22. Berefşân
23. Muhammes
24. Darb-ı Hüner
25. Sakîl
26. Nîm Zencîr
27. Hâvî
28. Darb-ı Fetih
29. Eksik Zencîr
30. Zencîr

Darbeyn usûller

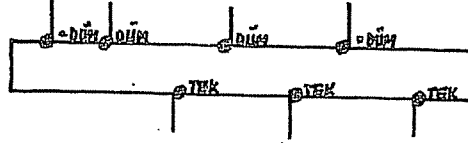
BEKTAŞI RAKSI USÛLÜ

ON ALTI ADET BİRİM ZAMANLI VE YEDİ VURUŞLU DÜM 3, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 3, TEK 2. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE (Birinci şekilde) BEKTAŞI RAKSI USÛLÜ DENİR.

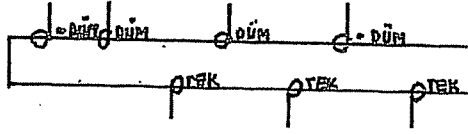
Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM 3 DÜM 2 TEK 2 DÜM 2 TEK 2 DÜM 3 TEK 2 Şeklindedir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 16/8

2. Mertebesi 16/4

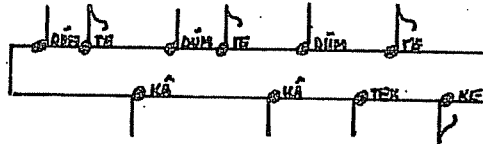
BEKTAŞI RAKSI USÛLÜNÜN İKİNCİ ŞEKLİ

ON ALTI BİRİM ZAMANLI VE ON VURUŞLU DÜM 2, TE 1, KÂ 2, DÜM 2, TE 1, KÂ 2, DÜM 2, TEK 2, TE 1, KE 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE (İkinci Şekilde) BEKTAŞI RAKSI USÛLÜ DENİR.

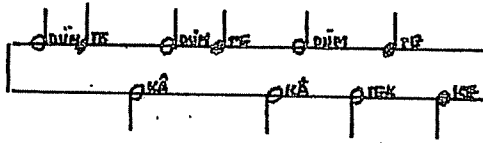
Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM 2 TE 1 KÂ 2 DÜM 2 TE 1 KÂ 2 DÜM 2 TEK 2 TE 1 KE 1 Şeklindedir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 16/8

2. Mertebesi 16/4

USÛLE GÖRE VELVELESİ

BEKTAŞI RAKSI USÛLÜ

**Usûlün Zamanları
ve vuruşları:**

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 16/8

Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÛME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

The musical notation for Bektaşî Rakı Usûlü, 1st degree, 16/8 time, is shown on a staff. The notation includes a sequence of notes and rests, with labels above indicating the time signature and the sequence of notes: DÜM 3, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 3, TEK 2. Below the staff, there are two rows of notes and rests, with labels below indicating the sequence of notes: DÜM, DÜM, TEK, TEK, DÜM, DÜM, TEK, TEK, DÜM, DÜM, TEK, TEK, DÜM, DÜM, TEK, TEK.

Bektâşî Rakısı

HİCÂZî-UŞŞAK NEFES

Söz : .....

Müzik: Pîr Sultan Abdal

AL

Ö _ nü _ me bir æ _ bel düş _ tü Bir u _ cu şehr i _ çin _ de

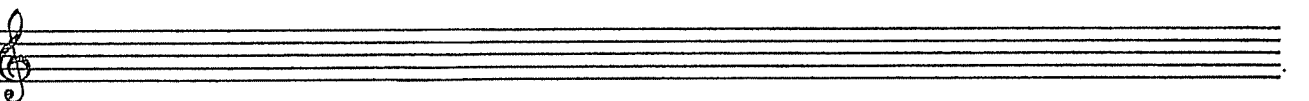
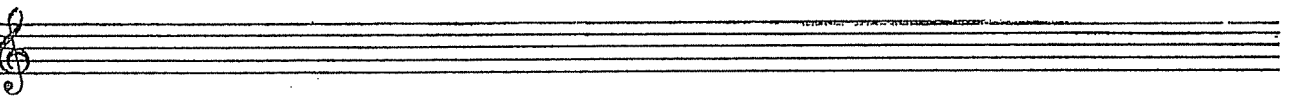
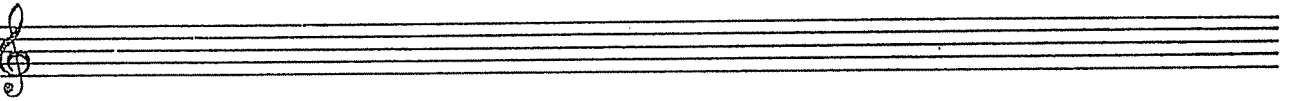
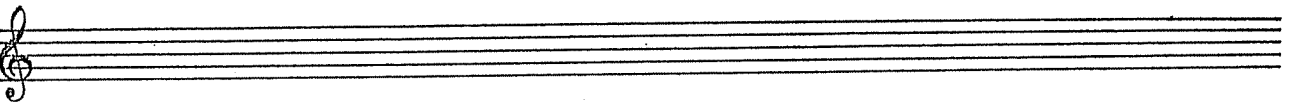
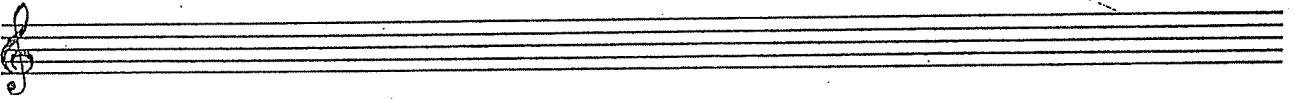
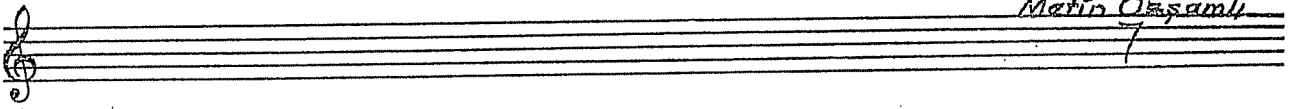
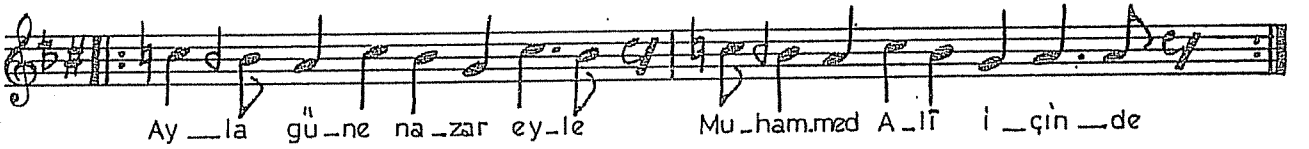
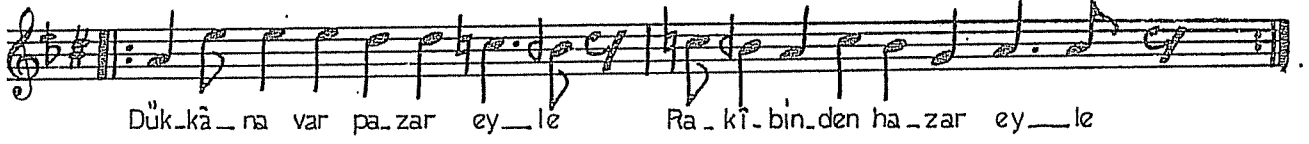
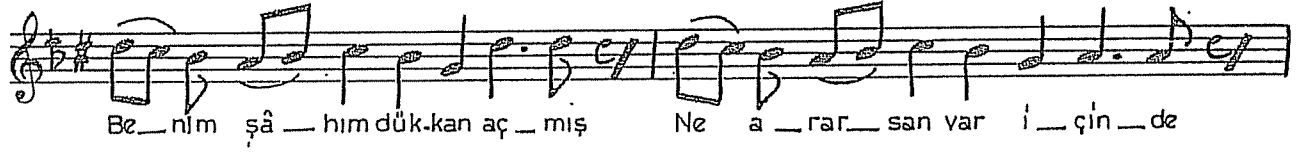
Uşşak Zamanları ve vuruşları:

Uşşak Notası:
1. Mertebesi 16/8

Velveleli Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar
SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Bektâşî Rakısı

HİCÂZÎ-UŞŞAK NEFES
Önüme bir cebel düştüSöz : .....
Müzik: Pîr Sultan Abdal

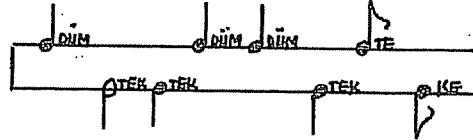
ÇİFTE DÜYEK USÛLÜ

ON ALTI ADET BİRİM ZAMANLI VE SEKİZ VURUŞLU DÜM 2, TEK 4, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, TE 1, KE 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE ÇİFTE DÜYEK USÛLÜ DENİR.

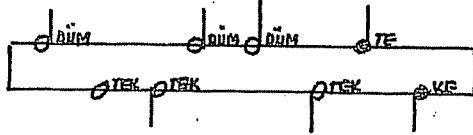
Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM 2 TEK 4 TEK 2 DÜM 2 DÜM 2 TEK 2 TE 1 KE 1 Şeklinde dir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 16/8

2. Mertebesi 16/4

Usûldeki ilk Düm yarı kuvvetli, müteakib TEK kuvvetli, onu takibeden TEK yarı kuvvetli, ikinci DÜM kuvvetli, üçüncü DÜM yarı kuvvetli, son TEK kuvvetli, TE yarı kuvvetli ve KE ise zayıftır.

16/8 lik Birinci mertebesine YÜRÜK ÇİFTE DÜYEK adı verilir. Esas 16/4 lük İkinci Mertebesi İlâhîlerde Peşrevlerde ve Zencir Usûl ile birlikte Bestelerde kullanılmıştır.

(Çifte Düyek-Fahte-Çenber-Devri Kebîr-Bereşşan) olarak sıralanan Zencir Usûlünde birinci sırada yer alır.

Çifte Düyek Usûlünün: (DÜM 2, TEK 4, TEK 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 4, TE 1, KE 1.) şeklinde diğer bir kalıbı biliniyorsa da Zencir Usûlünde birinci şekli kullanılır.

USÛLE GÖRE VELVELESİ

ÇİFTE DÜYEK USÛLÜ

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 16/8

Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÛME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

DÜM 2	TEK 4	TEK 2	DÜM 2	DÜM 2	TEK 2	TE 1	KE 1

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

Usûlün Notası:
2. Mertebesi 16/4

Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÛME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

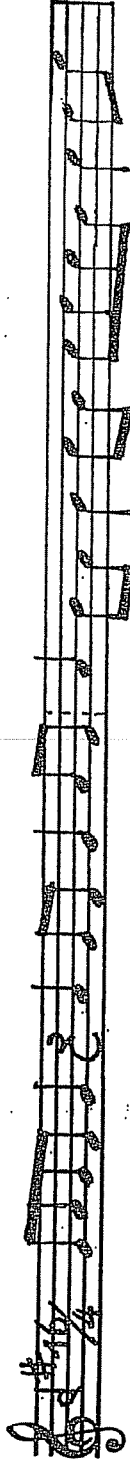
DÜM 2	TEK 4	TEK 2	DÜM 2	DÜM 2	TEK 2	TE 1	KE 1

Çifte Düyek

RAST PEŞREVİ

Söz : .....

Müzik: Sırrı Abdülbâkî Dede

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

Usûlün Notası:
2. Mertebesi 16/4

Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

velveleli vuruşu

TRT Müzik Dairesi Yayınları
Türk San'at Müziği No: 1423

Usûlü: Çifte Düyek

RAST PEŞREVİ

Müzik: Sırrî Abdülbâkî Dede

♩ = 112

MÜLÂZİME

[SON]

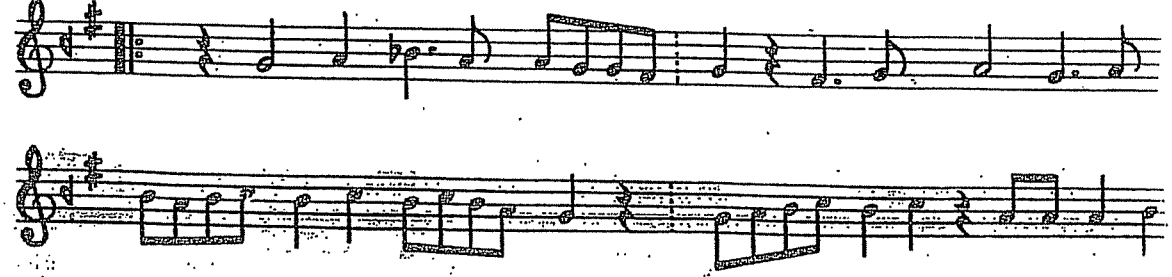
Söz : .....
Müzik: .....

2. HANE

3. Har

3. HANE

-3-

Söz : .....

Müzik: .....

4. HANE

Endoğan

FER USÛLÜ

ON ALTI ADET BİRİM ZAMANLI VE ON İKİ VURUŞLU DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TE 1, KE 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE FER USÛLÜ DENİR.

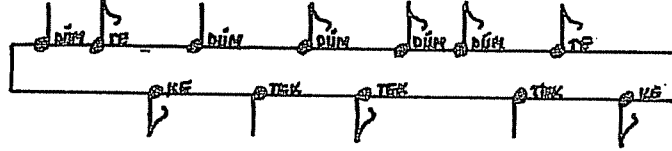
Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM TE KE DÜM TEK DÜM TEK DÜM DÜM TEK TE KE
2 1 1 2 2 1 1 1 1 2 1 1

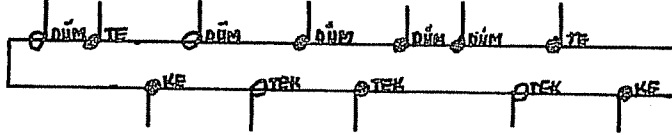
Şeklinde.

Usûlün Notası:

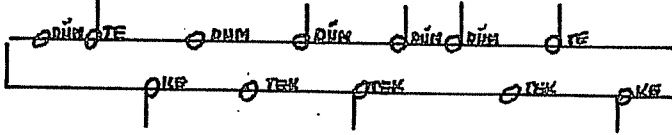
1. Mertebesi 16/8

2. Mertebesi 16/4

3. Mertebesi 16/2

Usûldeki ilk DÜM kuvvetli, onu takibeden TE yarı kuvvetli, KE zayıf, ikinci DÜM kuvvetli, TEK yarı kuvvetli, üçüncü DÜM kuvvetli, ikinci TEK zayıf, dördüncü DÜM yarı kuvvetli, beşinci DÜM zayıf, üçüncü TEK kuvvetli, ikinci TE yarı kuvvetli, ikinci KE ise zayıftır.

Fer usûlünün basitleri: 4+4+4+4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür.

Fer usûlünün 16/4 lük İKİNCİ ve 16/2 lik ÜÇÜNCÜ mertebeleri en çok kullanılmıştır. Bu usûl (Kâr ve Bestelerde, Peşrevlerde) kullanılmıştır.

Fer Usûlünün diğer bir vuruş şeklinde ise Usûlün (Dördüncü DÜM 1. darbı yerine TE 1/2, KE 1/2. ve TEK 2. darbı yerine TA-HEK. ve TE 1, KE 1. darbı yerine TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2.) darbları kullanılır.

FER

KARCIĞAR BESTE

Söz : .....
Müzik: Zekai Dede

Feryad ıderim zülf-i siyehkârım elinden

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

16/8

Fer

KARCIĞAR BESTE

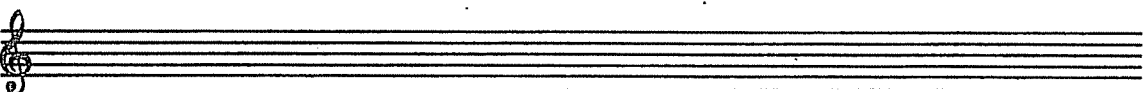
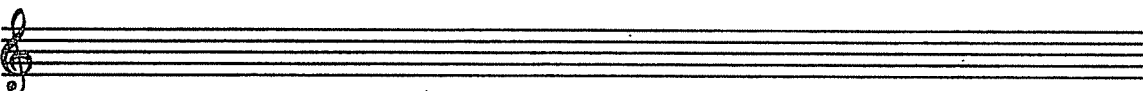
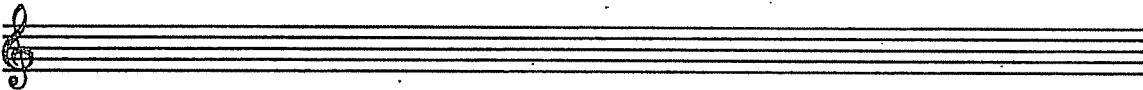
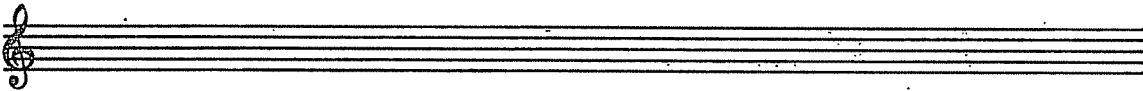
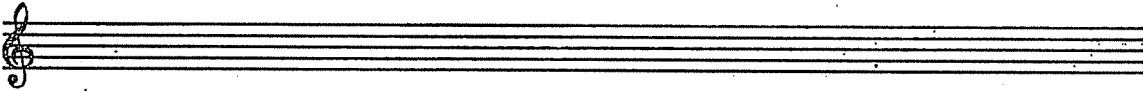
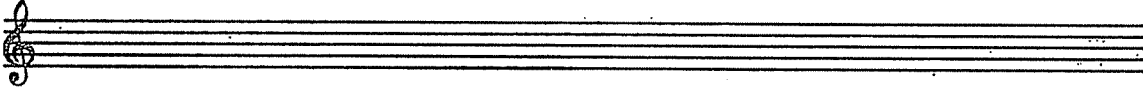
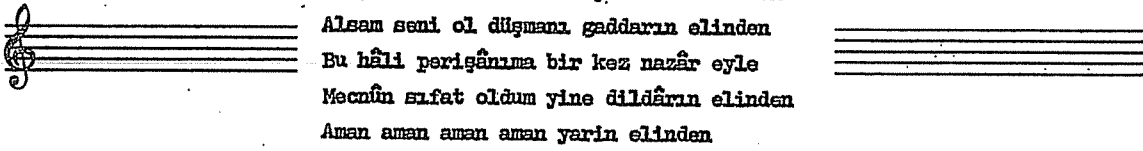
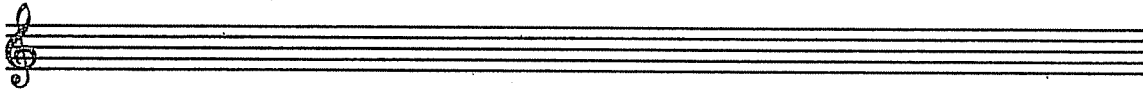
Söz : .....

Feryâd iderim zülf-i siyehkârın elinden

Müzik: Zekâî Dede

Ah fe r yâ yâd i de
rim zül fü si yeh
kâ ri ne lin den
a man a man a man a man
yâ rın e lin
den hey ca nım den hey ca nım
MEYAN
Bu ha
li pe ri şa
nı ma bir kez na zar
e sy le a man a

Söz : .....
Müzik: .....

NÎM BEREFSÂN USÛLÛ

ON ALTI ADET BİRİM ZAMANLI VE ON İKİ VURUŞLU DÜM 2, TEK 1, DÜM 2, TEK 1, DÜM 2, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TE 1, KE 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE NÎM BEREFSÂN USÛLÜ DENİR.

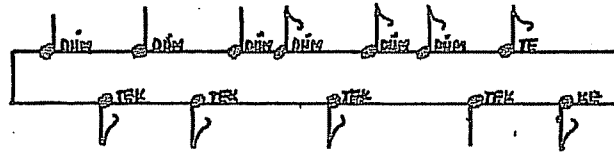
**Usûlün Zamanları
ve vuruşları:**

DUM TEK DUM TEK DUM DUM TEK DUM DUM TEK TG KE
 2 1 2 1 2 1 1 1 1 2 1 1

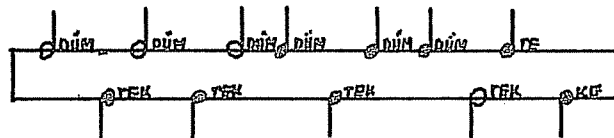
Şeklindedir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 16/8

2. Mertebesi 16/4

Usûldeki ilk DÜM kuvvetli, müteakiben TEK zayıf, ikinci DÜM kuvvetli, ikinci TEK zayıf, üçüncü DÜM kuvvetli, dördüncü DÜM kuvvetli, üçüncü TEK zayıf, beşinci DÜM yarı kuvvetli, altıncı DÜM zayıf, dördüncü TEK kuvvetli, onu takibeden TE yarı kuvvetli, KE ise zayıftır.

Usûlün basitleri: 3+5+4+4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür.

Nîm Berefşân usûlü 16/8 lik BİRİNCİ ve en çok 16/4 lük İKİNCİ mertebede (Beste ve peşrevlerde) kullanılmıştır.

Hareketler Mertebelerine göre (Orta ve Yürük) tür.

Nîm Berefşân Usûlünün diğ er bir vuruluş şeklinde ise (TEK 2. Darbı yerine TA-HEK) ve (TE 1, KE 1. Darbı yerine TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2) darbları kullanılır. 1 1

Şöyle ki:

16/4 DÜM 2, TEK 1, DÜM 2, TEK 1, DÜM 2, DÜM 1, TEK 1,
DÜM 1, DÜM 1, TA-HEK, TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2.

USÛLE GÖRE VEL VELESİ

NİM BEREFSÂN USÛLÜ

Yuruluşu: 2 mertebesi

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velveleli

Vuruluşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDŪME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

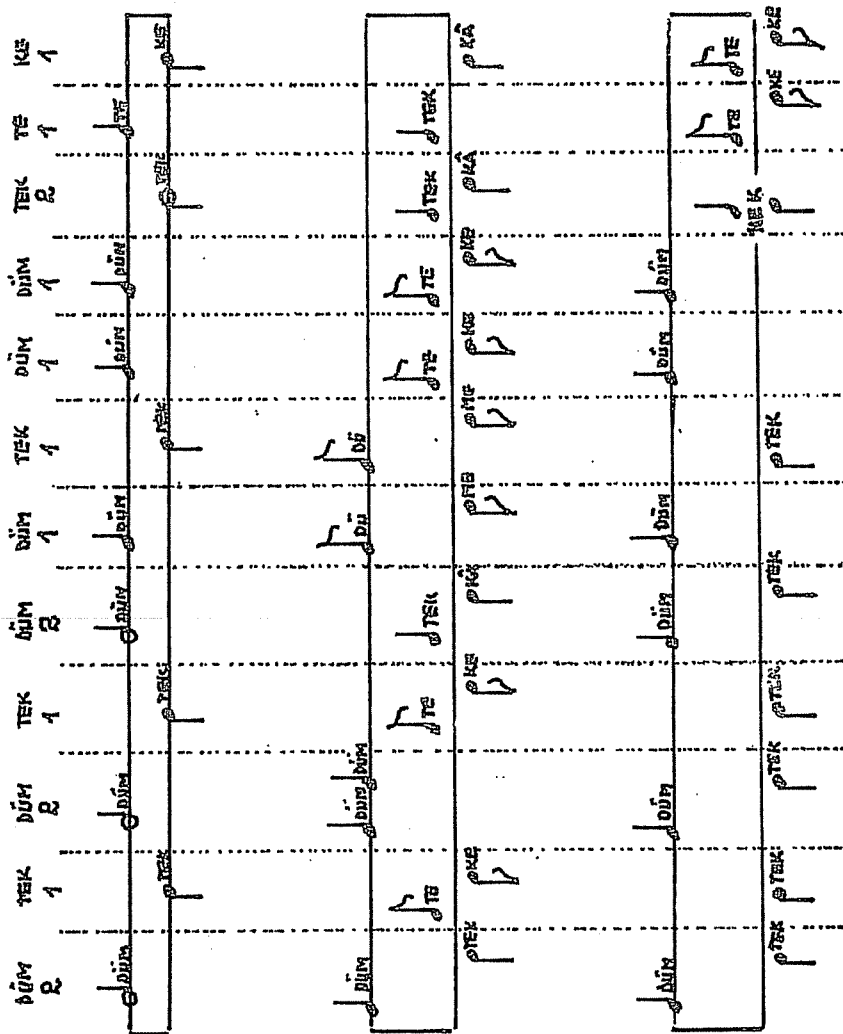
SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

İkinci Şekil Velvele

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDŪME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

Nim Berefşan

BAYÂTÎ PEŞREVÎ

Söz : .....

Müzik: Şerif

Vuruluşu: 2 mertebesi

16/8 DÜM 2 TEK 1 DÜM 2 TEK 1 DÜM 2 DÜM 1 TEK 1 DÜM 1 DÜM 1 TEK 2 TE 1 KE 1

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Nim Bereşân

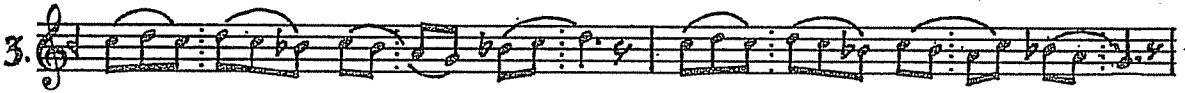
BAYÂTÎ PEŞREVÎ

Söz : .....

Müzik: Şerif

SON

ŞERİF ÇAKAR

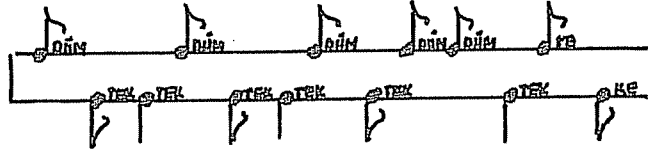
NİM HAFİF USÛLÜ

ON ALTI ADET BİRİM ZAMANLI VE ONÜÇ VURUŞLU DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TE 1, KE 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve birleşik) USÛLE NİM HAFİF USÛLÜ DENİR.

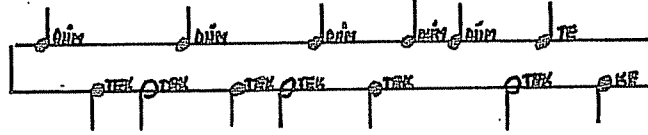
Usûlün Zamanları DÜM TEK TEK DÜM TEK TEK DÜM TEK DÜM DÜM TEK TE KE Şeklindedir.
ve vuruşları: 1 1 2 1 1 2 1 1 1 1 2 1 1

Usûlün Notası:

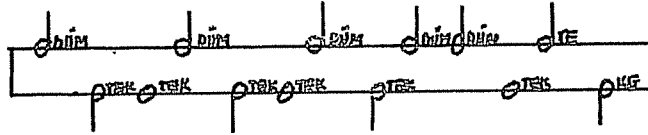
1. Mertebesi 16/8

2. Mertebesi 16/4

3. Mertebesi 16/2

Usûldeki ilk DÜM kuvvetli, onu takiben gelen ilk TEK zayıf, ikinci TEK kuvvetli, ikinci DÜM kuvvetli, üçüncü TEK zayıf, dördüncü TEK kuvvetli, üçüncü DÜM kuvvetli, beşinci TEK zayıf, dördüncü DÜM yarı kuvvetli, beşinci DÜM zayıf, altıncı TEK kuvvetli, TE yarı kuvvetli, KE ise zayıftır.

Usûlün basitleri 4+4+4+4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür. Hafif Usûlünün baş tarafındaki (DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, TEK 2, ve orta bölümündeki DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, DÜM 1, ve son bölümündeki TE 1, KE 1.) Kısımlarından meydana gelmiştir. Hafif Usûlünün yarı değerindedir.

Usûlün 16/4 lük İKİNCİ ve 16/2 lik ÜÇÜNCÜ mertebeleri (Peşrevlerde, Kâr, Bestelerde, İlahîlerde) Kullanılmıştır.

Nim Hafif usûlü Darb-ı Fetih ve Havî usûllerinin son kısımlarını meydana getirir.

USÛLE GÖRE VEL VELESİ
NÎM HAFİF USÛLÜ

Vuruluşu: 2 mertebesi

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velveleli

Vuruluşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÛME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

NÂM HAFİF USÛLÜNÜN İKİNCİ ŞEKLİ

Usûlün Zamanları

Şeklinde dir.

ve virüsleri:

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 16/8

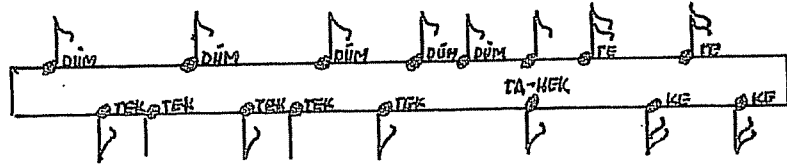
2. Mertebesi 16/4

NİM HAFİF USÛLÜNÜN ÜÇÜNCÜ ŞEKLİ

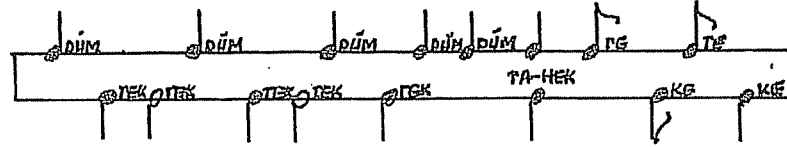
Usûlün Zamanları DÜM TEK TEK DÜM TEK TEK DÜM TEK DÜM DÜM TA-HEK TE KE TE KE
ve vuruşları: 1 1 2 1 1 2 1 1 1 1 1-1 1/2 1/2 1/2 1/2

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 16/8

2. Mertebesi 16/4

Nîm Hafif

MAHÛR
FETİH MARŞI
Söz : Yahya Kemâl Beyatlı
Vur pençe-i Alî'deki şemşir aşkına Müzik: Münir Nureddin Selçuk

$\text{♩} = 96$

Aranağme

SON

Vur pen çeî Â lî de ki şem şir aş kî nâ

Vuruşu: 2 mertebesi

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar

SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Valveleli Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÛME vurulan vuruşlar.

SAĞ Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

MAHÜR

FETİH MARŞI

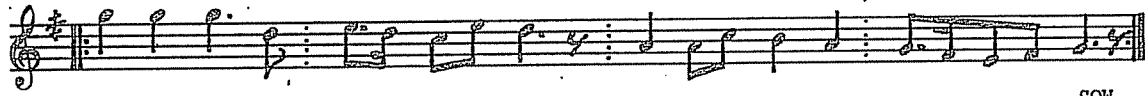
Söz : Yahya Kemâl Beyatlı

Nim Hafif

Vur pençe-i Alî'deki şemşir aşkına Müzik: Münir Nureddin Selçuk

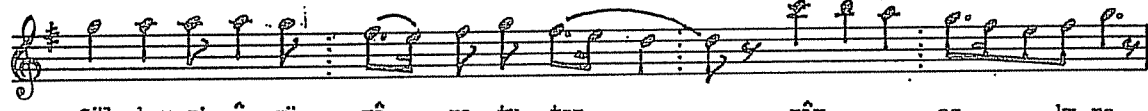
Aranagme

SON

Vur pen çe i A lî de ki şem şîr aş kı na

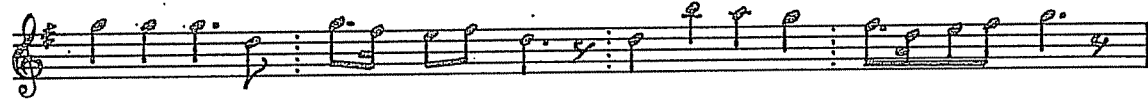
gûl ban gi â sü mâ nı tu tan pîr aş kı na

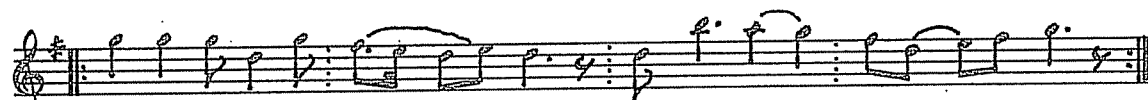
Ey leş ke rî mü fet ti hu leb vah vur vur bu gün

Fet hi mü bi ni za min o teb şîr aş kı na

Aranagme

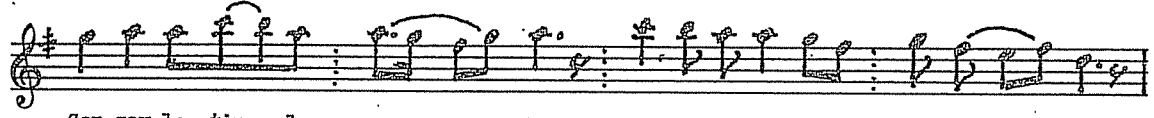
Düş sün çe len gi rû mun e ğil sün se ri fi renk

Vur Tür kü gön de ren ye di tak dir aş kı na

Söz : .....

Müzik: .....

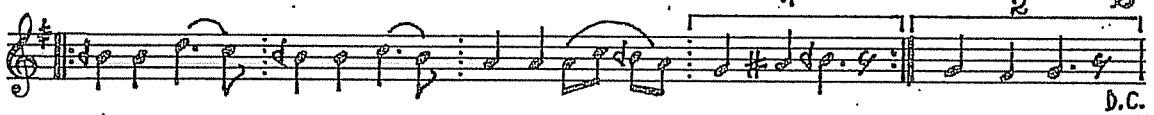
Son sav le tin le vur ki vur ki a çıl sın bu sur lar

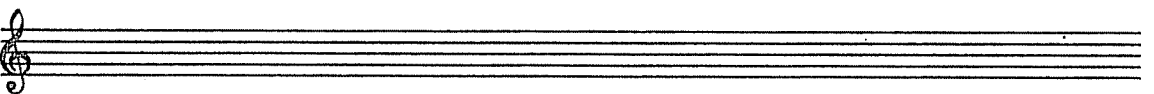
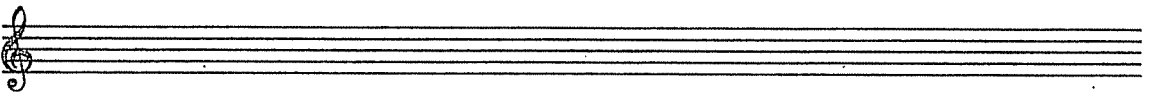
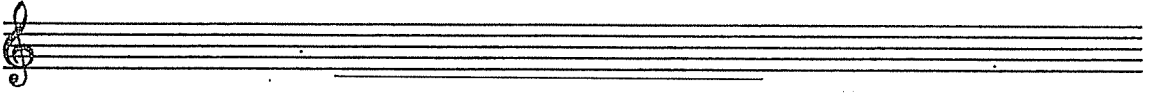
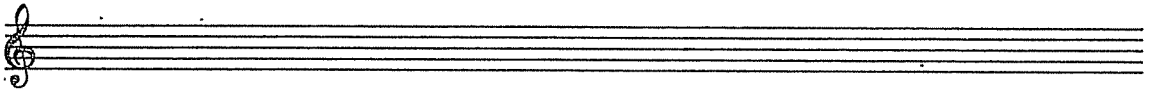
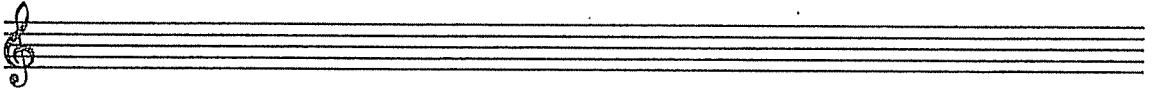
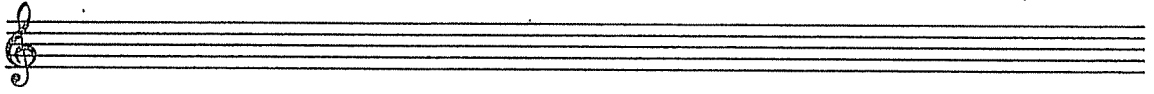
Fecri hü cum i çin de ki tek bir aş kı na aş kı na

Al la hü ek ber Al la hü ek ber Al lah yâ Al lah yâ Al lah

Yâ Set tar yâ Geb bar yâ Gaffar yâ Al lah yâ Al lah

D.C.
ÇAKAR

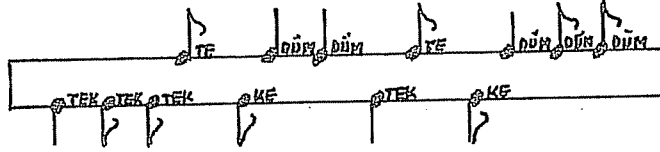
6 - DARB-I TÜRKÎ USÛLÜ.

ON SEKİZ ADET BİRİM ZAMANLI VE ONÜÇ VURUŞLU TEK 2, TEK 1, TEK 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, DÜM 1, DÜM 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE DARB-I TÜRKÎ veya TÜRKÎ ZARP USÛLÜ DENİR.

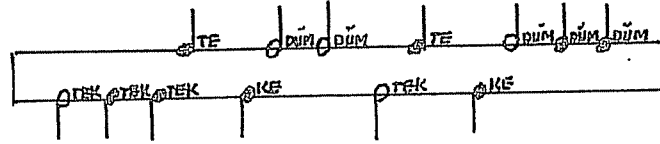
Usûlün Zamanları ve vuruşları: $\begin{matrix} \text{TEK} & \text{TEK} & \text{TEK} & \text{TE} & \text{KE} & \text{DÜM} & \text{DÜM} & \text{TEK} & \text{TE} & \text{KE} & \text{DÜM} & \text{DÜM} & \text{DÜM} \end{matrix}$ Şeklinde dir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 18/8

2. Mertebesi 18/4

Usûldeki ilk TEK kuvvetli, ikinci TEK yarı kuvvetli, üçüncü TEK zayıf, TE kuvvetli, KE zayıf, ilk DÜM kuvvetli, ikinci DÜM yarı kuvvetli, dördüncü TEK kuvvetli, ikinci TE yarı kuvvetli, ikinci KE zayıf, üçüncü DÜM kuvvetli, dördüncü DÜM yarı kuvvetli ve beşinci DÜM ise zayıftır.

Hareketler mertebelerine göre (Ağırca ve Ağır) dır.

Usûlün basitleri 6+4+4+4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür. Darb-ı Türkî Usûlünün diğer bir şeklinde ise sondaki iki adet (DÜM 1, DÜM 1.) vuruşları yerine DÜM 2 vuruşu kullanılır.

Şöyle ki:

18/4 TEK 2, TEK 1, TEK 1, TE 1, KE 1, DÜM 2,
DÜM 2, TEK 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, DÜM 2.

Usûl 18/4 lük İKİNCİ ve 18/2 lük ÜÇÜNCÜ mertebelerde (Bestelerde, Kârlarda, Nakış, Dînî musikîde Na't, miraciye ve mevlîd-i Peygamberî) kullanılmıştır. Özellikle saz çalınmadan bir kişi tarafından yalnız olarak okunan Durak adı verilmiş olan dînî eserlerin bestelenmesinde kullanılmıştır.

RÂHÂTÜ'L-ERVÂH

Darb-ı Türkî

BESTE

Söz : Ahmet Avni Konuk

Nûr-i hümnün sevdiğim her bir hayâle cân verir Müzik: Ahmet Avni Konuk

$\text{♩} = 76$

Nû — ri hüs — nün sev —

sev — di — ğim her

her bir ha — yâ — le cân

ve — rir

E — fen — dim a — man dîl —

pe — sen — dim

her bir ha — yâ — le

cân ve — rir

Meyan
Rût — be — i nâ — zın

fe — lek ev —

ev cin — de ol — mış cil —

ve — ger

ŞERİF ÇAKAR

Nûr-u hümnün sevdiğim her bir hayâle cân verir
 Râhâtü'l ervâh olan işven cihâna şân verir
 Rûtbe-i nâzın felek evcinde olmuş cilveger
 Darb-ı Türkî zümre-i uşşâcına ilân verir

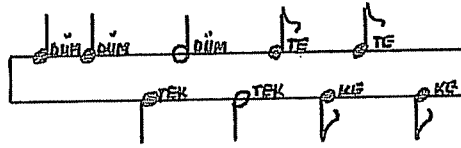
NÎM DEVÎR USÛLÜ.

ON SEKİZ ADET BİRİM ZAMANLI VE DOKUZ VURUŞLU DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 4, TEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE NÎM DEVÎR USÛLÜ DENİR.

Usûlün Zamanları DÜM DÜM TEK DÜM TEK TE KE TE KE Şeklindedir.
ve vuruşları: 2 2 2 4 4 1 1 1 1

Usûlün Notası:

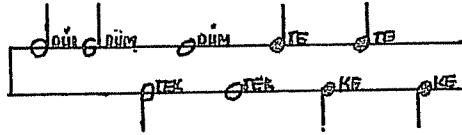
1. Mertebesi 18/8

Usûlün Zamanları DÜM DÜM TEK DÜM TEK TE KE TE KE Şeklindedir.
ve vuruşları: 2 2 2 4 4 1 1 1 1

Usûlün Notası:

2. Mertebesi 18/4

Usûldeki ilk DÜM kuvvetli, ikinci DÜM yarı kuvvetli, ilk TEK yarı kuvvetli, üçüncü DÜM uzun ve kuvvetli, ikinci TEK uzun ve kuvvetli, ilk TE kuvvetli, ilk KE zayıf, ikinci TE yarı kuvvetli, ikinci KE zayıftır.

Usûlün basitleri: 6+4+4+4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür.

Nîm Devîr usûlünün 18/4 lük İKİNCİ mertebesi (Beste ve peşrevlerde) kullanılmıştır. (18/2 lük ÜÇÜNCÜ mertebesi de kullanılmıştır.)

NÎM DEVÎR USÛLÜNÜN Diğer bir şeklinin yalnız metin kısmı aşağıya çıkarılmıştır.

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TA-HEK, TEK 1, KÂ 1, TEK 1, KÂ 1. Şeklindedir.

2 2

Ayrıca bu şeklin tamamen aynı olup TA-HEK vuruşu yerine TEK 4 olarak kullanılmış şekli vardır. Diğer bir şekil:

2 2

Usûlün Zamanları DÜM DÜM TEK DÜM DÜM TE KE TE KE Şeklindedir.
ve Vuruşları: 2 2 2 4 4 1 1 1 1

USÛLE GÖRE VEL VELESİ

NİM DEVİR USÛLÜ

Vuruşu: 2 mertebesi

18/4

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velveleli

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÛME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar

Nîm Devîr

BAYÂTÎ

BESTE

Söz : Yahya Nazîm Ef.

Değil câm-ı mey açıldı gül-i bağ-ı tarab şimdi Müzik: Yahya Nazîm Ef.

♩=80

Yâr de ğil ğil câ ml ml
Yâr no la la gel sen sen

meya a ğıl dı a man
a ğıl sak biz a man Ah

Yâr gü li ba ğı ğı
Yâr da hi ey go go

Yâr ta rab rab şim di ey vay vay
gon ca leb leb şim di ey vay vay

Yâr gü li ba ğı ğı
Yâr da hi ey go go

Yâr ta rab şim di hey câ nım
gon ca leb şim di

hey câ nım di

KARAR

Yâr se ni her câ

yi bir â fet a man

Yâr ko par der le le

Söz : .....

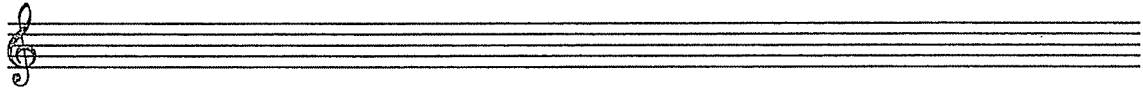
Müzik: .....

ler di tef tef . ri ken ey vay vay

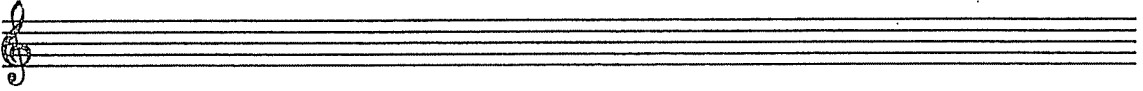
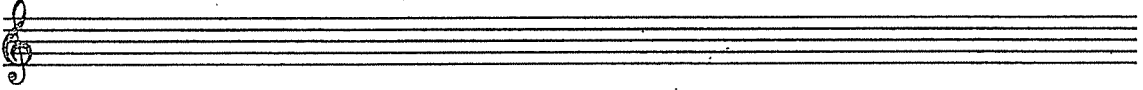
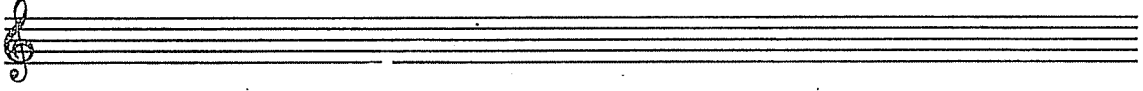
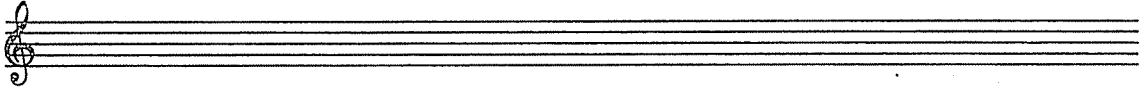
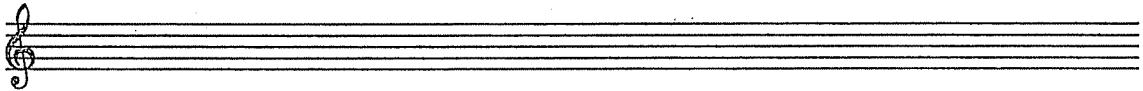
Yâr ko par der le ler

di tef ri. ken hey câ nım

SEREF KAKA

Değil câm-ı mey açıldı gül-i bağ-ı tarab şimdi,
N'ola gelsen açılacak biz dahi, ey gonca leb şimdi,
Seni herca-i bir âfet kopar derlerdi tefriken,
Benim aşûb-u devrânım, o sözler çıktı hep şimdi,
Ey vay vay yâr gül-i bağ-ı tarab şimdi.

TÜRKMEN USÛLÜ.

ONSEKİZ ADET BİRİM ZAMANLI VE SEKİZ VURUŞLU DÜM 2, TEK 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 4, DÜM 4, ŞEKLİNDE BÜYÜK VE BİRLEŞİK USÛLE TÜRKMEN USÛLÜ DENİR.

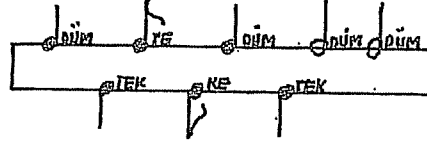
Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM TEK TE KE DÜM TEK DÜM DÜM
2 2 1 1 2 2 4 4

Şeklindedir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 18/8

Usûldeki ilk Düm kuvvetli, ilk tek yarı kuvvetli, Te ve Ke zayıf, ikinci Düm kuvvetli, ikinci tek yarı kuvvetli, üçüncü Düm kuvvetli, dördüncü Düm kuvvetlidir.

Usûlün basitleri 2+2, 1+1, 2+2, 4+4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür.

Türkmen usûlünün 18/8 lik birinci mertebesi elimizde mevcut bir Hicâz İlâhî de kullanılmıştır.

Söz : .....
Müzik: .....

HİCÂZ İLÂHİ
Hâk Hâk diyen âşklar

Türkmen-Düyek

Türkmen
18/8

Hâk Hâk di yen şık lar

Usûlün Zamanları ve vuruşları:

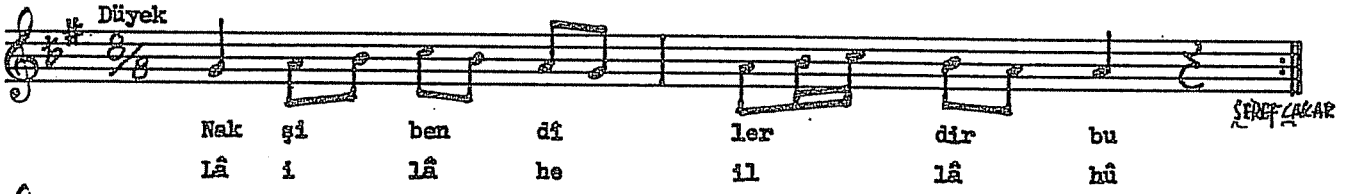
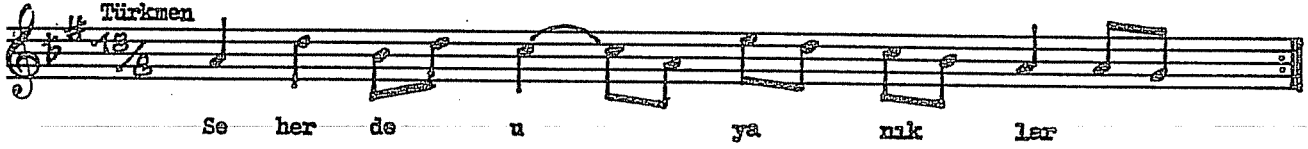
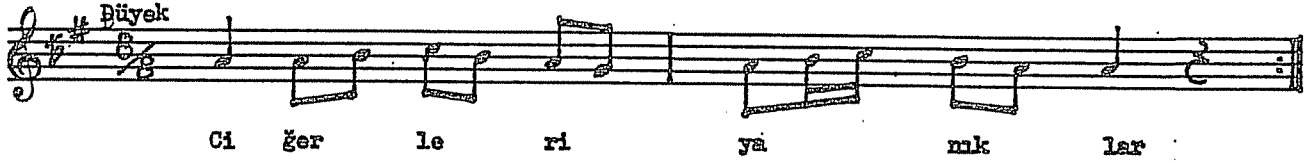
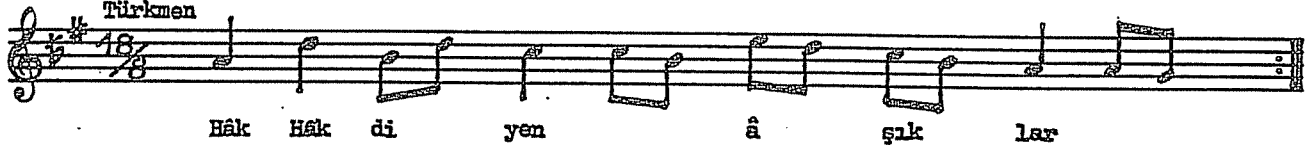
Usûlün Notası:
1. Mertebesi 18/8

Türkmen-Düyek

HİCÂZ İLÂHİ
Hâk Hâk diyen âşıklar

Söz : .....

Müzik: .....

Hâk Hâk diyen âşıklar

Ciğerleri yanıklar

Seherde uyanıklar

Nakşibendîlerdir bu

Lâilâhe illâ Rû

Âşıkı hayrân ider

Ciğeri pürvân ider

Dervîşi Sultan ider

Nakşibendîlerdir bu

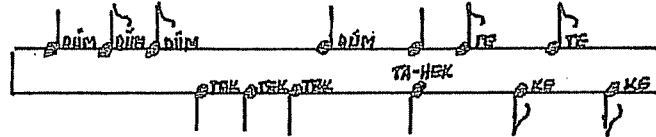
Lâilâhe illâ Rû

FAHTE USÛLÜ.

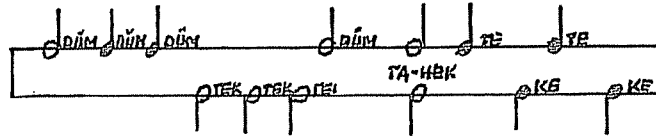
YİRMİ ADET BİRİM ZAMANLI VE ÖN ÜÇ VURUŞLU DÜM 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TEK 2, TEK 2, DÜM 2, TA-HEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE FAHTE USÛLÜ DENİR.

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM DÜM DÜM TEK TEK TEK DÜM TA-HEK TE KE TE KE Şeklinde . .

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 20/8

2. Mertebesi 20/4

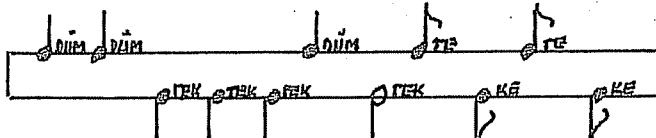

Fahte Usûlü: (Çifte Düyek-Fahte-Çenber-Devri Kebîr-Berefsân) olarak sıralanan Zâncir Usûlünde İkinci sırada yer alır.

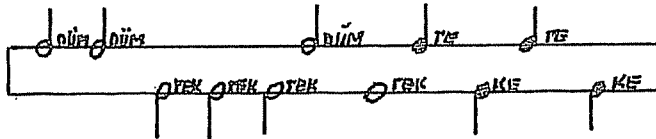
FAHTE USÛLÜNÜN İKİNCİ ŞEKLİ

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM DÜM TEK TEK TEK DÜM TEK TE KE TE KE Şeklinde . .

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 20/8

2. Mertebesi 20/4

Bu usûldeki ilk DÜM kuvvetli, ikinci DÜM yarı kuvvetli, ilk TEK kuvvetli, ikinci TEK kuvvetli, üçüncü TEK kuvvetli, üçüncü DÜM yarı kuvvetli, dördüncü TEK kuvvetli, ilk TE kuvvetli, ilk KE zayıf, ikinci TE yarı kuvvetli, ikinci KE zayıftır.

Fahte usûlünün en çok 20/4 lük ikinci mertebesi (Beste, peşrev ve ilâhilerde) kullanılmıştır.

Hareketler mertebesine göre (Orta, Ağırca ve Ağır) dır.

Usulün basitleri: 4+6+6+4 birim, zamanlı usûl olarak düşünülür.

Fahte

FERAHFEZÂ PEŞREVİ

Söz : .....

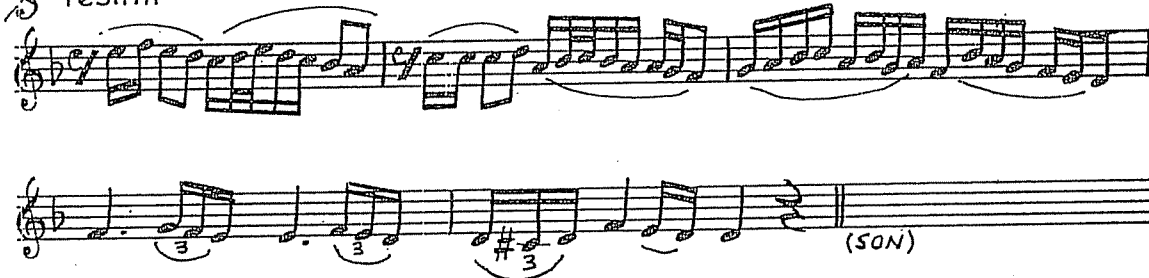
Müzik: Muallim İsmail

Hakkı Bey

1. Hane

Teslim

2. Hane

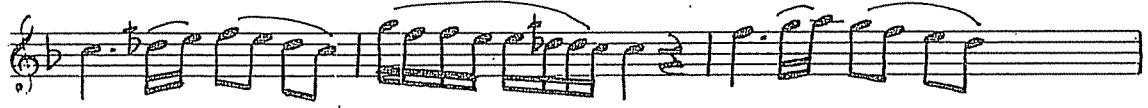
o/oo

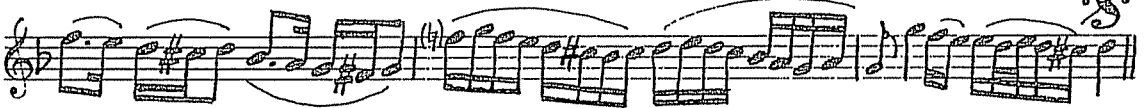
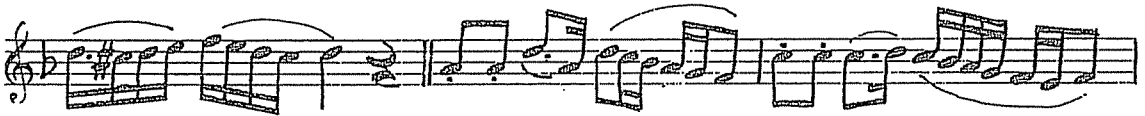
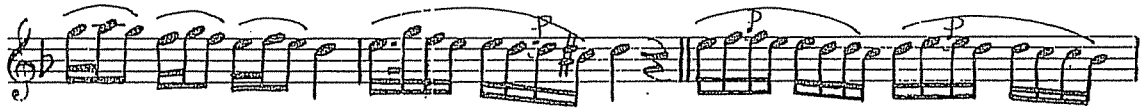
-2-

Söz : .....

Müzik: .....

3 - Hane

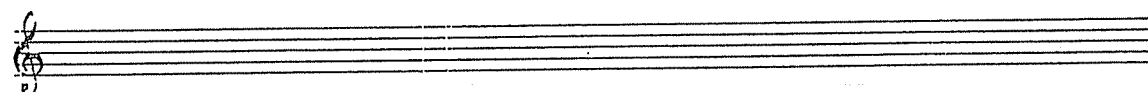
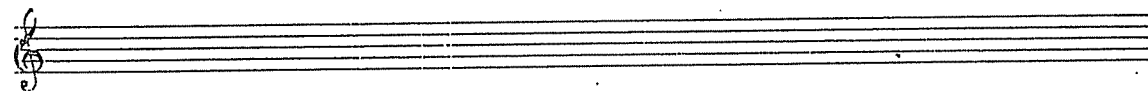
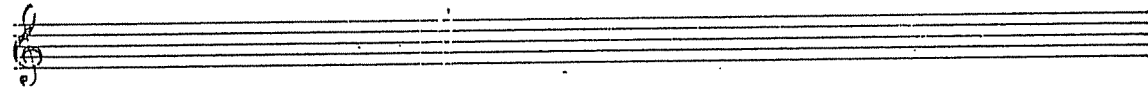
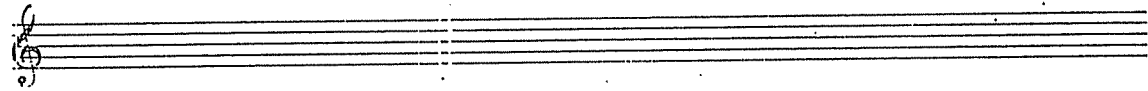
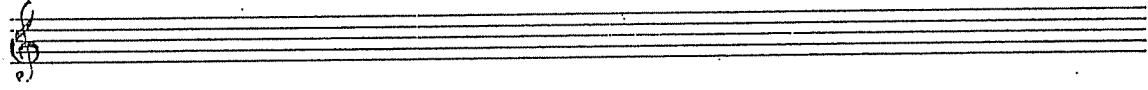
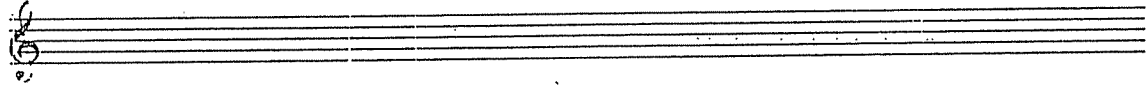
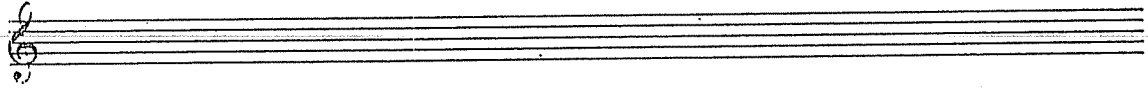
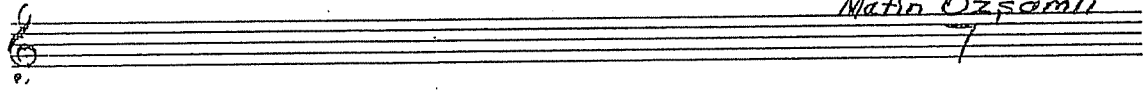
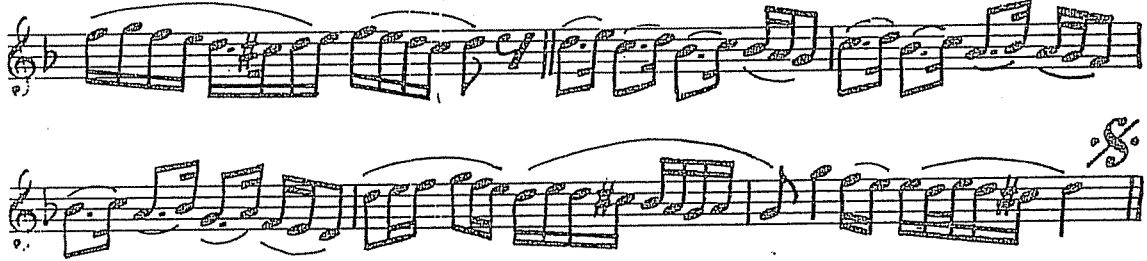
4 - Hane

o/o o

Söz : .....

Müzik: .....

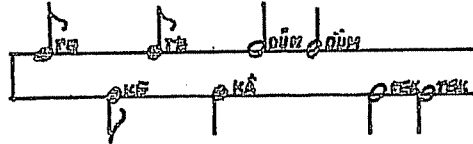
DURAK EVFERİ USÛLÜ.

YİRMİ BİR ADET BİRİM ZAMANLI VE SEKİZ VURUŞLU TE 1, KE 1, TE 1, KÂ 2, DÜM 4, DÜM 4, TEK 4, TEK 4. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE DURAK EVFERİ USÛLÜ DENİR.

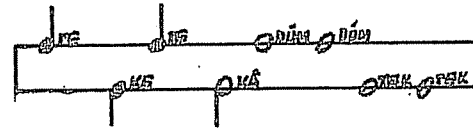
Usûlün Zamanları TE KE TE KÂ DÜM DÜM TEK TEK Şeklinde dir.
ve vuruşları: 1 1 1 2 4 4 4 4

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 21/8

2. Mertebesi 21/4

Usûldeki ilk TE kuvvetli, KE zayıf, ikinci TE yarı kuvvetli, KÂ kuvvetli, ilk DÜM ve ikinci DÜM ile ilk TEK ve ikinci TEK uzun ve kuvvetlidir.

Hareketler mertebelerine göre (Ağırca, Ağır ve Çok Ağır) dır.

Usûlün basitleri: 5+4+4+4+4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür.

Usûl 21/8 lik BİRİNCİ ve 21/4 lük İKİNCİ mertebelerde (ve hattâ üçüncü mertebede) bil-hassa dinî musıkîde (Na't, salât, temcîdat ve Duraklarda) kullanılmıştır.

Durak Evferi

BÂYÂTÎ İLÂHÎ DURAK

Söz : Derviş Osman Sîneçâk

Bûlbûl-i şûrîdeyim gülden nasîbim var benim Müzik: İbrahim Ef.

AĞIR $\text{♩} = 84$ ♩

Dost Bûl — bü li şû —
 San — ma nız bey —
 Her — dem o ko —

— ri ri de yim — gül — den — na sî — bim —
 — hû hû de yim — küll — den — na sî — bim —
 — ku ku da yim — gül — den — na sî — bim —

va — va — var — be nim —

12 **SON**

va — va — var — be — nim —
 va — va — var — be — nim —

MEYAN

Dost Bû — yi hak dan —

lez — zet al — dı —

der — viş Os — man —

sîd — kî — le —

ŞEREF ÇAKAR

Bûlbûl-i şûrîdeyim gülden nasîbim var benim;
 Sanmanız beyhûdeyim külden nasîbim var benim;
 Büyî Haktan lezzet aldı dervîş Osman sîdkîle:
 Her dem o kokudayım gülden nasîbim var benim;

Durak Evferi

IRAK
BAYRAM TEKBİRİ

Söz : .....

Müzik: Hatîb Zâkîrî Hasan Ef.

♩=66 Cumhuriyet Halk t.-1.inci d.

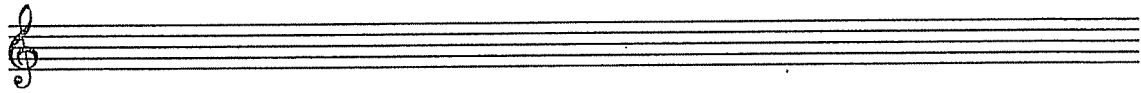
çok ağır

Al la hü ek ber Al la hü ek ber lâ i lâ he il lal lah

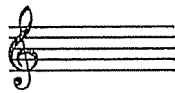
2.inci d.

Al la hü ek ber Al la hü ek ber ve lil lâ hil hamd

SERAFKAR

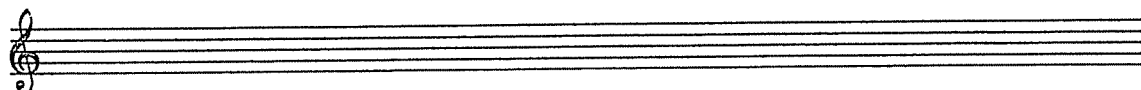
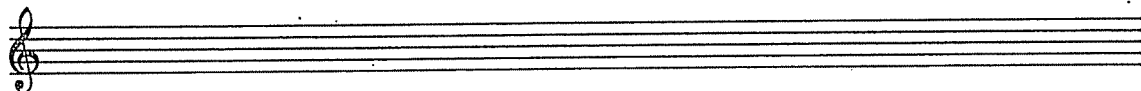
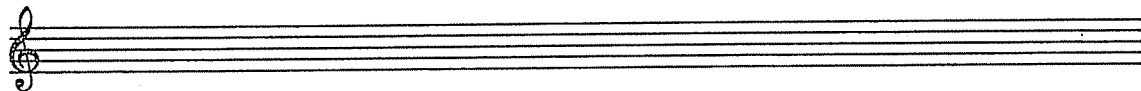
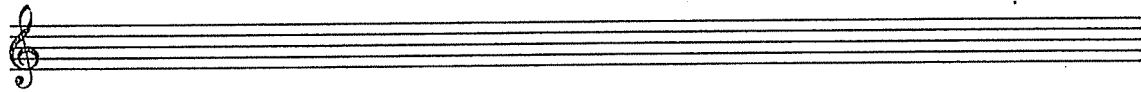
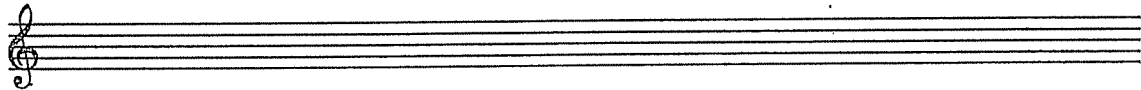
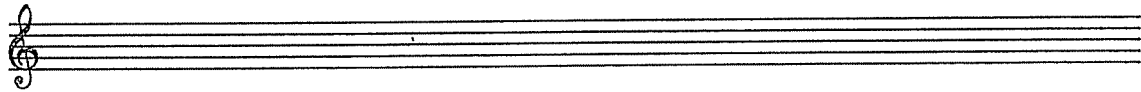

Tercümesi

Allâhü ekber Allâhü ekber,
lâ ilâhe ill Allâh;
Vall Âhü ekber, Allâhü ekber
ve lil Âhil hamd.

Allâh ekberdir, Allâh ekber;
Allâhtan başka ilâh yoktur;
Kasemederim ki Allâh ekberdir;
Allâh ekber; ve Allâh için
Hamd gerektir.

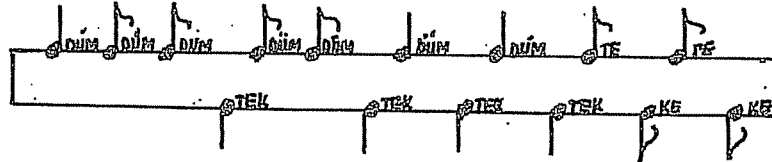

HEZEC USÛLÜ.

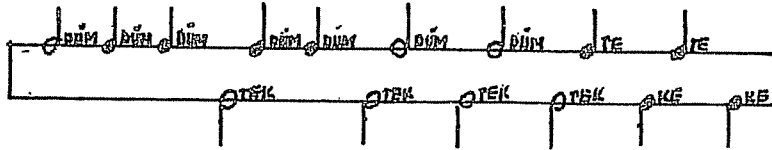
YİRMİ İKİ ADET BİRİM ZAMANLI VE ON BEŞ VURUŞLU DÜM 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TEK 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE HEZEC USÛLÜ DENİR.

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM DÜM DÜM TEK DÜM DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK TE KE TE KE Şeklinde dir.

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 22/8

2. Mertebesi 22/4

Usûldeki ilk DÜM kuvvetli, ikinci DÜM yarı kuvvetli, üçüncü DÜM zayıf, ilk TEK kuvvetli, dördüncü DÜM kuvvetli, beşinci DÜM zayıf, ikinci TEK kuvvetli, altıncı DÜM kuvvetli, üçüncü TEK yarı kuvvetli, yedinci DÜM kuvvetli, dördüncü TEK yarı kuvvetli, ilk TE kuvvetli, ilk KE zayıf, ikinci TE yarı kuvvetli, ikinci KE zayıftır.

Usûlün basitleri: 6+4+4+4+4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür.

USÛLE GÖRE VELVELESİ
HEZEC USÛLÜ

Vuruşu: 2 mertebesi $\frac{22}{4}$

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar
SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

HEZEC USÛLÜNÜN İKİNCİ ŞEKLİ.

Usûlün Zamanları $\frac{22}{4}$ DİM 1 TEK 2 DİM 2 TEK 2 DİM 1 TEK 1 KUDÜME 1
ve vuruşları:

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 22/8

2. Mertebesi 22/4

HEZEC USÛLÜNÜN ÜÇÜNCÜ ŞEKLİ:

Yalnız metin kısmı aşağıya çıkarılmıştır.

Usûlün Zamanları

ve vuruşları: DÜM 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 2, DÜM 2, DÜM 1, TA-HEK, TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2. Şeklindedir.

1 1

HEZEC USÛLÜNÜN DÖRDÜNCÜ ŞEKLİ:**Usûlün Zamanları**

ve vuruşları: DÜM 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 2, DÜM 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2. Şeklindedir.

REVISED

Hezec

S

Fik rim
0 ig

da ha' ya le rin lin her
va lo bu'm re'e bu'm re'e

Tuk re'e
 $\frac{28}{12}$

Vunluqu: 2 metrebasi

SAG Zahne ile SAG KUDONE vunlan vunuŋar
SOL di ile SOL dite vunlan vunuŋar

Veledeci Vuruluğu

SAG Zahne ile SAG KUDONE vunlan vunuŋar
SAG Zahne ile SOL KUDONE vunlan vunuŋar
SOL Zahne ile SOL KUDONE vunlan vunuŋar

Hezec

RÂHATÜ'L-ERVÂH
BESTE

Söz : .....

Müzik: Ahmet Avni Konuk

Fık rim de ha yâ lin
O iş ve le rin her
gü ze lim
bi ri bir
iş ve nü mâ dır
bağ ka e câ dır
dır
dır
Öm rüm câ nı ma man şı ve kâ
rim ah naz lı yâ rim
yâr iş ve nü
mâ mâ dır vay
vu vus lat de mi nin
bir ha be ri

Söz : .....

Müzik: .....

bâ dı sa bâ dan

öm rüm câ nım a man şı ve kâ

rım ah naz lı yâ rım

rım ah naz lı yâ rım

Fikrimde hayâlin güzelim işventümâdır
 O işvelerin her biri bir başka edâdır
 Vuslat deminin bir haberi bâd-ı sabâdan
 Pek râhatül ervâha emin ol ki fedâdır
 Ömrüm cânım aman şivekârım ah nazlı yârim
 yâr işventümâdır vay

ÇENBER USÛLÜ.

YİRMİ DÖRT ADET BİRİM ZAMANLI VE ON ALTI VURUŞLU DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TEK 2, TEK 2, DÜM 2, TA-HEK, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1

ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE ÇENBER USÛLÜ DENİR.

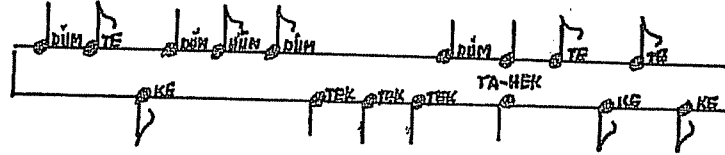
Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM TE KE DÜM DÜM DÜM TEK TEK TEK DÜM TA-HEK TE KE TE KE
2 1 1 2 1 1 2 2 2 2 2-2 1 1 1 1

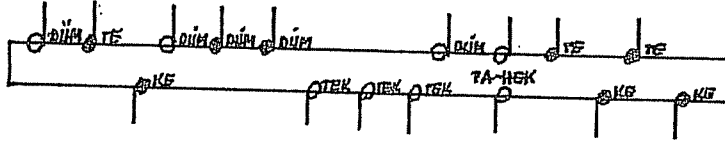
Şeklinde.

Usûlün Notası:

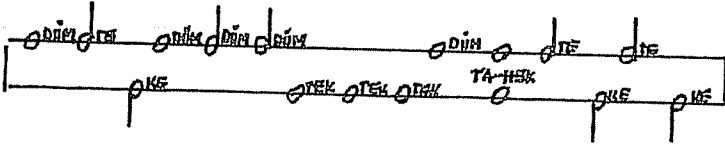
1. Mertebesi 24/8

2. Mertebesi 24/4

3. Mertebesi 24/2

Usûdeki ilk DÜM kuvvetli, ilk TE yarı kuvvetli, ilk KE hafif, ikinci DÜM kuvvetli, Üçüncü DÜM yarı kuvvetli, dördüncü DÜM yarı kuvvetli, ilk TEK ikinci TEK, üçüncü TEK kuvvetli, beşinci DÜM yarı kuvvetli, TA-HEK kuvvetli, ikinci TE kuvvetli, ikinci KE hafif, üçüncü TE yarı kuvvetli, üçüncü KE hafiftir.

Usûlün basitleri: 4+4+6+6+4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür.

Çenber usûlünün 24/8 lik Birinci Mertebesine YÜRÜK ÇENBER denir. Ve bu mertebesi pek az kullanılmıştır. 24/4 lük İkinci mertebesine ÇENBER ve 24/2 lik üçüncü mertebesine AĞIR ÇENBER denir.

Hareketler Mertebesine göre (Orta ve Ağır) dır.

Çenber usûlü (Beste ve peşrevlerde) dinî musıkîmizde ilâhilerde kullanılmıştır.

Çenber Usûlü: (Çifte Düyek-Fahte-Çenber-Devri Kebîr-Bereşân) olarak sıralanan Zencir Usûlünde Üçüncü sırada yer alır.

USÜLE GÖRE VELVELESİ

ÇENBER USÜLÜ

Vuruşu: 2. mertebesi	$\frac{24}{4}$	DÜM R	TE 1	ME 1	DÜM 2	DÜM 1	DÜM 1	TEK R	TEK R	TEK R	DÜM R	TA-HEK R-R	TE 1	ME 1	TE 1	ME 1
SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar																
Vuruşu																
SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar																
SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar																
SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar																
İkinci Şekil Velvlesi																
SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar																
SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar																
SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar																

ÇENBER USÛLÜNÜN küçük farklarla 2 şekli daha mevcuttur. Bu şekilleri aşağıda görelim:

ÇENBER USÛLÜNÜN İKİNCİ ŞEKLİ:

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM TE KE DÜM DÜM TEK TEK TEK DÜM TA-HEK TE KE TE KE Şeklindedir.
2 1 1 2 2 2 2 2 2 2-2 1 1 1 1

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 24/8

2. Mertebesi 24/4

Usûldeki ilk DÜM kuvvetli, ilk TE yarı kuvvetli, ilk KE zayıf, ikinci DÜM kuvvetli, üçüncü DÜM yarı kuvvetli, ilk TEK ikinci TEK, üçüncü TEK kuvvetli, dördüncü DÜM yarı kuvvetli, TA-HEK kuvvetli, ikinci TE kuvvetli, ikinci KE zayıf, üçüncü TE yarı kuvvetli, üçüncü KE zayıftır.

ÇENBER USÛLÜNÜN ÜÇÜNCÜ ŞEKLİ:

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM TE KE DÜM DÜM TEK TEK TEK DÜM TEK TE KE TE KE Şeklindedir.
2 1 1 2 2 2 2 2 2 4 1 1 1 1

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 24/8

2. Mertebesi 24/4

Çember
d. 40
Piyano

DAYATIRAGAN KUDABHA BESTE. Söz :
Fahrihan İnterpol masru-u şaleyle teni Müzik: İleri Sedatlıh Ağa

Vanşiyat 2 murebel

SAG el ile SAG dize vurdun vanşiyat
SOL el ile SAG dize vurdun vanşiyat
SOL el ile SOL dize vurdun vanşiyat

Vanşiyat 2 murebel

SAG el ile SAG dize vurdun vanşiyat
SOL el ile SAG dize vurdun vanşiyat
SOL el ile SOL dize vurdun vanşiyat

İleri Şahi Vanşiyat

SAG Zühne ile SAG KUDABHE vurdun vanşiyat
SAG Zühne ile SOL KUDABHE vurdun vanşiyat
SOL Zühne ile SOL KUDABHE vurdun vanşiyat

Padişahım lûtfedip mesrûr-u şâdeyle beni Müzik: Hacı Sadullah Ağa

§.

• eğitim amaçlı çoğaltılmıştır

-2-

Söz : .....

Müzik: .....

bir ne -

fes çık

maz du.â yı

dev le

tin om - r'um ca - nım a -

man mes - ru - ru şa dey

le le be

ni om - r'um vay hey ca - nım

K A R A R

vay

Matin Özşanlı

Padişahım lütfedip mesrû-u şâd eyle beni,

Na - murâdım bir nazar kıl ber - murâd eyle beni,

Hâtirimdan bir nefes çıkmaz duây-ı devletin,

Sen de ey kân-ı kerem lûtfunla şâd eyle beni

NİM SAKİL USÛLÜ.

YİRMİ DÖRT ADET BİRİM ZAMANLI VE ON YEDİ VURUŞLU DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TA-HEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE NİM SAKİL USÛLÜ DENİR.

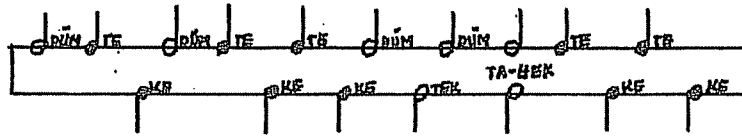
Usûlün Zamanları DÜM TE KE DÜM TE KE TE KE DÜM TE DÜM TA-HEK TE KE TE KE
ve vuruşları: 2 1 1 2 1 1 1 1 2 2 2 2-2 1 1 1 1

Usûlün Notası:

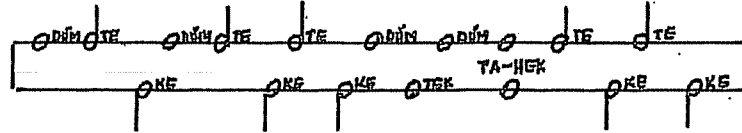
1. Mertebesi 24/8

2. Mertebesi 24/4

3. Mertebesi 24/2

Usûdeki ilk DÜM kuvvetli, ilk TE yarı kuvvetli, ilk KE zayıf, ikinci DÜM kuvvetli, ikinci TE yarı kuvvetli, ikinci KE zayıf, üçüncü TE yarı kuvvetli, üçüncü KE zayıf, üçüncü DÜM kuvvetli, TEK yarı kuvvetli, dördüncü DÜM kuvvetli, TA-HEK kuvvetli, dördüncü TE kuvvetli, dördüncü KE zayıf, beşinci TE yarı kuvvetli, beşinci KE zayıftır.

Usûlün basitleri: 4+6+6+4+4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür.

Hareketler Mertebelerine göre dir.

Nım Sakıl usûlünün 24/8 lik Birinci ve 24/4 lük ikinci ve 24/2 lik Üçüncü mertebeleri (Kârlarda, Bestelerde, Peşrevlerde) kullanılmıştır. Sakıl Usûlünün baş tarafındaki (DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2. ve Sakıl Usûlünün İKİNCİ ŞEKLİNİN son bölümündeki DÜM, TA-HEK, TE, KE, TE, KE.) Kısımlarından meydana gelmiştir. Sakıl Usûlünün yarı değerindedir.

USÛLE GÖRE VEL VELESİ
NİM SAKIL USÛLÜ

NİM SAKİL USÛLÜ

Yuruluşu: 2 mertebesi

 $\frac{24}{4}$

**SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar**

Velveleti

Կարևորագույն

SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SOL Zahme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

NİMSAKLİ USULÜNÜN 3 şeki daha mevcuttur. Bu şekilleri aşağıda görelim.

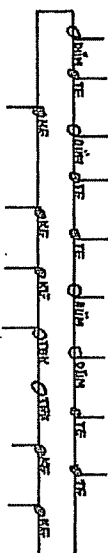
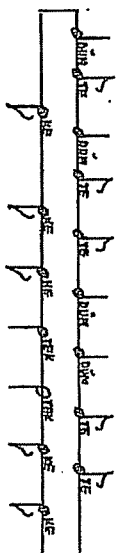
NİM SAKİL USÛLÜN İKİNCİ ŞEKLİ:

Şeklinde dir.

Uslûlün Notası:

1. Mertebesi 24/8

2. Merlebas 24/4

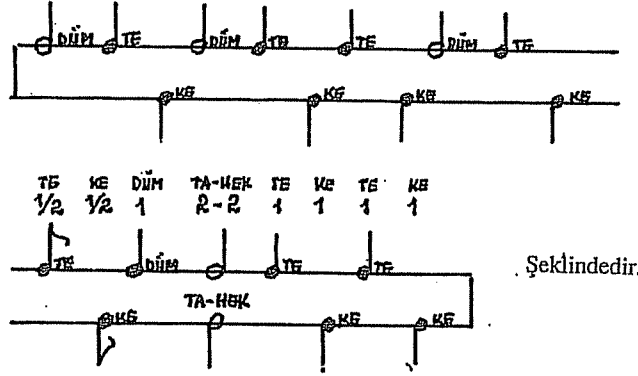

NİM SAKİL USÛLÜNÜN ÜÇÜNCÜ ŞEKLİ:

İkinci mertebede vuruluşu 2 satır halinde aşağıya çıkarılmıştır.

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

Usûlün Notası:
2. Mertebesi 24/4

Bu şeklin benzeri olup TA-HEK vuruşu yerine TEK 4 olarak kullanılmış şekli vardır.

2 2

DÜM 2, DÜM 1, TEK 1, DÜM 2, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, TEK 1, DÜM 2, DÜM 1, TEK 1,
DÜM 1/2, TEK 1/2, DÜM 1, TEK 4, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, TEK 1.

Nîm Sakîl Usûlünün Dördüncü Şekli:

24/4 DÜM TE KE DÜM TE KE TE KE DÜM TEK TEK TEK TE KE TE KE
2 1 1 2 1 1 1 1 2 2 2 4 1 1 1 1

Nîm Sakıl Değişmeli

NEVÂ KÂR

Söz : .....

(Ey) Gülbün-i iys mîdemed sâkı-i gülzâr kû Müzik: Buhûrîzâde
Mustafa İmrî Efendi

NİM SAKIL

1) Ey gül bü lü
2) Ey her gü lü

2/4

Vuruşu: 2 mertebesi

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Vuruşu

Vetvetele

SAĞ Zuhme ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar
SAĞ Zuhme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar
SOL Zuhme ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Değişmeli

NEVÂ KÂR
(Ey) Gülbün-i 'ıyş mîdemed

Söz : Hâfız-ı Şîrâzi
Mûzik: Buhûrizâde
Mustafa İtrî Efendi

(NÎM SAKÎL)

1) Ey gül bü - ni - ıyş nev : : : : : ıyş nev zî
2) Ey her gü - li - mi gül de ru med hi : : : : :
sâ kî he gül mi : : : : : gü - li kû
zâr ned : : : : : ve kû lî : : : : : ca - nim
ca - nim
Ey bâ di - ba hâr : : : : : hâ rî şî
Ey gü şî - sî han : : : : : han şî
mi nev ve kû zed câ : : : : :
bâ de : : : : : hoş : : : : : hoş gü ti
vâ r kû : : : : : câ - nim vâ r kû : : : : : câ - nim
(Ah) te ne nen ni - te ne nen ni - te ne nen nen
nen nen nen ni ye le lel lel lel li

o/oo

-2-

Söz : .....

Müzik: .....

ye - le le - le le - le lel li te - re - le - le

le - le lel li ah yâ lâ yel lel li . . . . .

ye le yel lel lel lel lel lel li - a man ye le lel le

lel le lel li ye le lel lel lel lel lel li

Ba de - i hoş - hoş - qü
Di de i i ti

var kû câ - nim câ - nim
bar kû câ - nim

Ey mec li - si bez bez - mi

ış râ câ - nim

ga li ye i ah mu

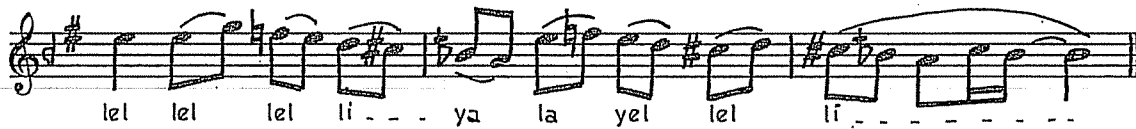
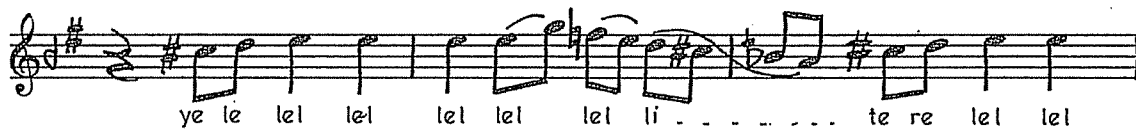
râ d nîst câ - nim

o/oo

Söz : .....

Müzik: .....

(SAKÎL)

(NIM SAKÎL)

(DEVRI REVÂN)

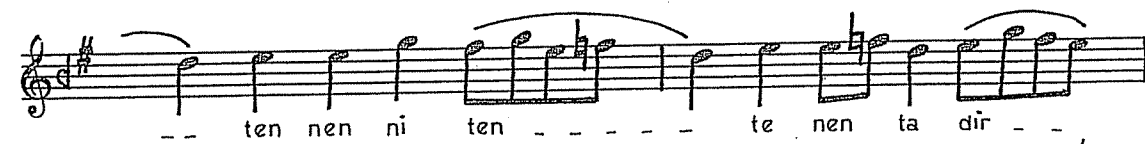
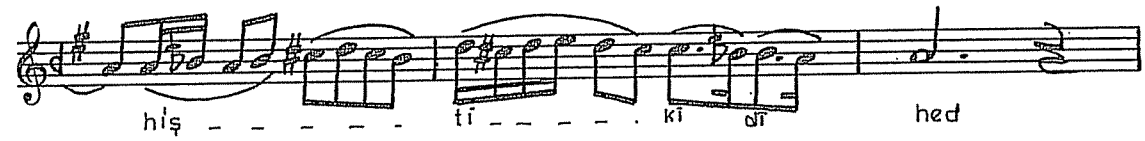
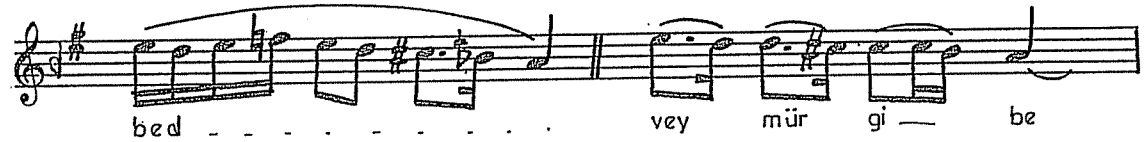
0/00

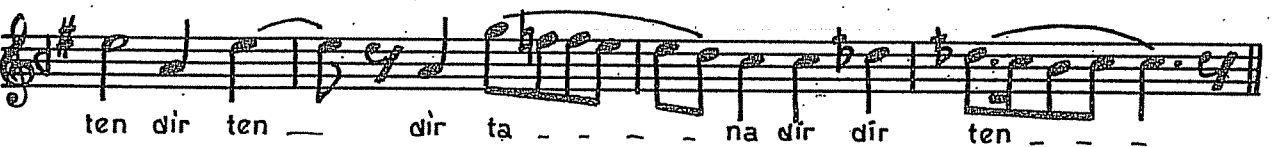
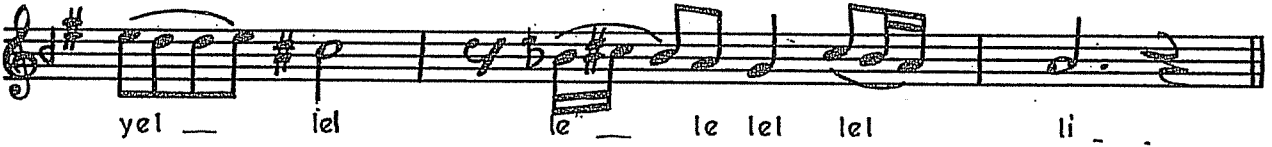
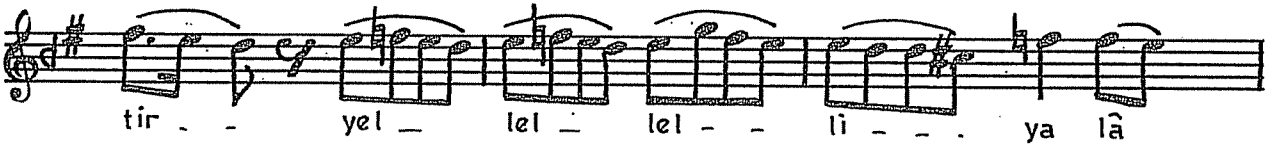
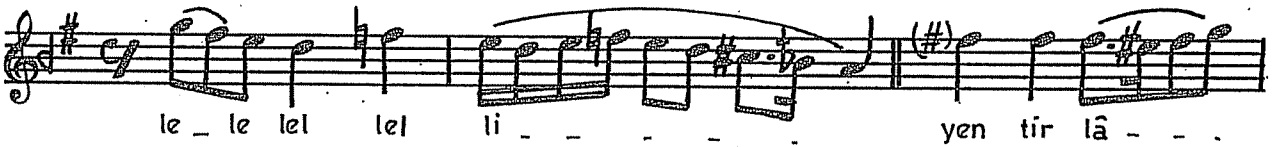
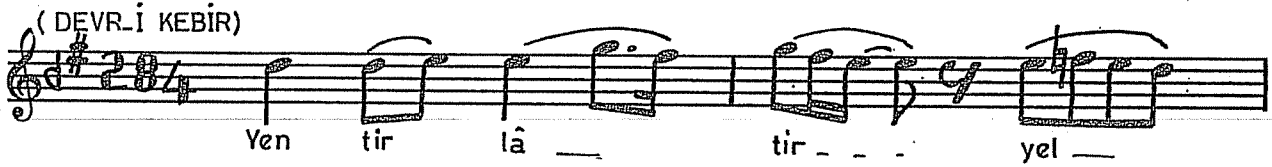
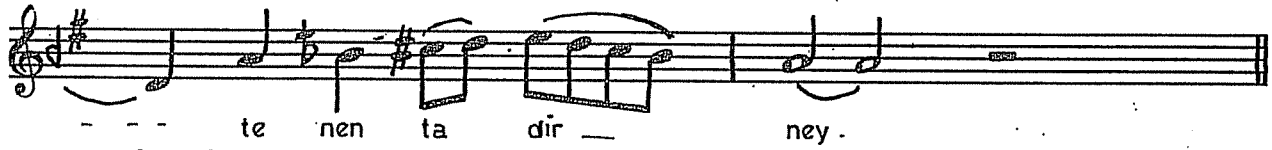
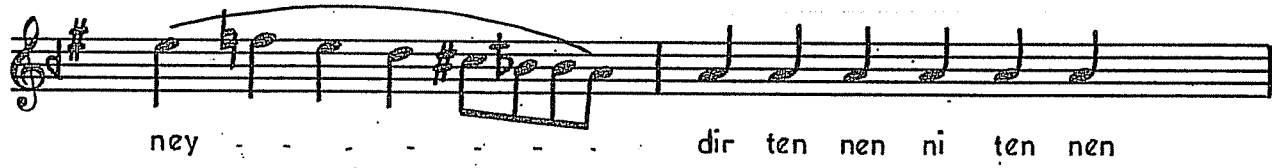
-4-

Söz : .....

Müzik: .....

o/oo

6

Söz : .....

Müzik: .....

(MUHAMMES)

(MOHAMMED)

Ye — le le — le le — le le le li —

The musical notation is on a single staff with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/2 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes, with some notes beamed together. The lyrics are written below the staff, aligned with the notes.

le — le lel li ah ya lā yel lel li — — —

(FER)

Te re le le le le li - -

ah ya-là yel lel li - - -

te re le le

le le lel li - - - ah ya la yel lel li - - -

(NĪM SAKĪL)

(NİM SAKİL)

(Ah) Ey de mi sub - - - - - sub hi

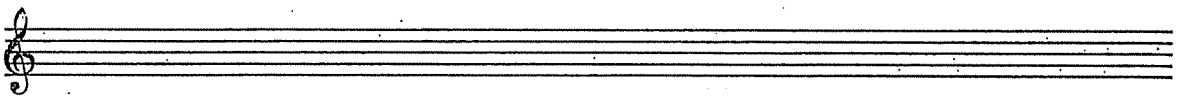
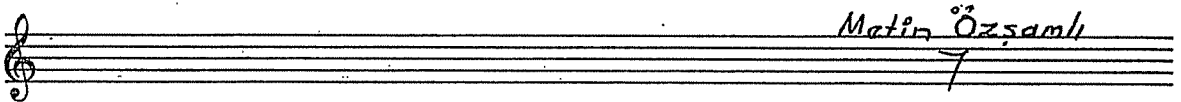
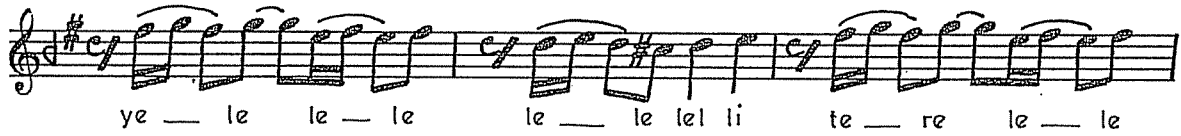
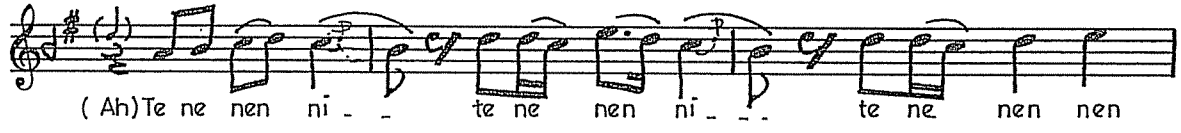
[illegible]

na fe i zül zül fi

The first line of musical notation is on a single staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). It contains three measures. The first measure has a half note 'yâr' and a dotted half note. The second measure has a half note 'kû' and a dotted half note. The third measure has a half note 'ca' and a dotted half note. The lyrics 'yâr kû ca nim' are written below the staff, with 'nim' on a new line.

Söz : .....

Müzik: .....

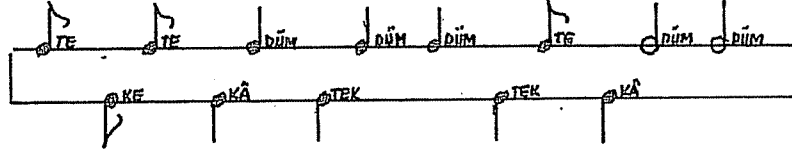

EV SAD USÛLÜ.

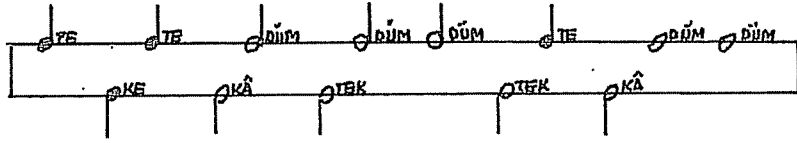
YİRMİ ALTI ADET BİRİM ZAMANLI VE ON ÜÇ VURUŞLU TE 1, KE 1, TE 1, KÂ 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, TE 1 KÂ 2, DÜM 4, DÜM 4. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE EV SAD USÛLÜ DENİR.

Usûlün Zamanları	TE	KE	TE	KÂ	DÜM	TEK	DÜM	DÜM	TEK	TE	KÂ	DÜM	DÜM
ve vuruşları:	1	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	4	4

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 26/8

2. Mertebesi 26/4

Usûldeki ilk TE kuvvetli, KE zayıf, ikinci TE yarı kuvvetli, ilk KÂ kuvvetli, ilk DÜM kuvvetli, ilk TEK yarı kuvvetli, ikinci DÜM kuvvetli, üçüncü DÜM yarı kuvvetli, ikinci TEK kuvvetli, üçüncü TE yarı kuvvetli, ikinci KÂ kuvvetli, dördüncü DÜM ve beşinci DÜM kuvvetlidirler.

Usûlün basitleri: başta dördüncü şekli ile beş zamanlı bir usûl ve onu takiben 4+4+5+4+4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür.

Hareketler Mertebelerine göre (Yürükce, Orta ve Ağır) dır.

Evsad Usûlü (Beste, peşrev, Şarkı ve İlâhîlerde) kullanılmıştır.

HİCÂZ ŞARKI
Niçin a sevdiğim niçin

Söz : Karacaoğlu
Müzik: Nikoğos

Ah Ni-çin a — sev —
Ah GÜ-zel ge — çer —

di-ğim ni-çin a — man —
sin e — li — me a — man —

se — ni sev — dim
çe — ke — rim se —

bu — dur su — çum
ni ye — mi ne —

Tur — ra — lın — miş
Ye — ter ol — sun
Be — nim şim — di —

sır — ma sa — çin a — man
ye — ter ol — sun a — man
ki — ha — li — me a — man

çö — zen ben — den
çok — ağ — lat — tin
gü — len ben — den

be — ter ol — sun
ye — ter ol — sun
K A R A H — ter ol — sun

sun
Matin

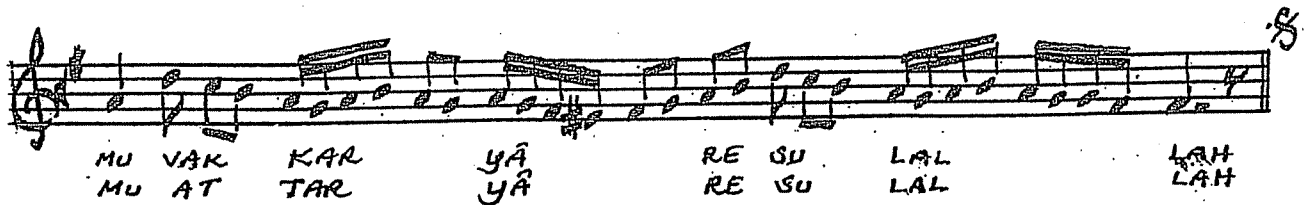
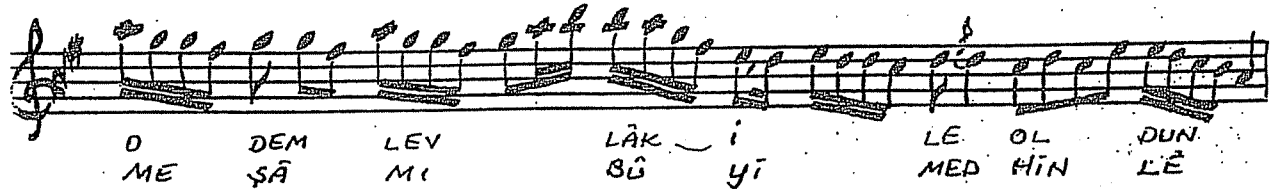
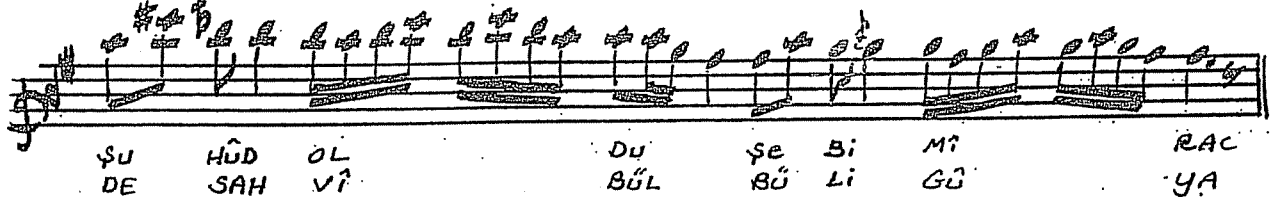
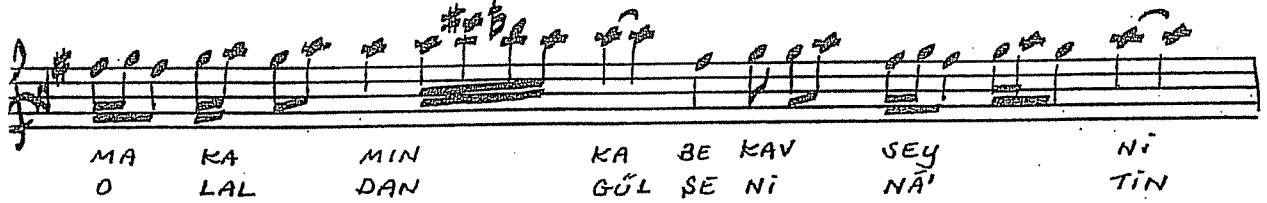
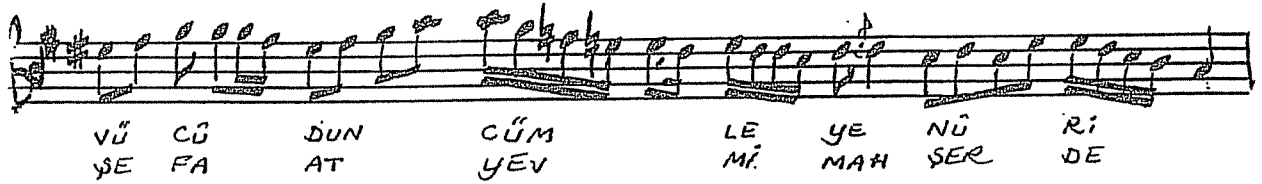
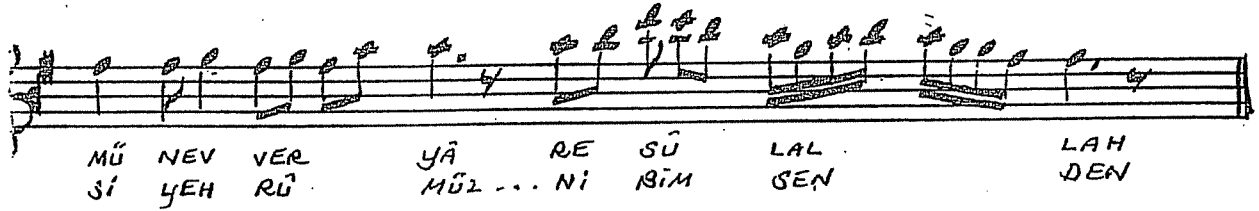

Usulü: Evsat

EVİÇ İLÂHÎ

Beste : Şeyh Ahmed Ef.
"Draman Zâkiri"

Güfte : Sahvî

Uslü: Evsat

BESTE NIGÂR ÎLÂHÎ

Beste : Hoca Fehmi Efendi

Güfte : Yahyâ Efendi

21.
GEL VŮ CŮ DUN PER DE : SIN -KAL

DIR CE MĂ LI YĂ RI GĂR

Handwritten musical notation for the song "CÁNH GỐ". The notation is on a single staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of eighth and sixteenth notes. Below the staff, the lyrics are written in two lines: "CAN GỐ" and "AY NI" on the first line, and "ZÜN DEN", "SİL GU", "BA", and "RIN" on the second line. The lyrics are in a stylized, handwritten font.

CAN GỐ
AY NI

ZÜN DEN
IB RET

SİL GU
LE HE

BA
LE

RIN
MÂ'

GEH RE İ Dİ. DÂ RI GÖR
MÜ RE BAK Mİ' MÂ RI GÖR

BEY TI MÂ' MÛR OL DU YAH YÂ

Gel vücûdun perdesin kaldır, cemâl-i yârı gör
Can gözünden sil gubârın, şehre-i dîdârı gör
Beyt-i mâ'mur oldu Yahyâ'nın bu beyt-i dil-kûşâ
Ayn-i ibretle hele mâ'mûre bak, mî'mârı gör

BESTE DEVR-İ REVÂNİ USÛLÜ.

YİRMİ ALTI ADET BİRİM ZAMANLI VE ALTI VURUŞLU DÜM 5, DÜM 4, TEK 4, DÜM 5, TEK 4, TEK 4. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE BESTE DEVR-İ REVÂNİ USÛLÜ) DENİR.

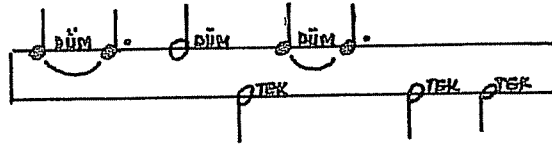
Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM	DÜM	TEK	DÜM	TEK	TEK
2 + 3	4	4	2 + 3	4	4

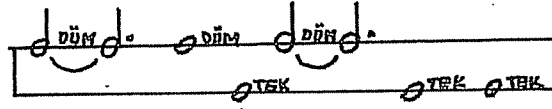
Şeklindedir.

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 26/8

2. Mertebesi 26/4

Usûldeki bütün zamanlar kuvvetlidir.

Usûlün basitleri: 5+4+4+5+4+4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür. İlâhi, beste yapımında kullanılmıştır.

USÛLE GÖRE VEL VELESİ

BESTE DEVR-İ REVÂNİ USÛLÜ

Vuruşu: 2 mertebesi

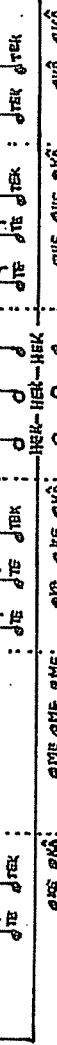
26/4

Düm
2 + 3Düm
4TEK
4Düm
2 + 3TEK
4TEK
4SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velveleri

Vuruşu

SAĞ Zahme ile SAĞ KÜDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahme ile SOL KÜDÜME vurulan vuruşlar
SOL Zahme ile SOL KÜDÜME vurulan vuruşlar

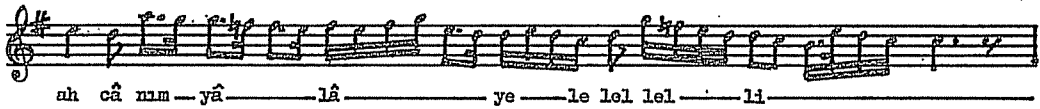
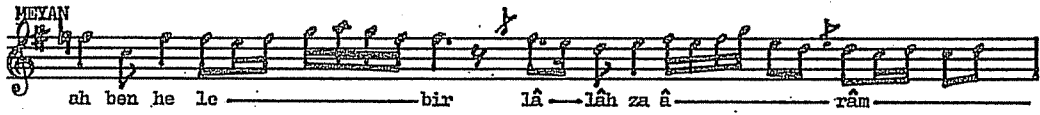
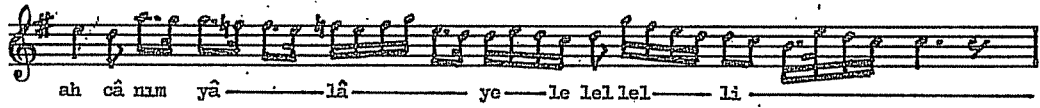
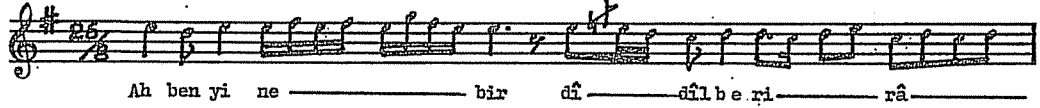

Devr-i Revân

DİLKEŞ HÂVERÂN BESTE

Söz : .....

Ben yine bir dîlber-i rânâya oldum mübtelâ Müzik: Zekâî Dede Efendi

Ben yine bir dîlber-i rânâya oldum mübtelâ
Kadd-i dîlkeş bir nihâl-i yâre oldum mübtelâ
Ben hele bir lâhza ârâm eyleyem dünyâda kim
Ağak dîrler pür cefâ bir dostu oldum mübtelâ
Ah cânın yâle yele lel lel li ah ömrüm tere
lel lel le le lel lel li ah yâre oldum mübtelâ

SERİF ÇAKAR

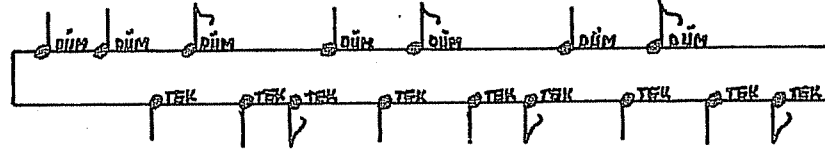
ŞARKI DEVR-İ REVÂNİ USÛLÜ

YİRMİ ALTI BİRİM ZAMANLI VE ON ALTI VURUŞLU DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 1, TEK 2, TEK 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 1, TEK 2, TEK 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 1, TEK 2, TEK 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE ŞARKI DEVR-İ REVÂNİ DENİR.

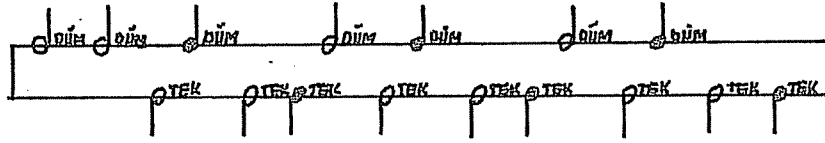
Usûlün Zamanları DÜM DÜM TEK DÜM TEK TEK DÜM TEK DÜM TEK TEK DÜM TEK DÜM TEK TEK
ve vuruşları: 2 2 2 1 2 1 2 2 1 2 1 2 2 1 2 1

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 26/8

2. Mertebesi 26/4

Usûlün basitleri: 6+iki Düyek +4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür.

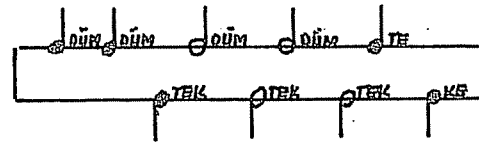
Bu usûlün 26/8 lik Birinci ve 26/4 lük İkinci mertebeleri (Şarkılarda) kullanılmıştır. (Bu usûlün 13 birim zamanlı olan Küçük ve Birleşik şekilleri Sayfa 194, 195 ve 196 ve 197 de yazılmıştır.)

ŞARKI DEVR-İ REVÂNİ USÛLÜNÜN İKİNCİ ŞEKLİ

Usûlün Zamanları DÜM DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK TE KE Şeklinde dir.
ve vuruşları: 2 2 2 4 4 4 4 2 2

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 26/8

Şarkı Devr-i Revânî Usûlünün İkinci Şekli 26 zaman birimli olarak görülmüyorsa da Usûl zamanlarının sırası ve vuruşları yönünden 13 zaman birimli Şarkı Devr-i Revânî Usûlünün kalıbına uymaktadır.

USÛLE CÜRE VEL VELESİ

ŞARKI DEVR-İ REVANİ USÛLÜ

Vurulmuş 2 mercebasi

2/4

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

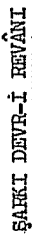
Velveleri

Vuruluşu

SAĞ Zahime ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar

SAĞ Zahime ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar
SOL Zahime ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

SÖN
..

ZEKÂÎ DÎDE HENDÎ

Müzik :

Ben neler çekmekteyim bilsen dîl-i âvâreden

Vuruluşu

Ben ne ler — çek —

mek de — yim — bil — sen —

dî li — â — vâ — re den —

bir — de — sen — yâ —

iş — te — gön — lüm —

re — a — çar — sın — gam —

iş — te — sen — ben — çık —

ze — i — hûn ha — re den — ah —

dım — ar — tık a — re den

MEYAN

in — ti — kam — al —

mak — sa — kas — dın — â —

şıl — bî — çâ — re den —

ŞEF ÇAKAR

Ben neler çekmekteyim bilsen dîl-i âvâreden

Bir de sen yâre açarsın gamze-i hûn hâreden

İntikam almaksa kasdın âşık-ı bîçâreden

İşte gönlüm işte sen bon çıktım artık âreden

DEVİR-İ KEBİR USÛLÜ

YİRMİ SEKİZ ADET BİRİM ZAMANLI VE ON DOKUZ VURUŞLU DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 2, TEK 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TA-HEK 4, TEK 1, KÂ 1, TEK 1, KÂ 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLÜ DEVİR-İ KEBİR USÛLÜ DENİR. (İkinci mertebede vuruluşu 2 satır halinde aşağıya çıkarılmıştır.)

Usûlün Zamanları ve vuruluşları:

DÜM	DÜM	TEK	DÜM	TEK	TE	KE	DÜM	TEK
2	2	2	1	1	1/2	1/2	1	2

Usûlün Notası:
2. Mertebesi 28/4

Usûlün basitleri: 6+4+4+6+4+4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür.

Devr-i Kebîr usûlünün 28/8 lik Birinci Ve Genel olarak 28/4 lük ikinci mertebeleri Orta, Ağırca ve Ağır hareketlerde (Peşrev, Beste, İlâhiler ve Âyînî Şerîflerde) kullanılmıştır.

Özellikle Mevlevî Âyînî Şerîflerinde bu usûl ile bestelenmiş peşrev çalınır ve Âyîn; usûlüne uygun olarak icra edilir. Peşrevde Devr-i Kebîr Usûlünün farklı yapıda iki çeşit velvelesi birbirini takip ederek çalınır ki buna MUZAAF DEVİR-İ KEBİR denir. Âyînî Şerifte değişik velvele kullanılır.

Devr-i Kebîr, (Çifte Düyek-Fahte-Çenber-Devri Kebîr-Berefşân) olarak sıralanan Zencir Usûlünde dördüncü sırada yer alır.

MUZAAF DEVR-İ KEBİR

Devr-i Kebîr Usûlünün ESKİ DEVR-İ KEBİR olarak Mevlevîlerin kullandıkları:

14/2 lik. DÜM DÜM TEK DÜM TEK TEK DÜM TEK TE KE
1 1 1 2 2 2 1 2 1 1

Tertibindeki şekli kitabımızdaki Devr-i Kebîr Usûlünün 2. Mertebedeki 28/4 lük ÜÇÜNCÜ ŞEKLİNİN benzeri olup üçüncü şeklin sonundaki birer dördlük TE - KE, TE - KE. vuruşları birleştirilerek TE İkilik, KE İkilik olarak yapılmıştır. 14/2 lik bu şekil için birbirinden farklı iki velvele yapılmış ve Mevlevî Âyînlerinde birbirini izleyen ilk 14/2 lik için bir velvele, onu izleyen ikinci 14/2 lik için farklı bir velvele vurulmak sureti ile 14/2 lik Eski Devr-i Kebîr Usûlü MUZAAF (Katlamalı) hâle getirilmiştir. Bu velveleli vuruşların sonucu; 28/2 lik olarak icra edilen Devr-i Kebîr Usûlünün 14/2 lik bu tertibi daha sonra 28/4 lük olarak hâlen kullanılmakta olan ve kitabımızda görülen (2. Mertebedeki) Birinci Şekline dönüştürülmüştür. Muzaaf Devr-i Kebîrin velvelesi de bu şekli ile gösterilmiştir:

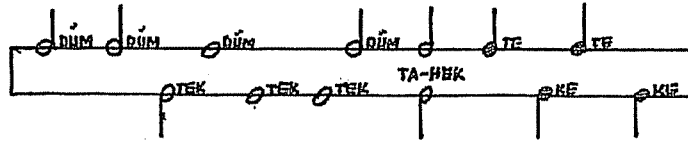
Mevlevî Âyînlerinin peşrevlerinde dervişlerin Devr-i Veledî'deki yürüyüşü yapabilmeleri için mutlaka muzaaf Devr-i Kebîr kullanılmalıdır.

Devr-i Kebîr usûlünün farklı 3 şekli daha mevcuttur. Bu şekilleri aşağıda gösterilmiştir.

DEVİR-İ KEBİR USÛLÜNÜN (İkinci Mertebede) İKİNCİ ŞEKLİ:

Usûlün Zamanları DÜM DÜM TEK DÜM TEK TEK DÜM TA-HEK TE KE TE KE
ve vuruşları: 2 2 2 4 4 4 2 2-2 1 1 1 1

Usûlün Notası:
2. Mertebesi 28/4

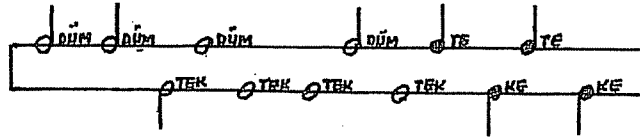

Şeklinde.

DEVİR-İ KEBİR USÛLÜNÜN (İkinci Mertebede) ÜÇÜNCÜ ŞEKLİ:

Usûlün Zamanları DÜM DÜM TEK DÜM TEK TEK DÜM TEK TE KE TE KE
ve vuruşları: 2 2 2 4 4 4 2 4 1 1 1 1

Usûlün Notası:
2. Mertebesi 28/4

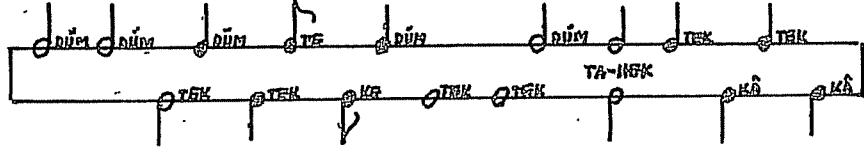
Şeklinde.

Usûldeki ilk DÜM kuvvetli, ikinci DÜM yarı kuvvetli, ilk TEK yarı kuvvetli, üçüncü DÜM kuvvetli, ikinci TEK, üçüncü TEK kuvvetli, dördüncü DÜM yarı kuvvetli, dördüncü TEK kuvvetli, ilk TE kuvvetli, ilk KE zayıf, ikinci TE yarı kuvvetli, ikinci KE zayıftır.

DEVİR-İ KEBİR USÛLÜNÜN (İkinci Mertebede) DÖRDÜNCÜ ŞEKLİ:

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM DÜM TEK DÜM TEK TE KE DÜM TEK TEK DÜM TA-HEK TEK KÂ TEK KÂ
2 2 2 1 1 1/2 1/2 1 4 4 2 2-2 1 1 1 1

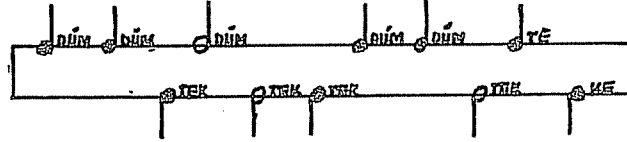
Usûlün Notası:
2. Mertebesi 28/4

Devir-i Kebir Usûlünün bir de Mehter Musıkisinde kullanılan 14 birim zamanlı ve (ESKİ DEVİR-İ KEBİR) adı ile anılan (İkinci Mertebedeki) şekli ise şöyledir:

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM DÜM TEK DÜM TEK TEK DÜM DÜM TEK TE KE Şeklinde-
1 1 1 2 2 1 1 1 2 1 1

Usûlün Notası:
2. Mertebesi 14/4

..DEVRE-İ KEBİR...
 ACEM-ASIRÂN
 PEŞREV
 SÖZ :
 MÜDİK : MEVZELİ, SÂLÂH, REDE

1. 29/4 64

Vurulmuş 2 merhaleci

SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar
 SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar

Velveleli

Vurulmuş

SAĞ Zuhime ile SAĞ KUDÜME vurulan vuruşlar
 SAĞ Zuhime ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar
 SOL Zuhime ile SOL KUDÜME vurulan vuruşlar

Devr-i Kebîr

ACEM-AŞİRÂN
PeşrevSöz : .....
Müzik: Meyzan Sâlih Dede

♩ = 64

1. HANE

2. HANE

3. HANE

Söz : .....

Müzik: .....

4. GİRİŞ

SEREF ÇALIR

Devr-i Kebîr

KÜRDİLİHİCÂZKÂR
PeşrevSöz : .....
Müzik: Tatyos Efendi

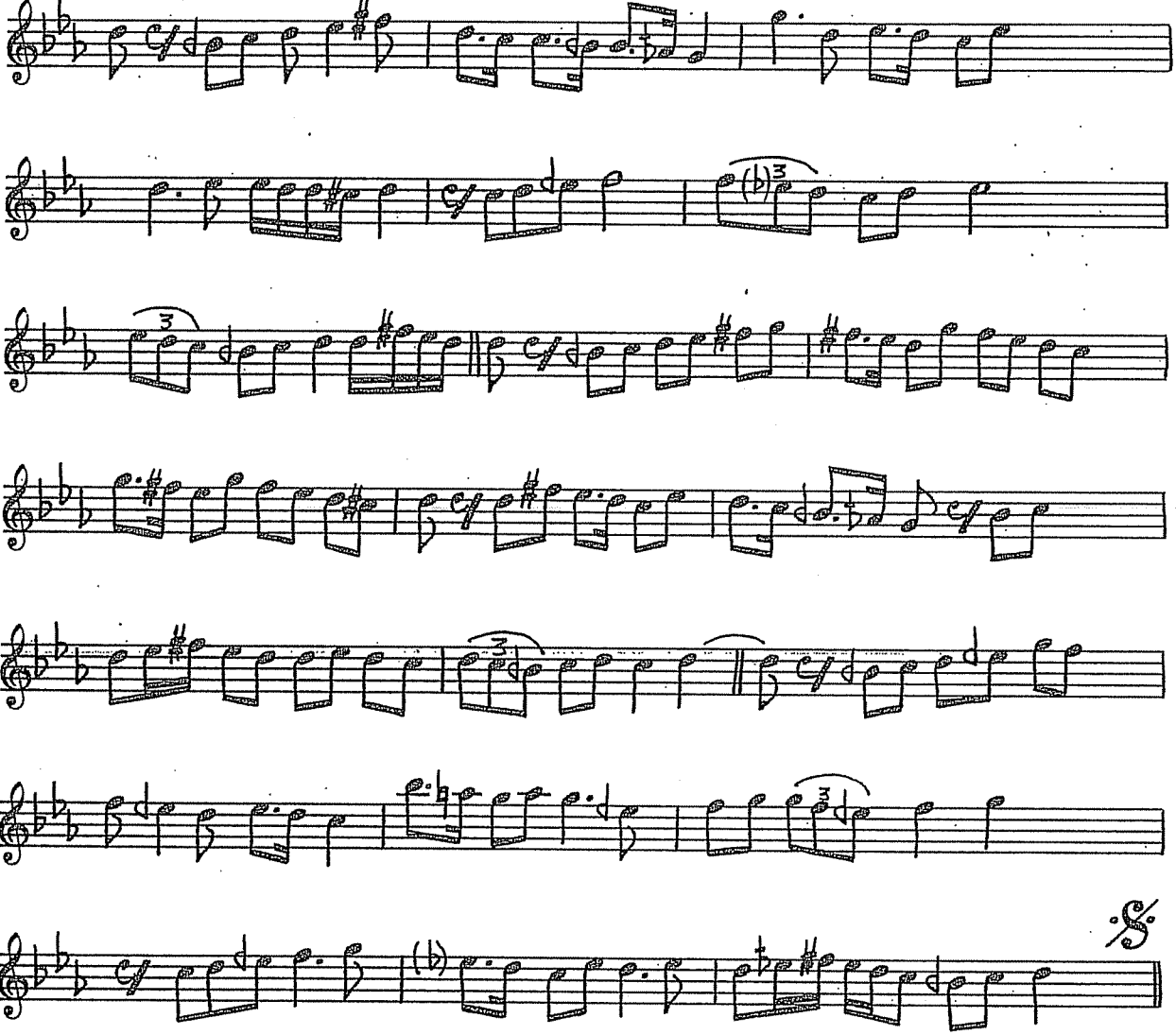
2. HANEYE   3. HANEYE   4. HANEYE

o/o

Söz : .....

Müzik: .....

-2-

-3-

o/oo

-3-

Söz : .....

Müzik: .....

4.

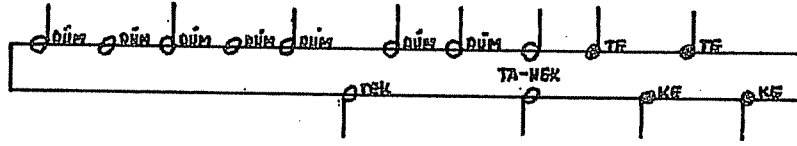
Matin

FRENGİ FER' USÛLÜ

YİRMİ SEKİZ ADET BİRİM ZAMANLI VE ON DÖRT VURUŞLU DÜM 2, DÜM 4, DÜM 2, DÜM 4, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TA-HEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE FRENGİFER USÛLÜ DENİR (İkinci Mertebede vuruluşu aşağıya çıkarılmıştır.)

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM 2 DÜM 4 DÜM 2 DÜM 4 DÜM 2 TEK 2 DÜM 2 DÜM 2 TA-HEK 2-2 TE 1 KE 1 TE 1 KE 1

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 28/4

Usûldeki ilk DÜM yarı kuvvetli, ikinci DÜM kuvvetli, üçüncü DÜM yarı kuvvetli, dördüncü DÜM kuvvetli, beşinci DÜM kuvvetli, TEK yarı kuvvetli, altıncı DÜM kuvvetli, yedinci DÜM yarı kuvvetli, TA-HEK kuvvetli, ilk TE kuvvetli, ilk KE zayıf, ikinci TE yarı kuvvetli, ikinci KE zayıftır.

Usûlün basitleri: 6+6+4+4+4+4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür.

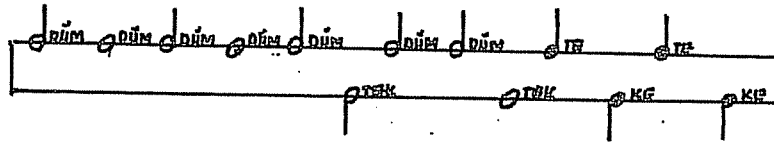
Frengî Fer' usûlünün 28/4 lük ikinci ve 28/2 lik üçüncü mertebeleri (Bestelerde) kullanılmıştır.

Frengî Fer' usûlünün Diğer bir şekli daha mevcuttur. Bu ikinci şeklini aşağıda görelim:

FRENGİ FER' USÛLÜNÜN (İkinci Mertebede) İKİNCİ ŞEKLİ:

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM 2 DÜM 4 DÜM 2 DÜM 4 DÜM 2 TEK 2 DÜM 2 DÜM 2 TEK 4 TE 1 KE 1 TE 1 KE 1

Usûlün Notası:
2. Mertebesi 28/4

Freingifer

FERAHFEZÂ BESTE
Ey kaşı keman tîri müjenSöz : Şeyh Abdullah Salâhî
Müzik: Hamamizâde İsmail
Dede Efendi

♩ = 80

.....Ey...ka,

Ey ka şı ke man
Pey kân la rı nın her
Ev vel na za rın si
ri mü - jen ca
ne ri bir sü yâ
ni ma ge geç
ni ma ge geç
ni ma ge geç
di ah ya la ya
di ah ya la ya
la la ye le lel lel lel lel
la la ye le lel lel lel lel
ca ca ni ma
su za ni ma
ma
ge ge ge geç
ge geç geç
1 2
di hey ca nım di hey ca nım
Bu geç nî ge - he sab
rû te ham

o/oo

Söz : .....

Müzik: .....

mül ni-ce mü müm

kün ah

ya la ya la

ye le lel lel lel li

yâr ni-ce

mü mü müm

kün hey ca nım di

KARAR

Metin Özşamlı

REMEL USÛLÜ

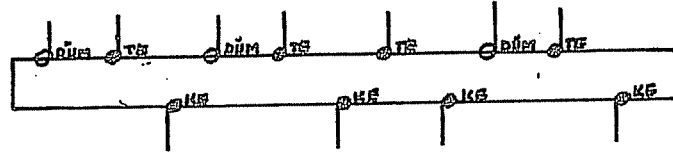
YİRMİ SEKİZ ADET BİRİM ZAMANLI VE YİRMİ BİR VURUŞLU DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TE 1, KE 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE REMEL USÛLÜ DENİR. İkinci mertebede vuruluşu 2 satır halinde ve Aziz Hocamız Emin ONGAN Beyefendinin öğrettiği şekli ile aşağıya çıkarılmıştır.)

Usûlün Zamanları ve vuruluşları:

DÜM	TE	KE	DÜM	TE	KE	TE	KE	DÜM	TE	KE
2	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1

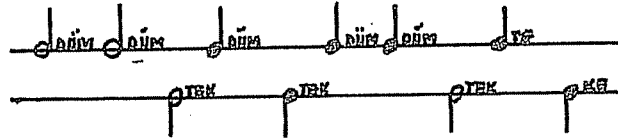
Usûlün Notası:

2. Mertebesi 28/4

DÜM 2 DÜM 2 TEK 2 DÜM 1 TEK 1 DÜM 1 DÜM 1 TEK 2 TE 1 KE 1

Şeklindedir.

Usûldeki ilk DÜM kuvvetli, ilk TE yarı kuvvetli, ilk KE zayıf, ikinci DÜM kuvvetli, ikinci TE yarı kuvvetli, ikinci KE zayıf üçüncü TE yarı kuvvetli, üçüncü KE zayıf, üçüncü DÜM kuvvetli, dördüncü TE yarı kuvvetli, dördüncü KE zayıf, dördüncü DÜM, beşinci DÜM kuvvetli, ilk TEK kuvvetli, altıncı DÜM kuvvetli, ikinci TEK zayıf, yedinci DÜM yarı kuvvetli, sekizinci DÜM zayıf, üçüncü TEK kuvvetli, beşinci TE yarı kuvvetli, beşinci KE zayıftır.

Usûlün basitleri: 4+6+4+6+4+4 birim zamanlı olarak düşünülür.

Usûlün 28/8 lik Birinci, 28/4 lük İkinci ve 28/2 lik Üçüncü mertebeleri Orta, ağır ve ağırca hareketlerde (Peşrev ve Bestelerde) kullanılmıştır.

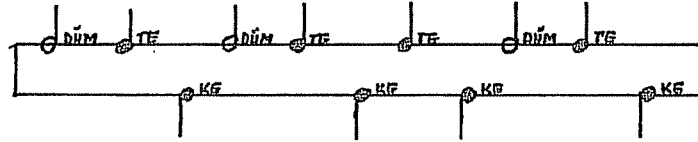
Remel usûlünün diğer dört şekli daha mevcuttur. Bu dört şeklini aşağıda görelim:

REMEL USÛLÜNÜN (İkinci Mertebede) İKİNCİ ŞEKLİ 2 satır halinde aşağıya çıkarılmıştır:

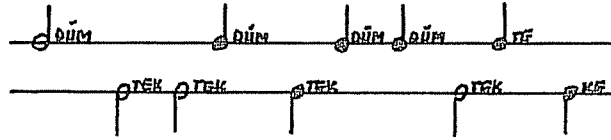
Usûlün Zamanları DÜM 2 TE 1 KE 1 DÜM 2 TE 1 KE 1 TE 1 KE 1 DÜM 2 TE 1 KE 1
ve vuruşları:

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 28/4

DÜM 2 TEK 2 TEK DÜM 1 TEK DÜM DÜM TEK TE KE
2 2 2 1 1 1 1 2 1 1

Şeklindedir.

REMEL USÛLÜNÜN ÜÇÜNCÜ ŞEKLİ:

Yalnız metin kısmı aşağıya çıkarılmıştır.

Usûlün zamanları

ve vuruşları: DÜM 2, TEK 1, KÂ 1, DÜM 2, TEK 1, KÂ 1, TEK 1, KÂ 1, DÜM 2, TEK 1, KÂ 1, DÜM 1/2, TEK 1/2, TE 1/4, KE 1/4, DÜM 1/2, TEK 2, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, DÜM 1, TA-HEK, TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2. Şeklindedir. Ayrıca bu şeklin tamamen aynı olup TA-HEK vuruşu yerine TEK 2 olarak kullanılmış şekli vardır.

REMEL USÛLÜNÜN DÖRDÜNCÜ ŞEKLİ:

Usûlün zamanları

ve vuruşları: DÜM 4, TE 2, KE 2, DÜM 4, TE 2, KE 2, TE 2, KE 2, DÜM 4, TE 2, KE 2. Şeklindedir.

REMEL USÛLÜNÜN BEŞİNCİ ŞEKLİ:

Usûlün zamanları

ve vuruşları: DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 4, DÜM 4, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TA-HEK, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1. Şeklindedir.

[illegible]

Remel

HÜZZAM BESTE
Aldım hayâlî perçemin

Söz : .....
Müzik: Hfz. Mehmed Efendi
(Kömürcüzade)

♩ = 64

.....Aldı.

Al — Gö — dim rûr — ha — yâ —
ce — per — hab — yü —
mîn — ey — mâh —
zû — nû — vah —
dî — de —
dî — de —
me — e — fen — dim
me — e — fen — dim
Âh ya le lel li tir ye le
lel li te re li ye le le le le
le le lel lel le le lel li vay
yâr be_li yâ ri
men hey ca_nım hey ca_nım

MEYAN KARAR

Söz : .....

Müzik: .....

Ben mâ ce râ mi ken dim a nar ken ken dim a ğ la rim e fen dim ah ya le lel li tir ye le lel lî te re lî ye le le le le le le lel li vay yâr be lî yâ rî men hey ca nim

Matin
7

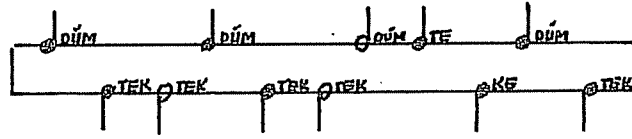
HAFİF USÛLÜ

OTUZ İKİ ADET BİRİM ZAMANLI VE OTUZ BİR VURUŞLU DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 1, DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TA-HEK 2, TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE HAFİF USÛLÜ DENİR. (İkinci mertebede vuruluşu 3 satır halinde aşağıya çıkarılmıştır.)

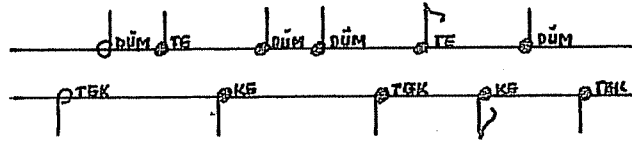
Usûlün Zâmanları ve vuruluşları: DÜM TEK TEK DÜM TEK TEK DÜM TE KE DÜM TEK
1 1 2 1 1 2 2 1 1 1 1

Usûlün Notası:

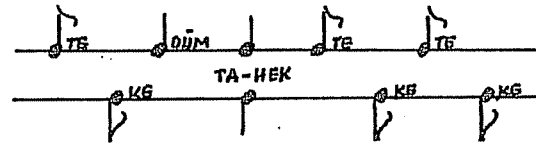
2. Mertebesi 32/4

TEK DÜM TE KE DÜM DÜM TEK TE KE DÜM TEK
2 2 1 1 1 1 1 1/2 1/2 1 1

TE KE DÜM TA-HEK TE KE TE KE
1/2 1/2 1 1-1 1/2 1/2 1/2 1/2

Şeklindedir.

Usûlün basitleri 8 adet 4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür.

Hafif Usûlünün 32/8 lik birinci, 32/4 lük ikinci ve 32/2 lik üçüncü mertebeleri (Kârlar, Besteler, Peşrevler ve İlâhilerde) kullanılmıştır. Ayrıca birinci şeklin tamamen aynı olup TA-HEK vuruluşu yerine TEK 2 olarak kullanılmış şekli vardır.

Hafif Usûlünün birbirlerinden farklı 3 şekli daha mevcuttur. Bu şekilleri aşağıda görelim:

HAFİF- MUHAMMES ve BEREŞAN Usûllerinde:

Çifte Düyek Usûlü velvelesinin iki defa arka arkaya vurulması sureti ile ayrı bir velvele şekli daha vardır.

HAFİF USÛLÜNÜN (İkinci Mertebede) İKİNCİ ŞEKLİ 2 satır halinde aşağıya çıkarılmıştır:

Usûlün Zamanları DÜM TEK TEK DÜM TEK TEK DÜM TE KE DÜM TEK TEK DÜM
ve vuruşları: 1 1 2 1 1 2 2 1 1 1 1 2 2

Usûlün Notası:

2. Mertebesi 32/4

TE KE DÜM TEK DÜM TEK DÜM TE DÜM DÜM TEK TE KE
1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 2 1 1

Usûldeki ilk DÜM kuvvetli, ilk TEK zayıf, ikinci TEK kuvvetli, ikinci DÜM kuvvetli, üçüncü TEK zayıf, dördüncü TEK kuvvetli üçüncü DÜM kuvvetli, ilk TE yarı kuvvetli, ilk KE zayıf, dördüncü DÜM kuvvetli, beşinci DÜM zayıf, beşinci TEK yarı kuvvetli, altıncı DÜM kuvvetli, ikinci TE yarı kuvvetli, ikinci KE zayıf, yedinci DÜM kuvvetli, altıncı TEK zayıf, sekizinci DÜM yarı kuvvetli, yedinci TEK zayıf, dokuzuncu DÜM kuvvetli, sekizinci TEK zayıf, onuncu DÜM yarı kuvvetli, onbirinci DÜM zayıf, dokuzuncu TEK kuvvetli, üçüncü TE yarı kuvvetli, üçüncü KE zayıftır.

HAFİF USÛLÜNÜN (İkinci Mertebede) ÜÇÜNCÜ ŞEKLİ 2 satır halinde aşağıya karılmıştır:

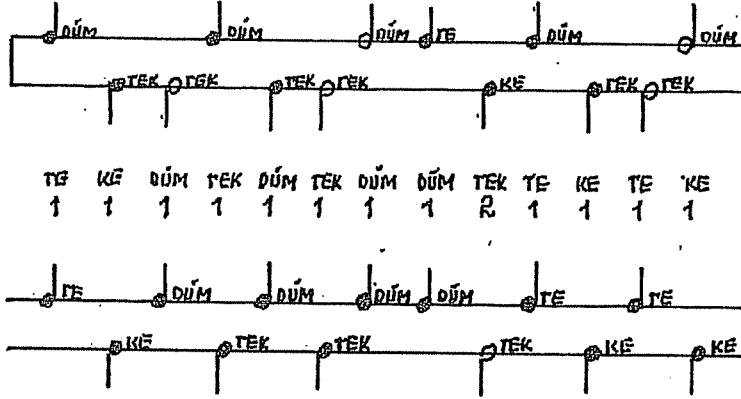
Usûlün Zamanları

ve vuruşları:

DÜM TEK TEK DÜM TEK TEK DÜM TE KE DÜM TEK TEK DÜM
1 1 2 1 1 2 2 1 1 1 1 2 2

Usûlün Notası:

2. Mertebesi 32/4

Hafif Usûlünün DÖRDÜNCÜ Şekli:

32/4 DÜM TEK TEK DÜM TEK TEK DÜM TE KE (DÜM DÜM TEK)

1 1 2 1 1 2 2 1 1 1 1 2

DÜM TE KE DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM DÜM TEK TE KE

2 1 1 1 1 1 1 1 1 1 2 1 1

[illegible]

HAFİF, MUHAMMES VE BEREFŞAN USÛLLERİNDE: Çifte Döyök Usûlü velvelenin iki defa arka arkaya vurulması sureti ile ayrı bir velvele şekli daha vardır.

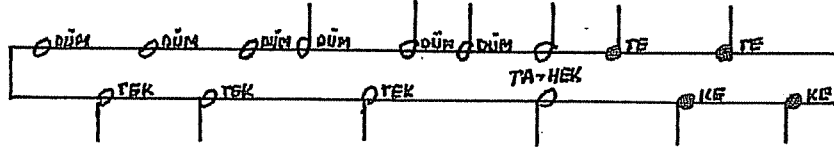
BEREŞÂN USÛLÜ

OTUZ İKİ ADET BİRİM ZAMANLI VE ON BEŞ VURUŞLU DÜM 4, TEK 2, DÜM 4, TEK 2, DÜM 4, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TA-HEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1. ŞEK LİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE BEREŞÂN USÛLÜ DENİR. (İkinci mertebede vuruluşu aşağıya çıkarılmıştır.)

Usûlün Zamanları DÜM TEK DÜM TEK DÜM DÜM TEK DÜM DÜM TA-HEK TE KE TE KE
ve vuruluşları: 4 2 4 2 4 2 2 2 2 2-2 1 1 1 1

Usûlün Notası:

2. Mertebesi 32/4

Usûldeki ilk DÜM kuvvetli, ilk TEK yarı kuvvetli, ikinci DÜM kuvvetli, ikinci TEK yarı kuvvetli, üçüncü DÜM kuvvetli, dördüncü DÜM kuvvetli; üçüncü TEK Yarı kuvvetli, beşir DÜM kuvvetli, altıncı DÜM yarı kuvvetli, TA-HEK kuvvetli, ilk TE kuvvetli, ilk KE yarı kuvvetli, ikinci TE yarı kuvvetli, ikinci KE yarı kuvvetli.

Usûlün basitleri: 6+10+4+4+4+4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür.

Bereşân usûlünün 32/8 lik birinci mertebesi az olmak üzere 32/4 lük ikinci ve 32/2 üçüncü mektebeleri orta, ağırca ve ağır hareketlerde (Beste ve peşrevlerde) kullanılmıştır.

(Çifte Düyek-Fahte-Çenber-Devr-i Kebîr-Bereşân) olarak sıralanan Zencir Usûlünde şinci sırada yer alır.

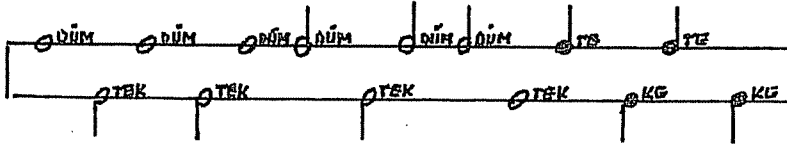
Bereşân usûlünün diğer bir şekli daha mevcuttur. Bu şeklini aşağıda görelim:

BEREŞÂN USÛLÜNÜN (İkinci Mertebede) İKİNCİ ŞEKLİ:

Usûlün Zamanları DÜM TEK DÜM TEK DÜM DÜM TEK DÜM DÜM TEK TE KE TE KE
ve vuruluşları: 4 2 4 2 4 2 2 2 2 2-2 1 1 1 1

Usûlün Notası:

2. Mertebesi 32/4

[illegible]

HAFİF, MUHAMMES VE BEREFSÂN USÛLLERİNDE: Çifte Düyek Usûlü velvelenin iki defa arka arkaya vurulması sureti ile ayrı bir velvele şekli daha vardır.

Berefşan

TÂHİR BÜSELİK

Söz : .....

BESTE

Müzik: Zekâî Zâde

Bin cefâ görsem ey sanem senden

Hafız Ahmet Irsoy

Ağırca

Bin ce fa gör sem ey sa nem sen
Bu ne söz dür ki u sa nam sen
den TEN DİR TEN DİR TA
NA TE NE TA DİR NEY Bin ce
fa gör sem ey sa nem sen den
söz dür ki u sa nam sen den
Ta li im se ni ve fa sız e den den

Bin cefa görsem ey sanem senden

Bu ne sözdür ki usanam senden

Tâlim seni vefasız eden

Sanma ki ben anı sanam senden

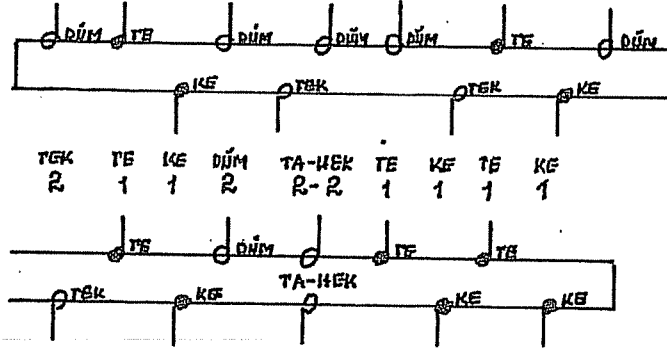
MUHAMMES USÛLÜ

OTUZ İKİ ADET BİRİM ZAMANLI VE YİRMİ BİR VURUŞLU DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, TE 1, KE 1 DÜM 2, TEK 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TA-HEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE MUHAMMES USÛLÜ DENİR. (İkinci Mertebede vuruluşu 2 satır halinde aşağıya çıkarılmıştır.)

Usûlün Zamanları ve vuruluşları: DÜM 2 TE 1 KE 1 DÜM 2 TEK 2 DÜM 2 DÜM 2 TEK 2 TE 1 KE 1 DÜM 2 TEK 2 TE 1 KE 1 DÜM 2

Usûlün Notası:

2. Mertebesi 32/4

Usûldeki ilk DÜM kuvvetli, ilk TE yarı kuvvetli, ilk KE zayıf, ikinci DÜM kuvvetli, ilk TEK yarı kuvvetli, üçüncü DÜM kuvvetli, dördüncü DÜM yarı kuvvetli, ikinci TEK kuvvetli, ikinci TE yarı kuvvetli, ikinci KE zayıf, beşinci DÜM kuvvetli, üçüncü TEK yarı kuvvetli, üçüncü TE kuvvetli, üçüncü KE zayıf, altıncı DÜM kuvvetli, TA-HEK kuvvetli, dördüncü TE kuvvetli, dördüncü KE zayıf, beşinci TE yarı kuvvetli, beşinci KE zayıftır.

Usûlün basitleri: 8 adet 4 birim zamanlı usûl olarak düşünülür.

Muhammes Usûlünün 32/8 lik birinci mertebesi, 32/4 lük ikinci mertebesi ve 32/2 lik üçüncü mertebesi yürükce, orta, ağırca ve ağır hareketlerde (Beste, peşrev ve ilâhilerde) kullanılmıştır.

Muhammes

ACEMÂŞİRÂN DESTE

Söz : .....
Mizâk: Zekîî Dele

Bin cedâ görsem

♩ = 88

Vurulduğu 2 mertebe

Ah Ah

bin az iâ bu ne söz

göl sem dü ki

göl dü ki

valâlet vîrâletü

SAĞ el ile SAG dize vurulan vurulur

SOL el ile SOL dize vurulan vurulur

Vurulduğu

SAĞ Zümme ile SAĞ KUDÜME vurulan vurulur

SAĞ Zümme ile SOL KUDÜME vurulan vurulur

SOL Zümme ile SOL KUDÜME vurulan vurulur

SAZ

BAFİR, MUHAMMES ve BERKATŞAN Uşullerinde:

Çifte Dövek Uşullü velvelenin iki defa anza almaya vurulması şerhi ile aynı bir velvele pekli daha vardır.

Muhammes

ACEMAŞİRÂN BESTE
Bin cefâ görsem

Söz : .....
Müzik: Zekâî Dede

321

♩ = 88

Ah
Ah

bin ce_fâ gör_dür
bu_ne söz

gör_sem
dür_ki

Ey
U

sa_nem ah ah
san_mam

ah sen_den

Te ne nen ní te ne nen nî

dır dır ten ta na

Ey sa_nem ah ah

ah sen_den 1 2
SAZ SAZ

Ah ta_li_hîn dır

se se_ni

Söz : .....

Müzik: .....

Ah. yar ve fa sız

e den

SAZ

Meân

SAKİL USÛLÜ

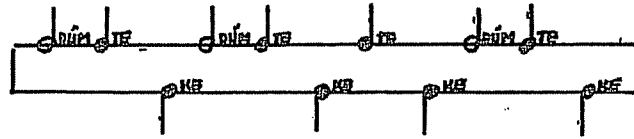
KIRK SEKİZ ADET BİRİM ZAMANLI VE OTUZ DÖRT VURUŞLU DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TEK 2, TEK 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TE 1, KE 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE SAKİL USÛLÜ DENİR. (İkinci mertebede vuruluşu 3 satır halinde aşağıya çıkarılmıştır.)

Usûlün Zamanları
ve vuruluşları:

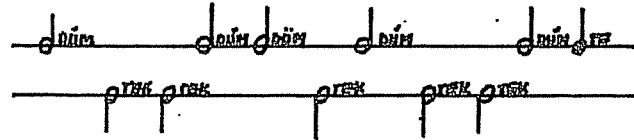
DÜM	TE	KE	DÜM	TE	KE	TE	KE	DÜM	TE	KE
2	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1

Usûlün Notası:

2. Mertebesi 48/4

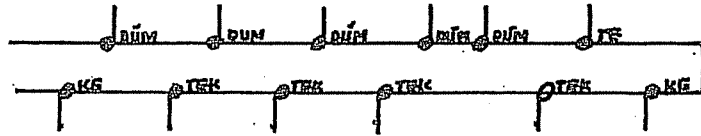

DÜM	TEK	TEK	DÜM	DÜM	TEK	DÜM	TEK	TEK	DÜM	TE
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1

KE	DÜM	TEK	DÜM	TEK	DÜM	TEK	DÜM	DÜM	TEK	TE	KE
1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1

Şeklindedir.

Usûldeki ilk DÜM kuvvetli, ilk TE yarı kuvvetli, ilk KE zayıftır, müteakip ikinci DÜM kuvvetli, ikinci TE yarı kuvvetli, ikinci KE zayıf, üçüncü TE yarı kuvvetli, üçüncü KE zayıf, üçüncü DÜM kuvvetli, dördüncü TE zayıf, dördüncü KE zayıf, dördüncü DÜM kuvvetli, ilk TEK yarı kuvvetli, ikinci TEK yarı kuvvetli, beşinci DÜM kuvvetli, altıncı DÜM yarı kuvvetli, üçüncü TEK yarı kuvvetli, yedinci DÜM kuvvetli, dördüncü TEK yarı kuvvetli, beşinci TEK yarı kuvvetli, sekizinci DÜM kuvvetli, beşinci TE yarı kuvvetli, beşinci KE zayıf, dokuzuncu DÜM kuvvetli, altıncı TEK zayıf, onuncu DÜM yarı kuvvetli, yedinci TEK zayıf, onbirinci DÜM kuvvetli, sekizinci TEK zayıf, onikinci DÜM yarı kuvvetli, onüçüncü DÜM zayıf, dokuzuncu TEK kuvvetli, altıncı TE yarı kuvvetli, altıncı KE zayıftır.

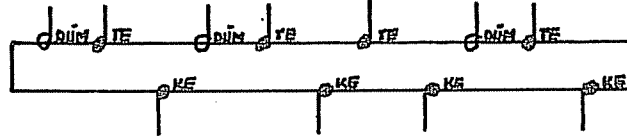
Sakıl usûlünün diğer 3 şekli daha mevcuttur. Bu şeklini aşağıda görelim:

SAKİL USÛLÜNÜN (İkinci mertebede) İKİNCİ ŞEKLİ 4 satır halinde aşağıya çıkarılmıştır:

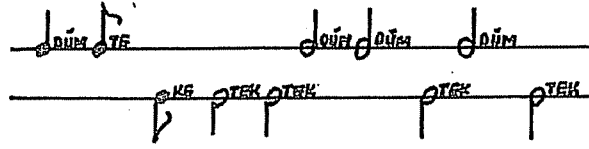
Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM TE KE DÜM TE KE TE KE DÜM TE KE
2 1 1 2 1 1 1 1 2 1 1

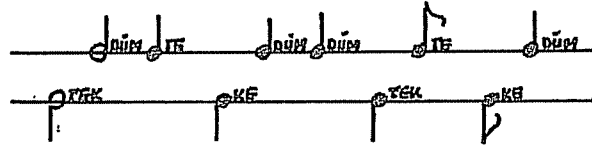
Usûlün Notası:
2. Mertebesi 48/4

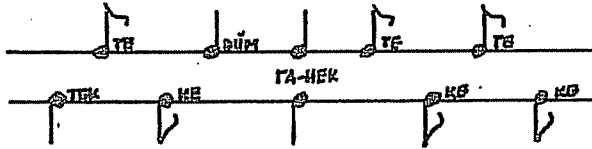
DÜM TE KE TEK TEK DÜM DÜM TEK DÜM TEK
1 1/2 1/2 2 2 2 2 2 2 2

TEK DÜM TE KE DÜM DÜM TEK TE KE DÜM
2 2 1 1 1 1 1 1/2 1/2 1

TEK TE KE DÜM TA-HEK TE KE TE KE
1 1/2 1/2 1 1-1 1/2 1/2 1/2 1/2

Sakıl Usûlünün ÜÇÜNCÜ Şekli:

48/4 DÜM TE KE DÜM TE KE TE KE DÜM TE KE DÜM TEK TEK DÜM DÜM TEK
2 1 1 2 1 1 1 1 2 1 1 2 2 2 2 2 2

DÜM TEK TEK DÜM TE KE DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM TE KE
2 2 2 2 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 2 1 1

Sakıl Usûlünün DÖRDÜNCÜ Şekli:

48/4 DÜM DÜM TEK DÜM DÜM TEK DÜM TEK DÜM DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM
2 1 1 2 1 1 1 1 2 1 1 1/2 1/2 1/4 1/4 1/2

TEK TEK DÜM DÜM TEK DÜM TEK TEK DÜM DÜM TEK DÜM DÜM TEK DÜM TEK
2 2 2 2 2 2 2 2 2 1 1 1 1 1 1/2 1/2

DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK
1 1 1/2 1/2 1 2 1/2 1/2 1/2 1/2

(12/8)

Sokil RAST Söz : .....
Peşrev Müzik: Benli Hasan Ağa

Vurulup: 2 mezbet

SAĞ el ile SAĞ diz vurulan vurulur
SOL el ile SOL diz vurulan vurulur

Vetvelli

SAĞ Zühme ile SAĞ KUDÖME vurulan vurulur
SAĞ Zühme ile SOL KUDÖME vurulan vurulur
SOL Zühme ile SOL KUDÖME vurulan vurulur

Vurulup

Vetvelli

SAĞ Zühme ile SAĞ KUDÖME vurulan vurulur
SAĞ Zühme ile SOL KUDÖME vurulan vurulur
SOL Zühme ile SOL KUDÖME vurulan vurulur

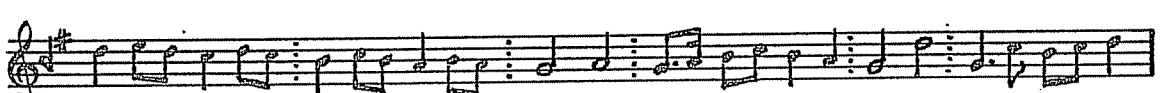
Sakıl

RAST
PeşrevSöz : .....
Müzik: Benli Hasan Ağa

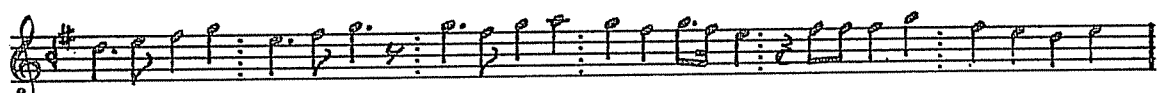
1.

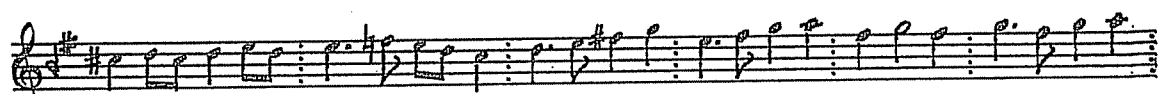

2.

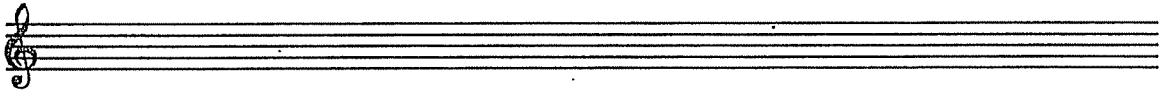
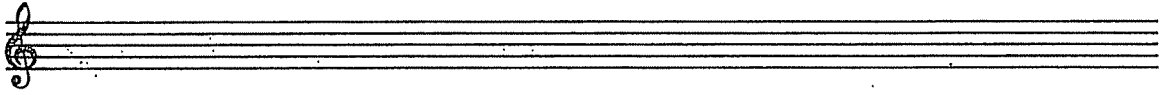
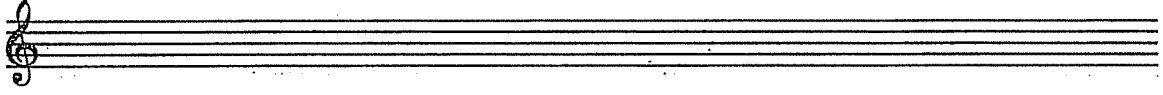
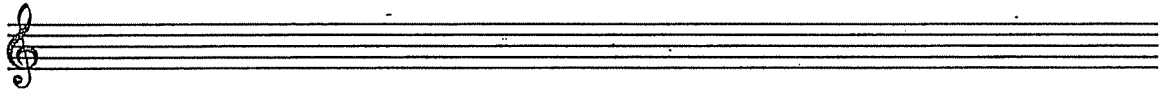
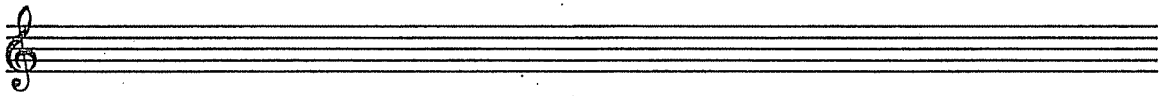
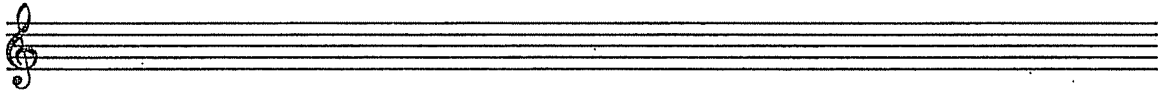
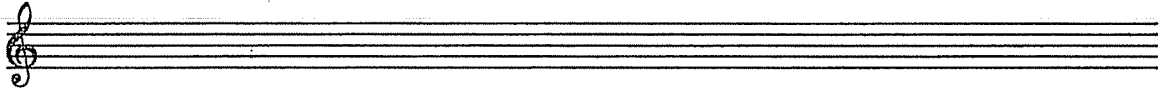
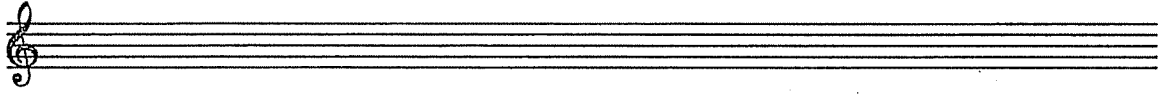

3.

Söz : .....
Müzik: .....

NİM ZENCİR USÛLÜ

ALTMİŞ ADET BİRİM ZAMANLI VE KIRK VURUŞLU DÜM 1, TEK 2, TEK 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TEK 3, DÜM 1, TEK 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TA-HEK 4, TE 1, KE 1, DÜM 3, DÜM 2, TEK 2, DÜM 3, TEK 2, TEK 2, DÜM 2, TEK 1, DÜM 2, TEK 1, DÜM 2, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, DÜM 1, TA-HEK 2, TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE NİM ZENCİR USÛLÜ DENİR. (İkinci Mer-tebede vuruluşu 4 satır halinde aşağıya çıkarılmıştır.)

Usûlün Zamanları
ve vuruluşları:

DÜM TEK TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK TE
1 2 1 2 2 3 1 2 1

Usûlün Notası:
2. Mertebesi 60/4

KE DÜM TE KE DÜM TA-HEK TE KE DÜM
1 2 1 1 2 2-2 1 1 3

DÜM TEK DÜM TEK TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM
2 2 3 2 2 2 1 2 1 2

DÜM TEK DÜM DÜM TA-HEK TE KE TE KE
1 1 1 1 1-1 1/2 1/2 1/2 1/2

Usûlün basitleri: 8/4 lük Düyekle başlar ve birbirini takiben sıra ile 10/4 lük Lenk Fahte+12/4 lük Nîm Çenber+14/4 lük Devri-Revân+16/4 lük Nîm Berefşandır.

Nîm Zencir usûlü birinci ve İkinci mertebelerde (peşrev ve bestelerde) kullanılmıştır.

Nîm zencir usûlünün diğer 2 şekli daha mevcuttur. Bu şeklini aşağıda görelim:

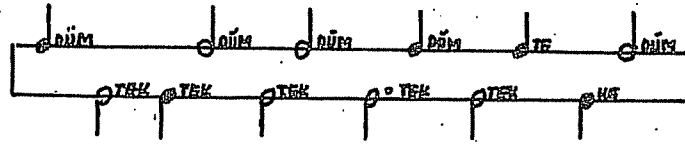
NÎM ZENCİR USÛLÜNÜN (İkinci Mertebede) İKİNCİ ŞEKLİ 3 satır halinde aşağıya çıkarılmıştır:

Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

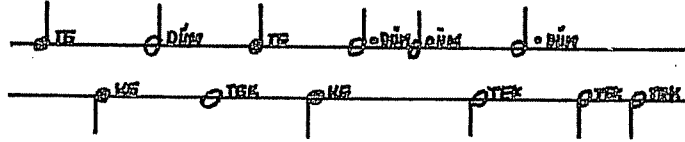
DÜM TEK TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK TE KE DÜM
1 2 1 2 2 3 1 2 1 1 2

Usûlün Notası:

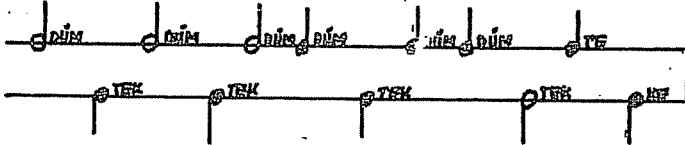
2. Mertebesi 60/4

TE KE DÜM TEK TE KE DÜM DÜM TEK DÜM TEK TEK
1 1 2 4 1 1 3 2 2 3 2 2

DÜM TEK DÜM TEK DÜM DÜM TEK DÜM DÜM TEK TE KE
2 1 2 1 2 1 1 1 1 2 1 1

Usûldeki ilk DÜM zayıf, ilk TEK kuvvetli, ikinci TEK zayıf, ikinci DÜM zayıf, üçüncü TEK yarı kuvvetli, üçüncü DÜM yarı kuvvetli, dördüncü TEK kuvvetli, dördüncü DÜM zayıf, beşinci TEK kuvvetli, ilk TE yarı kuvvetli, ilk KE zayıf, beşinci DÜM kuvvetli, ikinci TE yarı kuvvetli, ikinci KE zayıf, altıncı DÜM yarı kuvvetli, altıncı TEK kuvvetli, üçüncü TE yarı kuvvetli, üçüncü KE zayıf, yedinci DÜM kuvvetli, sekizinci DÜM kuvvetli, yedinci TEK yarı kuvvetli, dokuzuncu DÜM kuvvetli, sekizinci TEK kuvvetli, dokuzuncu TEK yarı kuvvetli, onuncu DÜM kuvvetli, onuncu TEK zayıf, onbirinci DÜM kuvvetli, onbirinci TEK zayıf, onikinci DÜM kuvvetli, onüçüncü DÜM kuvvetli, onikinci TEK zayıf, ondördüncü DÜM yarı kuvvetli, onbeşinci DÜM zayıf, onüçüncü TEK kuvvetli, dördüncü TE yarı kuvvetli, dördüncü KE zayıftır.

Nîm Zencir Usûlünün ÜÇÜNCÜ ŞEKLİ:

Usûlünün zamanları
ve vuruşları:

DÜM TEK TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK TE KE DÜM TE KE
1 2 1 2 2 2 3 1 2 1 1 2 1 1

DÜM TA-HEK TE KE DÜM DÜM TEK DÜM TEK TEK DÜM TEK DÜM TEK

2 2 2 1 1 3 2 2 3 2 2 2 1 2 1

DÜM DÜM TEK DÜM DÜM TEK TE KE Şeklinde.

2 1 1 1 1 2 1 1

HÂVÎ USÛLÜ

ALTMİŞ DÖRT ADET BİRİM ZAMANLI VE KIRK SEKİZ VURUŞLU DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, TE 1, KE 1, + (16/4 lük Nim Hafif) DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TE 1, KE 1, ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik), USÛLE HÂVÎ USÛLÜ DENİR. (İkinci Mertebede vuruluşu 4 satır halinde aşağıya çıkarılmıştır.)

Usûlün Zamanları
ve vuruluşları:

Usûlün Notası:

2. Mertebesi 64/4

DÜM	TE	KE	DÜM	TEK	DÜM	TE	KE	TE	KE	DÜM	TE	KE
2	1	1	2	2	2	1	1	1	1	2	1	1

TE	KE	DÜM	TEK	DÜM	DÜM	TE	KE	TE	KE	DÜM	TE	KE
1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	2	1	1

DÜM	DÜM	TEK	TE	KE	DÜM	TEK	TE	KE	DÜM	TEK	TEK
1	1	2	1	1	2	2	1	1	1	1	2

DÜM	TEK	TEK	DÜM	TEK	DÜM	DÜM	TEK	TE	KE
1	1	2	1	1	1	1	2	1	1

Şeklinde.

Usûldeki ilk DÜM kuvvetli, ilk TE yarı kuvvetli, ilk KE zayıf, ikinci DÜM kuvvetli, ilk TEK yarı kuvvetli üçüncü DÜM kuvvetli, ikinci TE yarı kuvvetli, ikinci KE zayıf, üçüncü TE yarı kuvvetli, üçüncü KE zayıf, dördüncü DÜM kuvvetli, dördüncü TE yarı kuvvetli, dördüncü KE zayıf, beşinci TE yarı kuvvetli, beşinci KE zayıf, beşinci DÜM kuvvetli, ikinci TEK yarı kuvvetli, altıncı DÜM kuvvetli, yedinci DÜM yarı kuvvetli, altıncı TE kuvvetli, altıncı KE zayıf, yedinci TE yarı kuvvetli, yedinci KE zayıf, sekizinci DÜM kuvvetli, sekizinci TE yarı kuvvetli, sekizinci KE zayıf, dokuzuncu DÜM kuvvetli, onuncu DÜM zayıf, üçüncü TEK kuvvetli, dokuzuncu TE kuvvetli, dokuzuncu KE zayıf, onbirinci DÜM kuvvetli, dördüncü TEK kuvvetli, onuncu TE yarı kuvvetli, onuncu KE zayıf, onikinci DÜM kuvvetli, beşinci TEK zayıf, altıncı TEK kuvvetli, onüçüncü DÜM zayıf, yedinci TEK zayıf, sekizinci TEK kuvvetli, öndördüncü DÜM kuvvetli, dokuzuncu TEK zayıf, onbeşinci DÜM yarı kuvvetli, onaltıncı DÜM zayıf, onuncu TEK kuvvetli, onbirinci TE yarı kuvvetli, onbirinci KE zayıftır.

Usûlün basitleri: 4+4+6+6+4+4+4+4+4+4+4+4+4 birim zamanlı usuller olarak düşünülür.

Usûlün genel olarak 64/4 lük ikinci mertebesi olmak üzere birinci ve üçüncü mertebeleri de bestelerde kullanılmıştır.

Hâvî Usûlünün 4 şekli mevcuttur.

HÂVÎ USÛLÜNÜN (İkinci mertebede) İKİNCİ ŞEKLİ 4 satır halinde aşağıya çıkarılmıştır:

Usûlün Zamanları DÜM TE KE DÜM TE KE TEK DÜM TE KE TE KE DÜM TE KE
ve vuruşları: 2 1 1 1 1/2 1/2 2 2 1 1 1 1 2 1 1

Usûlün Notası:
2. Mertebesi 64/4

HÂVÎ USÛLÜNÜN ÜÇÜNCÜ ŞEKLİ:

Hâvî Usûlünün Birinci şeklinde usûlün kırkbeşinci darbı (DÜM 1), usûlün üçüncü şeklinde ise kırkbeşinci darbı (TEK 1) şeklindedir. Hâvî Usûlünün üçüncü şeklinin yalnız metin kısmı aşağıya çıkarılmıştır:

Usûlün zamanları

ve vuruşları: DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, TE 1, KE 1, DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, (TEK 1), TEK 2, TE 1, KE 1. şeklindedir.

Hâvî Usûlünün DÖRDÜNCÜ Şekli:

Hâvî Usûlünün Birinci Şeklinde Usûlün Beşinci vuruşu (TEK 2),

Usûlün Dördüncü Şeklinde ise Beşinci vuruşu (TE 1, KE 1) Şeklindedir.

Usûlün sonuna kadar diğer vuruşlar Birinci Şekilde olduğu gibidir.

Hâvî Usûlünün BEŞİNCİ Şekli:

64/4 DÜMDÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜMDÜM TEK DÜM TEK DÜM DÜM TEK

2 1 1 1/2 1/2 1/4 1/4 1/2 2 2 1 1 1 1 2 1 1

DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM DÜMDÜM TEK DÜM TEK DÜM DÜM

1 1 1/2 1/2 1/4 1/4 1/2 2 2 2 1 1 1 1 2 1

45.

TEK DÜMDÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK

1 1 1 1 1/2 1/2 1 1 1/2 1/2 1 2 1/2 1/2 1/2 1/2

60.

DÜM TEK TEK DÜM TEK TEK DÜM TEK DÜM DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK

1 1 2 1 1 2 1 1 1 1 2 1/2 1/2 1/2 1/2

Ayrıca Beşinci şeklin 45. vuruşu olan (TEK 2) TA-HEK ve 60. vuruşu olan (TEK 2) A-HEK şeklinde de vurulur.

1 1

1 1

Hâvî Usûlünün velvelesi:

Çifte Düyek usûlünün velvelesinin dört defa arka arkaya vurulması sureti ile velvelesi vurulur.

Hâvi

EVCÂRÂ BESTE
Geline hatt-ı muanber omeh

Söz : .....
Müzik: Küçük Mehmed Ağa

Ge - lin - ce ha me hat
Ya - zıl - di meb
Hiç a - bu ta tab

ti mu - an ber
ha - sı sev da
ge - tir mi

Ah o. ki meh ce ma
Ah ki ta bi ha
Ah şeb i vi ha

li - li mi ze
li - mi ze

Naz - li ya - rım şı - ve - kâ - rım

ah gel e - fen - dim ey gül - i - za -

rım yar a - man

a - zi - ba - yı men

1 2 KARAR
SAZ SAZ SAZ

Çe - ra - gi mih - rû

o/oo

-2-

Söz :.....

Müzik:.....

me yû kev ser
ol sa da
se sen siz
Naz lı ya rım şı ve kâ rım
Ah gel e fen dim ey gül-i za
rım yâr a man
a zı ba yı men
S A Z
Matin Özşamlı

Gelince hatt-ı muanber o meh cemâlimize,

Yazılı mebbas-ı sevdâ kitâb-ı hâlimize,

Çerağ-ı mihr-ü mey kevser olsa de sensiz,

Hiç âb-ü tâb gelir mi şeb-i visâlimize

Terennüm: Nazlı yarım şivekârım ah gel efendim ey gülizârım yâr aman azibayi men.

DARB-I FETİH USÛLÜ

SEKSEN SEKİZ ADET BİRİM ZAMANLI VE ALTMİŞ DÖRT VURUŞLU DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, TE 1, KE 1, DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TE 1, KE 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE DARB-I FETİH USÛLÜ DENİR. (İkinci Mertebede vuruluşu 4 satır halinde aşağıya çıkarılmıştır.)

Usûlün Zamanları ve vuruluşları: DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, TE 1, KE 1, DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TE 1, KE 1.

Usûlün Notası:
2. Mertebesi 88/4

Usûldeki ilk DÜM kuvvetli, ilk TE yarı kuvvetli, ilk KE zayıf, ikinci DÜM kuvvetli, ikinci TE yarı kuvvetli, ikinci KE zayıf, üçüncü TE yarı kuvvetli, üçüncü KE zayıf, üçüncü DÜM kuvvetli, dördüncü TE yarı kuvvetli, dördüncü KE zayıf, dördüncü DÜM kuvvetli, ilk TEK yarı kuvvetli, beşinci DÜM kuvvetli, ikinci TEK yarı kuvvetli, altıncı DÜM kuvvetli, beşinci TE yarı kuvvetli, beşinci KE zayıf, yedinci DÜM kuvvetli, üçüncü TEK yarı kuvvetli, sekizinci

DÜM kuvvetli, altıncı TE yarı kuvvetli, altıncı KE zayıf, yedinci TE yarı kuvvetli, yedinci KE zayıf, dokuzuncu DÜM kuvvetli, sekizinci TE yarı kuvvetli, sekizinci KE zayıf, dokuzuncu TE yarı kuvvetli, dokuzuncu KE zayıf, onuncu DÜM kuvvetli, dördüncü TEK yarı kuvvetli, onbirinci DÜM kuvvetli, onikinci DÜM yarı kuvvetli, onüçüncü DÜM kuvvetli, onuncu TE kuvvetli, onuncu KE zayıf, onbirinci TE yarı kuvvetli, onbirinci KE zayıf, ondördüncü DÜM kuvvetli, onikinci TE yarı kuvvetli, onikinci KE zayıf, onbeşinci DÜM kuvvetli, onaltıncı DÜM zayıf, beşinci TEK kuvvetli, onüçüncü TE kuvvetli, onüçüncü KE zayıf, onyedinci DÜM kuvvetli, altıncı TEK kuvvetli, ondördüncü TE yarı kuvvetli, ondördüncü KE zayıf, onsekizinci DÜM kuvvetli, yedinci TEK zayıf, sekizinci TEK kuvvetli, ondokuzuncu DÜM kuvvetli, dokuzuncu TEK zayıf, onuncu TEK kuvvetli, yirminci DÜM kuvvetli, onbirinci TEK zayıf, yirmibirinci DÜM kuvvetli, yirmiikinci DÜM zayıf, onikinci TEK kuvvetli, onbeşinci TE yarı kuvvetli, onbeşinci KE zayıftır.

Usûlün basitleri: 4+6+4+4+4+4+6+6+4+6+4+4+4+4+4+4+4+4+4 birim zamanlı usûller olarak düşünülür.

Usûlün genel olarak 88/4 lük ikinci ve 88/2 lik üçüncü mertebeleri (Peşrev ve Bestelerde) kullanılmış, pek az olarak 88/8 lik birinci mertebeye kullanılmıştır.

Darb-ı Fetih Usûlünün VELVELELİ vuruşlu 5 şekli daha mevcuttur. Bu şekillerin yalnız metin kısımları aşağıya çıkarılmıştır:

DARB-I FETİH USÛLÜNÜN İKİNCİ ŞEKLİ:

Usûlün zamanları

ve vuruşları: DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, DÜM 1, TEK 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, TE 1, KE 1, DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, DÜM 1, TA-HEK 2, TE 1, KE 1, Şeklinde dir.

DARB-I FETİH USÛLÜNÜN ÜÇÜNCÜ ŞEKLİ:

Usûlün zamanları

ve vuruşları: DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, TEK 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TE 1, KE 1, DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TE 1, KE 1. Şeklinde dir.

DARB-I FETİH USÛLÜNÜN DÖRDÜNCÜ ŞEKLİ:

Usûlün zamanları

ve vuruşları: DÜM 2, TEK 1, TEK 1, DÜM 2, TEK 1, TEK 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 1, TEK 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 1, TE 1/2, KE 1/2, TEK 2, TEK 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 1, TE 1/2, KE 1/2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 1, DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TA-HEK 2, TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, DÜM 1, TA-HEK 2, TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2. Şeklinde dir.

DARB-I FETİH USÛLÜNÜN BEŞİNCİ ŞEKLİ:**Usûlün zamanları**

ve vuruşları: DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, TEK 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 2, TE 1, KE 1, DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TE 1, KE 1. Şeklindedir.

Darb-ı Fetih Usûlünün ALTINCI Şekli:

88/4 DÜM TEK TEK DÜM TEK TEK DÜM TEK DÜM TEK TEK DÜM TEK DÜM TEK

2 1 1 2 1 1 1 1 2 1 1 2 2 2 2

DÜMDÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜMDÜM TEK DÜM TEK DÜM DÜM TEK

2 1 1 1/2 1/2 1/4 1/4 1/2 2 2 1 1 1 1 2 1 1

DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM DÜMDÜM DÜM TEK DÜM TEK DÜM

1 1 1/2 1/2 1/4 1/4 1/2 2 2 2 2 1 1 1 1 2

61.

DÜM TEK DÜM DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK

1 1 1 1 1 1/2 1/2 1 1 1/2 1/2 1 2 1/2 1/2 1/2 1/2

76.

DÜM TEK TEK DÜM TEK TEK DÜM TEK DÜM DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK

1 1 2 1 1 2 1 1 1 1 2 1/2 1/2 1/2 1/2

Ayrıca: Altıncı şeklin 61. vuruşu olan (TEK 2) TA-HEK ve 76. vuruşu olan (TEK 2) TA-HEK şeklinde de vurulur.

1 1

1 1

Darb-ı Fetih

MURHAYYER

BESTE

Hengâmı safâdır yine nûşi mey eyle

Söz : .....

Müzik: Zekâi Zâde

Hen... hen... gâ... hen... gâ... mî, sa...
fa... dır... dır... yi ne nû...
nû şî-me... yi... le...
yâr... ca... nım... dem be dem ey...
le... ca... nım... ca... nım... ca... nım...
tennenen... ni ten nen ne nen... nen... nen... nen... ni... ta...
na... dır... na... tıl... lıl... len... na... yâr...
dost... be li yâ-ri men...
MEYAN
Mu... mut... rib... mut... rib... i... de...
rek... per... per... de mu hay...

Söz : .....

Müzik: .....

yer — le ser — â — ğaz — yâr —

ca — nım — sâz le hem â —

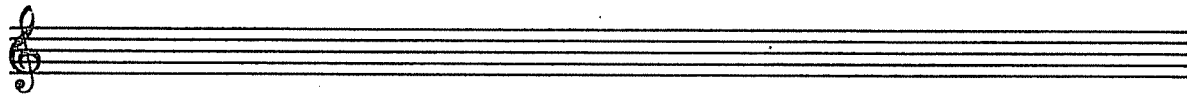
vaz — ca — nım ca — nım ca — nım — ten ne nen —

ni ten nen ne nen — nen — nen — nen — ni — ta na — dir —

na — til — lil — len — na — yâr —

dost — be li — yâ ri — men —

ŞEREF ÇAKAR

Hengâmı sefâdır yine nûş-i mey eyle

Dem be dem eyle

Zevk it bu gice defter-i âlâmı tay eyle

Gel korem eyle

Mutrib iderek perde muhayyerle ser âğaz

saz ile hem âvaz

Bu zarb-ı fetih besteyi dem sâz-ı ney eyle

Def-i gâm eyle

Yâr canım dem be dem eyle canım canım canım

Ten ne nen ni ten nen ne nen nen nen ni tana

dir na til lil len na yâr dost beli yâr-ı men

EKSİK ZENCİR USÛLÜ

Usûlün zamanları

ve vuruşları: 16/4 Lük ÇİFTE DÜYEK: DÜM 2, TEK 4, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, TE 1, KE 1, +20/4 Lük FAHTE: DÜM 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TEK 2, TEK 2, DÜM 2, TA-HEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, +24/4 Lük ÇENBER: DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TEK 2, TEK 2, DÜM 2, TA-HEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, +28/4 Lük DEVR-İ KEBİR: DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 2, TEK 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TA-HEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, ŞEKLİNDE (Çifte Düyek+Fahte+Çenber+Devr-i Kebir) olmak üzere 4 usûlün birleşmesinden meydana gelen USÛLE MURABBÂ ZENCİR veya Eksik Zencir USÛLÜ DENİR.

Sondaki BEREFSÂN Usûlü yoktur.

Dört ayrı usûlden oluşan bu usûl (Cihar) ÇÂR usûl olarak görülüyorsa da esas ÇÂR usûlü: 24/4 lük 1 adet NİM SAKÎL + 48/4 lük 1 adet SAKÎL +20/4 lük 1 adet FAHTE + 32/4 lük 1 adet BEREFSÂN olmak üzere dört adet ayrı usûlden oluşan 124/4 lük usûle ÇÂR USÛLÜ denir.

Zencir

SULTANİYEĞÂH BESTE

Söz : .....

Yâr misalini

Müzik: Dede Efendi

♩ = 40

Yâr mi - sa - sa - li - ni
Yâr na - zi - ri - ni

ne ze - mi
ne me - ka

mi ka - nu nu

Yâr ze - man
Yâr me - ka man kan

gör - müş
gör - müş tür tür

Ah ca - nım ya le le - li ye - le le le le le
le li te re le le le le le li (SON)

Yâr o mi mih - ri bu

bur - cu a - da

da - let

o/oo

-2-

Söz : .....

Müzik: .....

sin ey me hi

dev ran

Ah ca nım ye le lel li ye le lel lel le le

lel li te re lel lel le le lel lel li

Yâr ne bi bir a di

di li ni çe

çeş mi

Yâr ci han

gör müş tür

Metin Özşamlı

ZENCİR USÛLÜ

YÜZ YİRMİ ADET BİRİM ZAMANLI VE YETMİŞ BİR VURUŞLU ÇİFTE DÜYEK+FAHTE+ÇENBER+DEVİR-İ KEBİR+BEREFSÂN OLMAK ÜZERE 5 USÛLÜN BİRLEŞMESİNDEN MEYDANA GELEN VE VURULUŞU:

16/4 lük ÇİFTE DÜYEK: DÜM 2, TEK 4, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, TE 1, KE 1+20/4 lük FAHTE: DÜM 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TEK 2, TEK 2, DÜM 2, TA-HEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1+24/4 lük ÇENBER: DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TEK 2, DÜM 2, TA-HEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1+28/4 lük DEVİR-İ KEBİR: DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 2, TEK 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TA-HEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1+32/4 lük BEREFSÂN: DÜM 4, TEK 2, DÜM 4, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, DÜM 2, DÜM 2, TA-HEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE ZENCİR USÛLÜ DENİR. (İkinci Mer-tebede vuruluşu 5 satır halinde aşağıya çıkarılmıştır.)

Usûlün zamanları

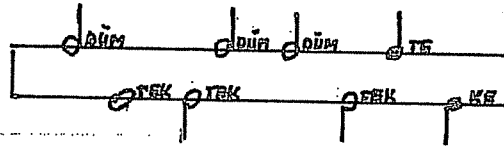
ve vuruluşları:

(16/4 lük ÇİFTE DÜYEK):

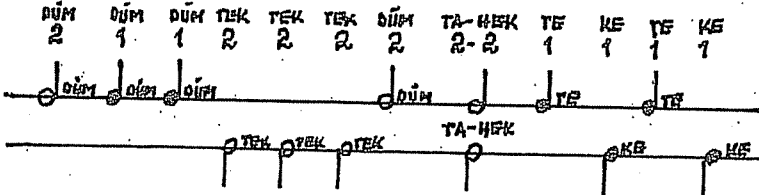
DÜM	TEK	TEK	DÜM	DÜM	TEK	TE	KE
2	4	2	2	2	2	1	1

Usûlün Notası:

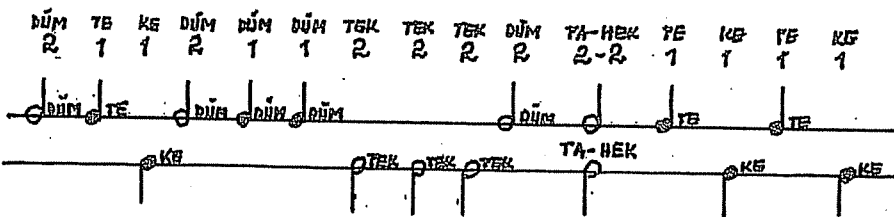
2. Mer. 120/4

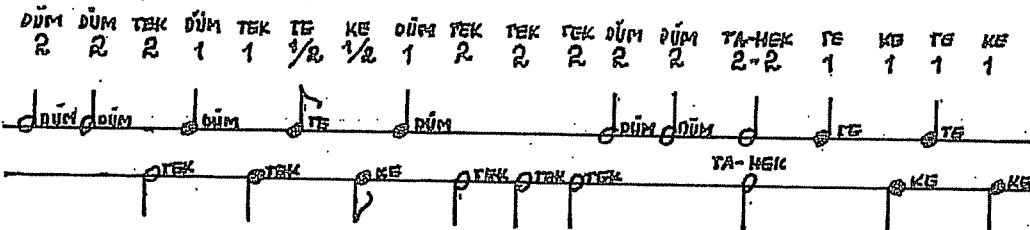
(20/4 lük FAHTE):

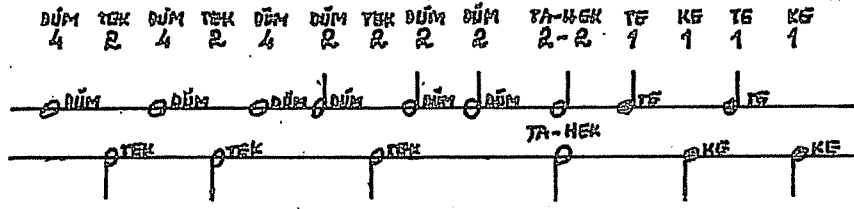
(24/4 lük ÇENBER)

(28/4 lük DEVİR-İ KEBİR):

(32/4 lük BEREŞ-ŞÂN)

Usûlün basitleri: Çifte Düyek = 6+6+4 + Fahte = 4+6+6+4 + Çenber = 4+4+6+6+4+Devr-i Kebîr = 6+4+4+6+4+4+ Berefşan = 6+10+4+4+4+4 birim zamanlı usûller olarak düşünülür.

Zencir Usûlünün en çok 120/4 lük ikinci ve 120/2 lik üçüncü mertebeleri ağırca, ağır ve çok ağır hareketlerde (Beste ve peşrevlerde) kullanılmıştır.

Zencir Usûlünün değişik vuruşlu 4 şekli daha mevcuttur. Bu şekillerin yalnız metin kısımları aşağıya çıkarılmıştır:

ZENCİR USÛLÜNÜN İKİNCİ ŞEKLİ:

Usûlün zamanları

ve vuruşları: ÇİFTE DÜYEK: DÜM 2, TEK 4, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, TE 1, KE 1, + FAHTE: DÜM 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TEK 2, TEK 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1. + ÇENBER: DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, TEK 2, TEK 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, + DEVR-İ KEBÎR: DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 4, TEK 4, TEK 4, DÜM 2, TEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1. + BEREŞŞÂN: DÜM 4, TEK 2, DÜM 4, TEK 2, DÜM 4, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, Şeklinde dir.

Bu usûlde usûlün başından itibaren sırasıyla: ilk DÜM yarı kuvvetli ilk TEK kuvvetli, ikinci TEK yarı kuvvetli, ikinci DÜM kuvvetli, üçüncü DÜM zayıf, üçüncü TEK kuvvetli, ilk TE yarı kuvvetli, ilk KE zayıf, dördüncü DÜM kuvvetli, beşinci DÜM yarı kuvvetli, altıncı DÜM zayıf, dördüncü TEK kuvvetli, beşinci TEK kuvvetli, altıncı TEK kuvvetli, yedinci DÜM kuvvetli, sekizinci DÜM zayıf, yedinci TEK zayıf, ikinci TE kuvvetli, ikinci KE zayıf, üçüncü TE yarı kuvvetli, üçüncü KE zayıf, dokuzuncu DÜM kuvvetli, dördüncü TE yarı kuvvetli, dördüncü KE zayıf, onuncu DÜM kuvvetli, onbirinci DÜM yarı kuvvetli, sekizinci TEK kuvvetli, dokuzuncu TEK kuvvetli, onuncu TEK kuvvetli, onikinci DÜM kuvvetli, onüçüncü DÜM zayıf, onbirinci TEK kuvvetli, beşinci TE kuvvetli, beşinci KE zayıf, altıncı TE yarı kuvvetli, altıncı KE zayıf, ondördüncü DÜM kuvvetli, onbeşinci DÜM kuvvetli, onikinci TEK kuvvetli, onaltıncı DÜM kuvvetli, onüçüncü TEK kuvvetli, ondördüncü TEK zayıf, onyedinci DÜM kuvvetli, onbeşinci TEK kuvvetli, yedinci TE kuvvetli, yedinci KE zayıf, sekizinci TE yarı kuvvetli, sekizinci KE zayıf, onsekizinci DÜM kuvvetli, onaltıncı TEK yarı kuvvetli, ondokuzuncu DÜM kuvvetli, onyedinci TEK yarı kuvvetli, yirminci DÜM kuvvetli, yirmibirinci DÜM kuvvetli, onsekizinci TEK yarı kuvvetli, yirmiikinci DÜM kuvvetli, yirmüçüncü DÜM yarı kuvvetli, ondokuzuncu TEK kuvvetli, dokuzuncu TE kuvvetli, dokuzuncu KE zayıf, onuncu TE yarı kuvvetli, onuncu KE zayıftır.

ZENCİR USÛLÜNÜN ÜÇÜNCÜ ŞEKLİ:**Usûlün zamanları**

ve vuruşları: ÇİFTE DÜYEK: DÜM 2, TEK 4, TEK 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 4, TE 1, KE 1, + FAHTE: DÜM 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TEK 2, TEK 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, + ÇENBER: DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, TEK 2, TEK 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, + DEVR-İ KEBİR: DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 4, TEK 4, TEK 4, DÜM 2, TEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, + BEREŞŞÂN: DÜM 4, TEK 2, DÜM 4, TEK 2, DÜM 4, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1. Şeklindedir.

ZENCİR USÛLÜNÜN DÖRDÜNCÜ ŞEKLİ:**Usûlün zamanları**

ve vuruşları: ÇİFTE DÜYEK: DÜM 2, TEK 4, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, TE 1, KE 1, + FAHTE: DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, TEK 2, TEK 2, DÜM 2, TA-HEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, + ÇENBER: DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, TEK 2, TEK 2, DÜM 2, TA-HEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, + DEVR-İ KEBİR: DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 4, TEK 4, TEK 4, DÜM 2, TA-HEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, + BEREŞŞÂN: DÜM 4, TEK 2, DÜM 4, TEK 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TA-HEK 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, Şeklindedir.

Zencir Usûlünün Bir diğer Şekli de:

Dede Efendi'nin (Gören üftade olur hüsn-i bî-bahânesine) Hüzzam Bestesinde olduğu gibi, Zencir Usûlünün sonundaki BEREŞŞÂN yerine bir DEVR-İ KEBİR usûlü konmuştur.

Söyle ki:

(ÇİFTE DÜYEK+FAHTE+ÇENBER+DEVR-İ KEBİR ve DEVR-İ KEBİR) Şeklindedir.

Zencir Usûlü her ne kadar başlı başına bir usûl olarak görülmüyorsa da Beş ayrı usûlün arka arkaya birleştirilerek vurulması sureti ile bir nev'i Darbeyn Usûlüdür. Ancak: Darbeyn:

- (1 Adet bir usûl + 1 adet diğer bir usûl)
- (2 Adet bir usûl + 2 adet diğer bir usûl)
- (2 Adet bir usûl + 1 adet diğer bir usûl)
- (3 Adet bir usûl + 1 adet diğer bir Usûl) Şeklindedir.

Ayrıca birer adet değişik dört usûl 1+1+1+1 şeklinde olmak üzere Çâr Usûlü adı altında toplanmıştır.

Zencir Usûlünün Velvelesi:

Usûlü meydana getiren her Usûlün Velvelesinin arka arkaya vurulması şeklindedir.

Zencîr

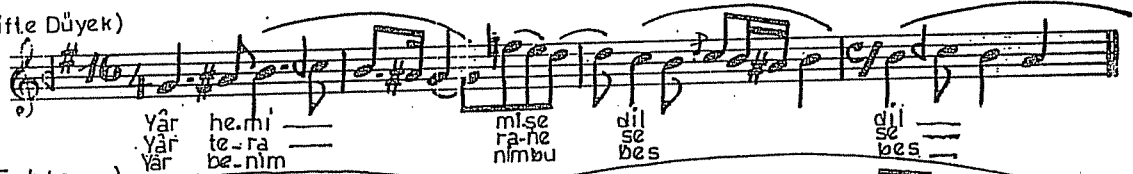
SAZKÂR BESTE

Söz : Tab'î Mustafa Ef.

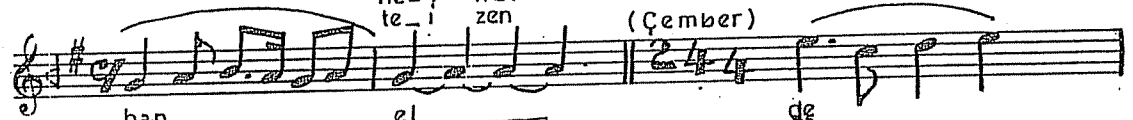
Yâr hemîşe dilde sühan elde sazkarımdır

Müzik: Tab'î Mustafa Ef.

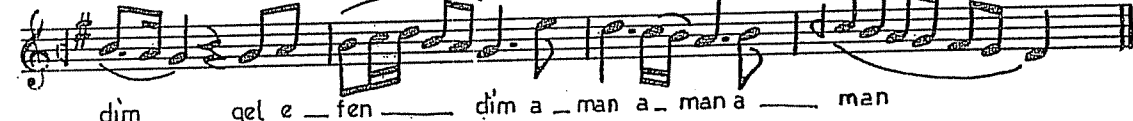
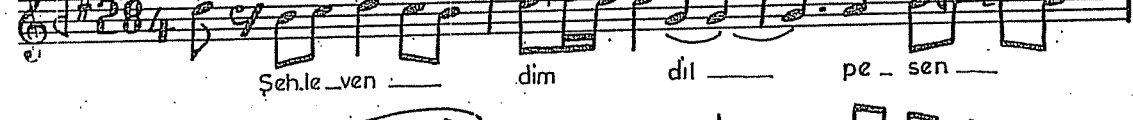
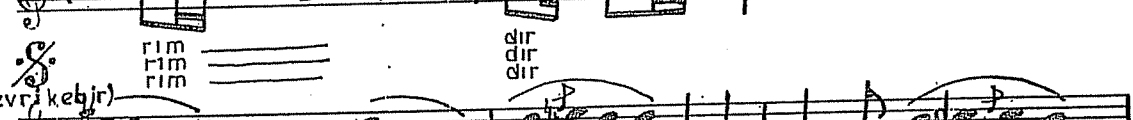
(Çiftle Düyek)

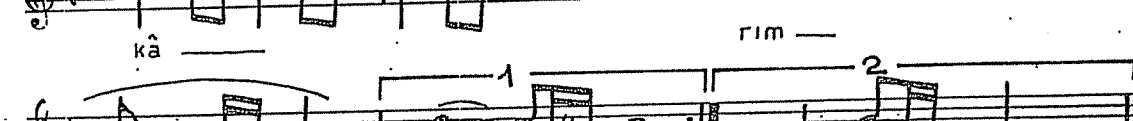
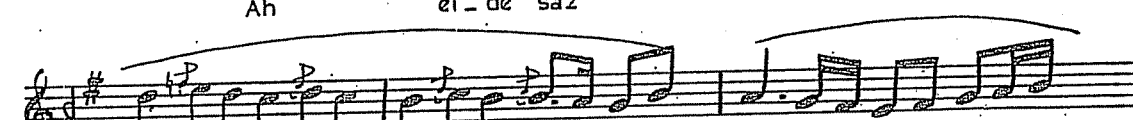
(Fahte)

(Devrî kebîr)

(Berî-şan)

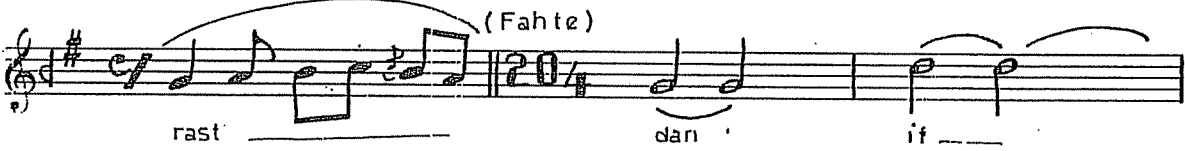

o/oo

Söz : .....

Müzik: .....

(Çifte Düyek)

(Çember)

Melis Özpamir

(Yâr) Hemîşe dilde sühan elde sâz kârımdır
 (Yâr) Terâne sene-i nev ağaz-ı gam kûsârımdır
 (Yâr) Makam-ı (Rast) dan ifraz-ı ehl-i sevdaya
 (Yâr) Benim bu Best-i zencir) bergûzarımdır
 Şehlevendim, dîl pesendim, geleşendim
 amar aman of elde saz kârımdır

Darbeyn usûller:

1. 1 adet 16/4 lük Fer + 1 adet 32/4 lük Muhammes
2. 1 adet 24/4 lük Nîm Sakîl + 1 adet 32/4 lük Berefşân
  - a) Şehnâz-Bûselik-Beste-Zekâi Dede Ef.
Feryâd kim feryâdımı gûş etmez ol sîmîn-beden
  - b) Arazbâr-Bûselik-Beste-Sadullah Ağa
Nice bir ey şûh-i cihân aşkınla nâlân olayım
3. 1 adet 28/4 lük Devr-i Kebîr + 1 adet 32/4 lük Berefşân
  - a) Sûz-i Dil-ârâ-Beste-Sultan III. Selim
Keman-ı aşkını çekmek o şûhun hayli müşkilmiş
  - b) Beste-Nigâr-Beste-Hamparsum Ağa
Ol keman ebrûlerin saldı cihâna velvele
  - c) Beste-Nigâr-Beste-Hamparsum Ağa
Dün gece bir âh ile çerh-i siyeh-fâm eyledim
  - d) Hicâz-Beste-Zaharya
Yine tâb-ı nîgeh-i hayrete eşk-i kühûl çektim
4. 2 adet 28/4 lük Frengî Fer' + 2 adet 28/4 lük Devr-i Kebîr
5. 2 adet 28/4 lük Devr-i Kebîr + 2 adet 32/4 lük Berefşân
  - a) Sâzkâr-Peşrev-Musî
  - b) Acem-Peşrev-Müstakim Ağa
  - c) Büzürk-Peşrev-Nâyî Osman Dede
  - d) Büzürk-Peşrev-Kantemiroğlu
  - e) Kürdî-Peşrev-Murad Çelebi
  - f) Dügâh-ı Hüseyinî-Peşrev
6. 2 adet 28/4 lük Remel + 2 adet 32/4 lük Muhammes
  - a) Mahûr-Beste-Ebû-Bekir Ağa
Bir âfet-i meh-peyker ile nüktelerim var
  - b) Nühüft-Beste-Ebû-Bekir Ağa
Mest etdi beni müşk od'u bir kâkül-i hoş-bû
7. 2 adet 28/4 lük Remel + 1 adet 32/4 lük Muhammes
  - a) Mahûr-Peşrev-Kantemiroğlu
8. 2 adet 28/2 lik Remel+1 adet 32/4 lük Berefşân
  - a) Sûz-i Dîl-Beste-Abdülhalim Ağa
Hırâmân ol çemenlerde gel ey serv-i revânım gel
9. 3 adet 28/4 lük Devr-i Kebîr + 1 adet 32/4 lük Berefşân
  - a) Isfahânek-Beste-Küçük Mehmed ağa
Serde dağ-ı iştiyâkı tâzeler bir tâze mâh
10. 3 adet 28/4 lük Frengî Fer'+1 adet 32/4 lük Berefşân
  - a) Sûznâk-Beste-İsmail Dede Ef.

Müşâtak-ı cemâlin gece gündüz dil-i şeydâ

b) Rast-Pesrev-İtrî

11. 1 adet 24/4 lük Nîm Sakîl+1 adet 48/4 lük Sakîl+1 adet 20/4 lük Fahte+1 adet 32/4 lük Berefşân = 124/4 lük Çâr

12. 3 adet 20/4 Fahte+1 adet 24/4 lük Çenber+2 adet 28/4 lük Devr-i Kebîr+1 adet 32/4 lük Hafif+1 adet 16/4 lük Çifte Düyek+1 adet 20/4 lük Fahte+4 adet 24/4 lük Çenber

a) Dügâh-Bûselik-Tevşih-Nâyî Osman Dede

Hayre makdem ey gürûh-i enbiyânın akdemi

13. 1 adet 7/4 lük Sengin Devr-i Hindî+1 adet 10/4 lük Devr-i Türkî

a) Acem Kürdî-Cumhur ilâhî-Nâyî Şeyh Ali Rıza ef.

Ey bu gönlüm şehrini bin lûtf ile âbâd eden

14. 1 adet 18/8 lik Türkmen+2 adet 8/8 lik Düyek

a) Hicâz-İlâhî-

Hâk hâk diyen âşıklar

Darbeyn

ŞEHNÂZ BÜSELİK

Söz : .....

Ah feryâd kim feryâdımı gûş etmez ol

Müzik: Zekâî Dede Efendi

(Nimsakîl)

Ah fer — yad kîm fer —

ya — dı — mı

(Berefsan)

Gûş et — mez mez ol sı —

mîn mîn be — den

(Nimsakîl)

Ca_nım ye le lel le le lel le le

le le le le le le le le le le le le li

(Berefsan)

Gûş et — mez ol sı —

An dan ku lak as —

mîn maz be — den (son)

ba — na

(Nimsakîl)

Ah ben bir gâ — rib a

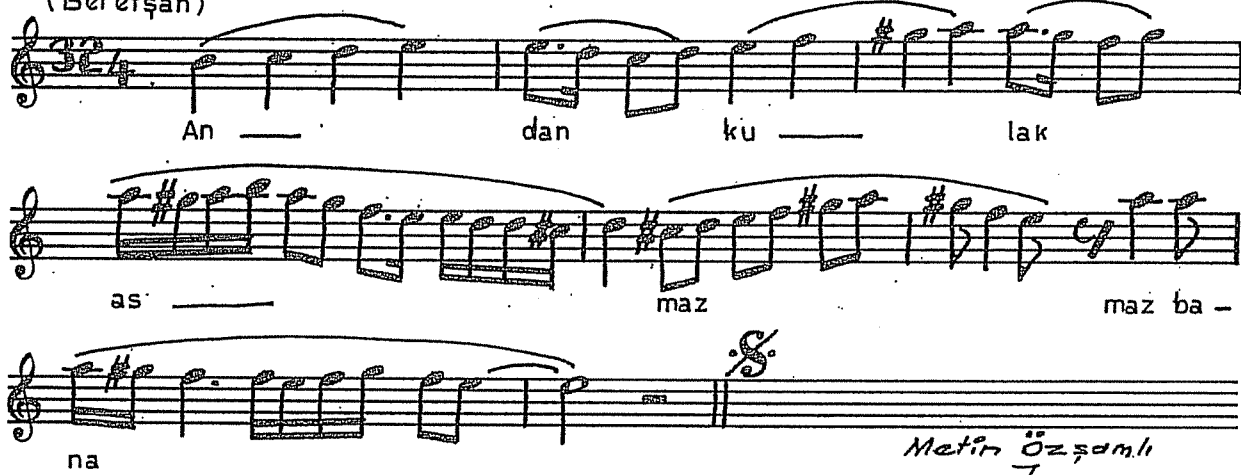
a — şı — kam

o/oo

Söz : .....

Müzik: .....

(Berefsan)

Ah., feryad kim feryâdımı gûş etmez ol simin beden

Ah,Dilden mi aşkdan mı bahtımdan mıdır bilmem neden

Ah,Ben bir gârib-i aşıkam andan kulak asmaz bana

Ah, Bu müddüaya bir delil gûşindeki dūrriaden

Ah canım ye le le le le le le le le le le le le le le

lel le lel le lel lel le lel lî gûş etmez ol sîmin beden

Darbeyn

SUZİNÂK BESTE

Söz .....

Müştaki cemâlin gece gündüz dili Müzik: İsmail Dede Efendi

= 80

(Frengiğer)

Müş — ta — ki — ce — mâ —
Et — di — ni — ge — hi —
lin — ge — ce — gün —
ti — fe — tın —
gün — düz — di — li —
tın — ben — de — ni —
şey — şey — şey —
ih — ih — ih —
da —
ya —
ya — la — ya — le — lel — lel —
le — le — lel — le — le — lel — le — le — lel — le — le — lel —
le — le — lel — lel — lel — lel — li —
(Bereşan)
Yâr — iş — ve — baz — dil — nü —
vaz — ah — be — li — şa — hi —

o/oo

men hey câ — nim hey câ — nim (Son)

(Frëngifer)

Mes — rur i de hak —

za — ti ke — rem

rem kâ — rı — nı

dâ dâ dâ —

im

Metin Özşamlı

Müştak-i cemâlin gece gündüz dîl-i şeydâ
 Etti nîgeh-i âtîfetin bendeni ihyâ
 Mesrur îde hak zâtı kerem kârını dâim
 (kalb-i hümâyununu dâim)
 Ed'iyye-i hayrın dîl-ü cânımda hüveydâ
 Ya la ya le le le le le le le le le le le
 le le le le le le le le le le le le le li
 yâr işvebâz dîl-nüvâz ah belî şâh-i men

Şeyn
gin Devr-i Hindî +
r-i Türkî

ACEM - KÜRDİ CUMHUR İLÂHİ

Ey bu gönlüm şehrini bin lütf ile âbâd eden

Söz : .....
Müzik: Nâyi Şeyh Ali Rıza Ef.

Ey bu gön lüm şeh ri ni bin lüt fi le â bâd e den on se kiz bir â lo mi câd em ri le i câd e den

Ey bu gönlüm şehrini bin lutf ile âbâd eden
Onsekiz bin âlemi bir emr ile icâd eden
Zât-ı bî-ğünün mekânlerden münazzehdir senin
Pes seni ya kande bulsun ağlayıp feryâd eden
Kâser-ı kurba ırgörüp ihsâna mazhar olmağa
Aşık varlık cibâlin kestirip feryâd eden
Kimseye ölmezden ön göstermeyip âdâsını
İrgörüp bâkî hayâta lîk senra şâd eden
Sen inâyet sen hidâyet kıl Hüdâyi kuluma
Çünkü sensin her murâda ırgörüp irşâd eden

Seyyid Aziz Mahmud Hüdâyi, Hayâtı-Menâkıbı-Eserleri,
(Haz.K.Şenecak, İstanbul 1970 s.70)

Türkmen-Düyek

HİCÂZ İLÂHİ

Hâk Hâk diyen âşıklar

Söz : .....

Müzik: .....

Türkmen
18/8
Hâk Hâk di yen â şık lar

Düyek
8/8
Ci ğer le ri ya nık lar

Türkmen
18/8
Se her de u ya nık lar

Düyek
8/8
Nak şı ben di ler il dir bu hû

Lâ i lâ he

Hâk Hâk diyen âşıklar
Ciğerleri yanıklar
Seherde uyanıklar
Nakşibendîlerdir bu
Lâilâhe illâ Hû

Âşıkı hayrân ider
Ciğeri pürvân ider
Dervîşi Sultân ider
Nakşibendîlerdir bu
Lâilâhe illâ Hû

Etem Rûhî Üngör - Müzikî Mevzuası No.403 Aralık 1983

Tarihsel bir bilgi olarak varlıkları bilinen fakat halen bir örneğine sahip olmadığımız usûllerin darplarını, örneğine sahip olup darplarını bilmediğimiz usûlün ismini vermeği de yararlı bulduk:

- Gülşen
- Heftâ
- Darb-ı Bulgar
- Üçleme
- Aksak Sofyan
- Arab Aksak Semâî
- Mazmûrî
- Kadîm Evfer
- Semâ'î-i Harbî (12/8 Semâ'î-i Harbî (Tahir) Ali Ufkî, vr. 38 b Nota 46)
- Darb-ı Arabî
- Devr-i Türkî
- Müsebbâ'
- Bektâşî Raksânı
- Dîlrübâ
- Şirin
- Harzem
- Devr-i Sagîr
- Darb-ı Hüner

Darbeyn olarak adlandırılan

- 1 adet Devr-i Kebîr+1 adet Aksak Semâî
- 1 adet Devr-i Hindî + 1 adet Semâî

GÜLŞEN USÛLÜ:

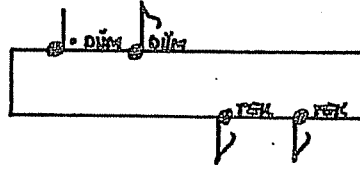
Altı adet birim zamanlı ve dört vuruşlu DÜM 3, DÜM 1, TEK 1, TEK 1, şeklinde küçük ve birleşik usûle Gülşen usûlü denir.

Usûlün Zamanları $\frac{6}{8}$ DÜM 3 DÜM 1 TEK 1 TEK 1 Şeklindedir.
ve vuruşları:

Usûlün Notası:
ve 1. mertebesi

Sağ el ile sağ dize

Sol el ile sol dize

Sn. Hoca Abdülkâdir TÖRE tarafından düzenlenmiştir.

HEFTÂ USÛLÜ:

Yedi adet birim zamanlı ve altı vuruşlu DÜM 1, DÜM 1, TEK 1, TEK 1, DÜM 1, TEK 2 şeklinde küçük ve birleşik usûle Heftâ usûlü denir.

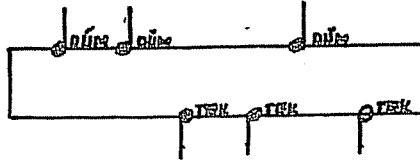
Usûlün Zamanları $\frac{7}{4}$ DÜM 1 DÜM 1 TEK 1 TEK 1 DÜM 1 TEK 2 Şeklindedir.
ve vuruşları:

Usûlün Notası:

ve 2. mertebesi

Sağ el ile sağ dize

Sol el ile sol dize

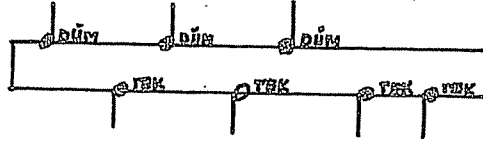
DARB-I BULGAR USÛLÜ:

SEKİZ ADET, BİRİM ZAMANLI VE YEDİ VURUŞLU DÜM 1, TEK 1, DÜM 1, TEK 2, DÜM 1, TEK 1 ve TEK 1 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE DARB-I BULGAR USÛLÜ DENİR.

Usûlün Zamanları DÜM TEK DÜM TEK DÜM TEK TEK Şeklindedir.
ve vuruşları: 1 1 1 2 1 1 1

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 8/4

Bu gün kullanılmamaktadır.

ÜÇLEME USÛLÜ:

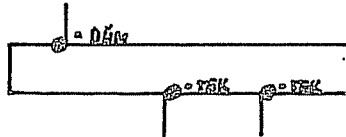
DOKUZ ADET BİRİM ZAMANLI VE ÜÇ VURUŞLU DÜM 3, TEK 3, ve TEK 3 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE ÜÇLEME USÛLÜ DENİR.

**Usûlün Zamanları
ve vuruşları:**

DUN   TEK   TEK
3   3   3

Şeklindedir.

Usûlün Notası:
1. Mertebesi 9/8

Batı Musikîsinde kullanılan 3/8 liğin 3 zamanı birleştirilmek sureti ile (1, 2, 3)+(1, 2, 3)+(1, 2, 3) = 9/8 lik birleşik veya birleştirilmiş 3 Semâî Usûlünden meydana gelmiş (Muzaaf) çoğaltılmış 3/8 de 3 lünün 3 katı ve katları olan bir usûldür.

Oyun havalarında ve Türkülerde kullanılmıştır.

AKSAK SOFYAN USÛLÜ:

Dokuz adet birim zamanlı ve üç vuruşlu DÜM 4, TE 2, KÂ 3 şeklinde küçük ve birleşik usûle Aksak Sofyan usûlü denir.

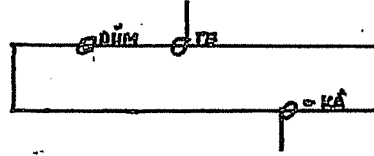
Usûlün Zamanları $\frac{9}{4}$ DÜM 4 TE 2 KÂ 3 Şeklindedir.
ve vuruşları:

Usûlün Notası:

ve 2. mertebesi

Sağ el ile sağ dize

Sol el ile sol dize

ARAB AKSAK SEMÂÎ USÛLÜ:

On adet birim zamanlı ve yedi vuruşlu DÜM 2, TEK 1, TEK 2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TEK 1 şeklinde küçük ve birleşik usûle Arab Aksak Semâî usûlü denir.

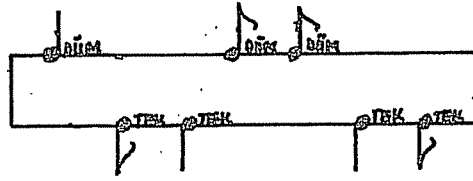
Usûlün Zamanları $\frac{10}{8}$ DÜM TEK TEK DÜM DÜM TEK TEK Şeklinde dir.
ve vuruşları: 2 1 2 1 1 2 1

Usûlün Notası:

ve 1. mertebesi

Sağ el ile sağ dize

Sol el ile sol dize

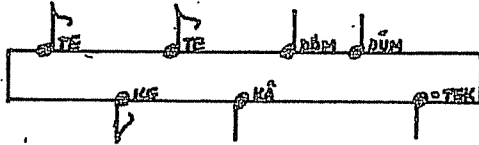
MAZMÛRÎ USÛLÜ:

ON İKİ ADET BİRİM ZAMANLI VE YEDİ VURUŞLU TE 1, KE 1, TE 1, KÂ 2, DÛM 2, DÛM 2, TEK 3 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE MAZMÛRÎ USÛLÜ DENİR.

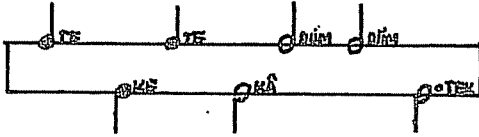
Usûlün Zamanları TE KE TE KÂ DÛM DÛM TEK Şeklinde dir.
ve vuruşları: 1 1 1 2 2 2 3

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 12/8

2. Mertebesi 12/4

Usûldeki baştan itibaren TE yarı kuvvetli, KE zayıf, TE yarı kuvvetli, KÂ yarı kuvvetli, DÛM ler kuvvetli, TEK uzun ve yarı kuvvetlidir.

Usûlün basitleri, başta 5 birim zamanlı usûlün BEŞİNCİ ŞEKLİ onu takiben 2 birim zamanlı usûl ve sonra 5 birim zamanlı usûlün BİRİNCİ ŞEKLİ olarak düşünülür. Mazmûrî Usûlü kendinden daha büyük Birleşiklerinde 12 birim zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

KADİM EVFER USÛLÜ:

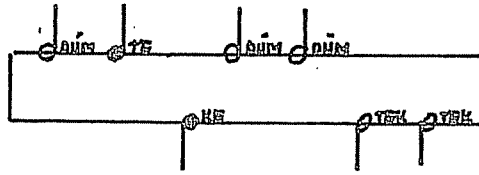
On iki adet birim zamanlı ve yedi vuruşlu DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, TEK 2 şeklinde küçük ve birleşik usûle Kadîm Evfer ushulü denir.

Usûlün Zamanları   DÜM   TE   KE   DÜM   DÜM   TEK   TEK   Şeklindedir.
ve vuruşları: 2   1   1   2   2   2   2

Usûlün Notası:
ve 1. mertebesi

Sağ el ile sağ dize

Sol el ile sol dize

Nota 46
Ali Ufkî, vr. 38 b
Semâ'î-i Harbî, (tahir)

(Al. 31. d. = 287)

(Semâ'î-i Harbî) Şal - lah gör - dum se - ni gö - nül - van a - sin - sen de - vi - ran o - la - sin Yen - tir - li yen - tir - li ye - tir - li le - lâ ye - le - li ye - lâ lâ - lâ dir ney Yık - dın be - ni ki sen de - vi - ran o - la - sin Ol zül - fe he - ves et - me de - dim din - le - me - din Şim - di ye - ri - dir ki : pe - ri - şan o - la - sin Yen - tir - li yen - tir - li le - lâ ye - le - li ye - lâ lâ tir ney Şim - di ye - ri - dir ki

DARB-I ARABÎ USÛLÜ:

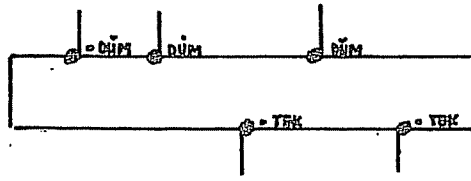
On üç adet birim zamanlı ve beş vuruşlu DÜM 3, DÜM 2, TEK 3, DÜM 2, TEK 3 şeklinde küçük ve birleşik usûle Darb-ı Arabî usûlü denir.

Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM 3 DÜM 2 TEK 3 DÜM 2 TEK 3 Şekindedir.

Usûlün Notası:
ve 1. mertebesi

Sağ el ile sağ dize

Sol el ile sol dize

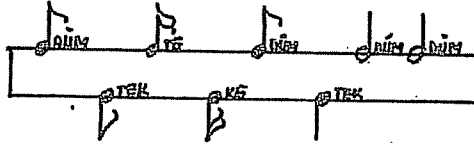
DEVİR-İ TÜRKÎ USÛLÜ:

ON DÖRT ADET BİRİM ZAMANLI VE SEKİZ VURUŞLU DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 2, DÜM 4, DÜM 4 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE DEVİR-İ TÜRKÎ USÛLÜ DENİR.

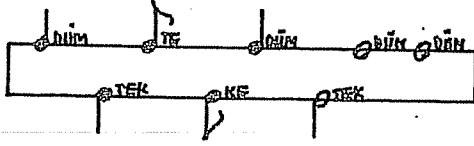
Usûlün Zamanları DÜM 1 TEK 1 TE 1/2 KE 1/2 DÜM 1 TEK 2 DÜM 4 DÜM 4 Şeklindedir.
ve vuruşları:

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 14/8

2. Mertebesi 14/4

Usûldeki ilk DÜM kuvvetli, TEK zayıf, TE yarı kuvvetli, KE zayıf, ikinci DÜM kuvvetli, onu takib eden TEK yarı kuvvetli, üçüncü DÜM ve son dördüncü DÜM kuvvetlidir.

Usûlün basitleri: 3+3+4+4 birim zamanlı olarak düşünülür. Devr-i Türkî usûlü kendinden daha büyük Birleşiklerinde 14 birim zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

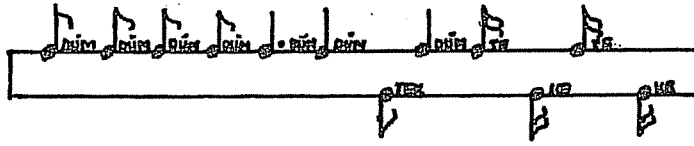
MÜSEBBA' USÛLÜ:

ON DÖRT ADET BİRİM ZAMANLI VE ON İKİ VURUŞLU DÜM 1, DÜM 1, DÜM 1, DÜM 1, DÜM 3, DÜM 2, TEK 1, DÜM 2, TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE MÜSEBBA USÛLÜ DENİR.

Usûlün Zamanları   DÜM   DÜM   DÜM   DÜM   DÜM   DÜM   TEK   DÜM   TE   KE   TE   KE
ve vuruşları: 1   1   1   1   3   2   1   2   1/2   1/2   1/2   1/2

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 14/8

2. Mertebesi 14/4

Usûldeki DÜM ler kuvvetli, TEK zayıf, TE ler yarı kuvvetli, KE ler zayıftır.

Usûlün basitleri: 4+3+3+4 veya 7+7 birim zamanlı usûl olarak düşünülür. Müsebbâ' usûlü kendinden daha büyük Birleşiklerinde 14 birim zamanlı olarak aranır ve ayrılır.

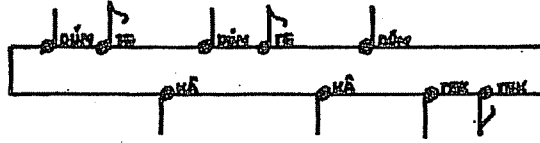
BEKTAŞI RAKSÂNI USÛLÜ:

ON BEŞ ADET BİRİM ZAMANLI VE DOKUZ VURUŞLU DÜM 2, TE 1, KÂ 2, DÜM 2, TE 1, KÂ 2, DÜM 2, TEK 2, TEK 1 ŞEKLİNDE (Küçük ve Birleşik) USÛLE BEKTAŞI RAKSÂNI USÛLÜ DENİR.

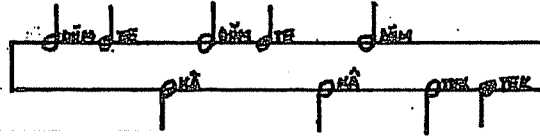
Usûlün Zamanları ve vuruşları: DÜM 2 TE 1 KÂ 2 DÜM 2 TE 1 KÂ 2 DÜM 2 TEK 2 TEK 1

Usûlün Notası:

1. Mertebesi 15/8

2. Mertebesi 15/4

Bu usûl: Bektaşî Nefesi adı verilen Bektaşî İlâhîlerinde kullanılmıştır.

USÛLE GÖRE VEL VELESİ

BEKTAŞI RAKSÂNI USÛLÜ

Vuruşu: 1 mertebesi	15/8	DÜM 2	TE 1	KÂ 2	DÜM 2	TE 1	KÂ 2	DÜM 2	TEK 2	TEK 1
SAĞ el ile SAĞ dize vurulan vuruşlar										
SOL el ile SOL dize vurulan vuruşlar										
Velveleli	Vuruşu									
SAĞ Zahme ile SAĞ KUDÛME vurulan vuruşlar										
SAĞ Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar										
SOL Zahme ile SOL KUDÛME vurulan vuruşlar										

DİLİRÜBÂ USÛLÜ:

Yirmi adet birim zamanlı ve yedi vuruşlu DÜM 2, TEK 3, DÜM 2, TEK 3, DÜM 5, TEK 2, TEK 3 şeklinde büyük ve birleşik usûle Dîlrübâ usûlü denir.

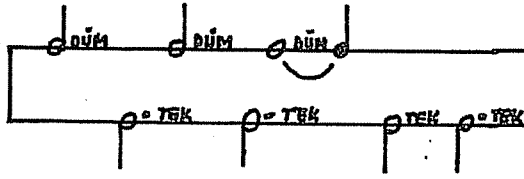
Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

DÜM	TEK	DÜM	TEK	DÜM	TEK	TEK
2	3	2	3	5	2	3

Usûlün Notası:
ve 1. mertebesi

Sağ el ile sağ dize

Sol el ile sol dize

ŞİRİN USÛLÜ:

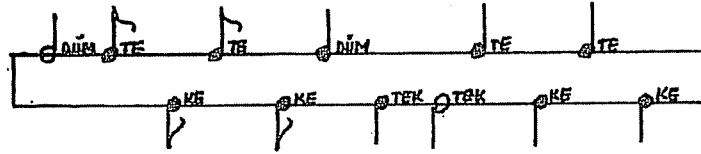
YİRMİ İKİ ADET BİRİM ZAMANLI VE YİRMİ İKİ VURUŞLU DÜM 2, TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 1; TEK 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1, DÜM 1, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE ŞİRİN USÛLÜ DENİR. (2. Mertebede vuruluşu 2 satır halinde aşağıya çıkarılmıştır.

Usûlün Zamanları
ve vuruluşları:

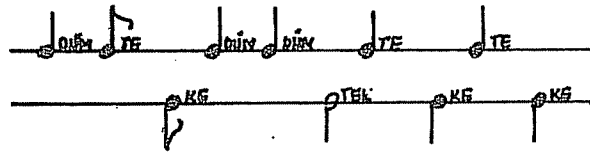
DÜM	TE	KE	TE	KE	DÜM	TEK	TEK	TE	KE	TE	KE
2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	2	1	1	1	1

Usûlün Notası:

2. Mertebesi 22/4

DÜM	TE	KE	DÜM	DÜM	TEK	TE	KE	TE	KE
1	1/2	1/2	1	1	2	1	1	1	1

HARZEM USÛLÜ:

Yirmi üç adet birim zamanlı ve on bir vuruşlu TEK 3, TEK 2, TEK 2, DÜM 3, DÜM 2, DÜM 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 3 şeklinde büyük ve birleşik usûle Harzem usûlü denir.

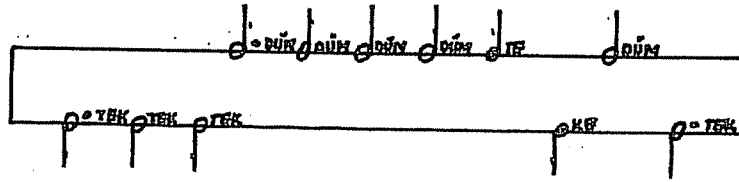
Usûlün Zamanları
ve vuruşları:

TEK	TEK	TEK	DÜM	DÜM	DÜM	DÜM	TE	KE	DÜM	TEK
3	2	2	3	2	2	2	1	1	2	3

Usûlün Notası:
ve 1. mertebesi

Sağ el ile sağ dize

Sol el ile sol dize

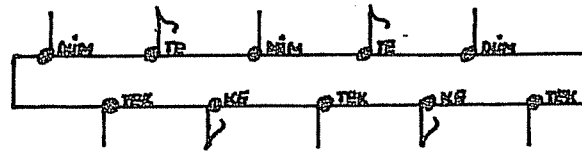

DEVİR-İ SAGİR USÛLÜ:

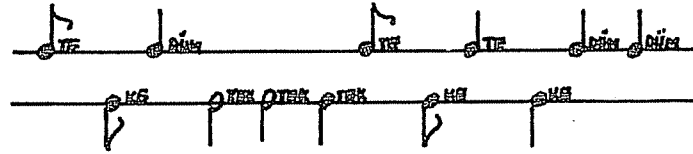
OTUZ ADET BİRİM ZAMANLI VE OTUZ ALTI VURUŞLU DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 2, TEK 2, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, TE 1, KE 1, DÜM 1, DÜM 1, TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, DÜM 1, TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE DEVİR-İ SAGİR USÛLÜ DENİR. İkinci mertebede vuruluşu 3 satır halinde aşağıya çıkarılmıştır.)

Usûlün Zamanları ve vuruluşları: DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 1

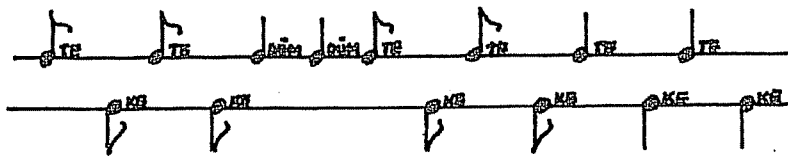
Usûlün Notası:
2. Mertebesi 30/4

TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 2, TEK 2, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, TE 1, KE 1, DÜM 1, DÜM 1

TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, DÜM 1, TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1

DEVİR-İ SAGİR USÛLÜNÜN İKİNCİ ŞEKLİ:

Yalnız metin kısmı aşağıya çıkarılmıştır.

Usûlün zamanları

ve vuruluşları: DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, TEK 2, TEK 2, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, DÜM 1, TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2, DÜM 1, DÜM 1, TEK 1, TE 1/2, KE 1/2, TE 1/2, KE 1/2, TEK 1, KÂ 1, TEK 1, KÂ 1. Şeklinde.

DARB-I HÜNER USÛLÜ:

OTUZ SEKİZ ADET BİRİM ZAMANLI VE ON DOKUZ VURUŞLU DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, TE 1, KE 1, DÜM 2, TEK 2, DÜM 2, DÜM 2, TEK 2, DÜM 4, TEK 4, DÜM 4, TE 1, KE 1, TE 1, KE 1. ŞEKLİNDE (Büyük ve Birleşik) USÛLE DARB-I HÜNER USÛLÜ DENİR. (İkinci mertebede vuruluşu 2 satır halinde aşağıya çıkarılmıştır.)

Usûlün Zamanları
ve vuruluşları:

Usûlün Notası:
2. Mertebesi 38/4

DÜM	TEK	DÜM	TEK	DÜM	TE	KE	DÜM	TEK
2	2	2	2	2	1	1	2	2

Usûlün basitleri: 4+4+4+4+6+4+4+4+4 Birim zamanlı usûl olarak düşünülür.

Darb-ı Hüner usûlünün (13. vuruşu olan DÜM'ün 6 birim zamanlı olan) diğer bir şekli daha mevcuttur. Bu şeklini aşağıda görelim.

DARB-I HÜNER USÛLÜNÜN (İkinci Mertebede) İKİNCİ ŞEKLİ 2 satır halinde aşağıya çıkarılmıştır:

Usûlün Zamanları
ve vuruluşları:

Usûlün Notası:
2. Mertebesi 38/4

DÜM	TEK	DÜM	TEK	DÜM	TE	KE	DÜM	TEK
2	2	2	2	2	1	1	2	2

Darb-ı Hüner Usûlü Vardakosta Ahmed Ağa'nın bulduğu bir usûldür.

KAYNAKÇA

- Repertuar ve usûl uygulamaları dersleri. Emin Ongan
 Türk Musikîsi usûlleri ve velvelleri. Sadettin Heper
 Nazarî ve Amelî Türk Musikîsi. (I. II. III. IV. V. ciltler) Dr. Suphi Ezgi İstanbul Konservatuvarı neşriyatı
 Türk Musikîsi Nazariyatı Dersleri. H. Sadettin Arel 1968 İstanbul İleri Türk Musikîsi Konservatuvarı yayınları
 Türk Musikîsi Klâsikleri Hafız M. Zekâî Dede Efendi Külliyyatı. İstanbul Konservatuvarı neşriyatı
 Türk Musikîsi Klâsikleri (Buhûrîzâde Mustafa İtrî, İsmail Dede Efendi, Dellâlîzâde İsmail, Tab'î Mustafa Efendi, Kantemiroğlu, Zeki Mehmed Ağa, Nazım Efendi, Nâyî Yusuf Paşa, Tanbûrî Osman Bey, Eyyubî Mehmed Bey, Halim Ağa, Tanbûrî İsak, Kara İsmail Ağa, Ali Dede Na'îzâde, Şeştâî Murad Ağa, Sadık Ağa, Hafız Abdullah, Küçük Müezzîn Başî) İstanbul Konservatuvarı neşriyatı Abdülkâdir Merâgî
 İlim ve Musikî ve Türk Musikîsi üzerine etüdler. Ord. Prof. Dr. Salih Murad Uzdilek 1944 İstanbul
 Musikî Nazariyatı. A. Adnan Saygun - Devlet Konservatuvarı yayınları
 Türk Musikîsi Kimidir. H. Sadettin Arel 1969 İstanbul M.E.B. yayınları
 Türk Musikîsi ve Armonisi. Kemal İlerici 1970 İstanbul M.E.B. yayınları
 Türk Musikîsi. Rauf Yektâ Bey - Frans. Çeviren Orhan Nasuhioğlu
 Türk Musikîsinde Ritm unsuru. Veli Kanık 1954 İstanbul
 Türk Musikîsi Nazariyatı ve usûlleri ders notları. Şefik Gürmeriç
 Hoş Sadâ. İbnülemin Mahmud Kemal İnal 1958 İstanbul
 Mevlevî Âyinleri. Sadettin Heper Konya Turizm Derneği yayını
 Tanbûrî Mustafa Çavuş 36 şarkısı. Dr. Suphi Ezgi 1948 İstanbul Belediyesi Konservatuvarı neşriyatı
 Türk Musikîsi Ansiklopedisi. (I. II. III. 3 cilt) Yılmaz Öztuna 1969 İstanbul
 Türk Bestecileri Ansiklopedisi. Yılmaz Öztuna Hayat neşriyat İstanbul
 Türk Musikîsinde Usûller ve Kudûm. M. Hurşit Ungay
 Türk Musikîsi Güfteleri Antolojisi. (I. II. ciltler) Etem Rûhî Üngör
 Türk Musikîsinin Nazariye ve Esasları. M. Ekrem Karadeniz
 Türk Musikîsi Nazariyatı. Ferit Sıdal T.R.T. Müzik Dairesi yayını
 Türk ve Batı Müziği. Ferudun Darbaz 1973 İstanbul
 Türk Musikîsi Nazariyatı ve Usûlleri. İsmail Hakkı Özkan
 Şeyh Galib. Abdülbâkî Gölpınarlı M.E.B. Devlet Kitapları 1971 İstanbul
 Sâzende. Editeur Şamlı Selim
 Nuhbe-i Elhân. Şamlı İskender
 Emin Ongan Üsküdar Musikî Cemiyeti arşivi
 Cüneyt Kosal arşivi. (Sayın Cüneyt Kesal'a nota katkılarından dolayı teşekkür ederim)
 Türk Musikîsi Klâsikleri. M.E.B. yayınları
 T.R.T. nota yayınları ve İstanbul Radyosu arşivi
 Türk Musikîsi Klâsikleri. Prof. Dr. Nevzad Atılg. Türk Dünyası Araştırma Vakfı
 Musikî Tarihi. İlhan Mimaroglu. 1961 İstanbul
 Musikî Sözlüğü. Ragıp Gazimihal. 1961 İstanbul
 Türk Vurma Çalgıları. M. Ragıp Gazimihal. 1975 İstanbul
 500 Yıllık Türk Musikîsi Antolojisi. Sadun Kemâlî Aksüt. 1967 İstanbul Türkiye yayınevi
 Karşılaştırmalı ve uygulamalı Türk Musikîsi Prezodisi. Ahmet Hatipoğlu T.R.T. Müzik Dairesi yayınları
 Tanbûrî Cemil'in Hayatı. Mesud Cemil 1947
 Türk Musikîsinin Mes'eleleri. Yalçın Tura. 1988 İstanbul Pan yayıncılık
 Zaman Mekân Müzik. Prof. Dr. Cem Behar
 Türk Musikîsi Beste Formları. Yazar Dr. M. Nazmi ÖZALP TRT Müzik Dairesi yayınları Yayın No: 72

